

**TỔ CHỨC THƯƠNG MẠI
THẾ GIỚI (WTO)**

TÀI LIỆU HẠN CHẾ LƯU HÀNH

WT/ACC/VNM/48

Ngày 27/10/2006

(06-5205)

Ban Công tác về việc Việt Nam gia nhập WTO

Nguyên bản: Tiếng Anh

VIỆT NAM GIA NHẬP WTO

Báo cáo của Ban Công tác về việc Việt Nam gia nhập WTO

MỤC LỤC

Giới thiệu chung	4
Các tài liệu đã cung cấp	4
Tuyên bố ban đầu	4
CHÍNH SÁCH KINH TẾ	6
Chính sách tài chính - tiền tệ	6
Chính sách ngoại hối và thanh toán	10
Chính sách đầu tư	15
- Các quy định đối với việc thành lập doanh nghiệp	15
- Các biện pháp áp dụng riêng cho đầu tư nước ngoài	17
Các doanh nghiệp do Nhà nước sở hữu hoặc kiểm soát, hoặc được hưởng đặc quyền hoặc độc quyền	23
Tư nhân hoá và cổ phần hoá	34
Chính sách giá	39
Chính sách cạnh tranh	42
KHUÔN KHỔ BAN HÀNH VÀ THỰC THI CHÍNH SÁCH	44
CÁC CHÍNH SÁCH ẢNH HƯỞNG ĐẾN THƯƠNG MẠI HÀNG HOÁ	53
Quyền kinh doanh (quyền nhập khẩu và xuất khẩu)	53
1. Quy định về nhập khẩu	57
Thuế quan	57
Các loại thuế nhập khẩu khác và phụ thu nhập khẩu	61
Hạn ngạch thuế quan, miễn giảm thuế	62
Phí và Lệ phí áp dụng với các dịch vụ được cung ứng	68
Áp dụng thuế nội địa	70
Hạn chế định lượng nhập khẩu, bao gồm cấm, hạn ngạch và chế độ cấp phép nhập khẩu	76
Xác định trị giá hải quan	86
Quy tắc xuất xứ	90
Các thủ tục hải quan khác	92
Giám định trước khi giao hàng	93
Chống bán phá giá, thuế chống trợ cấp, các biện pháp tự vệ	94
2. Quy định về xuất khẩu	97

Thuế quan, phí và lệ phí tương ứng với các dịch vụ được cung ứng, áp dụng thuế nội địa đối với hàng xuất khẩu	97
Hạn chế xuất khẩu.....	98
3. Chính sách trong nước ảnh hưởng tới xuất nhập khẩu hàng hóa	101
Chính sách công nghiệp, bao gồm các chính sách trợ cấp.....	101
Hàng rào kỹ thuật đối với thương mại, tiêu chuẩn và chứng nhận sự phù hợp.....	107
Các biện pháp kiểm dịch động, thực vật	114
Các biện pháp đầu tư liên quan đến thương mại (TRIMs)	123
Các khu vực tự do, đặc khu kinh tế.....	124
Mua sắm Chính phủ.....	127
Quá cảnh	129
Chính sách Nông nghiệp	131
Ngư nghiệp	135
NHỮNG VẤN ĐỀ LIÊN QUAN ĐẾN THƯƠNG MẠI CỦA QUYỀN SỞ HỮU TRÍ TUỆ (TRIPS)	136
1. Khái quát chung	137
(a) Bảo hộ sở hữu công nghiệp.....	137
(b) Các cơ quan chịu trách nhiệm xây dựng và thi hành chính sách	138
(c) Gia nhập các điều ước quốc tế về sở hữu trí tuệ	138
(e) Phí, lệ phí và thuế	140
2. Các tiêu chuẩn về nội dung bảo hộ, bao gồm cả thủ tục xác lập và duy trì quyền sở hữu trí tuệ	140
(a) Bản quyền tác giả.....	140
b) Nhãn hiệu, bao gồm cả nhãn hiệu dịch vụ.....	145
(c) Chỉ dẫn địa lý, bao gồm cả tên gọi xuất xứ hàng hoá	147
(d) Kiểu dáng công nghiệp.....	150
(e) Sáng chế.....	150
(f) Bảo hộ giống cây trồng.....	154
(g) Thiết kế bố trí mạch tích hợp	155
(h) Các yêu cầu đối với thông tin bí mật, bao gồm bí mật thương mại và dữ liệu thử nghiệm	155
3. Các biện pháp kiểm soát hành vi lạm dụng quyền sở hữu trí tuệ	156
4. Thực thi	157

(a) Các thủ tục và chế tài dân sự.....	157
(b) Các biện pháp tạm thời.....	159
(c) Các thủ tục và chế tài hành chính	160
(d) Các biện pháp kiểm soát biên giới đặc biệt.....	163
(e) Các thủ tục hình sự.....	165
CÁC CHÍNH SÁCH ẢNH HƯỞNG ĐẾN THƯƠNG MẠI DỊCH VỤ	168
MINH BẠCH HOÁ.....	180
Công bố thông tin thương mại	180
Các thông báo	184
CÁC HIỆP ĐỊNH THƯƠNG MẠI.....	184
KẾT LUẬN.....	186

Giới thiệu chung

1. Tháng 1 năm 1995, Chính phủ nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam đã nộp đơn gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (Tài liệu WT/L/1). Tại cuộc họp ngày 31/1/1995, Đại hội đồng đã thành lập một Ban Công tác để xem xét đơn của Chính phủ nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam xin gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới (WTO) theo Điều XII của Hiệp định Marrakesh về thành lập WTO. Các điều khoản tham chiếu và tư cách thành viên của Ban Công tác được quy định trong tài liệu WT/ACC/VNM/1/Rev.23.

2. Ban Công tác đã họp vào các ngày 30-31/7/1998 và ngày 3/12/1998; 22-23/7/1999; 30/11/2000; 10/4/2002; 12/5/2003 và 10/12/2003; 15/6/2004 và 15/12/2004 dưới sự chủ tọa của Ngài Seung Ho (Hàn Quốc); ngày 15/9/2005; ngày 27/03/2006 và ngày 18/07/2006, ngày 9/10/2006 và ngày 26/10/2006 dưới sự chủ tọa của Ngài Eirik Glenne (Na-uy).

Các tài liệu đã cung cấp

3. Để có cơ sở cho việc thảo luận, Ban Công tác đã sử dụng bản Bị vong lục về Chế độ ngoại thương của Việt Nam (WT/ACC/VNM/2), các câu hỏi do các Thành viên đưa ra về chế độ ngoại thương của Việt Nam, cùng với các câu trả lời và các thông tin khác do các cơ quan chức năng của Việt Nam cung cấp (WT/ACC/VNM/3, Bản đính chính 1 và các Phụ lục 1, 2 và 3; WT/ACC/VNM/5 và Phụ lục 1; WT/ACC/VNM/6 và các Phụ lục 1 và 2; WT/ACC/VNM/7; WT/ACC/VNM/8; WT/ACC/VNM/9 và các Phụ lục 1 và 2; WT/ACC/VNM/10; WT/ACC/VNM/11 và các Bản sửa đổi 1, 2, 3, 4 và 5; WT/ACC/VNM/12; WT/ACC/VNM/13 và các Phụ lục 1 và 2; WT/ACC/VNM/14 và Phụ lục 1; WT/ACC/VNM/15 và các Phụ lục 1 và 2; WT/ACC/VNM/16; WT/ACC/VNM/18 và Bản sửa đổi 1; WT/ACC/VNM/19 và Bản sửa đổi 1; WT/ACC/VNM/20 và các Bản sửa đổi 1 và 2; WT/ACC/VNM/21 và các Bản sửa đổi 1 và 2; WT/ACC/VNM/22 và Bản sửa đổi 1; WT/ACC/VNM/23; WT/ACC/VNM/24 và các Bản sửa đổi 1 và 2; WT/ACC/VNM/25 và các Bản sửa đổi 1, 2 và 3; WT/ACC/VNM/29; WT/ACC/VNM/31 và các Bản sửa đổi 1 và 2; WT/ACC/VNM/32; WT/ACC/VNM/33 và Phụ lục 1; WT/ACC/VNM/34; WT/ACC/VNM/35; WT/ACC/VNM/36; WT/ACC/VNM/37; WT/ACC/VNM/38; WT/ACC/VNM/39; WT/ACC/VNM/40; WT/ACC/VNM/41; WT/ACC/VNM/42; WT/ACC/VNM/44; WT/ACC/VNM/46 và WT/ACC/VNM/47 và Phụ lục 1), bao gồm các văn bản quy phạm pháp luật và các tài liệu khác được liệt kê tại Phụ lục I.

Tuyên bố ban đầu

4. Đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam bắt đầu quá trình cải cách kinh tế kể theo chính sách "Đổi mới" từ năm 1986. Quá trình này tập trung vào cải cách cơ chế quản lý kinh tế theo

định hướng thị trường; tái cơ cấu để xây dựng một nền kinh tế nhiều thành phần; cải cách hành chính, tiền tệ và tài chính; và phát triển quan hệ kinh tế đối ngoại. Với việc gia nhập Hiệp hội các nước Đông Nam Á (ASEAN), Diễn đàn Hợp tác Á - Âu (ASEM) và Diễn đàn Hợp tác Kinh tế châu Á - Thái Bình Dương (APEC), Việt Nam đã và đang tham gia vào các tổ chức khu vực tuân thủ các nguyên tắc và quy định của WTO. Việc Việt Nam tham gia vào các thể chế này cũng đồng thời là bước chuẩn bị và hỗ trợ đáng kể cho tiến trình gia nhập WTO của Việt Nam.

5. Việt Nam nhận thức được vai trò to lớn và tầm quan trọng của WTO đối với sự phát triển của nền kinh tế toàn cầu cũng như đối với sự tăng trưởng kinh tế của mỗi quốc gia. Việt Nam quyết định xin gia nhập WTO nhằm mở rộng các mối quan hệ kinh tế, thương mại và đầu tư với các Thành viên khác, thể hiện quyết tâm cao để đưa nền kinh tế Việt Nam hội nhập với hệ thống thương mại thế giới. Nhận thức được việc trở thành Thành viên của WTO sẽ gắn liền với cả quyền lợi được hưởng lẫn nghĩa vụ phải thực hiện, Việt Nam cam kết lấy các nguyên tắc của WTO làm nền tảng cho các chính sách thương mại của mình. Việt Nam đã và đang tiến hành rà soát và sửa đổi luật pháp để từng bước phù hợp với các quy định và nguyên tắc của WTO.

6. Chính phủ đã thành lập Ủy ban Quốc gia về Hợp tác Kinh tế Quốc tế (NCIEC) mang tính chất liên bộ ngành, chịu trách nhiệm điều phối liên ngành về xây dựng chính sách và hợp tác kinh tế, đồng thời thành lập Đoàn đàm phán chính phủ về các vấn đề Kinh tế và Thương mại quốc tế bao gồm các quan chức cao cấp của nhiều bộ ngành. Việt Nam sẵn sàng đàm phán trên mọi lĩnh vực mà các Thành viên WTO quan tâm. Với lý do Việt Nam là một nước đang phát triển với thu nhập thấp và nợ nước ngoài cao, đại diện của Việt Nam hy vọng và tin tưởng rằng các Thành viên sẽ thông cảm và linh hoạt trong quá trình xây dựng các điều khoản và điều kiện để Việt Nam trở thành thành viên của WTO.

7. Các Thành viên của WTO nhiệt liệt hoan nghênh đơn xin gia nhập WTO của Việt Nam và cam kết sẽ ủng hộ Việt Nam trong tiến trình gia nhập. Các Thành viên đánh giá cao những cải cách quan trọng mà Việt Nam đã thực hiện và khuyến khích Việt Nam tiếp tục theo đuổi các chính sách minh bạch, tự do hóa và theo định hướng thị trường. Tiến trình hội nhập của Việt Nam vào nền kinh tế thế giới sẽ tạo điều kiện cho Việt Nam củng cố vững chắc những thành quả đạt được từ công cuộc cải cách kinh tế hiện tại. Một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam cần điều chỉnh chế độ thương mại và pháp luật hơn nữa để phù hợp với các yêu cầu của WTO, và mong muốn tích cực cộng tác với Việt Nam nhằm đạt được mục tiêu này.

8. Ban Công tác đã rà soát các chính sách kinh tế và chế độ ngoại thương của Việt Nam cùng với các điều khoản dự kiến của bản dự thảo Nghị định thư gia nhập WTO. Các quan điểm của các Thành viên Ban Công tác về những khía cạnh khác nhau của chế độ ngoại thương Việt Nam và về các điều khoản và điều kiện gia nhập WTO của Việt Nam được tóm lược từ đoạn 9 đến đoạn 526 dưới đây.

CHÍNH SÁCH KINH TẾ

Chính sách tài chính - tiền tệ

9. Đại diện của Việt Nam cho biết theo Luật Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, mục tiêu chính của chính sách tiền tệ của Việt Nam là ổn định giá trị đồng tiền của Việt Nam - đồng Việt Nam (VND), kiểm soát lạm phát và thúc đẩy phát triển kinh tế xã hội. Tín dụng được cung cấp cho các hoạt động khai thác tối đa tiềm năng của các thành phần kinh tế. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam sử dụng các công cụ chính sách tiền tệ như tái cấp vốn, dự trữ bắt buộc, lãi suất, tỷ giá hối đoái, các nghiệp vụ thị trường mở và các công cụ bổ sung khác để điều tiết lượng cung tiền. Ngân hàng Nhà nước đã áp dụng lãi suất tái chiết khấu thống nhất cho tất cả các ngân hàng thương mại từ năm 1999. Chính sách tín dụng tiếp tục được hoàn thiện nhằm đáp ứng hiệu quả các yêu cầu về tài chính để phục vụ tăng trưởng kinh tế, phù hợp với các mục tiêu của chính sách tiền tệ trong từng thời kỳ. Cơ chế tín dụng được sửa đổi ngày càng thông thoáng nhằm tạo sân chơi bình đẳng giữa các thành phần kinh tế, nâng cao quyền tự chủ, tự chịu trách nhiệm của các tổ chức tín dụng và nâng cao chất lượng tín dụng.

10. Được hỏi về khoản nợ thương mại của các doanh nghiệp nhà nước, đại diện của Việt Nam cho biết năm 2004 các doanh nghiệp nhà nước còn nợ các ngân hàng thương mại Việt Nam 142,9 nghìn tỷ đồng, chiếm 34,0% tổng dư nợ của các tổ chức tín dụng và 42,8% tổng dư nợ của bốn ngân hàng thương mại nhà nước - ngân hàng thương mại nhà nước thứ năm của Việt Nam rất nhỏ và thường không được tính trong số liệu thống kê này. Tổng nợ xấu của các doanh nghiệp thuộc sở hữu nhà nước tại các ngân hàng thương mại nhà nước là 4,646 nghìn tỷ đồng vào tháng 12/2004, chiếm 3,67% tổng dư nợ của các ngân hàng này. Căn cứ vào Quyết định số 1627 ngày 31/12/2001 về Quy chế Cho vay của các Tổ chức Tín dụng, các tổ chức tài chính, kể cả các ngân hàng thương mại nhà nước, tự xây dựng các quy trình, thủ tục cho vay của mình dựa trên những tiêu chí khách quan như khả năng thanh toán, kế hoạch sản xuất và kinh doanh của khách hàng, cũng như dựa vào đánh giá tính khả thi và đánh giá hiệu quả dự án đầu tư. Các tổ chức tài chính xem xét và quyết định việc cho các doanh nghiệp nhà nước vay theo điều kiện thương mại. Các tổ chức này tự chịu trách nhiệm về các hoạt động tín dụng của mình. Năm 2004, hỗ trợ thông qua Quỹ Hỗ trợ Phát triển là 917,1 tỷ đồng, trong đó cho vay trung và dài hạn chiếm 504,3 tỷ, cho vay đầu tư ngắn hạn chiếm 3 tỷ và hỗ trợ lãi suất sau đầu tư là 109,9 tỷ đồng. Đại diện của Việt Nam cung cấp số liệu thống kê về hỗ trợ thông qua Quỹ Hỗ trợ Phát triển, bao gồm cả thông tin về nợ xấu, trong Phụ lục 1 của tài liệu WT/ACC/VNM/39. Đại diện của Việt Nam cũng cho biết vấn đề nợ xấu của khu vực doanh nghiệp nhà nước được giải quyết thông qua quá trình cổ phần hoá và tái cơ cấu các doanh nghiệp nhà nước (xem phần "Tur nhân hóa và Cổ phần hoá" dưới đây).

11. Đại diện của Việt Nam cho biết kể từ năm 2001, một số biện pháp đã được thực hiện nhằm tái cơ cấu lại các ngân hàng thương mại nhà nước để tăng tính hiệu quả của các ngân

hàng này. Chất lượng tài sản, các quy định và quy trình quản lý rủi ro đã được cải thiện; các khoản cho vay theo chính sách đã được tách khỏi các hoạt động tín dụng thương mại và được giao riêng cho các ngân hàng chính sách xã hội; các ngân hàng thương mại nhà nước được yêu cầu tự xây dựng tầm nhìn tín dụng của mình và bắt đầu áp dụng kể từ cuối năm 2004, đầu năm 2005; và hệ thống quản lý rủi ro tín dụng đã được áp dụng phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế. Bên cạnh đó, theo Luật về các Tổ chức Tín dụng, các tổ chức tín dụng và các ngân hàng thương mại nhà nước được yêu cầu áp dụng một hệ thống giám sát nội bộ và duy trì một Ban Kiểm tra chịu trách nhiệm giám sát các hoạt động tài chính và kế toán của mình, đảm bảo độ an toàn cho các hoạt động tài chính, và tiến hành kiểm toán định kỳ. Nhằm tăng cường tính ổn định của khu vực ngân hàng và tiến tới áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế trong hoạt động ngân hàng, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam (SBV) cũng đã ban hành Quyết định số 493/2005/QĐ-NHNN ngày 22/4/2005 ban hành Quy định về phân loại nợ, trích lập và sử dụng dự phòng để xử lý rủi ro tín dụng trong hoạt động ngân hàng của tổ chức tín dụng. Theo Quyết định này, nợ được phân thành năm loại. Loại thứ nhất, "nợ đủ tiêu chuẩn" có tỷ lệ trích lập dự phòng là 0%, loại thứ hai, "nợ cần chú ý" có tỷ lệ trích lập dự phòng là 5%, loại thứ ba, "nợ dưới tiêu chuẩn" có tỷ lệ trích lập dự phòng là 20%, loại thứ 4, "nợ đáng ngờ" có tỷ lệ trích lập dự phòng là 50%, và loại thứ năm, "nợ có khả năng mất vốn" có tỷ lệ trích lập dự phòng là 100%. Loại 3, 4 và 5 được coi là nợ xấu. Các tổ chức tín dụng được phép sử dụng dự phòng để xoá nợ hoặc đưa ra hạch toán ngoại bảng trong trường hợp khách hàng là tổ chức hoặc doanh nghiệp phá sản hoặc giải thể, khách hàng bị chết hoặc mất tích, và trong trường hợp nợ thuộc loại thứ năm. Bên cạnh đó, các tổ chức tín dụng được yêu cầu giám sát chặt chẽ việc thu hồi nợ và tái cơ cấu nợ xấu.

12. Nhằm tiếp tục cải thiện tính hiệu quả trong hoạt động của các ngân hàng thương mại nhà nước, Ngân hàng Nhà nước dự kiến từ nay đến 2010 sẽ cổ phần hoá hầu hết các ngân hàng thương mại nhà nước. Theo kế hoạch của Chính phủ, năm 2006, sẽ có hai ngân hàng thương mại nhà nước được cổ phần hoá (xem chi tiết ở đoạn 83). Ngân hàng Nhà nước vẫn sẽ tiếp tục chịu trách nhiệm quản lý nhà nước, giám sát và thanh tra hoạt động của các ngân hàng thương mại nhà nước và các tổ chức tín dụng.

13. Đại diện của Việt Nam cho biết bội chi ngân sách được coi là nguyên nhân chủ yếu dẫn đến lạm phát trong những năm 1980. Chính phủ chủ trương giữ mức bội chi ngân sách (theo định nghĩa của IMF) tối đa không quá 3% GDP, so với mức bội chi trung bình hàng năm vào khoảng 8% GDP trong những năm 1980. Bội chi ngân sách thực tế ở mức 1,3% GDP năm 1999, 2,7% GDP năm 2000, 2,9% GDP năm 2001, 2,3% GDP năm 2002 và 2,1% GDP năm 2003. Chính phủ Việt Nam đồng thời chủ trương duy trì thặng dư của các khoản thu từ nội bộ nền kinh tế so với các khoản chi thường xuyên ở mức 4,5% GDP để cho đầu tư phát triển. Tỷ lệ này năm 1999 đạt 5,1% GDP, năm 2000 đạt 5,2% GDP, năm 2001 đạt 3,9% GDP, năm 2002 đạt 5,8% GDP và năm 2003 đạt 5,1% GDP. Trả lời câu hỏi về tác động của các khoản

cho vay theo chỉ định và các chương trình trợ cấp khác đối với bội chi ngân sách, đại diện của Việt Nam cho biết các chương trình trợ cấp của Việt Nam có giá trị không lớn và có tác động không đáng kể đến bội chi ngân sách.

14. Giai đoạn đầu tiên của chương trình cải cách thuế đã góp phần nâng tổng mức thu thuế từ 13,1% GDP năm 1991 lên 22,6% năm 1995. Giai đoạn hai của chương trình tập trung vào việc hợp lý hoá cơ cấu thuế suất, không phân biệt đối xử, mở rộng cơ sở tính thuế, cải cách quản lý hành chính về thuế và áp dụng thuế giá trị gia tăng (VAT) để thay thế thuế doanh thu. Các loại thuế chính được áp dụng gồm: Thuế thu nhập doanh nghiệp, Thuế sử dụng đất nông nghiệp, Thuế chuyển quyền sử dụng đất, Thuế tài nguyên, Thuế nhà đất, Thuế thu nhập (cá nhân), Thuế VAT, Thuế tiêu thụ đặc biệt, và Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu. Ngoài ra, Chính phủ còn thu một số khoản khác như tiền thuê đất, mặt nước, thuế sát sinh (đã được xoá bỏ năm 1999), thuế môn bài, lệ phí đăng ký tài sản trước bạ và phí giao thông. Tổng doanh thu thuế, phí, lệ phí và các khoản thu khác đạt 22,1% GDP năm 2002 và 21,9% năm 2003.

15. Thuế thu nhập doanh nghiệp được áp dụng theo Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp (sửa đổi) được Quốc hội thông qua ngày 17/06/2003 và có hiệu lực từ ngày 01/01/2004, thay thế cho Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp ban hành ngày 10/05/1997. Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp (sửa đổi) quy định thuế suất chung là 28% và các mức thuế suất ưu đãi là 10%, 15% và 20% và quy định một nhóm tiêu chí thống nhất áp dụng chung cho cả doanh nghiệp trong nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài để được hưởng ưu đãi về thuế thu nhập doanh nghiệp. Luật thuế thu nhập doanh nghiệp này cũng đã bãi bỏ quy định hoàn thuế thu nhập doanh nghiệp đã nộp cho số thu nhập tái đầu tư, thuế chuyển thu nhập ra nước ngoài quy định tại Điều 42 và 43 của Luật Đầu tư nước ngoài tại Việt Nam. Thuế Sử dụng đất Nông nghiệp được áp dụng từ ngày 1/1/1994 đối với tất cả các cá nhân và tổ chức sử dụng đất vào sản xuất nông nghiệp. Hộ sử dụng đất nông nghiệp vượt quá hạn mức diện tích theo quy định còn phải nộp thuế bổ sung tương đương với 20% thuế suất cơ bản. Thuế nhà đất đánh vào nhà ở, đất ở và các công trình xây dựng. Tuy nhiên, hiện nay tạm thời chưa thu thuế nhà. Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp (sửa đổi) đã bãi bỏ quy định về thuế chuyển quyền sử dụng đất đối với cơ sở kinh doanh quy định tại Luật Thuế chuyển quyền sử dụng đất. Theo Luật sửa đổi này, thu nhập từ chuyển quyền sử dụng đất của cơ sở kinh doanh phải chịu thuế thu nhập doanh nghiệp theo quy định của Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp (sửa đổi), trong khi thu nhập từ chuyển quyền sử dụng đất không sử dụng vào mục đích kinh doanh của cá nhân phải chịu thuế thu nhập cá nhân theo luật định. Luật Sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật Thuế chuyển quyền sử dụng đất có hiệu lực kể từ ngày 01/01/2000, quy định thuế suất thuế chuyển quyền sử dụng đất đối với đất sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp, nuôi trồng thủy sản là 2%, và thuế suất thuế chuyển quyền sử dụng đất đối với đất ở, đất xây dựng công trình và các loại đất khác là 4%. Thuế Tài nguyên được áp dụng theo Pháp lệnh Thuế Tài nguyên (sửa đổi) ban hành ngày 30/3/1990, có hiệu lực kể từ ngày 1/6/1998. Pháp lệnh này quy định

thuế suất từ 1-8% đối với các khoáng sản kim loại, than và đá quý; 0-25% đối với dầu mỏ và khí đốt; 1-5% đối với các khoáng sản phi kim loại; 1-10% đối với thủy sản tự nhiên; 1-40% đối với sản phẩm của rừng tự nhiên; 0-10% đối với nước thiên nhiên; 10-20% đối với yến sào; và 0-10 % đối với các tài nguyên khác. Các tiêu chí để xác định mức thuế suất áp dụng được quy định tại Thông tư số 153/1998/TT-BTC ngày 26/11/1998 của Bộ Tài chính hướng dẫn thi hành Nghị định Chính phủ số 68/1998/NĐ-CP ngày 3/9/1998. Theo Điểm 3, Mục II của Thông tư, thuế suất được điều chỉnh định kỳ căn cứ vào loại tài nguyên, mức độ khan hiếm và giá trị kinh tế, khả năng tái sinh của tài nguyên, công dụng và điều kiện khai thác. Thuế Tài nguyên được áp dụng đối với tất cả các loại dự án, trừ trường hợp bên Việt Nam tham gia doanh nghiệp liên doanh với nước ngoài góp vốn pháp định bằng các nguồn tài nguyên.

16. Văn bản quy phạm pháp luật về thuế thu nhập cá nhân - Pháp lệnh thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao ban hành ngày 27/12/1990, được sửa đổi lần sau cùng là ngày 24/03/2004 (Pháp lệnh số 14/2004) - phân biệt giữa công dân Việt Nam, người nước ngoài cư trú tại Việt Nam và công dân Việt Nam lao động, công tác ở nước ngoài. Pháp lệnh này đã liên tiếp được sửa đổi nhằm từng bước thu hẹp khoảng cách giữa thuế suất áp dụng đối với công dân Việt Nam ban đầu được quy định từ 0-60% với mức thu nhập khởi điểm chịu thuế là trên 1,2 triệu đồng và thuế suất áp dụng đối với người nước ngoài cư trú tại Việt Nam và công dân Việt Nam lao động, công tác ở nước ngoài ban đầu được quy định từ 0-50% với mức thu nhập khởi điểm chịu thuế là trên 5 triệu đồng. Theo quy định tại Pháp lệnh mới, công dân Việt Nam và người nước ngoài cư trú tại Việt Nam chịu cùng một khung thuế suất, từ 0-40%, nhưng các mức khởi điểm chịu thuế thu nhập cá nhân khác nhau. Tuy nhiên, mức khởi điểm thu nhập hàng tháng chịu thuế đối với công dân Việt Nam đã được nâng lên trên 5 triệu đồng để thu hẹp khoảng cách với mức khởi điểm thu nhập của người nước ngoài cư trú tại Việt Nam. Mức khởi điểm thu nhập hàng tháng chịu thuế đối với người nước ngoài vẫn không thay đổi kể từ 30/6/1999 và là trên 8 triệu đồng. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các quy định mới về thuế thu nhập sẽ không được áp dụng hồi tố.

17. Một Thành viên lo ngại về thuế suất thuế thu nhập cá nhân quá cao của Việt Nam và cho rằng đây là một yếu tố quan trọng làm hạn chế thu hút đầu tư. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng các quy định hiện tại ưu đãi người nước ngoài hơn người Việt Nam và do vậy tạo môi trường thuận lợi cho đầu tư nước ngoài. Tuy nhiên, hệ thống thuế của Việt Nam đang được rà soát lại. Luật Thuế thu nhập cá nhân mới thay thế cho Pháp lệnh về Thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao dự kiến sẽ được trình lên Quốc hội vào năm 2007. Luật mới sẽ quy định một hệ thống thuế chung, mở rộng phạm vi áp dụng của thuế thu nhập cá nhân và sẽ làm rõ hơn khái niệm về người cư trú và phi cư trú phù hợp với các quy định quốc tế. Mục đích của việc này là nhằm khuyến khích đối tượng nộp thuế trên cơ sở phù hợp với các quy tắc và thông lệ quốc tế. Luật này đang trong giai đoạn nghiên cứu ban đầu. Các Luật thuế khác cũng

sẽ được sửa đổi cho phù hợp với Luật Thuế Giá trị gia tăng và Luật Thuế Thu nhập Doanh nghiệp.

Chính sách ngoại hối và thanh toán

18. Đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam đã thay thế hệ thống tỷ giá hối đoái cố định bằng một cơ chế tỷ giá linh hoạt thả nổi có quản lý từ năm 1989. Các trung tâm giao dịch ngoại hối được mở từ cuối năm 1991 và thị trường tiền tệ liên ngân hàng dành cho các ngân hàng thương mại đã được thành lập vào tháng 10/1994. Ngân hàng Nhà nước Việt Nam giám sát tình hình cán cân thanh toán và dự trữ ngoại tệ của Việt Nam và Ngân hàng Nhà nước có thể can thiệp vào thị trường khi cần thiết. Hàng ngày, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam công bố tỷ giá giao dịch bình quân giữa đồng Việt Nam với đồng đô la Mỹ trên thị trường ngoại tệ liên ngân hàng.

19. Việt Nam đã bình thường hoá quan hệ tài chính với Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) vào tháng 10/1993. Để chuẩn bị cho việc tuân thủ các nghĩa vụ của Điều VIII trong Điều lệ IMF, Việt Nam đã từng bước đáp ứng các yêu cầu nêu ra tại Điều VIII. Khả năng chuyển đổi của đồng Việt Nam đã được đề cập tới như một mục tiêu trong Nghị định số 05/2001/NĐ-CP ngày 17/01/2001 sửa đổi và bổ sung Nghị định số 63/1998/NĐ-CP ngày 17/08/1998 về Quản lý ngoại hối. Các biện pháp kiểm soát giao dịch vãng lai đã được tự do hóa. Theo Nghị định này: (i) người cư trú và người không cư trú được phép mở và duy trì tài khoản ngoại tệ tại các ngân hàng được phép hoạt động ngoại hối ở Việt Nam; (ii) người cư trú là công dân Việt Nam được phép mua, chuyển và mang ngoại tệ ra nước ngoài nhằm phục vụ các mục đích như đi du lịch, học tập, chữa bệnh, trả tiền hội viên, và các loại phí khác hoặc nhằm mục đích trợ cấp hoặc thừa kế cho gia đình và người thân ở nước ngoài, trên cơ sở xuất trình các giấy tờ có liên quan theo quy định của Ngân hàng Nhà nước; (iii) người cư trú là người nước ngoài có thu nhập hợp pháp bằng ngoại tệ được chuyển hoặc mang tiền ra khỏi Việt Nam, và được phép chuyển đổi thu nhập bằng đồng Việt Nam sang ngoại tệ tại các ngân hàng được phép hoạt động ngoại hối ở Việt Nam trên cơ sở xuất trình các chứng từ có liên quan và xác nhận đã hoàn thành nghĩa vụ tài chính theo quy định của pháp luật. Theo Thông tư số 04/2001/TT- NHNN ngày 18/5/2001 hướng dẫn về quản lý ngoại hối đối với doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và bên nước ngoài tham gia hợp đồng hợp tác kinh doanh (BCC), nhà đầu tư nước ngoài được phép chuyển lợi nhuận và các khoản thu nhập hợp pháp khác ra nước ngoài trên cơ sở xuất trình các giấy tờ có liên quan cho ngân hàng được phép kinh doanh ngoại tệ. Cụ thể, các tài liệu đó là Biên bản của Hội đồng quản trị (hoặc Ban quản lý dự án đối với Hợp đồng hợp tác kinh doanh) về việc phân chia lợi nhuận (hoặc chia doanh thu đối với Hợp đồng hợp tác kinh doanh) và văn bản của cơ quan thuế có thẩm quyền xác nhận đã hoàn thành nghĩa vụ tài chính đối với Nhà nước Việt Nam. Các nhà đầu tư nước ngoài cũng được phép chuyển vốn pháp định hoặc vốn tái đầu tư ra nước ngoài khi kết thúc

hoạt động hoặc giải thể trước hạn với điều kiện xuất trình cho ngân hàng được phép kinh doanh ngoại hối các giấy tờ liên quan - cụ thể là Quyết định giải thể doanh nghiệp (hoặc Quyết định chấm dứt hiệu lực của Hợp đồng hợp tác kinh doanh), bao gồm cả báo cáo kết quả thanh lý doanh nghiệp hoặc Hợp đồng hợp tác kinh doanh và văn bản của cơ quan thuế có thẩm quyền xác nhận đã hoàn thành nghĩa vụ tài chính đối với Nhà nước Việt Nam.

20. Một số Thành viên lưu ý rằng năm 1998, Việt Nam đã đưa ra các quy định về kết hối ngoại tệ và dường như cũng đang duy trì một số biện pháp trái với Điều XI và XVI (ghi chú số 8) của Hiệp định GATS. Các Thành viên yêu cầu Việt Nam xem xét lại các biện pháp này. Một Thành viên cũng lưu ý rằng Việt Nam cũng áp dụng phí kiểm đếm ngoại tệ qua biên giới được tính trên giá trị của mỗi lần chuyển tiền. Loại phí này không tuân thủ các quy định của Điều VIII của Hiệp định GATT 1994 và do vậy cần được loại bỏ hoặc chuyển thành một mức phí duy nhất căn cứ vào chi phí xử lý đơn xin mang ngoại tệ, phù hợp với các tiêu chí của Điều VIII.

21. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng, do ảnh hưởng của cuộc khủng hoảng khu vực về tài chính và tiền tệ, năm 1998 Việt Nam đã tạm thời áp dụng biện pháp kết hối ngoại tệ nhằm tập trung ngoại tệ vào hệ thống ngân hàng để đáp ứng các nhu cầu thiết yếu về ngoại tệ của nền kinh tế. Do tình hình kinh tế được cải thiện nên Việt Nam đã liên tục nới lỏng quy định về yêu cầu kết hối ngoại tệ này. Yêu cầu kết hối ngoại tệ đã giảm từ 80% xuống 50% (năm 1999), 40% vào đầu năm 2001, và 30% vào tháng 5/2002 và theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 46/2003/QĐ-TTg ban hành ngày 2/4/2003, tỷ lệ này được ấn định ở mức 0%. Tháng 12/2005, Ủy ban Thường vụ Quốc Hội đã thông qua Pháp lệnh Ngoại hối, trong đó đã xóa bỏ yêu cầu người cư trú hợp pháp phải bán các khoản thu nhập vãng lai bằng ngoại tệ cho các ngân hàng thương mại. Các biện pháp quản lý ngoại hối chỉ áp dụng trong những trường hợp ngoại lệ để duy trì sự ổn định tài chính và tiền tệ quốc gia theo Điều lệ IMF và Tài liệu số 144 (52/51) ngày 14/8/1952 của IMF.

22. Liên quan tới phí kiểm, đếm ngoại tệ qua biên giới, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng loại phí này được áp dụng với hoạt động vận chuyển tiền xuất khẩu hoặc nhập khẩu thực tế qua cửa khẩu, chứ không áp dụng với các giao dịch mua hay bán ngoại tệ. Loại phí này nhằm mục tiêu giám sát việc vận chuyển ngoại tệ thực tế và ngăn chặn tiền giả. Phí này được tính trên mỗi 100.000 USD. Với 100.000 USD đầu tiên, mức phí là 100.000 VND (6 USD), và với mỗi 100.000 USD sau đó, mức phí sẽ là 80.000 VND (5 USD). Tổng mức phí kiểm, đếm cho mỗi giao dịch sẽ không vượt quá 1,5 triệu đồng (100 USD) (theo Thông tư liên tịch số 71/2000/TTLT/BTC-TCHQ ngày 19/7/2000). Sau đó, đại diện của Việt Nam bổ sung rằng loại phí này đã được bãi bỏ từ tháng 11 năm 2005.

23. Về Điều XI và ghi chú số 8 tại Điều XVI của Hiệp định GATS, Việt Nam xác nhận đã dỡ bỏ toàn bộ các hạn chế đối với tài khoản vãng lai và Việt Nam không duy trì bất kỳ biện pháp nào trái với các Điều XI và XVI (ghi chú số 8) trong các cam kết về dịch vụ ngân hàng và

các dịch vụ tài chính khác. Việt Nam đã hoàn toàn tuân thủ các nghĩa vụ tại Điều VIII của Hiến chương IMF về thanh toán tài khoản vãng lai và chuyển tiền quốc tế. Nhà nhập khẩu có quyền được mua ngoại tệ tại các ngân hàng được phép kinh doanh các giao dịch vãng lai và các giao dịch được phép khác theo như quy định tại Thông tư số 08/2003/TT-NHNN ngày 21 tháng 5 năm 2003 của Ngân hàng Nhà nước. Yêu cầu xuất trình văn bản chứng minh đã hoàn tất các nghĩa vụ tài chính cũng đã được bãi bỏ tại Nghị định số 131/2005/NĐ-CP ngày 18/10/2005 sửa đổi và bổ sung Nghị định 63/1998/NĐ-CP ngày 17/8/1998 về Quản lý Ngoại hối. Nghị định này được xây dựng với sự giúp đỡ của các chuyên gia IMF và đã bãi bỏ các hạn chế còn lại đối với việc thanh toán và chuyển tiền cho các giao dịch vãng lai và đưa ra các quy định về giao dịch vãng lai quốc tế phù hợp với khái niệm của IMF. Người cư trú và người không cư trú được phép tự do mua bán ngoại tệ và không còn hạn chế nào đối với việc chuyển lợi nhuận và các khoản thu nhập hợp pháp khác của nhà đầu tư nước ngoài. Văn phòng IMF đã thông báo cho Ngân hàng Nhà nước Việt Nam về việc chấp nhận Nghị định này và ngày 8/11/2005 đã chính thức công bố việc Việt Nam tuân thủ Điều VIII của Điều lệ IMF.

24. Đối với các giao dịch vốn, Việt Nam đã nói lỏng quy định về việc chuyển vốn của các nhà đầu tư nước ngoài và việc vay nước ngoài của người cư trú là tổ chức. Việt Nam chỉ còn duy trì các hạn chế đối với: (i) việc chuyển vốn ra nước ngoài để đầu tư của người cư trú là tổ chức đòi hỏi phải được cơ quan có thẩm quyền phê chuẩn và chỉ được chuyển số ngoại tệ mình có; và (ii) việc thanh toán và trả nợ vay nước ngoài của người cư trú là tổ chức chỉ được phép khi được Ngân hàng Nhà nước xác nhận hợp đồng vay. Tuy nhiên, các doanh nghiệp được tự do ký kết các hợp đồng vay nợ nước ngoài theo Nghị định 134/2005/NĐ-CP ngày 1/11/2005. Việc đăng ký khoản vay với Ngân hàng Nhà nước chỉ là một thủ tục được quy định để phục vụ cho mục đích thống kê, giám sát việc vay nợ nước ngoài trung và dài hạn của các doanh nghiệp và để phối hợp với Bộ Tài chính trong việc duy trì tổng nợ nước ngoài của cả nước trong một hạn mức an toàn. Tuy nhiên, Đại diện Việt Nam cho rằng theo quy định tại Điều XII của Hiệp định GATS (Các biện pháp hạn chế để bảo vệ cán cân thanh toán) thì những hạn chế này có thể được coi là phù hợp do Việt Nam đang phải đối mặt với những khó khăn trong cán cân thanh toán quốc tế. Các quy định về quản lý ngoại hối của Việt Nam được IMF giám sát hàng năm trong khuôn khổ các phái đoàn công tác của Quỹ theo Điều IV của Điều lệ IMF.

25. Khi được hỏi về các yêu cầu và hạn chế hiện tại đối với việc thanh toán nợ và chuyển vốn ra nước ngoài để đầu tư của các doanh nghiệp Việt Nam, đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng theo Nghị định số 22/1999/NĐ-CP, doanh nghiệp Việt Nam đầu tư ra nước ngoài phải (i) có Giấy phép của Bộ Kế hoạch và Đầu tư cho phép đầu tư ra nước ngoài phù hợp với quy định của Thông tư số 05/2001/TT-BKH ngày 30/8/2001; (ii) mở một tài khoản tiền gửi ngoại tệ tại ngân hàng được phép kinh doanh ngoại hối và mọi giao dịch chuyển tiền ra nước

ngoài và vào Việt Nam phải được thực hiện thông qua tài khoản này; và (iii) đăng ký với chi nhánh Ngân hàng Nhà nước tỉnh, thành phố nơi đặt trụ sở chính về việc mở tài khoản ngoại tệ và tiến độ chuyển vốn đầu tư ra nước ngoài. Các giấy tờ phải xuất trình để xin giấy phép đầu tư ra nước ngoài gồm đơn xin đầu tư ra nước ngoài; bản sao quyết định thành lập hoặc đăng ký của doanh nghiệp; văn bản phê duyệt đầu tư ở nước ngoài của cơ quan có thẩm quyền nước nhận đầu tư (nếu có) và hợp đồng với phía đối tác nước ngoài; thông tin về các dự án đầu tư (mục tiêu, nguồn vốn đầu tư); thông tin về hình thức đầu tư, chuyển vốn, chuyển lợi nhuận về nước; báo cáo tài chính của doanh nghiệp; và văn bản phê duyệt đầu tư ra nước ngoài của cơ quan đã ra quyết định thành lập doanh nghiệp đối với các doanh nghiệp nhà nước. Giấy phép đầu tư ra nước ngoài được cấp trong vòng 30 ngày. Thủ tục mở tài khoản ngoại tệ ở ngân hàng được phép kinh doanh ngoại hối và đăng ký mở tài khoản với một chi nhánh của Ngân hàng Nhà nước được quy định tại Thông tư số 01/TT-NHNN ngày 19/1/2001 của Ngân hàng Nhà nước. Yêu cầu đăng ký việc mở tài khoản và chuyển vốn nhằm mục tiêu giám sát việc thực hiện các dự án đầu tư ở nước ngoài của các doanh nghiệp Việt Nam. Các tài liệu cần trình để đăng ký gồm đơn xin đăng ký, bản sao có công chứng giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh; bản sao có công chứng giấy phép đầu tư ra nước ngoài; văn bản phê duyệt đầu tư của nước nhận đầu tư (với bản dịch tiếng Việt có đóng dấu và chữ ký của tổng giám đốc hoặc giám đốc); văn bản ghi rõ thời hạn góp vốn. Các yêu cầu xin đăng ký được giải quyết trong vòng 5 ngày.

26. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng các doanh nghiệp Việt Nam được phép đầu tư ra nước ngoài theo Nghị định 22/1999/NĐ-CP bao gồm các doanh nghiệp được thành lập theo Luật Doanh nghiệp Nhà nước, các hợp tác xã thành lập theo Luật Hợp tác xã, và các doanh nghiệp thành lập theo Luật Doanh nghiệp. Các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và cá nhân nước ngoài không được coi là doanh nghiệp Việt Nam. Tuy nhiên, họ có thể chuyển lợi nhuận từ các hoạt động đầu tư của mình tại Việt Nam sang bất kỳ nước nào mà không phải tuân thủ các thủ tục áp dụng cho doanh nghiệp Việt Nam.

27. Theo Thông tư số 04/2000/TT-NHNN ngày 18/5/2001, các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và các bên nước ngoài trong các hợp đồng hợp tác kinh doanh có thể mở tài khoản tại nước ngoài để tạo thuận lợi cho việc vay nợ nước ngoài trung và dài hạn theo điểm 2, mục 1, chương V, Phần II của Thông tư số 01/1999/TT-NHNN ngày 16/4/1999 về việc thực hiện Nghị định 63/1998/NĐ-CP. Các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và các bên nước ngoài trong các hợp đồng hợp tác kinh doanh cũng được phép mở tài khoản tại nước ngoài để thực hiện các hoạt động khác trong một số trường hợp đặc biệt, ví dụ nếu họ thực hiện các dự án đặc biệt quan trọng theo chương trình của Chính phủ; nếu họ cần mở các tài khoản ở nước ngoài để thực hiện các nghĩa vụ của mình (với các dự án đầu tư nước ngoài dưới hình thức BOT, BTO và BT); nếu họ tham gia vào hoạt động thương mại quốc tế, gồm cả hàng không, hàng hải, bưu chính - viễn thông, bảo hiểm, và du lịch, và muốn mở tài khoản

ngoại tệ tại nước ngoài để thanh toán theo đúng thông lệ quốc tế; hoặc nếu họ cần mở tài khoản ở nước ngoài để phục vụ hoạt động của các chi nhánh và văn phòng đại diện của mình ở nước ngoài. Thêm vào đó, các dự án đầu tư theo Luật Dầu khí có thể mở tài khoản tại nước ngoài. Các tài khoản này phải được đăng ký với Ngân hàng Nhà nước Việt Nam trong vòng 15 ngày kể từ ngày mở tài khoản. Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam xem xét các yêu cầu khác trên cơ sở từng trường hợp căn cứ vào sự cần thiết phải mở tài khoản tại nước ngoài.

28. Một số Thành viên cho rằng việc yêu cầu các công ty nước ngoài phải tự cân đối nhu cầu về ngoại tệ cho hoạt động của mình theo quy định tại Điều 33 Luật Đầu tư nước ngoài là một trở ngại cho hoạt động thương mại của các nhà đầu tư nước ngoài và kiến nghị loại bỏ yêu cầu này.

29. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng yêu cầu tự cân đối ngoại tệ đã được loại bỏ theo Điều 67 của Nghị định 24/2000/NĐ-CP ngày 31/7/2000 hướng dẫn thực hiện Luật Đầu tư Nước ngoài tại Việt Nam được Quốc hội thông qua ngày 9/6/2000 và xác nhận rằng Việt Nam không có ý định tái áp dụng yêu cầu này. Những sửa đổi của Luật Đầu tư nước ngoài đã cho phép các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và các bên tham gia hợp đồng hợp tác kinh doanh được mua ngoại tệ tại các ngân hàng được phép kinh doanh ngoại hối để đáp ứng cho các giao dịch vãng lai, giao dịch vốn và các giao dịch được phép khác.

30. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng Chính phủ Việt Nam đang cân nhắc bảo đảm cân đối ngoại tệ cho các nhà đầu tư nước ngoài đầu tư vào những dự án đặc biệt quan trọng theo chương trình của Chính phủ và bảo đảm hỗ trợ cân đối ngoại tệ cho các dự án xây dựng công trình kết cấu hạ tầng và một số dự án quan trọng khác trong trường hợp các ngân hàng được phép kinh doanh ngoại hối không đáp ứng đủ nhu cầu ngoại tệ. Các quy định chi tiết được ban hành tại Nghị định của Chính phủ số 24/2000/NĐ-CP ngày 31/7/2000 về hướng dẫn thực hiện Luật Đầu tư nước ngoài tại Việt Nam và Nghị định của Chính phủ số 27/2003/NĐ-CP ngày 19/3/2003. Trả lời câu hỏi của một Thành viên về cơ sở để Chính phủ sẵn sàng cung cấp ngoại hối cho các khách hàng ưu tiên trong trường hợp các ngân hàng thương mại không đủ khả năng đáp ứng nhu cầu của các khách hàng này và tại sao Việt Nam, trong khi đang xoá bỏ yêu cầu kết hối và tự cân đối ngoại tệ, lại cần đảm bảo cân đối ngoại tệ cho một số dự án có chọn lọc, đại diện của Việt Nam cho biết theo pháp luật Việt Nam, tất cả các nhà đầu tư trong và ngoài nước có thể tiếp cận các ngân hàng thương mại để mua ngoại tệ nhằm đáp ứng nhu cầu kinh doanh của mình. Việc Nhà nước đảm bảo cân đối ngoại tệ cho một số dự án chọn lọc không nhằm hạn chế việc tiếp cận các nguồn cung cấp ngoại tệ hay tạo ra bất kỳ sự phân biệt đối xử nào. Đảm bảo cân đối ngoại tệ trong trường hợp các ngân hàng thương mại không đủ khả năng đáp ứng nhu cầu của nhà đầu tư trong các dự án có nhu cầu ngoại tệ lớn và phải đối mặt với rủi ro lớn trong cân đối ngoại tệ (các dự án xây dựng, dự án đầu tư BOT, BTO và BT và các dự án cơ sở hạ tầng khác - cung cấp điện, thu phí cầu và đường, cung cấp

nước v.v..). Biện pháp này nhằm mục đích khuyến khích khu vực tư nhân tham gia vào phát triển cơ sở hạ tầng vì đầu tư của Nhà nước vào hạng mục này còn hạn chế. Biện pháp này cũng tồn tại ở một số nước và được Ngân hàng Thế giới và UNCITRAL khuyến nghị áp dụng.

31. Đại diện của Việt Nam tuyên bố rằng Việt Nam sẽ tuân thủ các nghĩa vụ liên quan đến ngoại hối theo đúng các quy định của WTO cũng như các tuyên bố và quyết định của WTO có liên quan đến IMF. Đại diện của Việt Nam nhắc lại việc Việt Nam chấp nhận tuân thủ Điều VIII của Điều lệ IMF trong đó quy định rằng “không Thành viên nào áp dụng các biện pháp hạn chế việc thanh toán và chuyển tiền đối với các giao dịch vãng lai quốc tế, trừ khi được sự chấp thuận của IMF”. Đại diện của Việt Nam tuyên bố rằng theo đúng các cam kết trên, trừ khi Điều lệ của IMF quy định có khác, Việt Nam sẽ không áp dụng các luật, quy định và biện pháp, trong đó bao gồm cả các yêu cầu đối với các điều khoản của hợp đồng, nhằm hạn chế các giao dịch vãng lai của các cá nhân và doanh nghiệp hoạt động trong lãnh thổ hải quan của mình theo lượng ngoại tệ mà cá nhân hoặc doanh nghiệp đó thu được. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

Chính sách đầu tư

- Các quy định đối với việc thành lập doanh nghiệp

32. Đại diện của Việt Nam cho biết tháng 6/1999, Quốc hội đã thông qua Luật Doanh nghiệp thay thế Luật Công ty và Luật Doanh nghiệp tư nhân năm 1990. Luật Doanh nghiệp có hiệu lực từ ngày 1/1/2000 và được coi là một mốc quan trọng trong tiến trình cải cách kinh tế của Việt Nam. Với mục tiêu tiếp tục cải thiện môi trường kinh doanh theo hướng phù hợp với các quy định quốc tế, Quốc hội đã thông qua Luật Doanh nghiệp mới vào tháng 11/2005. Luật mới này đã có hiệu lực từ ngày 1/7/2006. Luật này điều chỉnh việc thành lập, quản lý và vận hành của các doanh nghiệp. Luật quy định có bốn loại hình doanh nghiệp - công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty cổ phần, công ty hợp danh và doanh nghiệp tư nhân. Theo luật này, mọi pháp nhân hay cá nhân trong nước và nước ngoài đều có quyền thành lập và quản lý các doanh nghiệp ở Việt Nam, trừ cán bộ, công chức; sĩ quan và hạ sĩ quan, quân nhân chuyên nghiệp, công nhân quốc phòng, và các đơn vị của lực lượng Công an Nhân dân; lãnh đạo và giám đốc các doanh nghiệp 100% sở hữu nhà nước; các cơ quan nhà nước và đơn vị của lực lượng vũ trang Việt Nam sử dụng ngân sách để thành lập các doanh nghiệp kinh doanh vì mục đích lợi nhuận của mình; người vị thành niên và những người không có hoặc bị hạn chế về năng lực hành vi; tù nhân hoặc những người bị toà án ra phán quyết cấm kinh doanh; và các tổ chức và các cá nhân khác theo quy định của Luật Phá sản. Trong trường hợp có sự khác biệt giữa một điều ước quốc tế mà Việt Nam tham gia với Luật Doanh nghiệp, các quy định của điều ước quốc tế đó sẽ được ưu tiên áp dụng.

33. Các ngành nghề kinh doanh được chia thành (i) các ngành nghề bị cấm kinh doanh – là

các ngành nghề cả nhà đầu tư trong và ngoài nước, bất kể hình thức sở hữu, đều bị cấm kinh doanh vì các lý do quốc phòng, an ninh, trật tự, đạo đức xã hội, bảo vệ sức khoẻ con người, truyền thông, môi trường, bảo vệ thực vật và các lý do khác phù hợp Hiệp định WTO (xem Bảng 1); (ii) các ngành nghề kinh doanh có điều kiện, là các ngành doanh nghiệp được phép kinh doanh nếu đáp ứng một số các điều kiện do pháp luật quy định; (iii) các ngành nghề kinh doanh đòi hỏi phải có vốn pháp định; (iv) các ngành nghề kinh doanh đòi hỏi phải có chứng chỉ hành nghề; (v) các ngành nghề dành riêng cho doanh nghiệp hợp danh hoặc doanh nghiệp tư nhân; và (vi) các ngành nghề kinh doanh khác. Đăng ký thành lập doanh nghiệp ở các ngành nghề khác là tự động.

34. Các bộ ngành hữu quan, ví dụ như Bộ Công nghiệp hay Bộ Văn hóa - Thông tin với các sản phẩm văn hóa, chịu trách nhiệm xác định xem đơn xin thành lập doanh nghiệp có thuộc loại hình kinh doanh bị cấm hay không. Khi các Thành viên hỏi về ý nghĩa của việc cấm kinh doanh các sản phẩm văn hoá "mê tín, đồi trụy và phản động", đại diện của Việt Nam cho biết các nhà đầu tư trong và ngoài nước có thể tham gia vào các hoạt động như xuất bản, báo chí, công nghệ thông tin..., với điều kiện họ không kinh doanh "các sản phẩm văn hoá mê tín, đồi trụy và phản động" phù hợp với luật pháp hiện hành (xem thêm đoạn 211-215).

35. Các ngành nghề kinh doanh có điều kiện bao gồm: các ngành nghề không đòi hỏi giấy phép kinh doanh nhưng cần tuân thủ các yêu cầu về môi trường, tiêu chuẩn vệ sinh, an toàn thực phẩm, phòng cháy chữa cháy, trật tự xã hội, an toàn giao thông và các yêu cầu khác và các ngành nghề cần có giấy phép kinh doanh theo các quy định của pháp luật. Một danh mục đầy đủ các ngành nghề bị cấm kinh doanh được nêu tại Bảng 1 của Báo cáo này của Ban Công tác; các ngành nghề kinh doanh có điều kiện được liệt kê trong Bảng 2. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các bảng này, đồng thời cũng là phụ lục của Nghị định 59/2006/NĐ-CP ngày 12/06/2006, sẽ được cập nhật nếu các ngành nghề mới được bổ sung thêm hay được rút bớt. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng việc bổ sung danh mục các ngành nghề cấm kinh doanh hay kinh doanh có điều kiện sẽ phải tuân thủ các quy định của WTO, kể cả những nghĩa vụ theo GATS và Biểu cam kết của Việt Nam. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng Chính phủ Việt Nam sẽ rà soát định kỳ các điều kiện kinh doanh để xác định những quy định của Luật Doanh nghiệp còn chồng chéo hay mâu thuẫn với các luật lệ và quy định có liên quan khác hay ngăn trở hoạt động của doanh nghiệp (Điều 7.4 của Luật Doanh nghiệp). Chính phủ Việt Nam sẽ đề xuất việc sửa đổi hay bãi bỏ các điều kiện kinh doanh để Quốc hội quyết định. Bất kỳ thay đổi nào so với các điều kiện hiện tại sẽ được thực hiện theo nguyên tắc tuân thủ hoàn toàn với Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng việc bổ sung và thu hẹp danh sách các ngành nghề cấm kinh doanh hay kinh doanh có điều kiện trong tương lai sẽ phù hợp với các quy định của WTO.

- ***Các biện pháp áp dụng riêng cho đầu tư nước ngoài***

36. Liên quan đến đầu tư nước ngoài, trong 20 năm qua, các hoạt động đầu tư nước ngoài ở Việt Nam được điều chỉnh bởi Luật Đầu tư nước ngoài ban hành ngày 29/12/1987 cùng với những sửa đổi, bổ sung năm 1990, 1992, 1996 và 2000 và các văn bản hướng dẫn khác. Đại diện của Việt Nam cho biết Luật này, cùng với hệ thống pháp luật và các chính sách liên quan, đã tạo một môi trường thuận lợi cho các nhà đầu tư nước ngoài. Tính đến tháng 12/2005, đã có 6.341 dự án đầu tư nước ngoài hoạt động ở Việt Nam - với tổng số vốn đăng ký là 53,6 tỷ USD. Các dự án đầu tư nước ngoài chiếm 18% tổng vốn đầu tư, 31% tổng doanh thu xuất khẩu của Việt Nam và 37% tổng sản lượng công nghiệp, chiếm gần 14% GDP của Việt Nam. Các dự án đầu tư nước ngoài đã tạo ra 620.000 việc làm trực tiếp và hàng trăm nghìn việc làm gián tiếp khác.

37. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng tháng 11/2005 Quốc hội đã thông qua Luật Đầu tư mới nhằm mục đích cải thiện hơn nữa môi trường đầu tư cho các nhà đầu tư thuộc mọi thành phần kinh tế. Luật này thay thế cho Luật Đầu tư nước ngoài năm 1987 sửa đổi và Luật Khuyến khích Đầu tư trong nước có hiệu lực từ ngày 1/7/2006. Luật này điều chỉnh các hoạt động đầu tư, quyền và nghĩa vụ của nhà đầu tư, việc phân bổ các ưu đãi (khuyến khích, hướng dẫn và hỗ trợ các nhà đầu tư trong quá trình thực hiện dự án và xây dựng chiến lược và chính sách nhằm phát triển đầu tư) và hoạt động đầu tư ra nước ngoài của Việt Nam. Luật năm 2005 cũng đưa ra những quy định đảm bảo không quốc hữu hóa hay tịch thu tài sản của nhà đầu tư (việc quốc hữu hóa hay tịch thu tài sản sẽ chỉ có thể được thực hiện vì lợi ích công cộng và sẽ được đền bù đầy đủ và công bằng theo quy định của luật). Đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng Việt Nam đã ký kết và tham gia một số các thỏa thuận song phương và/hoặc đa phương về đầu tư, bao gồm các hiệp định song phương về khuyến khích và bảo hộ đầu tư với 49 quốc gia và vùng lãnh thổ, hiệp định về tránh đánh thuế hai lần với 45 quốc gia và vùng lãnh thổ, Hiệp định khung về đầu tư ASEAN (AIA), Công ước New York và MIGA v.v... Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng nếu một điều ước quốc tế mà Việt Nam tham gia có quy định khác với các quy định tại Luật Đầu tư năm 2005, các quy định của điều ước quốc tế đó sẽ được ưu tiên áp dụng.

38. Luật Đầu tư năm 2005 cấm các hoạt động đầu tư gây tổn hại tới an ninh và quốc phòng, các giá trị văn hóa và lịch sử, môi trường, truyền thống và phong tục tốt đẹp của Việt Nam. Luật cũng quy định các lĩnh vực đầu tư có điều kiện, bao gồm: (i) các ngành nghề có tác động đến an ninh và quốc phòng, trật tự và an toàn xã hội; (ii) ngân hàng và tài chính; (iii) các ngành nghề có ảnh hưởng tới sức khỏe người dân; (iv) văn hóa, thông tin, báo chí và xuất bản; (v) dịch vụ giải trí; (vi) bất động sản; (vii) khảo sát, tìm kiếm, thăm dò, và khai thác tài nguyên thiên nhiên; (viii) giáo dục và đào tạo; và (ix) một số ngành nghề khác theo quy định của luật. Đầu tư vào một số ngành nghề nhất định không chịu sự điều chỉnh của Luật Đầu tư mà chịu sự điều chỉnh của các luật quy định hoạt động đầu tư trong các ngành nghề cụ thể

đó: Luật các Tổ chức Tín dụng đối với lĩnh vực ngân hàng, Luật Kinh doanh Bảo hiểm đối với lĩnh vực bảo hiểm, Luật Chứng khoán đối với kinh doanh chứng khoán, và Luật về Luật sư đối với lĩnh vực dịch vụ pháp lý.

39. Theo đại diện của Việt Nam, Luật Đầu tư năm 2005 được áp dụng thống nhất cho nhà đầu tư trong nước và nước ngoài và đảm bảo quyền tự chủ của nhà đầu tư trong hoạt động kinh doanh. Nhà đầu tư nước ngoài được tự do lựa chọn (các) lĩnh vực mà mình mong muốn đầu tư, hình thức đầu tư, các biện pháp huy động vốn, vị trí địa lý và quy mô đầu tư, đối tác đầu tư và thời hạn đầu tư theo đúng các luật lệ của Việt Nam và các cam kết của Việt Nam tại các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng Luật này bảo đảm các nhà đầu tư được tiếp cận một cách bình đẳng với nguồn vốn, ngoại tệ, đất đai, tài nguyên thiên nhiên, các công cụ pháp lý, các dữ liệu về nền kinh tế quốc dân, các cơ hội đầu tư và bảo đảm nhà đầu tư có quyền khiếu nại, tố cáo hay khởi kiện. Luật có quy định về nguyên tắc không hồi tố trong trường hợp có thay đổi chính sách và đưa ra một cơ chế giải quyết tranh chấp và thực thi phán quyết của toà án phù hợp với các thông lệ quốc tế nhằm tăng cường lòng tin của nhà đầu tư. Luật cũng loại bỏ tất cả các hình thức phân biệt đối xử về giá và phí áp dụng với các nhà đầu tư. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng theo Luật Đầu tư và Luật Doanh nghiệp mới cũng như theo Nghị định của Chính phủ số 108/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư năm 2005, các thủ tục đăng ký đầu tư/kinh doanh áp dụng với các nhà đầu tư nước ngoài đã được hài hoà hóa; giấy chứng nhận đầu tư cũng đồng thời là giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh. Do vậy, các công ty nước ngoài có dự án đầu tư không cần phải tiến hành đăng ký kinh doanh riêng theo Luật Doanh nghiệp. Trả lời câu hỏi của một Thành viên, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng bất kỳ thay đổi nào với hoạt động đầu tư, kể cả với các dự án dưới 300 tỷ đồng và không nằm trong danh mục đầu tư có điều kiện hay bị cấm, cũng phải được đăng ký lại. Yêu cầu này nhằm mục tiêu đảm bảo các quyền lợi và lợi ích chính đáng của nhà đầu tư.

40. Thủ tục để xin cấp giấy chứng nhận đầu tư cần thiết được quy định tại các Điều 45 tới 49 của Luật Đầu tư năm 2005, và các Điều 57-70 của Nghị định số 108/2006/NĐ-CP ngày 22/09/2006 hướng dẫn thi hành Luật này. Luật quy định hai quy trình thủ tục cấp giấy chứng nhận đầu tư, "đăng ký đầu tư" và "thẩm tra đầu tư". Các dự án đầu tư trong nước có giá trị dưới 15 tỷ đồng và không nằm trong danh mục lĩnh vực đầu tư có điều kiện sẽ không phải đăng ký. Tuy nhiên, đăng ký đầu tư là cần thiết với (1) các dự án đầu tư trong nước có giá trị trong khoảng từ 15 tới 300 tỷ đồng và không nằm trong danh mục đầu tư có điều kiện, và (2) dự án đầu tư nước ngoài có giá trị dưới 300 tỷ đồng và không nằm trong danh mục đầu tư có điều kiện. Trong trường hợp thứ nhất, sẽ không cần cấp giấy chứng nhận đầu tư; trong trường hợp thứ hai, giấy chứng nhận đầu tư sẽ được cấp trong vòng 15 ngày.

41. Thẩm tra đầu tư là cần thiết với cả dự án đầu tư trong nước và nước ngoài có giá trị từ 300 tỷ đồng trở lên, và các dự án đầu tư trong nước và nước ngoài trong các lĩnh vực có điều

kiện. Công tác thẩm tra tập trung vào i) sự phù hợp với quy hoạch kết cấu hạ tầng-kỹ thuật, quy hoạch sử dụng đất, quy hoạch xây dựng, và quy hoạch sử dụng khoáng sản và các nguồn tài nguyên khác, ii) sự phù hợp với các quy định về sử dụng đất, iii) tiến độ thực hiện dự án, và iv) các điều kiện môi trường. Công tác thẩm tra được tiến hành trong vòng 30 ngày, trong trường hợp cần thiết có thể kéo dài tới 45 ngày. Thủ tục và tiêu chí thẩm tra với "các dự án đầu tư quan trọng quốc gia" sẽ do Quốc hội quyết định theo từng trường hợp cụ thể (Điều 47). Theo Nghị quyết số 15/1997/QH10 ngày 29/11/1997, "các dự án đầu tư quan trọng quốc gia" bao gồm (a) dự án có vốn đầu tư từ 10.000 tỷ đồng trở lên (ở mức giá năm 1997); (b) dự án có tác động lớn hoặc có tiềm năng có tác động lớn tới môi trường; (c) dự án dẫn tới việc di dời từ 50.000 người trở lên ở các khu vực đông dân cư, hoặc từ 20.000 người trở lên ở khu vực miền núi và các địa bàn dân tộc thiểu số; (d) dự án ở các địa bàn có tầm quan trọng đặc biệt với an ninh và quốc phòng hoặc có các di tích văn hóa và lịch sử hay có các nguồn tài nguyên đặc biệt; và (e) dự án đòi hỏi phải có các cơ chế hay chính sách đặc biệt cần được Quốc hội xem xét và quyết định.

42. Theo Luật Doanh nghiệp năm 2005 và Nghị định số 108/2006/NĐ-CP ngày 22/09/2006 hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư, các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài được phép thay đổi hình thức đầu tư và chia, tách, hợp nhất hoặc sát nhập với các doanh nghiệp khác. Các liên doanh hiện đang hoạt động có thể được phép chuyển đổi thành doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài với một số điều kiện nhất định theo Nghị định 108/2006/NĐ-CP ngày 22/09/2006 hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư. Thủ tục và quy trình mở chi nhánh và văn phòng đại diện của các thương nhân nước ngoài được quy định tại Nghị định 72/2006/NĐ-CP ngày 25/07/2006 về Văn phòng đại diện và Chi nhánh của Thương nhân nước ngoài. Các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài được thành lập trước khi Luật Doanh nghiệp mới có hiệu lực phải tiến hành đăng ký lại trong vòng 2 năm kể từ ngày Luật này có hiệu lực. Nếu không đăng ký lại, doanh nghiệp sẽ chỉ có thể hoạt động trong phạm vi kinh doanh và thời hạn quy định tại giấy phép đầu tư của mình, và sẽ tiếp tục được hưởng các ưu đãi đầu tư theo giấy phép, trừ khi các điều ước quốc tế mà Việt Nam tham gia có quy định khác. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng Luật Đầu tư mới bảo đảm dành cho nhà đầu tư nước ngoài quyền được chuyển vốn đã đầu tư, lợi nhuận và các khoản thu nhập hợp pháp khác ra nước ngoài.

43. Một Thành viên lưu ý rằng Luật Doanh nghiệp năm 2005 không yêu cầu các doanh nghiệp hiện đang hoạt động phải đăng ký lại. Thành viên này yêu cầu Việt Nam giải thích luật nào sẽ được áp dụng với một doanh nghiệp chọn cách không đăng ký lại, vì Luật Đầu tư Nước ngoài trước đây đã hết hiệu lực từ ngày 1/7/2006 và Luật Doanh nghiệp năm 2005 không đưa ra hướng dẫn với các doanh nghiệp như vậy. Thành viên này cũng đề nghị Việt Nam cho biết, sau khi thời hạn hai năm cho việc đăng ký lại đã hết (theo quy định của Luật Doanh nghiệp năm 2005), liệu một doanh nghiệp còn có thể đăng ký lại nếu khi đó họ có mong muốn như vậy. Đại diện của Việt Nam trả lời là một doanh nghiệp có vốn đầu tư nước

ngoài được thành lập trước ngày Luật Doanh nghiệp năm 2005 và Luật Đầu tư năm 2005 có hiệu lực quyết định không đăng ký lại vẫn được tiến hành các hoạt động kinh doanh trong phạm vi ngành nghề kinh doanh của mình, với các điều kiện quy định tại giấy phép đầu tư và theo điều lệ doanh nghiệp của mình. Liên quan tới các vấn đề không được quy định cụ thể tại giấy phép đầu tư hay điều lệ của doanh nghiệp, doanh nghiệp đó sẽ chịu sự điều chỉnh của hai luật nói trên.

44. Một số Thành viên khuyến khích Việt Nam tiếp tục dỡ bỏ các quy định và đơn giản hóa các thủ tục phức tạp, đặc biệt là thông qua việc đưa ra chế độ một cửa đối với hoạt động đầu tư, cải thiện các luật lệ và quy định liên quan tới đất đai và mở rộng quyền sử dụng đất, đảm bảo các ưu đãi được dành cho các công ty nước ngoài mà không có ngoại lệ, và cải thiện sự phân biệt đối xử trong các vấn đề lao động. Một số Thành viên cũng yêu cầu Việt Nam cho phép coi công ty cổ phần là một hình thức đầu tư, và đề nghị Việt Nam đảm bảo rằng tất cả các thông tin cụ thể về công ty thu thập trong quá trình cấp phép sẽ được bảo mật.

45. Một Thành viên đề nghị Việt Nam xác nhận là theo Luật Doanh nghiệp năm 2005 và các nghị định hướng dẫn Luật này, nhà đầu tư nước ngoài có thể đăng ký một doanh nghiệp cổ phần và với hình thức doanh nghiệp như vậy, nhà đầu tư nước ngoài đó có thể nộp đơn xin thành lập một số dự án đầu tư khác nhau mà không cần phải đăng ký thành lập các doanh nghiệp mới mỗi khi một dự án đầu tư mới được triển khai. Thành viên này cũng yêu cầu Việt Nam cho biết nghị định nào đưa ra hướng dẫn cụ thể về vấn đề này. Đại diện của Việt Nam trả lời là theo Luật Đầu tư năm 2005 và các quy định thực thi luật này, các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đã thành lập ở Việt Nam, kể cả doanh nghiệp cổ phần, sẽ được phép thực hiện các dự án đầu tư mới mà không cần phải đăng ký một doanh nghiệp mới, trừ trường hợp pháp luật có quy định khác.

46. Một số Thành viên lưu ý rằng các nhà đầu tư nước ngoài ở Việt Nam đang gặp phải nhiều trở ngại đáng kể. Những trở ngại này xuất phát từ các thủ tục phức tạp và phiền hà, trong đó có cả hoạt động thanh tra của chính phủ và yêu cầu đấu thầu công khai đối với các công trình xây dựng nhà máy. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng, yêu cầu đấu thầu là nhằm đảm bảo tính cạnh tranh lành mạnh, tính công bằng và minh bạch. Nghị định của Chính phủ số 88/1999/NĐ-CP ngày 1/9/1999 về việc Ban hành Quy chế đấu thầu và các Nghị định sửa đổi năm 2000 và 2003 đã ban hành thủ tục đấu thầu đơn giản, cụ thể và rõ ràng hơn. Chỉ có các dự án liên doanh, hợp đồng hợp tác kinh doanh (BCC) và các dự án có cổ phần tham gia của các tổ chức kinh tế nhà nước từ 30% trở lên mới là đối tượng áp dụng của Quy chế đấu thầu. Các dự án tư nhân do nhà đầu tư trong nước hoặc nước ngoài thành lập thì không phải đấu thầu công khai. Đại diện của Việt Nam cho rằng quy định của Việt Nam về đấu thầu không có bất kỳ điều khoản nào mang tính phân biệt đối xử và bổ sung rằng việc thanh tra các công trình xây dựng là nhằm đảm bảo chất lượng công trình phù hợp với tiêu chuẩn xây dựng của Việt Nam. Về vấn đề này, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Chính phủ đã ban hành ban nghị

định để hướng dẫn thực thi Luật Xây dựng năm 2003, đó là Nghị định về quản lý chất lượng xây dựng, Nghị định về quản lý dự án đầu tư xây dựng và Nghị định về lập kế hoạch và quản lý xây dựng.

47. Một số Thành viên cho rằng các điều kiện về quyền sử dụng đất vẫn còn chưa đầy đủ và gây phiền hà cho các nhà đầu tư nước ngoài, hạn chế khả năng huy động vốn của nhà đầu tư thông qua thế chấp đất đai. Thêm vào đó, hệ thống đăng ký sử dụng đất bị coi là thiếu hoàn chỉnh và các phương pháp tính giá đất không rõ ràng, minh bạch. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng ở Việt Nam đất đai thuộc sở hữu toàn dân dưới sự quản lý của Nhà nước. Do vậy, ngay cả công dân Việt Nam cũng không có quyền sở hữu hay thế chấp đất. Tuy nhiên, Luật Đất đai (sửa đổi) ngày 26/11/2003 quy định các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài được phép thế chấp tài sản gắn liền với đất và giá trị quyền sử dụng đất để bảo đảm vay vốn tại các tổ chức tín dụng được phép hoạt động tại Việt Nam. Luật cũng quy định rằng Ủy ban Nhân dân tỉnh và bên Việt Nam phải chịu trách nhiệm xác lập các thủ tục rõ ràng liên quan đến quyền sử dụng đất và trong trường hợp cần thiết thì phải thực hiện đền bù. Các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài được phép thuê đất để thực hiện dự án đầu tư. Theo Điều 67.3 của Luật Đất đai (sửa đổi), thời hạn cho thuê thông thường không vượt quá 50 năm. Tuy nhiên, hợp đồng cho thuê có thể được gia hạn sau khi kết thúc thời hạn cho thuê ban đầu. Đối với các dự án có vốn đầu tư lớn, lâu thu hồi vốn hoặc được thực hiện tại các địa bàn có điều kiện kinh tế-xã hội khó khăn thì Chính phủ có thể cho thuê đất tối đa là 70 năm. Đại diện của Việt Nam cho rằng các quy định về thuê đất của Việt Nam được áp dụng không phân biệt đối xử giữa các nhà đầu tư trong nước và nước ngoài, không cản trở các hoạt động kinh doanh và Việt Nam không có kế hoạch sửa đổi các quy định này.

48. Về vấn đề lao động, một số Thành viên cho rằng Việt Nam duy trì một chế độ lao động mang tính phân biệt đối xử với các công ty có vốn đầu tư nước ngoài vì các công ty này bị yêu cầu phải tuyển dụng nhân viên thông qua "các trung tâm xúc tiến việc làm" và trả lương cho người lao động bằng đồng đô la Mỹ. Đại diện của Việt Nam trả lời là Bộ Luật Lao động mới sửa đổi có hiệu lực từ tháng 1/2003 đã cho phép các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài trực tiếp thuê lao động tại đại phương mà không cần phải thông qua các trung tâm xúc tiến việc làm. Đại diện của Việt Nam bổ sung thêm là tất cả các doanh nghiệp, dù là doanh nghiệp trong nước hay doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, thuộc sở hữu nhà nước hay tư nhân, đều phải tuân thủ với các quy định về lương tối thiểu của Việt Nam. Việc trả lương cho người lao động Việt Nam được thực hiện theo Quyết định 708/1999/QĐ-BLĐTBXH ngày 15/6/1999.

49. Một Thành viên bày tỏ quan ngại cụ thể về lĩnh vực khai khoáng, trong đó có vấn đề trách nhiệm quản lý chông chéo giữa chính quyền trung ương và cấp tỉnh, cũng như việc cấp giấy phép đầu tư ở giai đoạn khai thác chứ không phải ở giai đoạn thăm dò theo đúng thông lệ quốc tế. Để trả lời, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng kể từ khi Nghị định 76/2000/NĐ-CP

ra đời ngày 15/12/2000, giấy phép đầu tư cấp cho tổ chức, cá nhân nước ngoài và doanh nghiệp liên doanh có thể được cấp ngay ở giai đoạn thăm dò, cũng như cho các hoạt động khai thác và chế biến. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm là ngày 14/6/2005, Việt Nam đã thông qua Luật Sửa đổi, Bổ sung một số điều của Luật Khoáng sản ngày 20/3/1996. Khi trả lời câu hỏi vì lý do gì Việt Nam không cấp phép cho dự án ngay từ giai đoạn thăm dò, đại diện của Việt Nam cho biết Luật Khoáng sản mới không có quy định không cấp giấy phép đầu tư vào giai đoạn này. Theo Luật Đầu tư mới, khai khoáng là một lĩnh vực đầu tư có điều kiện và do vậy sẽ phải tuân thủ các thủ tục thẩm tra và cấp giấy chứng nhận đầu tư như trong các lĩnh vực đầu tư có điều kiện khác. Theo quy định tại Điều 46, Nghị định 160/2005/NĐ-CP, trước khi cấp giấy phép đầu tư, cơ quan cấp phép đầu tư phải được xin ý kiến bằng văn bản của cơ quan cấp phép khai khoáng. Quy định này nhằm mục đích đảm bảo sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan cấp phép đầu tư với cơ quan cấp phép khai khoáng và nhằm đẩy nhanh việc cấp phép đầu tư. Các tiêu chí cho việc cấp phép đầu tư bao gồm (i) sự phù hợp với quy hoạch kết cấu hạ tầng - kỹ thuật, quy hoạch sử dụng đất, quy hoạch xây dựng, và quy hoạch sử dụng khoáng sản và các nguồn tài nguyên khác; (ii) sự phù hợp với các yêu cầu về sử dụng đất; (iii) tiến độ thực hiện dự án; và (iv) các điều kiện về môi trường. Những quy định này được áp dụng đồng bộ cho cả nhà đầu tư trong nước và nước ngoài. Quyết định về việc cấp hay từ chối cấp phép đầu tư có thể được khiếu nại theo các quy định của pháp luật Việt Nam có liên quan (xem phần "Khuôn khổ xây dựng và thực thi chính sách").

50. Một Thành viên lưu ý rằng các quy định và luật lệ của Việt Nam cũng khuyến khích sự tham gia của bên Việt Nam vào các công ty liên doanh thông qua các yêu cầu buộc nhà đầu tư nước ngoài phải chuyển giao cổ phần trong doanh nghiệp, từ đó hạn chế đáng kể phần tham gia của nhà đầu tư nước ngoài. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng Luật Đầu tư và Luật Doanh nghiệp mới không còn quy định nào bắt buộc các đối tác trong các liên doanh hiện tại/tương lai hay các doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài phải bán hay chuyển nhượng một phần hoặc toàn bộ phần của mình trong một liên doanh cho bên đối tác trong nước hoặc bên thứ ba. Các quy định khuyến khích tăng mức tham gia của bên Việt Nam vào liên doanh hay cho phép các doanh nghiệp Việt Nam mua một phần vốn trong một doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài là không mang tính ràng buộc và sẽ chỉ được áp dụng trên cơ sở thỏa thuận giữa các bên trong liên doanh hoặc với sự đồng ý của chủ sở hữu doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài.

51. Một số Thành viên nêu vấn đề tham gia trong các liên doanh và quá trình ra quyết định, bao gồm cả việc liệu các quyết định về nhân sự và tài chính trong công ty liên doanh có buộc phải dựa trên nguyên tắc nhất trí hay không. Những Thành viên này cũng lưu ý tới các điều khoản của Luật Doanh nghiệp quy định cụ thể tỷ lệ phiếu cần có để thông qua một số quyết định liên quan tới hoạt động của doanh nghiệp. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng theo Luật Đầu tư và Luật Doanh nghiệp năm 2005, các quyết định của hội đồng quản trị trong liên

doanh không đòi hỏi nguyên tắc nhất trí. Ngoài ra, đại diện của Việt Nam nhắc lại Việt Nam đã cam kết sẽ bảo đảm các thủ tục ra quyết định của bất kỳ doanh nghiệp nào, kể cả quy định về tỷ lệ phiếu tối thiểu cần có để đưa ra bất kỳ quyết định nào, có thể được quy định trong Điều lệ của doanh nghiệp, và Việt Nam sẽ bảo đảm các điều khoản này có giá trị pháp lý như là một bộ phận trong cam kết gia nhập WTO của Việt Nam.

Các doanh nghiệp do Nhà nước sở hữu hoặc kiểm soát, hoặc được hưởng đặc quyền hoặc độc quyền

52. Đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam đang chuyển đổi từ một hệ thống mang tính kế hoạch hóa tập trung sang nền kinh tế thị trường. Đến 31/12/2004, ở Việt Nam có khoảng 120.000 doanh nghiệp, trong đó có 3364 doanh nghiệp nhà nước. Số doanh nghiệp đã tăng lên khoảng 200.000 doanh nghiệp (gồm 2.663 doanh nghiệp nhà nước) vào cuối năm 2005. Theo luật Việt Nam, doanh nghiệp nhà nước là những doanh nghiệp, gồm cả các công ty cổ phần, trong đó nhà nước sở hữu trên 50% cổ phần. Doanh nghiệp nhà nước chiếm 39,2% GDP năm 2004 (38,4% năm 2005), khu vực tư nhân (tức là các doanh nghiệp do tư nhân Việt Nam đầu tư toàn bộ) chiếm 45,6% GDP (45,7% năm 2005) và khu vực doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài chiếm 15,2% (15,9% năm 2005). Kinh doanh cá thể và hộ gia đình cũng đóng vai trò quan trọng trong sản xuất nhỏ ở Việt Nam. Phía Việt Nam cũng cung cấp các số liệu thống kê giá trị sản lượng, xuất nhập khẩu theo loại hình doanh nghiệp tại Bảng 3 và thông tin về các doanh nghiệp 100% vốn nhà nước hoặc doanh nghiệp do nhà nước kiểm soát theo quy định tại Quyết định số 155/2004/QĐ-TTg ngày 24/8/2004 tại Bảng 4.

53. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng các doanh nghiệp do tư nhân đầu tư được tự do tham gia vào các lĩnh vực nêu tại Quyết định số 155/2004/QĐ-TTg, trừ hoạt động sản xuất và cung cấp các hàng hoá và dịch vụ công có liên quan đến an ninh và quốc phòng, nhưng Nhà nước vẫn duy trì cổ phần chi phối ở các doanh nghiệp nhà nước hiện có vì các lĩnh vực này có tầm quan trọng sống còn về mặt kinh tế và công nghệ, có rủi ro cao, đòi hỏi đầu tư lớn, hoặc có thời gian hoàn vốn dài, hoặc để đảm bảo đáp ứng nhu cầu của các cư dân sinh sống tại các vùng có điều kiện kinh tế, xã hội khó khăn. Ví dụ, Nhà nước sẽ sở hữu 100% các doanh nghiệp nhà nước hiện tại trong các lĩnh vực sản xuất phim khoa học, phim tài liệu và phim thiếu nhi vì các nhà sản xuất tư nhân Việt Nam sản xuất các loại phim này gặp khó khăn trong việc thu hồi vốn và không quan tâm đến hoặc không có khả năng sản xuất các loại phim này.

54. Các nhà đầu tư nước ngoài có thể tham gia vào các ngành nghề/hoạt động nêu tại Quyết định 155/2004/QĐ-TTg phù hợp với các cam kết gia nhập của Việt Nam. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm là chính sách của Việt Nam là hạn chế việc thành lập mới các doanh nghiệp nhà nước và thu hẹp phạm vi các doanh nghiệp đang có. Danh mục các ngành nghề nhà nước duy trì 100% cổ phần hoặc nắm giữ cổ phần chi phối được quy định tại Quyết định

số 155/2004/QĐ-TTg. Do các Bộ, ngành và địa phương đang trong quá trình rà soát và phân loại doanh nghiệp nhà nước theo Quyết định 155 nên chưa thể cung cấp danh mục doanh nghiệp nhà nước vào thời điểm này (xem thêm phần Tư nhân hóa và Cổ phần hóa).

55. Khu vực doanh nghiệp nhà nước đã được cơ cấu và tổ chức lại từ năm 1986, và đặc biệt là từ năm 1991. Tài sản của các doanh nghiệp này được định giá lại và được kiểm toán. Nhà nước đã xoá bỏ việc giám sát và quản lý trực tiếp của các cơ quan chính phủ với các doanh nghiệp. Ban quản lý của các doanh nghiệp nhà nước được quyền tự chủ, và chịu trách nhiệm về hoạt động kinh doanh của mình.

56. Cuối những năm 90, Chính phủ bắt đầu chương trình cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước. Theo chương trình này, các doanh nghiệp nhà nước được "cổ phần hóa" -- tức là được chuyển đổi sang hình thức công ty cổ phần hoặc công ty trách nhiệm hữu hạn trong đó Nhà nước có thể tiếp tục nắm giữ một tỷ lệ cổ phần nhất định. Kết quả của quá trình chuyển đổi này là những doanh nghiệp nhà nước được cổ phần hóa sẽ chịu sự điều chỉnh của Luật Doanh nghiệp mới thông qua vào năm 2005, và do vậy sẽ tuân thủ đúng các quy định về thành lập, đăng ký kinh doanh, quyền và nghĩa vụ, giải thể và phá sản tương tự như các doanh nghiệp tư nhân (xem phần "Tư nhân hóa và Cổ phần hóa"). Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng tất cả các doanh nghiệp cổ phần hóa đều có trách nhiệm hữu hạn; các cổ đông và người góp vốn chịu trách nhiệm về các khoản nợ và các nghĩa vụ khác của công ty trong hạn mức đóng góp của mình. Bên cạnh đó, Luật Doanh nghiệp năm 2005 yêu cầu tất cả các doanh nghiệp nhà nước phải được chuyển đổi thành công ty cổ phần hoặc công ty trách nhiệm hữu hạn trong vòng 4 năm kể từ khi Luật này có hiệu lực vào ngày 1/7/2005. Do vậy, tới ngày 1/7/2010, tất cả các doanh nghiệp, kể cả tất cả các doanh nghiệp nhà nước, sẽ chịu sự điều chỉnh của Luật Doanh nghiệp.

57. Một Thành viên yêu cầu cung cấp thông tin về kế hoạch cổ phần hóa các doanh nghiệp nhà nước của Việt Nam và đặc biệt là về việc Việt Nam dự kiến tham gia vào một doanh nghiệp cổ phần hóa với tư cách là chủ sở hữu một phần doanh nghiệp này như thế nào. Thành viên này lưu ý rằng một chính phủ có thể thực hiện quyền kiểm soát với một doanh nghiệp ngay cả khi chính phủ đó không nắm giữ cổ phiếu đa số, ví dụ như thông qua việc chỉ định các thành viên của Ban Giám đốc và đề nghị Việt Nam cho biết Việt Nam có duy trì khả năng đưa ra những quyết định nhất định liên quan đến hoạt động của doanh nghiệp ngay cả khi Nhà nước nắm cổ phần thiểu số hay không. Để trả lời, đại diện của Việt Nam cho biết trong trường hợp Nhà nước giữ cổ phần trong một doanh nghiệp cổ phần hóa, Nhà nước sẽ hoạt động giống như bất kỳ một nhà đầu tư tư nhân nào có cổ phần trong doanh nghiệp cổ phần hóa đó. Đặc biệt, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng các quyền của nhà nước với tư cách là một cổ đông sẽ được điều chỉnh bởi Luật Doanh nghiệp và Luật Doanh nghiệp Nhà nước giống như với các cổ đông tư nhân khác. Do vậy, Nhà nước sẽ không thể chỉ định các thành viên của Ban Giám đốc, và cũng không thể kiểm soát hay chỉ đạo các quyết định của doanh

nghiệp nếu như không nắm giữ cổ phần đa số. Trong trường hợp nhà nước nắm giữ cổ phần thiểu số, nhà nước có thể giữ cổ phần thiểu số đủ để phủ quyết giống như bất kỳ một cổ đông tư nhân nào khác, tùy thuộc vào tỷ lệ cổ phần do các cổ đông khác sở hữu, song nhà nước sẽ không thể tự mình có khả năng tác động tới các quyết định điều chỉnh hoạt động của doanh nghiệp.

58. Cùng với chương trình cổ phần hóa đang được tiến hành và nhằm điều chỉnh các doanh nghiệp nhà nước chưa được cổ phần hóa, Quốc hội đã thông qua Luật Doanh nghiệp Nhà nước sửa đổi tháng 12/2003 nhằm nâng cao hiệu quả của các doanh nghiệp Nhà nước và bảo đảm rằng các doanh nghiệp Nhà nước cạnh tranh bình đẳng với các doanh nghiệp tư nhân. Theo Luật Doanh nghiệp Nhà nước năm 2003, lợi nhuận của các doanh nghiệp nhà nước được dùng vào các mục đích như chia lãi cho các thành viên góp vốn; dùng để bù lỗ cho các năm trước đó; được chuyển không quá 10% vào quỹ tài chính dự phòng của công ty với điều kiện quỹ này không vượt quá 25% vốn điều lệ; và với các công ty cung cấp dịch vụ ngân hàng và bảo hiểm, được chuyển cho quỹ bảo hiểm rủi ro. Phần còn lại được chia theo tỷ lệ vốn nhà nước đầu tư và mức vốn huy động bình quân của công ty trong năm đó. Lợi nhuận chia theo vốn huy động có thể được chia thành các khoản tiền thưởng cho người lao động và sử dụng để tái đầu tư. Lợi nhuận chia theo phần vốn góp của Nhà nước được tái đầu tư. Luật mới cũng có các quy định về nghĩa vụ của các chủ sở hữu và về việc điều chỉnh cơ cấu sở hữu.

59. Trước đây, lợi nhuận của các doanh nghiệp Nhà nước được nộp vào Ngân sách Nhà nước và Nhà nước bù lỗ thông qua trợ cấp. Hiện nay, các doanh nghiệp Nhà nước bị phá sản cũng chịu sự điều chỉnh theo Luật Phá sản năm 1994, sửa đổi lần cuối năm 2005, như các doanh nghiệp khác. Kể từ khi ban hành Luật Phá sản, 17 doanh nghiệp Nhà nước đã bị phá sản.

60. Cổ phần nhà nước do các Bộ, ngành, bao gồm Bộ Công nghiệp, Bộ Xây dựng, Bộ giao Thông Vận tải, Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn, Bộ Thương mại, Bộ Bru chính Viễn thông, Bộ Thủy sản, Bộ Văn hoá – Thông tin, Tổng cục Du lịch v.v... và Ủy ban nhân dân cấp tỉnh nắm giữ. Tuy nhiên, theo quy định tại Luật mới, các doanh nghiệp nhà nước tự chịu trách nhiệm về hoạt động và sự sống còn của mình, tức là có toàn quyền tự chủ trong việc tiến hành các hoạt động kinh doanh của mình và có thể và ra quyết định đối với các hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp. Doanh nghiệp nhà nước tự quyết định chế độ lương bổng, kể cả lương cho giám đốc theo đúng Luật Lao động và các quy định về lương tối thiểu mà không phụ thuộc vào bất kỳ sự can thiệp nào của Chính phủ. Bộ trưởng và Chủ tịch UBND tỉnh không được phép can thiệp vào hoạt động của các doanh nghiệp và chỉ có trách nhiệm quản lý phần vốn nhà nước trong doanh nghiệp cũng như giám sát và đánh giá hiệu quả sử dụng vốn nhà nước theo Quyết định số 271/QĐ-TTg ngày 31/12/2003 của Thủ tướng Chính phủ. Các doanh nghiệp nhà nước tự chịu trách nhiệm thực hiện các nghĩa vụ đóng thuế, tiến hành kinh doanh, và sử dụng nguồn vốn nhà nước đầu tư hiệu quả. Các doanh

nghiệp nhà nước không hoàn thành các nghĩa vụ thuế của mình sẽ bị xử phạt hành chính hoặc bị truy tố hình sự, tùy vào mức độ nghiêm trọng của vi phạm. Việc sử dụng hiệu quả nguồn vốn Nhà nước được đánh giá căn cứ vào lợi nhuận. Trong trường hợp sử dụng không hiệu quả, Giám đốc và các thành viên Hội đồng Quản trị có thể không được thưởng, không được tăng lương và được yêu cầu bồi thường cho những thua lỗ của công ty. Nghị định số 199/2004/NĐ-CP ngày 3/8/2004 của Chính phủ quy định trách nhiệm của doanh nghiệp nhà nước đối với các khoản nợ và các nghĩa vụ tài sản khác trong giới hạn mức vốn đầu tư của nhà nước trong doanh nghiệp. Chính phủ tiến hành rà soát định kỳ và đánh giá không định kỳ về hiệu quả kinh doanh của doanh nghiệp nhà nước. Kết quả rà soát có thể được công bố tại văn phòng công ty, hoặc được trình bày tại các cuộc họp nhân viên và cổ đông. Khi trả lời một câu hỏi, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng pháp luật Việt Nam không điều chỉnh mối quan hệ giữa Hội đồng Cạnh tranh Quốc gia và công tác giám sát và đánh giá hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp nhà nước.

61. Tổng giám đốc và Giám đốc của các doanh nghiệp nhà nước lớn có Hội đồng Quản trị sẽ do Hội đồng Quản trị lựa chọn. Theo luật Việt Nam, chỉ có các tổng công ty (doanh nghiệp có các công ty con) và công ty cổ phần mới có Hội đồng Quản trị; Hội đồng Quản trị là đại diện trực tiếp cho phần sở hữu nhà nước trong các doanh nghiệp nhà nước. Người nước ngoài cũng có thể được tuyển dụng làm giám đốc. Giám đốc của các doanh nghiệp nhà nước không có Hội đồng Quản trị sẽ do Bộ trưởng hoặc Chủ tịch UBND cấp tỉnh thành lập doanh nghiệp lựa chọn.

62. Giám đốc công ty nhà nước không có HĐQT được quyền tự quyết định các dự án đầu tư có giá trị nhỏ hơn 30% tổng giá trị tài sản còn lại trên sổ sách kế toán của công ty hoặc dưới giá trị quy định tại điều lệ công ty và các hợp đồng vay, cho vay, thuê, cho thuê và hợp đồng kinh tế khác dưới mức vốn điều lệ của công ty. Hội đồng quản trị tại công ty nhà nước có HĐQT được quyền tự quyết định các dự án đầu tư có giá trị dưới 50% tổng giá trị tài sản còn lại trên sổ sách kế toán của công ty hoặc dưới giá trị quy định tại điều lệ công ty và tự quyết định về các hợp đồng vay, cho vay, thuê, cho thuê và hợp đồng kinh tế khác vượt quá mức vốn điều lệ của công ty. Những dự án đầu tư hoặc các hợp đồng kinh tế khác phải có sự phê duyệt của chủ sở hữu nhà nước. Các doanh nghiệp Nhà nước đã cổ phần hóa thì việc quyết định do Hội đồng quản trị quyết định.

63. Trả lời câu hỏi của một Thành viên về những hình phạt được áp dụng nếu Nhà nước tác động đến những quyết định của doanh nghiệp nhà nước theo những cách thức không phù hợp với luật, ví dụ như một hay nhiều thành viên hội đồng quản trị do Nhà nước chỉ định có những hành động vì lý do chính trị hoặc tham nhũng chứ không căn cứ vào các tiêu chí thương mại, đại diện của Việt Nam cho biết người đại diện cho sở hữu nhà nước phải đảm bảo quyền tự chủ kinh doanh và trách nhiệm của cổ đông trong doanh nghiệp. Các hành vi tham nhũng ở Việt Nam chịu sự điều chỉnh của Luật Hình sự.

64. Nhà nước không can thiệp vào việc định giá tài sản. Theo Luật Doanh nghiệp Nhà nước năm 2003, việc định giá tài sản do các tổ chức tư vấn và trung tâm định giá thực hiện theo cơ chế thị trường và qua đấu giá. Việc mua bán tài sản là do doanh nghiệp tự quyết định và thực hiện thông qua đấu thầu cạnh tranh. HĐQT hoặc đại diện chủ sở hữu vốn nhà nước quyết định các dự án huy động vốn có giá trị lớn hơn vốn điều lệ. Các dự án còn lại do Tổng giám đốc hoặc giám đốc doanh nghiệp quyết định theo Nghị định số 199/2004/NĐ-CP về quy chế quản lý của công ty nhà nước. Đầu tư vốn của các công ty nhà nước đều phải thông qua hình thức đấu thầu cạnh tranh theo Nghị định số 16/2005/NĐ-CP ngày 7/2/2005. Trả lời câu hỏi về việc định giá quyền sử dụng đất trong quá trình định giá tài sản, đại diện của Việt Nam cho biết việc định giá quyền sử dụng đất được thực hiện theo Luật Đất đai và các quy định của Chính phủ về biểu giá - biểu giá phụ thuộc vào loại đất, khu vực, thời hạn và mục đích sử dụng đất. Thủ tục định giá quyền sử dụng đất được áp dụng thống nhất cho các doanh nghiệp nhà nước và tư nhân.

65. Theo Luật Doanh nghiệp Nhà nước của Việt Nam năm 2003, các doanh nghiệp nhà nước tuân thủ các nghĩa vụ kế toán, kiểm toán, báo cáo tài chính và thống kê theo luật và theo yêu cầu của chủ sở hữu đại diện Nhà nước (Điều 16.5 của Luật). Các doanh nghiệp nhà nước phải tuân thủ các tiêu chuẩn kế toán giống như các doanh nghiệp khác. Những tiêu chuẩn này được xây dựng phù hợp với các tiêu chuẩn kế toán quốc tế. Các doanh nghiệp nhà nước chịu trách nhiệm về độ tin cậy và tính pháp lý của các hoạt động tài chính của mình. Các doanh nghiệp này phải tuân thủ các yêu cầu về báo cáo tài chính hàng năm, công khai thông tin tài chính và cung cấp các thông tin cần thiết để có thể đưa ra đánh giá đáng tin cậy về hiệu quả hoạt động của công ty (Điều 18.4 và 18.5). Báo cáo tài chính của doanh nghiệp nhà nước được kiểm toán theo quy định của pháp luật về kiểm toán của Việt Nam (Điều 89.1). Các doanh nghiệp nhà nước phải công khai thông tin tài chính của mình cho các cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền nhận báo cáo tài chính (các cơ quan tài chính nhà nước, cơ quan thuế, cơ quan đăng ký kinh doanh, cơ quan thống kê) và các bên có liên quan (chủ sở hữu, người lao động và người góp vốn) trong vòng 120 ngày kể từ ngày kết thúc năm tài chính. Các doanh nghiệp này đóng góp lợi nhuận cho Nhà nước chủ yếu thông qua nghĩa vụ thuế. Phần còn lại được tái đầu tư để tăng tài sản nhà nước trong công ty.

66. Các doanh nghiệp nhà nước tiến hành các hoạt động mua sắm phục vụ cho hoạt động của mình như bất kỳ doanh nghiệp nào khác. Các doanh nghiệp này có quyền tìm kiếm thị trường và khách hàng và tự quyết định giá sản phẩm và dịch vụ của mình, trừ các hàng hoá và dịch vụ công ích và các hàng hoá và dịch vụ khác được nhà nước ấn định giá (xem phần về Chính sách giá).

67. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm là Luật Doanh nghiệp Nhà nước năm 2003 đã loại bỏ khái niệm về doanh nghiệp nhà nước hoạt động công ích quy định tại Luật năm 1995, do vậy tất cả các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế có thể tham gia cung

ứng sản phẩm, dịch vụ công ích theo cơ chế Nhà nước đặt hàng hoặc đấu thầu. Nghị định Chính phủ số 31/2005/NĐ-CP ngày 11/3/2005 về Sản xuất và cung ứng dịch vụ công ích đưa ra 3 tiêu chí xác định hàng hoá và dịch vụ công ích. Theo nghị định này, sản phẩm, dịch vụ được xác định là sản phẩm, dịch vụ công ích nếu (i) Là sản phẩm, dịch vụ thiết yếu đối với đời sống kinh tế - xã hội của đất nước, cộng đồng dân cư của một khu vực lãnh thổ hoặc bảo đảm quốc phòng, an ninh (ví dụ như cung cấp điện tại các vùng nông thôn; quản lý, khai thác hệ thống kênh mương và các công trình thuỷ nông quy mô nhỏ và vừa; sản xuất, lưu giữ giống gốc cây trồng, vật nuôi; bảo vệ rừng tự nhiên, v.v...) (ii) Việc sản xuất và cung ứng sản phẩm, dịch vụ này theo cơ chế thị trường khó có khả năng bù đắp chi phí; và (iii) Được cơ quan nhà nước có thẩm quyền đặt hàng, giao kế hoạch, đấu thầu theo giá hoặc phí do Nhà nước quy định. Danh mục sản phẩm, dịch vụ công ích quy định tại Phụ lục ban hành kèm theo Nghị định này. Các hàng hoá và dịch vụ không được nêu trong danh mục này không được coi là hàng hoá và dịch vụ công ích.

68. Tất cả các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế đều có thể sản xuất và cung ứng hàng hoá và dịch vụ công ích thông qua đấu thầu cạnh tranh, ngoại trừ những hàng hoá và dịch vụ liên quan đến an ninh quốc phòng được mua bán theo đơn đặt hàng hoặc phân công nhiệm vụ. Giá cả của hàng hoá và dịch vụ công ích được xác định thông qua đấu thầu hoặc, trong trường hợp hàng hoá và dịch vụ có liên quan đến an ninh quốc gia và quốc phòng, được căn cứ vào giá do Chính phủ quy định. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng hàng hóa và dịch vụ công ích trong đấu thầu công khai được đối xử như hàng hóa hay dịch vụ thương mại theo cách hiểu của Hiệp định WTO. Các doanh nghiệp cung cấp hàng hoá và dịch vụ công ích có thể nhập khẩu hàng hoá để sản xuất hàng hoá và dịch vụ công ích. Đầu tư vào việc sản xuất và cung cấp dịch vụ công ích chịu sự điều chỉnh của Luật Đầu tư và tuân thủ các thủ tục tương tự như với các dự án đầu tư khác. Hướng dẫn cụ thể về việc áp dụng phương thức đấu thầu và đặt hàng trong việc sản xuất và cung cấp sản phẩm, dịch vụ công ích đã được đệ trình lên Thủ tướng Chính phủ để thông qua. Để trả lời câu hỏi về việc phân phối và tuyên tải điện, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng hệ thống tuyên tải điện quốc gia vẫn nằm dưới quyền kiểm soát của Tổng Công ty Điện lực Việt Nam. Tuy nhiên, Chính phủ Việt Nam có kế hoạch cổ phần hoá các công ty cung cấp điện và đã cổ phần hoá thử nghiệm Công ty Điện lực Khánh Hoà, Nhà máy Thủy điện Vĩnh Sơn - Sông Hinh, Nhà máy Thủy điện Thác Bà và Nhà máy Nhiệt điện Phả Lại.

69. Một Thành viên đề nghị Việt Nam làm rõ tại sao một số doanh nghiệp nhà nước kinh doanh thương mại hàng nông sản không được đưa vào thông báo của Việt Nam về Doanh nghiệp thương mại nhà nước và lưu ý rằng một trang tin điện tử (website) của Việt Nam liệt kê một số đơn vị này là doanh nghiệp nhà nước, bao gồm Tổng Công ty Cà phê Việt Nam (VINACAFE), Tổng Công ty Chè Việt Nam (VINATEA) và Tổng Công ty Sữa Việt Nam (VINAMILK). Đại diện của Việt Nam cung cấp thông tin về các hoạt động kinh doanh của

các doanh nghiệp này tại Phụ lục 2 của Tài liệu WT/ACC/VNM/32. VINACAFE xuất khẩu 220.000 tấn cà phê hạt năm 2004, chiếm 25,9% tổng xuất khẩu cà phê hạt của Việt Nam và VINATEA xuất khẩu 20.000 tấn chè năm 2005 - chiếm 23,7% tổng xuất khẩu chè của Việt Nam. Đại diện của Việt Nam bổ sung thêm là 9 doanh nghiệp thành viên của VINACAFE và 8 doanh nghiệp thành viên của VINATEA đã được cổ phần hóa. VINAMILK đã được cổ phần hóa toàn bộ. Nhà nước sở hữu 50,1% cổ phần của VINAMILK. Các hoạt động của VINAMILK căn cứ vào các tiêu chí thương mại và không chịu sự can thiệp của chính phủ. Đại diện của Việt Nam khẳng định không có quy định nào cấm VINAMILK bán các sản phẩm nhập khẩu tại thị trường trong nước. Đại diện của Việt Nam cho biết tính đến giữa năm 2005, 6 công ty muối thuộc Tổng Công ty muối đã được cổ phần hóa. Nhà nước vẫn giữ cổ phần đa số trong bốn công ty và giữ cổ phần thiểu số trong 2 công ty. Tỷ lệ cổ phần thuộc sở hữu nhà nước trong các công ty này nằm trong khoảng từ 51-57%. Các doanh nghiệp sản xuất và kinh doanh muối thuộc sự quản lý của chính quyền địa phương cũng sẽ được cổ phần hóa. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Nhà nước không bảo lãnh cho hoạt động thương mại của các công ty này.

70. Trả lời câu hỏi về làm rõ lý do Nhà nước tham gia vào phân phối muối, đại diện của Việt Nam nói rằng sản xuất muối là nguồn thu nhập chính của trên 100.000 nông dân nghèo ở các vùng ven biển, nơi mà đất đai hầu như không thể sử dụng vào mục đích nông nghiệp. Sự tham gia của Nhà nước vào lĩnh vực này là nhằm đảm bảo thu nhập ổn định cho các nông dân này và bảo đảm cung cấp đủ muối cho cư dân ở các vùng có điều kiện kinh tế-xã hội khó khăn. Tổng công ty muối có 10 doanh nghiệp thành viên chuyên sản xuất và kinh doanh muối hoạt động theo cơ chế thị trường. Tổng công ty muối thu mua muối từ diêm dân (người sản xuất muối) để sản xuất ra các loại muối (muối sạch, muối tinh chế, muối iốt) và bảo đảm dự trữ quốc gia đối với muối. Sản lượng muối hàng năm của Tổng công ty muối, bao gồm lượng muối trực tiếp sản xuất và liên doanh sản xuất chiếm khoảng 15-20% tổng nguồn muối sản xuất trong nước. Tổng Công ty Muối mỗi năm thu mua khoảng 30 - 40% sản lượng muối của Việt Nam. Trong tổng số muối mà Tổng Công ty muối mua của diêm dân thì phần lớn được cung ứng làm nguyên liệu cho 32 xí nghiệp sản xuất muối của Tổng Công ty và các tỉnh miền núi để sản xuất muối iốt phục vụ tiêu dùng theo chương trình trọng điểm quốc gia. Việt Nam lưu ý rằng tất cả các doanh nghiệp được tự do tham gia sản xuất và phân phối muối. Không có hạn chế nào với các doanh nghiệp tư nhân đầu tư vào lĩnh vực này. Rất nhiều doanh nghiệp tư nhân đang kinh doanh muối tại Việt Nam và việc phân phối muối tới người tiêu dùng trong nước chủ yếu do các doanh nghiệp tư nhân và tiểu thương thực hiện.

71. Một Thành viên đề nghị Việt Nam cung cấp thông tin về các doanh nghiệp được hưởng độc quyền hoặc đặc quyền. Thành viên này bày tỏ lo ngại chung rằng các doanh nghiệp này khi tham gia xuất khẩu có thể sử dụng ưu đãi và đặc quyền của mình để che giấu trợ cấp xuất khẩu hoặc thực hiện các hành vi hạn chế cạnh tranh. Các Thành viên yêu cầu Việt Nam cung

cấp chi tiết về các bước đi cụ thể mà Việt Nam sẵn sàng thực hiện nhằm bảo đảm hoạt động và chính sách của các doanh nghiệp thương mại nhà nước của Việt Nam sẽ không bóp méo thương mại và sẽ phù hợp với nguyên tắc không phân biệt đối xử quy định tại Điều XVII của Hiệp định GATT 1994. Thông tin về các sản phẩm bị áp dụng các biện pháp phi thuế mà Việt Nam cung cấp trong tài liệu WT/ACC/VNM/9, Phụ lục I cho thấy là nhiều sản phẩm thuộc danh mục thương mại nhà nước là đối tượng của các hạn chế bổ sung như hạn chế số lượng, phụ thu và cấp phép nhập khẩu. Một số doanh nghiệp Việt Nam dường như vừa tham gia vào hoạt động thương mại, vừa tham gia ban hành các qui định điều chỉnh hoạt động ngành và các Thành viên khuyến khích Việt Nam tách biệt các chức năng này để bảo đảm một môi trường thương mại và pháp lý minh bạch và cởi mở hơn.

72. Đại diện của Việt Nam cung cấp thông tin về doanh nghiệp thương mại nhà nước được hưởng độc quyền hoặc đặc quyền trong tài liệu WT/VNM/3/Add1, Phụ lục 6 và "Thông báo về các Doanh nghiệp Thương mại Nhà nước" trong tài liệu WT/ACC/VNM/14 ngày 28/6/2000, sau đó được sửa đổi trong tài liệu WT/ACC/VNM/14/Add.1 ngày 31/10/2003 và WT/ACC/VNM/14/Add.2 ngày 21/4/2006 và WT/ACC/VNM/14/Rev.1 ngày 6 tháng 10 năm 2006. Các đơn vị được xác định là doanh nghiệp thương mại nhà nước được hưởng độc quyền hay đặc quyền và các mặt hàng kinh doanh của các đơn vị này ghi theo mã số HS được trình bày chi tiết tại Bảng 5. Việt Nam lưu ý rằng tất cả các doanh nghiệp thương mại nhà nước ở Việt Nam đều vận hành theo tiêu chí thương mại. Việt Nam cũng xác nhận rằng doanh nghiệp thương mại nhà nước của Việt Nam không có chức năng hoạch định chính sách trong ngành mà các doanh nghiệp này hoạt động. Chức năng hoạch định chính sách thuộc về các cơ quan chính phủ.

Bảng 5: Các doanh nghiệp thương mại nhà nước ở Việt Nam

STT	Sản phẩm	Mã HS	Tên doanh nghiệp	Chức năng của doanh nghiệp
1	Dầu thô	27090010	Tổng Cty Dầu khí Việt Nam (PETROVIETNAM)	Tìm kiếm, thăm dò, khai thác, chế biến và kinh doanh sản phẩm dầu và khí đốt, cung cấp các dịch vụ liên quan đến dầu và khí đốt
2	Xăng dầu	271011, 271019, 271099	PETROLIMEX PETEC PETECHIM	Được phép nhập khẩu xăng dầu nhằm đáp ứng nhu cầu nội địa.

STT	Sản phẩm	Mã HS	Tên doanh nghiệp	Chức năng của doanh nghiệp
			<p>SAIGON PETRO</p> <p>PETROMEKONG</p> <p>VINAPCO (Cty xăng dầu hàng không là nhà tái xuất khẩu duy nhất xăng dầu máy bay)</p> <p>Công ty chế biến và kinh doanh các sản phẩm dầu khí</p> <p>MARINESUPPLY</p> <p>Tổng Công ty dầu khí quân đội</p> <p>Công ty Xuất nhập khẩu xăng dầu Đồng tháp</p>	
3	Máy bay, phụ tùng máy bay và các phương tiện, thiết bị hàng không	8802, 8803	Công ty XNK hàng không (AIRIMEX)	Đảm bảo việc cung cấp máy bay, phương tiện, thiết bị và vật tư dùng trong ngành hàng không; Là nhà nhập khẩu độc quyền máy bay và các vật tư, phụ tùng dùng cho hàng không.
4	Băng đĩa hình	ex8524	Cty XNK và phát hành phim Việt Nam (FAFILMVIETNAM)	Nhà nhập khẩu duy nhất và phân phối bán buôn.
5	Báo chí	4902	Cty XNK sách báo (XUNHASABA)	Nhà nhập khẩu duy nhất và phân phối bán buôn.

STT	Sản phẩm	Mã HS	Tên doanh nghiệp	Chức năng của doanh nghiệp
6	Thuốc lá, xì gà, và các sản phẩm thuốc lá chế biến khác	2402, 2403	Tổng Công ty Thuốc lá Việt Nam (VINATABA)	Nhà nhập khẩu duy nhất.

Ghi chú: Xem Bảng 8(c) ở Phụ lục II để có danh sách chi tiết mã HS của toàn bộ các dòng thuế nhập khẩu thuộc diện thương mại nhà nước.

73. Một Thành viên lưu ý rằng một số mặt hàng bao gồm gạo, phân bón, dược phẩm, than, đá quý, thiết bị ngành in, trang thiết bị cho điện ảnh và rượu đã được đưa ra khỏi danh mục thương mại nhà nước và đề nghị Việt Nam giải thích quá trình cải cách nhằm đi đến xoá bỏ các hoạt động thương mại nhà nước này và cho biết hoạt động xuất, nhập khẩu hiện nay diễn ra như thế nào.

74. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng việc kiểm soát giá đối với xuất khẩu gạo và hệ thống doanh nghiệp đầu mối xuất khẩu gạo đã được loại bỏ. Do vậy, các mặt hàng này được đưa ra khỏi danh mục thương mại nhà nước của Việt Nam. Đối với phân bón, cơ chế áp đặt hạn ngạch và chỉ định đầu mối nhập khẩu phân bón đã được bãi bỏ theo Quyết định số 46/2001/QĐ-TTg ngày 4 tháng 4 năm 2001, việc kiểm soát giá nhập khẩu phân bón của Ban Vật giá Chính phủ cũng đã được bãi bỏ. Bất kỳ doanh nghiệp nào đăng ký kinh doanh mặt hàng phân bón cũng được nhập khẩu và kinh doanh phân bón một cách tự do. Việc sản xuất và kinh doanh phân bón được điều chỉnh bởi Nghị định số 113/2003/NĐ-CP ngày 7/10/2003. Việt Nam không hạn chế doanh nghiệp tư nhân tham gia sản xuất và kinh doanh phân bón. Đại diện của Việt Nam xác nhận các công ty 100% vốn tư nhân kinh doanh phân bón có thể được thành lập. Tuy nhiên, để bảo đảm nhu cầu của cộng đồng dân cư ở các vùng có điều kiện kinh tế-xã hội khó khăn, nơi mà các doanh nghiệp tư nhân Việt Nam chưa thể cung ứng đủ, Nhà nước vẫn nắm giữ cổ phần chủ yếu trong Tổng công ty Vật tư Nông nghiệp (thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn) và trong 4 hoặc 5 công ty khác thuộc một số tỉnh. Các doanh nghiệp khác tham gia nhập khẩu và phân phối phân bón đều là các doanh nghiệp tư nhân. Mặc dù không hạn chế các doanh nghiệp tư nhân nhưng đến nay chỉ có các doanh nghiệp Nhà nước tham gia vào sản xuất phân đạm bởi nhu cầu vốn đầu tư lớn. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng một số nhà đầu tư nước ngoài đã được cấp phép đầu tư để sản xuất và phân phối phân bón NPK ở Việt Nam. Tính đến tháng 12/2005, 4 doanh nghiệp có vốn đầu

tư nước ngoài trong ngành này đã được thành lập.

75. Lưu ý rằng Việt Nam bảo lưu quyền không cho phép các công ty nước ngoài được tham gia vào việc xuất và/hoặc nhập khẩu một số mặt hàng nhất định (Bảng 8 (a) – (c)), một Thành viên đặt câu hỏi rằng liệu có các doanh nghiệp thương mại nhà nước đang tồn tại hoặc sẽ được thành lập để kinh doanh các mặt hàng này không và liệu các doanh nghiệp liên quan đã hoặc sẽ được thông báo là doanh nghiệp thương mại nhà nước không. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng tất cả các doanh nghiệp kinh doanh các mặt hàng thuộc diện thương mại nhà nước đều đã được thông báo. Việc bảo lưu quyền kinh doanh nhằm bảo lưu quyền nhập khẩu cho một số doanh nghiệp Việt Nam và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài trong một khoảng thời gian nhất định. Việt Nam cam kết đảm bảo rằng hoạt động của các doanh nghiệp thương mại nhà nước sẽ tuân thủ các quy định của WTO, bao gồm Điều XVII của GATT 1994 và Hiệp định diễn giải Điều này.

76. Việt Nam bổ sung thêm rằng Việt Nam không có quy định cụ thể về việc mua sắm của doanh nghiệp nhà nước cũng như doanh nghiệp thương mại nhà nước khác. Tất cả các quyết định mua sắm hoặc nhập khẩu của doanh nghiệp thương mại nhà nước được dựa trên nhu cầu thực tế và được thực hiện theo tiêu chí thương mại thông qua đấu thầu.

77. Được yêu cầu đưa ra cơ sở pháp lý để các doanh nghiệp tư nhân hoặc doanh nghiệp đã được cổ phần hoá có thể khiếu nại về việc doanh nghiệp thương mại Nhà nước hoạt động không trên cơ sở thương mại hoặc có các hành vi hạn chế cạnh tranh, đại diện của Việt Nam nói rằng các hành vi hạn chế cạnh tranh thuộc phạm vi điều chỉnh của Luật Cạnh tranh, cụ thể là Điều 15 (3) (xem phần về “chính sách cạnh tranh”).

78. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ đảm bảo tất cả các doanh nghiệp thuộc sở hữu nhà nước hay do nhà nước kiểm soát, kể cả các doanh nghiệp đã được cổ phần hoá nhưng Nhà nước vẫn nắm giữ quyền kiểm soát, và các doanh nghiệp được hưởng đặc quyền hay độc quyền sẽ thực hiện việc mua sắm không phục vụ cho nhu cầu của chính phủ và bán hàng trong hoạt động thương mại quốc tế chỉ dựa trên các tiêu chí thương mại, tức là các tiêu chí về giá cả, chất lượng, khả năng bán ra thị trường, khả năng cung cấp, và rằng các doanh nghiệp của các Thành viên WTO khác sẽ có cơ hội thỏa đáng, theo đúng với tập quán kinh doanh thông thường, khi cạnh tranh để tham gia vào các giao dịch mua bán với các doanh nghiệp này mà không bị phân biệt đối xử. Ngoài ra, Chính phủ Việt Nam sẽ không tác động dù là trực tiếp hay gián tiếp tới các quyết định thương mại của các doanh nghiệp thuộc sở hữu Nhà nước, do Nhà nước kiểm soát, hay các doanh nghiệp được hưởng đặc quyền hay độc quyền, gồm các quyết định về số lượng, giá trị hay nước xuất xứ của bất kỳ hàng hóa nào được mua hay bán, trừ trường hợp can thiệp theo cách thức phù hợp với các quy định của Hiệp định WTO và các quyền tương tự quyền dành cho các chủ doanh nghiệp hay cổ đông khác không phải là Chính phủ. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

79. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, không ảnh hưởng tới các quyền của Việt Nam liên quan tới hoạt động mua sắm chính phủ, tất cả các luật, quy định và biện pháp liên quan tới mua sắm hàng hóa và dịch vụ của các doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp do Nhà nước kiểm soát hay doanh nghiệp được hưởng đặc quyền hay độc quyền để bán hàng vì mục đích thương mại, sản xuất hàng hóa hoặc cung cấp dịch vụ vì mục đích thương mại, hoặc không nhằm phục vụ mục đích của chính phủ, sẽ không được coi là những luật, quy định và biện pháp liên quan tới mua sắm chính phủ. Do đó, các giao dịch mua bán này sẽ phải chịu sự điều chỉnh của các quy định tại Điều II, XVI, XVII của GATS và Điều III của GATT 1994. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

Tư nhân hoá và cổ phần hoá

80. Đại diện của Việt Nam cho biết Nghị quyết của Quốc hội số 51/2001/QH10 ngày 25/12/2001 về việc sửa đổi một số điều của Hiến pháp 1992 thừa nhận 7 thành phần kinh tế - kinh tế nhà nước; kinh tế tập thể; kinh tế cá thể, tiểu chủ; kinh tế tư bản tư nhân; kinh tế tư bản nhà nước và kinh tế có vốn đầu tư nước ngoài - đều bình đẳng trước pháp luật. Tất cả các doanh nghiệp thuộc mọi thành phần kinh tế hoạt động hợp pháp trên lãnh thổ Việt Nam và/hoặc tuân thủ pháp luật Việt Nam đều được pháp luật Việt Nam thừa nhận và bảo vệ, bao gồm cả việc đảm bảo không bị quốc hữu hoá. Pháp luật hiện hành của Việt Nam không thừa nhận quyền sở hữu tư nhân về đất đai, tài nguyên rừng và các nguồn nước mà chỉ thừa nhận quyền sử dụng các tài sản đó. Kể từ năm 1993, Nhà nước đã thừa nhận quyền sử dụng đất ổn định lâu dài của người sử dụng đất, trong đó có cả việc chuyển giao quyền sử dụng đất. Nhà nước Việt Nam thừa nhận quyền sở hữu tài sản cố định (ngoại trừ đất đai) của người nước ngoài trong thời gian cư trú tại Việt Nam.

81. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Việt Nam đang tiến hành chương trình “cổ phần hoá”, tức là việc chuyển đổi doanh nghiệp 100% vốn nhà nước sang công ty cổ phần hoặc công ty trách nhiệm hữu hạn hoạt động theo Luật Doanh nghiệp, nhằm cơ cấu lại, củng cố và tăng cường hiệu quả của các doanh nghiệp nhà nước. Tỷ lệ cổ phần của Nhà nước trong một công ty cổ phần không được ấn định và do vậy có thể thay đổi. Tiến trình cổ phần hóa hướng tới đa sở hữu, trong đó có sở hữu của Nhà nước và của người lao động và cổ phần hóa được thực hiện với sự quan tâm đến quyền lợi của người lao động. Căn cứ vào Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 155/2004/QĐ-TTg ngày 24/08/2004, thay thế Chỉ thị của Thủ tướng Chính Phủ số 20/1998/CT-TTg ngày 21/4/1998, doanh nghiệp nhà nước được phân làm 3 nhóm; (i) các doanh nghiệp vẫn duy trì sở hữu của Nhà nước và sẽ không được cổ phần hóa; (ii) các doanh nghiệp mà Nhà nước cần nắm giữ cổ phần đa số (tức là trên 50% nhưng dưới 100%), và (iii) các doanh nghiệp mà Nhà nước sẽ chuyển nhượng toàn bộ cổ phần của mình hoặc chỉ giữ lại một số ít cổ phần.

82. Nhóm 1 gồm các doanh nghiệp 100% vốn Nhà nước được coi là đóng vai trò quan trọng trong việc đảm bảo an ninh quốc gia và trật tự xã hội, nhằm thực hiện chính sách xóa đói

giảm nghèo của Chính phủ và nhằm bảo đảm cung ứng các hàng hóa, dịch vụ mà doanh nghiệp tư nhân không đủ khả năng thực hiện. Với những doanh nghiệp này, Nhà nước nắm giữ 100% vốn sở hữu. Nhóm 2 gồm các doanh nghiệp mà Nhà nước cần nắm giữ cổ phần đa số, tức là trên 50% vốn điều lệ, khi tiến hành cổ phần hoá do các doanh nghiệp này hoạt động trong lĩnh vực an ninh - quốc phòng; cung ứng các sản phẩm và dịch vụ thiết yếu hoặc được coi là thiết yếu đối với nền kinh tế (ví dụ như thiết yếu đối với phát triển sản xuất và cải thiện đời sống ở các vùng nông thôn, miền núi và các vùng dân tộc thiểu số; các hoạt động có quy mô lớn có đóng góp đáng kể vào ngân sách Nhà nước hoặc đóng một vai trò quan trọng trong việc ổn định nền kinh tế; hoặc các doanh nghiệp đi đầu trong ứng dụng công nghệ cao); hoặc những lĩnh vực hoạt động mà Chính phủ Việt Nam thấy rằng khu vực tư nhân không muốn hoặc không đủ khả năng tham gia. Nhóm 3 là những doanh nghiệp mà Nhà nước không nắm giữ cổ phần đa số, tức là ít hơn 50% cổ phần trong doanh nghiệp cổ phần hóa, khi đã chuyển nhượng toàn bộ hoặc một phần cổ phần của mình. Nhóm 1 và nhóm 2 được quy định tại Quyết định 155/2004/QĐ-TTg ngày 24/8/2004.

83. Đại diện Việt Nam bổ sung là các ngân hàng thương mại nhà nước cũng sẽ được cổ phần hoá theo Nghị định số 187/2004/NĐ-CP của Chính phủ. Thủ tướng Chính phủ đã ra quyết định cổ phần hóa hai ngân hàng thương mại nhà nước là Ngân hàng Ngoại thương Việt Nam (Vietcombank) và Ngân hàng Phát triển Nhà Đồng bằng sông Cửu long. Vietcombank sẽ được cổ phần hóa theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 230/2005/QĐ-TTg ngày 21/09/2005 và Ngân hàng Phát triển Nhà Đồng bằng sông Cửu long theo Quyết định số 266/2005/QĐ-TTg ngày 27/10/2005. Công tác chuẩn bị cho quá trình định giá (xác minh tài sản và các khoản nợ còn tồn đọng, giải quyết các vấn đề tài chính) đã được hoàn tất. Các tổ chức tư vấn quốc tế đã được thuê để hỗ trợ cho quá trình định giá và cổ phần hóa các ngân hàng. Tối đa 10% cổ phần sẽ được bán trong năm 2006 và tối đa 49% cổ phần sẽ được bán trong giai đoạn 2, từ năm 2007 tới 2010. Nhà nước vẫn giữ cổ phần chi phối. Đối với Ngân hàng Phát triển Nhà Đồng bằng sông Cửu long, quá trình định giá đã được bắt đầu ngày 31/12/2005. Ngân hàng này sẽ bắt đầu phát hành cổ phiếu từ quý tư năm 2006 và sẽ được cổ phần hóa theo cùng định hướng như Vietcombank.

84. Với các doanh nghiệp nhà nước thuộc thẩm quyền của Thủ tướng Chính phủ, tức là các doanh nghiệp nhà nước được thành lập bởi các quyết định của Thủ tướng Chính phủ và các Tổng Công ty nhà nước được thành lập bởi quyết định của Thủ tướng Chính phủ hoặc của Ủy ban Nhân dân các tỉnh, việc cổ phần hóa sẽ do Thủ tướng Chính phủ quyết định trên cơ sở đề xuất của Hội đồng quản trị của doanh nghiệp. Với các doanh nghiệp nhà nước khác, các bộ, ngành và chính quyền địa phương sẽ trình đề xuất của mình về việc phân loại doanh nghiệp vào Nhóm 1 hoặc Nhóm 2 để Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Danh mục các lĩnh vực Nhà nước giữ 100% vốn hoặc giữ cổ phần đa số trong các doanh nghiệp nhà nước hiện có được nêu tại Quyết định 155/2004/QĐ-TTg.

85. Các thủ tục cổ phần hoá được quy định tại Thông tư số 126/TT-BTC của Bộ Tài chính ngày 24/12/2004 hướng dẫn thực hiện Nghị định 187/2004/NĐ-CP. Bước một là chuẩn bị kế hoạch cổ phần hoá. Cơ quan ra quyết định về việc cổ phần hoá thành lập uỷ ban chỉ đạo cổ phần hoá gồm tối đa 5 thành viên: lãnh đạo của cơ quan ra quyết định về cổ phần hoá hoặc người được ủy quyền (ví dụ như đại diện của các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân của các tỉnh hoặc thành phố); đại diện của các đơn vị liên quan thuộc cơ quan đưa ra đề xuất cổ phần hoá; các giám đốc của doanh nghiệp được cổ phần hoá; và trong trường hợp tổng công ty sẽ có thêm một đại diện của Bộ Tài chính. Một nhóm hỗ trợ sẽ tập hợp các thông tin thực tế về doanh nghiệp được cổ phần hoá (các tài liệu về việc thành lập doanh nghiệp, tài sản, công nợ, các công trình xây dựng cơ bản chưa hoàn thiện, vốn đầu tư dài hạn trong các doanh nghiệp khác, báo cáo tài chính, báo cáo thuế, danh sách cán bộ nhân viên, phân loại nhân viên theo hợp đồng lao động, đánh giá về quy trình cổ phần hoá), tiến hành định giá doanh nghiệp (tồn kho, phân loại tài sản), giải quyết các vấn đề tài chính và nợ đọng thuế, và xây dựng kế hoạch cổ phần hoá.

86. Bước hai là bán cổ phần. Ban chỉ đạo quyết định phương pháp đấu giá (đấu giá thực tiếp ở doanh nghiệp, đấu giá tại một công ty tài chính trung gian, hay đấu giá tại một Trung tâm Giao dịch Chứng khoán) và số lượng cổ phiếu ưu đãi bán cho nhân viên và các nhà đầu tư chiến lược trong nước (xem đoạn dưới). Cổ phiếu của các doanh nghiệp cổ phần hoá được đấu giá công khai trước khi bán cổ phần ưu đãi cho nhân viên và các nhà đầu tư chiến lược trong nước. Mức giá ưu đãi phải căn cứ vào mức giá đấu giá bình quân. Sau khi đấu giá, ban chỉ đạo đệ trình một báo cáo về kết quả bán cổ phiếu cho cơ quan ra quyết định cổ phần hoá và cơ quan này sẽ căn cứ vào đó để điều chỉnh kế hoạch cổ phần hoá. Bước cuối cùng là chuyển đổi doanh nghiệp thành một công ty cổ phần. Ban chỉ đạo và nhóm hỗ trợ sẽ tổ chức Đại hội Cổ đông đầu tiên để thông qua Điều lệ công ty, bầu các thành viên của Hội đồng Quản trị, Ban Kiểm soát và bộ máy quản lý. Hội đồng Quản trị chịu trách nhiệm đăng ký kinh doanh cho công ty. Công ty sẽ lập báo cáo tài chính, hoàn thành các nghĩa vụ thuế và chi phí cổ phần hoá, nộp báo cáo lên cơ quan ra quyết định cổ phần hoá và tiền thu từ cổ phần hoá sẽ được trả cho các bên liên quan. Các cổ phiếu chứng nhận nắm giữ cổ phần sẽ được phát hành cho các cổ đông của công ty. Những bước này cần được hoàn tất trong vòng 9 tháng. Qua thời hạn này, cơ quan ra quyết định cổ phần hoá phải chịu trách nhiệm về bất kỳ các khoản chi phí nào phát sinh thêm.

87. Theo Nghị định 187/2004/NĐ-CP ngày 16/11/2004, nhà đầu tư chiến lược trong nước và người lao động có thể mua cổ phần của các doanh nghiệp cổ phần hoá với mức giá ưu đãi theo các điều kiện nhất định. Nhà đầu tư chiến lược trong nước được xác định là người sản xuất và thường xuyên cung cấp nguyên liệu cho doanh nghiệp; người cam kết tiêu thụ lâu dài sản phẩm của doanh nghiệp; người gắn bó lợi ích chiến lược lâu dài sản phẩm của doanh nghiệp; người gắn bó lợi ích chiến lược lâu dài trong kinh doanh, có tiềm năng về tài chính,

năng lực quản lý (Khoản 2 Điều 26, Khoản 3 Điều 27 và Khoản 2 Điều 28). Người lao động chỉ được mua tối đa 100 cổ phần (mệnh giá một cổ phần là 10.000 đồng) cho mỗi năm làm việc thực tế tại khu vực nhà nước với giá giảm 40% so với giá đấu giá bình quân bán cho nhà đầu tư khác; nhà đầu tư chiến lược chỉ được mua tối đa 20% số cổ phần bán ra với giá giảm 20% so với giá đấu giá bình quân. Toàn bộ cổ phần còn lại, không thấp hơn 20% vốn điều lệ (Điều 27.4), phải được bán đấu giá công khai cho các nhà đầu tư.

88. Đại diện của Việt Nam cho biết phù hợp với các cam kết của Việt Nam tại các điều ước quốc tế, các nhà đầu tư nước ngoài được phép tham gia vào quá trình cổ phần hóa bằng cách mua cổ phần của các doanh nghiệp nhà nước trong một số lĩnh vực. Đại diện của Việt Nam giải thích rằng việc tham gia của nhà đầu tư nước ngoài không phụ thuộc vào việc doanh nghiệp đó sản xuất để phục vụ thị trường trong nước hay cho xuất khẩu. Bên cạnh đó, Việt Nam không cấm thành lập các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài để cạnh tranh với các doanh nghiệp nhà nước đang được cổ phần hóa. Tuy nhiên, theo Nghị định của Chính phủ số 187/2004/NĐ-CP, với các doanh nghiệp được cổ phần hóa thuộc Nhóm 2 và Nhóm 3, tổng giá trị cổ phần bán cho người nước ngoài không được vượt quá 30% vốn đăng ký của doanh nghiệp.

89. Kể từ 1/7/2006, thủ tục bán cổ phần của các doanh nghiệp cổ phần hóa cho nhà đầu tư nước ngoài sẽ tuân thủ Luật Đầu tư năm 2005 (Điều 25) và các quy định thực thi luật này. Cổ phần mà nhà đầu tư nước ngoài mua sẽ tiếp tục được thanh toán bằng đồng nội tệ. Ngoại tệ sẽ tiếp tục được chuyển đổi theo tỷ giá liên ngân hàng bình quân do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam công bố tại thời điểm bán cổ phần. Được hỏi về việc liệu nhà đầu tư nước ngoài có thể tăng phần nắm giữ của mình lên trên mức 30% sau đợt bán cổ phiếu đầu tiên hay không, đại diện của Việt Nam cho biết mức trần 30% sẽ giữ nguyên hiệu lực sau đợt bán cổ phiếu đầu tiên. Tuy nhiên, với các dịch vụ có trong Biểu Cam kết Dịch vụ của Việt Nam, hạn chế về mức nắm giữ cổ phần của nhà đầu tư nước ngoài sẽ được áp dụng theo đúng cam kết của Việt Nam trong từng dịch vụ cụ thể. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng những thay đổi này sẽ được áp dụng với các doanh nghiệp nhà nước trong các lĩnh vực dịch vụ đã được cổ phần hóa.

90. Lưu ý rằng các nhà đầu tư nước ngoài không được phép trở thành "nhà đầu tư chiến lược", một Thành viên yêu cầu Việt Nam xóa bỏ phân biệt đối xử này và đảm bảo đối xử bình đẳng. Để trả lời, đại diện của Việt Nam xác nhận mọi quy định về nhà đầu tư chiến lược sẽ phù hợp với các nghĩa vụ của Việt Nam trong WTO.

91. Đại diện của Việt Nam giải thích là các công ty được cổ phần hóa sẽ hoạt động theo Luật Doanh nghiệp và được điều hành bởi Đại hội Cổ đông, Hội đồng Quản trị do Đại hội Cổ đông bầu ra, và Tổng giám đốc do Hội đồng Quản trị chỉ định. Quyết định của Đại hội Cổ đông được thông qua bằng cách bỏ phiếu trong các kỳ họp hoặc bằng văn bản cho ý kiến (Điều 104 của Luật Doanh nghiệp năm 2005). Cổ đông nắm giữ từ 10% cổ phiếu thông

thường trở lên trong một thời hạn ít nhất là sáu tháng, dù là cá nhân hay một nhóm người, được phép chỉ định một đại diện tham gia vào Hội đồng Quản trị, được yêu cầu triệu tập Đại hội Cổ đông, và được nhận bản sao và trích lục danh sách các cổ đông được phép tham gia vào các kỳ họp Đại hội cổ đông. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng người lao động hoặc đại diện của họ đã tham gia vào công tác quản lý của một số công ty cổ phần lớn. Để trả lời một câu hỏi, đại diện của Việt Nam bổ sung thêm là hầu hết các doanh nghiệp được cổ phần hóa đã có sự thay đổi trong hội đồng quản trị. Tuy nhiên, Việt Nam không có các số liệu cụ thể.

92. Để trả lời câu hỏi của một Thành viên, đại diện của Việt Nam cho biết cổ đông của các công ty cổ phần, kể cả các doanh nghiệp được cổ phần hóa, được tự do chuyển nhượng cổ phần của mình cho các nhà đầu tư khác, trừ các cổ đông chiến lược không được phép chuyển nhượng trong 3 năm đầu kể từ khi đăng ký thành lập công ty. Trong trường hợp đặc biệt, các cổ đông này có thể chuyển nhượng cổ phần của mình trước thời hạn này nếu được Hội đồng Quản trị chấp thuận thông qua đấu giá công khai tại công ty cổ phần đó hoặc tại một tổ chức tài chính trung gian (Điều 38.2(b) của Nghị định 187/2004/NĐ-CP). Cổ đông sở hữu cổ phần ưu đãi cũng chịu hạn chế về việc chuyển nhượng cổ phần. Thêm vào đó, ba năm đầu kể từ khi công ty được cấp giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, cổ phần phổ thông của cổ đông sáng lập có thể được chuyển nhượng cho người không phải là cổ đông nếu được Đại hội Cổ đông chấp thuận. Trong những trường hợp này, việc bỏ phiếu quyết định của Đại hội Cổ đông không tính đến quyền biểu quyết của các cổ đông định bán cổ phần. Việc bán cổ phần của Nhà nước cũng phải tuân thủ quy định này. Cổ phiếu được bán thông qua đấu thầu công khai tại các tổ chức tài chính trung gian hoặc thị trường chứng khoán. Việc mua bán, chuyển nhượng cổ phiếu được quy định trong Luật Doanh nghiệp. Việc định giá tài sản của công ty cổ phần do các công ty định giá tiến hành theo cơ chế thị trường. Ngoài ra, Chính phủ Việt Nam khuyến khích các công ty cổ phần mà Nhà nước giữ cổ phần chi phối niêm yết trên thị trường chứng khoán.

93. Đối với các công ty cổ phần không còn vốn nhà nước, Nhà nước chỉ đóng vai trò quản lý nhà nước, không can thiệp vào các công việc nội bộ của công ty. Đối với các công ty mà Nhà nước sở hữu toàn bộ hoặc một phần, Nhà nước có quyền và nghĩa vụ như mọi cổ đông khác tùy theo tỷ lệ vốn sở hữu của mình trong tổng vốn điều lệ của công ty. Nhà nước không trực tiếp bổ nhiệm các vị trí quản lý tại các công ty cổ phần. Việc bổ nhiệm này thuộc thẩm quyền của Đại hội Cổ đông, Hội đồng Quản trị hoặc Giám đốc/Tổng giám đốc công ty dù là công ty cổ phần có hay không có cổ phần chi phối của Nhà nước. Đối với công ty cổ phần có vốn của Nhà nước chiếm trên 10% số cổ phần thì Nhà nước với tư cách của một cổ đông đề cử người để Đại hội Cổ đông bầu vào Hội đồng Quản trị. Trường hợp không được Đại hội Cổ đông bầu thì Nhà nước sẽ không có người tham gia vào Hội đồng Quản trị. Trường hợp không được Đại hội Cổ đông bầu vào Hội đồng Quản trị, Nhà nước sẽ không có đại diện trong Hội đồng Quản trị. Đại diện nhà nước được bầu vào Hội đồng quản trị và được phân công chức

năng quản lý sẽ báo cáo tình hình hoạt động của công ty cho người cử mình làm đại diện, ngoài ra không phải báo cáo cho bất kỳ cơ quan nào khác. Công ty cổ phần không phải báo cáo cho bộ quản lý chuyên ngành, chỉ thực hiện chế độ báo cáo như các công ty khác.

94. Tính đến hết ngày 31/12/2005, Việt Nam đã cổ phần hoá 2.935 doanh nghiệp nhà nước – trong số đó, 682 doanh nghiệp có vốn nhà nước trên 10 tỷ đồng. Đại diện Việt Nam cung cấp thông tin về số lượng doanh nghiệp được cổ phần hóa từ năm 1992 trong Bảng 6. Trong số các doanh nghiệp đã cổ phần hóa có những doanh nghiệp quy mô lớn như Công ty sữa Việt Nam (VINAMILK với tổng số vốn là 2.500 tỷ đồng, trong đó vốn nhà nước 1.500 tỷ đồng), Nhà máy Thủy điện Sông Hinh-Vĩnh Sơn (với số vốn là 2.114 tỷ đồng, trong đó vốn nhà nước 1.253 tỷ đồng), Công ty Bảo hiểm Thành phố Hồ Chí Minh (BAO MINH với số vốn 1311 tỷ, trong đó nhà nước nắm giữ 63% vốn). Bình quân trong các doanh nghiệp cổ phần hóa, Nhà nước nắm giữ 46,5% vốn điều lệ; người lao động trong doanh nghiệp nắm giữ 38,1% vốn điều lệ; các cổ đông ngoài doanh nghiệp nắm giữ 15,4% vốn điều lệ. Nhà nước duy trì cổ phần chi phối ở 736 công ty (hay 28% số công ty được cổ phần hoá), nắm giữ số lượng cổ phần thiểu số ở 1.341 công ty (51%) và đã bán toàn bộ cổ phần của mình ở 552 công ty còn lại (21%). Sau khi chuyển đổi sở hữu, các doanh nghiệp này đã hoạt động hiệu quả hơn và 29 trong tổng số các doanh nghiệp này đã được niêm yết trên thị trường chứng khoán của Việt Nam. Theo kế hoạch tái cơ cấu giai đoạn 2005-2007, khoảng 50 doanh nghiệp nhà nước nữa sẽ được cho phá sản. Kể từ năm 2005 trở đi, 1472 doanh nghiệp nhà nước sẽ được cổ phần hóa, chuyển đổi, bán, giải thể hoặc cho phá sản; khoảng 1.800 doanh nghiệp sẽ vẫn thuộc sở hữu nhà nước 100% tính tới cuối năm 2006, và con số này sẽ được giảm xuống 1.500 vào cuối năm 2007. Số lượng doanh nghiệp 100% vốn nhà nước sẽ được tiếp tục giảm xuống trong các năm tiếp theo và sẽ chỉ hạn chế ở các lĩnh vực an ninh quốc gia và các tổng công ty lớn.

95. Đại diện của Việt Nam xác nhận Việt Nam sẽ đảm bảo tính minh bạch tối đa của các chương trình tư nhân hóa và cổ phần hóa đang thực hiện của mình, và để thực hiện mục tiêu này, kể từ thời điểm gia nhập WTO, Việt Nam sẽ cung cấp cho các Thành viên WTO báo cáo thường niên về tình trạng chương trình cổ phần hoá ở Việt Nam và tình trạng cải cách các doanh nghiệp cổ được phần hóa trong đó Nhà nước vẫn nắm giữ cổ phần kiểm soát chừng nào chương trình tư nhân hóa và cổ phần hóa còn tồn tại. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

Chính sách giá

96. Đại diện của Việt Nam cho biết Chính phủ Việt Nam tôn trọng quyền tự định giá của các doanh nghiệp và cá nhân hoạt động kinh doanh pháp tại Việt Nam. Giá của hầu hết các loại hàng hoá và dịch vụ đều do thị trường quyết định. Pháp lệnh Giá có hiệu lực từ ngày 1/7/2002 và Nghị định 170/2003/NĐ-CP ngày 25/12/2003 quy định chi tiết thi hành một số điều của Pháp lệnh này khẳng định Nhà nước hạn chế can thiệp trực tiếp vào việc định giá. Chính phủ sẽ sử dụng các biện pháp tác động trực tiếp tới giá cả chỉ trong trường hợp (i) bán

phá giá hoặc có lạm dụng vị thế độc quyền (ii) để ổn định tình hình kinh tế - xã hội, hoặc (iii) để bảo vệ lợi ích hợp pháp của người sản xuất, người tiêu dùng và của Nhà nước. Các mức giá do Chính phủ quy định, doanh nghiệp và cá nhân hoạt động kinh doanh là đối tượng chịu sự kiểm soát giá của Nhà nước cũng như thời gian áp dụng được công bố rộng rãi trên các phương tiện thông tin đại chúng (ti vi, báo chí và mạng Internet) tại Việt Nam. Kể từ năm 2003, Chính phủ Việt Nam chỉ còn áp dụng biện pháp kiểm soát giá đối với các mặt hàng xăng dầu, điện, dịch vụ bưu chính và viễn thông, vé máy bay tuyến Hà Nội-Thành phố Hồ Chí Minh và nước sinh hoạt. Việc kiểm soát giá dịch vụ viễn thông tiếp tục được áp dụng đối với cước thuê bao cố định và cước liên lạc điện thoại nội hạt, cước dịch vụ viễn thông phổ cập và cước dịch vụ của nhà cung cấp dịch vụ chiếm thị phần không chế, không phân biệt dịch vụ đó được cung cấp dưới hình thức nào. Cước dịch vụ do Bộ Bưu chính viễn thông phê duyệt phù hợp với Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 217/20003/QĐ-TTg ngày 27/10/2003.

97. Bộ Thương mại được giao xây dựng giá nhập khẩu tối đa theo quy định tại Nghị định số 33/CP ngày 19/4/1994 của Chính phủ. Giá nhập khẩu tối đa được áp dụng đối với các mặt hàng phân bón, xăng dầu, sắt thép và một số máy móc, thiết bị. Biện pháp kiểm soát giá này chỉ mang tính tạm thời. Mức giá nhập khẩu này hiện đã được bãi bỏ theo quy định tại Pháp lệnh giá số 40/2002/PL-UBTVQH10 của Ủy ban Thường vụ Quốc Hội ngày 10/5/2002.

98. Một Thành viên đặt câu hỏi liệu Việt Nam có áp dụng giá tối thiểu không. Thành viên này lưu ý rằng nếu áp dụng, các biện pháp giá tối thiểu phải đảm bảo phù hợp với Điều III:4 của Hiệp định GATT 1994 và các quy định khác của WTO. Cụ thể là, bất kỳ yêu cầu nào về giá nhập khẩu tối thiểu mang tính bắt buộc đối với hàng hóa nhập khẩu đều vi phạm các yêu cầu của Điều III:4 của Hiệp định GATT 1994. Thành viên này cũng yêu cầu Việt Nam cung cấp thông tin về phân bổ hạn ngạch thuế quan đối với muối nhập khẩu và hỗ trợ lãi suất đối với một số doanh nghiệp thương mại. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng Việt Nam không áp dụng bất kỳ giá tối thiểu nào đối với hàng hóa nhập khẩu hoặc xuất khẩu. Đối với cả bông, đường và muối đều không có văn bản nào quy định việc bắt buộc thương nhân phải mua bán, xuất nhập khẩu theo giá tối thiểu. Tuy nhiên, các nhà máy chế biến bông và đường của Việt Nam có thể tham gia vào một chương trình hỗ trợ dành cho sản phẩm cụ thể, theo đó họ có thể mua bông xơ và mía trong nước theo giá được cam kết từ trước giữa nhà máy và nông dân. Chương trình trợ cấp này đã được thông báo trong Biểu Thông báo về hỗ trợ trong nước cho nông nghiệp của Việt Nam (xem đoạn 368). Đại diện Việt Nam xác nhận giá hợp đồng này chỉ áp dụng đối với hàng hóa trong nước. Người mua đường tinh luyện không bị yêu cầu mua đường tinh trong nước hoặc nhập khẩu theo giá tối thiểu. Về việc phân bổ hạn ngạch thuế quan đối với muối nhập khẩu, đại diện của Việt Nam cho biết người sử dụng muối công nghiệp không bị yêu cầu đệ trình các thông tin về giá mua thực tế hoặc giá mua dự kiến đối với muối trong nước hoặc muối nhập khẩu trong bộ hồ sơ đề nghị phân bổ hạn ngạch thuế

quan của họ. Yếu tố quyết định trong việc phân bổ hạn ngạch là nhu cầu sử dụng muối công nghiệp phục vụ sản xuất của doanh nghiệp. Đối với các khoản trợ cấp lãi suất cho một số doanh nghiệp thương mại, đại diện của Việt Nam xác nhận các doanh nghiệp thương mại được lựa chọn nhận các khoản trợ cấp này để khuyến khích thu mua sản phẩm trong nước tại thời điểm rớt giá nhằm hỗ trợ giá trong nước đối với thịt lợn, đường và gạo. Tuy nhiên, các doanh nghiệp này không bị đòi hỏi hoặc khuyến khích thu mua thịt lợn, đường, gạo nhập khẩu theo cùng mức giá mà họ được khuyến khích để mua sản phẩm tương tự trong nước.

99. Để trả lời cho câu hỏi của một Thành viên rằng liệu việc hỗ trợ cước phí đầu vào có gắn với giá đầu vào hay không, đại diện của Việt Nam trả lời rằng mức hỗ trợ cước phí vận tải đối với một số sản phẩm và nguyên liệu nông nghiệp (chủ yếu là phân bón) không phụ thuộc vào giá trước khi vận chuyển. Mục tiêu của việc hỗ trợ cước phí đầu vào là nhằm bù phần chênh lệch giữa cước phí vận chuyển các loại nguyên liệu đầu vào cho sản xuất nông nghiệp và vật tư từ miền xuôi lên các vùng núi, vùng sâu, vùng xa do cơ sở hạ tầng ở các vùng này rất kém phát triển khiến cho giao thông vận chuyển khó khăn, chi phí vận chuyển cao. Người trực tiếp nhận trợ cấp này là các doanh nghiệp thương mại có nhiệm vụ kinh doanh các mặt hàng thuộc diện được hỗ trợ. Việc hỗ trợ cước phí vận chuyển không phân biệt nguyên liệu đầu vào được sản xuất trong nước hay nhập khẩu.

100. Một Thành viên lưu ý rằng cùng với việc áp dụng Luật Thuế giá trị gia tăng (VAT) vào ngày 1/1/1999, các cơ quan chức năng của Việt Nam đã ban hành "hướng dẫn" để các doanh nghiệp không cộng thêm thuế VAT vào giá thành sản phẩm. Thành viên này cho rằng những "hướng dẫn" dạng này không hợp lý. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng để tránh làm rối loạn thị trường, Chính phủ Việt Nam đã ban hành một chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ năm 1999 yêu cầu tất cả các doanh nghiệp công bố công khai giá bán hàng. Biện pháp này chỉ được áp dụng tạm thời trong giai đoạn mới thực hiện thuế VAT để hướng dẫn công chúng và hạn chế việc các doanh nghiệp lợi dụng việc áp dụng thuế VAT để nâng giá bán một cách bất hợp lý. Về mặt pháp lý, "hướng dẫn" này không cấm các doanh nghiệp thực hiện việc tăng giá và văn bản này đã tự động chấm dứt hiệu lực sau khi giai đoạn hướng dẫn công chúng kết thúc. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các công ty thuộc khu vực tư nhân được phép định giá và đưa các khoản đóng thuế VAT vào giá theo đúng quy luật thị trường mà không có "hướng dẫn" hoặc "khuyến khích" nào khác từ Chính phủ.

101. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm Việt Nam đã từng bước loại bỏ chế độ hai giá, theo đó các doanh nghiệp, người Việt Nam và nước ngoài thanh toán với giá khác nhau cho cùng một loại hàng hóa hoặc dịch vụ. Mức cước viễn thông thống nhất đã được áp dụng kể từ ngày 1/10/2000. Đến tháng 2/2004, Việt Nam đã bãi bỏ chế độ hai giá đối với vé hàng không nội địa (Quyết định số 3226/QĐ-CHK ngày 26/11/2003), dịch vụ bưu chính viễn thông và dịch vụ cảng biển cũng như đã áp dụng một mức giá điện thống nhất đối với cả người Việt Nam và người nước ngoài kể từ 1/1/2005 (Quyết định 215/2004/QĐ-TTg ngày 29/12/2004).

102. Một số Thành viên hoan nghênh thông tin về việc Việt Nam đã bãi bỏ chế độ hai giá. Các Thành viên này nhắc nhở Việt Nam rằng để đáp ứng các yêu cầu của WTO thì các biện pháp kiểm soát giá áp dụng đối với thương mại cần phải đáp ứng một số yêu cầu, trong đó có yêu cầu áp dụng minh bạch và không dẫn đến việc hàng nhập khẩu bị bất lợi hơn so với các sản phẩm trong nước, phù hợp với Điều III của Hiệp định GATT năm 1994.

103. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, kể từ ngày gia nhập WTO, Việt Nam sẽ áp dụng các biện pháp quản lý giá phù hợp với quy định của WTO, có tính đến lợi ích của các nước xuất khẩu là Thành viên của WTO như được quy định tại Điều III.9 của Hiệp định GATT 1994 và Điều VIII của Hiệp định chung về Thương mại Dịch vụ (GATS). Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng Việt Nam đã công bố danh mục các hàng hóa và dịch vụ chịu sự kiểm soát giá của Nhà nước cũng như bất kỳ thay đổi nào đối với danh mục này trên Công báo và việc công bố này vẫn được tiếp tục duy trì sau khi gia nhập WTO. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng chính sách giá của Việt Nam sẽ được áp dụng phù hợp với quy định của Hiệp định WTO, bao gồm Điều III:4 và Điều XI:1 của Hiệp định GATT 1994 và Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp. Ban Công tác ghi nhận những cam kết này.

Chính sách cạnh tranh

104. Đại diện của Việt Nam cho biết trong giai đoạn kinh tế kế hoạch tập trung ở Việt Nam, các cơ quan Chính phủ kiểm soát tất cả các doanh nghiệp Nhà nước hoạt động trong từng ngành. Hiện nay, các cơ quan Chính phủ không còn quyền kiểm soát đó nữa nhưng vẫn chịu trách nhiệm về chính sách phát triển ngành ("quản lý chuyên ngành").

105. Luật Cạnh tranh đã được thông qua ngày 3/12/2004. Luật này có hiệu lực thi hành từ ngày 1/7/2005. Luật Cạnh tranh được áp dụng đối với tất cả các doanh nghiệp dù là doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp do nhà nước kiểm soát, doanh nghiệp được cổ phần hoá hay doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài và áp dụng cho cả các hiệp hội ngành nghề (Điều 2). Luật Cạnh tranh công nhận quyền tự do cạnh tranh của doanh nghiệp và bảo hộ quyền cạnh tranh trong kinh doanh. Luật Cạnh tranh cấm các hành vi hạn chế cạnh tranh và cạnh tranh không lành mạnh. Luật cũng ngăn cấm các cơ quan quản lý nhà nước thực hiện một số hành vi nhất định, như buộc các doanh nghiệp, tổ chức hay cá nhân mua hoặc bán hàng hoá hoặc cung ứng dịch vụ với các doanh nghiệp được cơ quan này chỉ định (trừ hàng hóa, dịch vụ thuộc lĩnh vực độc quyền nhà nước hoặc trong các trường hợp khẩn cấp); phân biệt đối xử giữa các doanh nghiệp; ép buộc các doanh nghiệp hoặc các hiệp hội ngành nghề phải liên kết với nhau để loại trừ, hạn chế hoặc cản trở các doanh nghiệp khác cạnh tranh trên thị trường; và thực hiện các hành vi khác cản trở các hoạt động kinh doanh hợp pháp của doanh nghiệp.

106. Các hành vi hạn chế cạnh tranh bị cấm trong luật bao gồm các thỏa thuận hạn chế cạnh tranh, lạm dụng vị trí thống lĩnh thị trường, lạm dụng vị trí độc quyền và tập trung kinh tế

(Điều 8). Các thoả thuận hạn chế cạnh tranh bao gồm các thoả thuận ấn định giá hàng hoá, dịch vụ một cách trực tiếp hoặc gián tiếp; thoả thuận về việc phân chia thị trường tiêu thụ, nguồn cung cấp hàng hoá hay dịch vụ; thoả thuận hạn chế hoặc kiểm soát số lượng, khối lượng sản xuất, mua, bán hàng hoá hoặc dịch vụ; thoả thuận hạn chế phát triển kỹ thuật, công nghệ hay hạn chế đầu tư; thoả thuận áp đặt các điều kiện mua hoặc bán hàng hoá hoặc dịch vụ đối với các doanh nghiệp khác hoặc ép buộc các doanh nghiệp khác chấp nhận các nghĩa vụ không có liên quan trực tiếp đến đối tượng của hợp đồng; thoả thuận ngăn cản, kìm hãm hoặc không cho các doanh nghiệp khác tham gia thị trường hoặc phát triển kinh doanh; thoả thuận nhằm loại bỏ khỏi thị trường các doanh nghiệp không phải là các bên của thoả thuận; và thông đồng để một hoặc các bên của thoả thuận thắng thầu trong việc cung cấp hàng hoá, cung ứng dịch vụ. Ba thoả thuận hạn chế cạnh tranh cuối cùng trong các loại nêu trên là các thoả thuận hạn chế cạnh tranh bị cấm tuyệt đối. Các loại khác bị cấm nếu thị phần kết hợp trên thị trường liên quan của các bên tham gia thoả thuận chiếm trên 30%, trừ trường hợp quy định tại Điều 10. Các hành vi lạm dụng vị trí thống lĩnh thị trường được quy định tại Điều 13 của Luật này và các hành vi lạm dụng vị trí độc quyền được quy định tại Điều 14. Tập trung kinh tế (sáp nhập, hợp nhất, mua lại, liên doanh và các hành vi tập trung kinh tế khác) bị cấm theo Điều 18 nếu thị phần kết hợp của các doanh nghiệp tham gia tập trung kinh tế chiếm trên 50% trên thị trường liên quan. Có 3 trường hợp miễn trừ đối với tập trung kinh tế bị cấm là: (i) sau khi thực hiện tập trung kinh tế các doanh nghiệp vẫn thuộc loại doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của pháp luật (Điều 18); (ii) một hoặc nhiều bên tham gia tập trung kinh tế đang trong nguy cơ bị giải thể hoặc lâm vào tình trạng phá sản; hoặc (iii) tập trung kinh tế góp phần phát triển kinh tế - xã hội, tiến bộ kỹ thuật, công nghệ, hoặc có tác dụng mở rộng xuất khẩu như quy định tại Điều 19. Các trường hợp tập trung kinh tế phải được thông báo trước khi tiến hành nếu thị phần kết hợp của các doanh nghiệp tập trung kinh tế chiếm từ 30% tới 50% trên thị trường liên quan, trừ trường hợp doanh nghiệp sau khi thực hiện tập trung kinh tế vẫn thuộc loại doanh nghiệp nhỏ và vừa. Các thủ tục thông báo việc tập trung kinh tế được quy định trong các điều từ Điều 21 tới Điều 38 của Luật Cạnh tranh.

107. Các hành vi cạnh tranh không lành mạnh được quy định tại Chương III của Luật Cạnh tranh bao gồm việc cung cấp chỉ dẫn gây nhầm lẫn; xâm phạm bí mật kinh doanh; ép buộc trong kinh doanh; gièm pha doanh nghiệp khác; gây rối hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp khác; quảng cáo hoặc khuyến mại nhằm cạnh tranh không lành mạnh; phân biệt đối xử của hiệp hội; bán hàng đa cấp bất chính (mô hình kim tự tháp); và các hành vi cạnh tranh không lành mạnh khác theo tiêu chí xác định tại khoản 4, Điều 3 của Luật Cạnh tranh do Chính phủ quy định.

108. Luật Cạnh tranh quy định về các trình tự, thủ tục điều tra, về phiên điều trần, về quyền và nghĩa vụ của các bên tham gia tố tụng, các hình thức xử lý vi phạm. Các tổ chức, cá nhân có thể khiếu nại các hành vi vi phạm quy định về cạnh tranh với Cơ quan quản lý cạnh tranh

(Điều 58 khoản 1). Cơ quan quản lý cạnh tranh có trách nhiệm điều tra sơ bộ nhằm xác định dấu hiệu vi phạm (Điều 59 và 86). Trong trường hợp có dấu hiệu vi phạm thì sẽ tiến hành điều tra chính thức (Điều 87). Cơ quan quản lý cạnh tranh cũng có thể tự mình tiến hành điều tra nếu phát hiện có dấu hiệu vi phạm. Sau khi kết thúc điều tra, báo cáo điều tra được chuyển đến Hội đồng cạnh tranh (Điều 93), Hội đồng cạnh tranh sẽ thành lập Hội đồng xử lý vụ việc cạnh tranh. Hội đồng xử lý vụ việc cạnh tranh ra quyết định hoặc là sẽ mở phiên điều trần, hoặc là sẽ trả lại hồ sơ cho Cơ quan quản lý cạnh tranh để điều tra bổ sung, hoặc là đình chỉ giải quyết vụ việc cạnh tranh (Điều 99 và 100). Phiên điều trần được tổ chức công khai. Hội đồng xử lý vụ việc cạnh tranh ra quyết định bằng cách bỏ phiếu kín và quyết định theo đa số (Điều 104). Quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh có hiệu lực pháp luật sau 30 ngày kể từ ngày ký nếu trong thời hạn đó không bị khiếu nại theo quy định tại Điều 107 (Điều 106). Quyết định của Hội đồng xử lý vụ việc cạnh tranh có thể được khiếu nại lên Hội đồng cạnh tranh và quyết định của Cơ quan quản lý cạnh tranh được khiếu nại tới Bộ Thương mại (Điều 107). Nếu các bên không nhất trí với quyết định giải quyết khiếu nại về quyết định của Hội đồng Cạnh tranh hay Bộ Thương mại, các bên liên quan có thể khởi kiện vụ án hành chính đối với một phần hay toàn bộ nội dung của quyết định giải quyết khiếu nại ra tại Toà án nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương có thẩm quyền (Điều 115). Việc thực thi quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh được thực hiện bởi cơ quan thi hành án dân sự tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương nơi có trụ sở, nơi cư trú của bên phải thi hành tổ chức thực hiện quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh.

109. Trả lời câu hỏi cụ thể của một Thành viên, đại diện Việt Nam cho biết thêm là Luật này không có điều khoản nào quy định cho doanh nghiệp Nhà nước hoặc doanh nghiệp do Nhà nước kiểm soát được duy trì đặc quyền cạnh tranh theo luật so với các doanh nghiệp khác. Có thể tham khảo bản tiếng Anh của Luật này tại trang tin điện tử của Bộ Thương mại (<http://www.mot.gov.vn/en/Files/1727D5D2C1F.PDF>).

KHUÔN KHỔ BAN HÀNH VÀ THỰC THI CHÍNH SÁCH

110. Đại diện của Việt Nam cho biết, căn cứ vào Hiến Pháp năm 1992 (được sửa đổi vào năm 2001) của nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam, Quốc hội là cơ quan đại diện cao nhất của Nhân dân và là cơ quan quyền lực Nhà Nước cao nhất. Quốc hội có quyền lập pháp. Quốc hội quyết định các chính sách đối nội và đối ngoại cơ bản, chính sách kinh tế xã hội, các vấn đề an ninh quốc phòng, các nguyên tắc chính điều chỉnh tổ chức và hoạt động của Nhà nước, các quan hệ xã hội và hoạt động của công dân. Quốc hội giám sát toàn bộ hoạt động của Nhà nước. Thêm vào đó, Quốc hội có quyền bầu chọn, bãi miễn Chủ tịch nước, Phó chủ tịch nước, Chủ tịch Quốc hội, Phó chủ tịch quốc hội, cũng như các Thành viên của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Thủ tướng Chính phủ, Chánh án Toà án Nhân dân tối cao và Viện trưởng Viện Kiểm sát Nhân dân tối cao và phê chuẩn đề xuất của Thủ tướng Chính phủ về

việc chỉ định, bãi miễn Phó Thủ tướng, các Bộ trưởng và các Thành viên khác thuộc Chính phủ.

111. Ủy ban Thường vụ Quốc hội là cơ quan thường trực của Quốc hội. Ủy ban Thường vụ Quốc hội chịu trách nhiệm chuẩn bị, triệu tập và tổ chức các phiên họp của Quốc hội. Thẩm quyền của Ủy ban Thường vụ Quốc hội gồm giải thích về hiến pháp, các bộ luật và sắc lệnh; có quyền ban hành các pháp lệnh và nghị quyết, giám sát việc thi hành Hiến pháp, luật và nghị quyết của Quốc hội, các sắc lệnh và nghị quyết của Ủy ban Thường vụ Quốc hội cũng như đình chỉ việc thi hành văn bản pháp luật của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ, Tòa án Nhân dân tối cao và Viện Kiểm sát Nhân dân tối cao nếu những văn bản đó trái với Hiến pháp, luật và nghị quyết của Quốc hội và bãi bỏ các nghị quyết của Hội đồng nhân dân các tỉnh và thành phố trực thuộc trung ương.

112. Chủ tịch nước là người đứng đầu Nhà nước, đại diện cho nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam ở cả trong và ngoài nước. Chủ tịch nước được Quốc hội bầu ra trong số các Đại biểu Quốc hội và chịu trách nhiệm trước Quốc hội. Nhiệm vụ và quyền hạn của Chủ tịch nước gồm công bố các luật và pháp lệnh đã được thông qua bởi Quốc hội; bổ nhiệm, miễn nhiệm hoặc cách chức các Phó Thủ tướng, Bộ trưởng và các Thành viên khác của Chính phủ. Chủ tịch nước có thể đàm phán, ký kết các điều ước quốc tế nhân danh Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam với người đứng đầu Nhà nước khác; các điều ước sau khi được ký bởi Chủ tịch nước sẽ được trình lên Quốc hội để phê chuẩn. Chủ tịch nước có quyền quyết định việc phê chuẩn hoặc tham gia điều ước quốc tế trừ những trường hợp cần trình Quốc hội quyết định.

113. Chính phủ là cơ quan hành pháp của Quốc hội và là cơ quan quản lý Nhà nước cao nhất. Trách nhiệm của Chính phủ bao gồm quản lý thống nhất chính sách đối ngoại, đàm phán và ký kết các điều ước quốc tế nhân danh Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam trừ những trường hợp Chủ tịch nước quyết định đàm phán, ký kết các điều ước quốc tế nhân danh Nhà nước với người đứng đầu Nhà nước khác, đàm phán, ký kết, phê chuẩn và tham gia các điều ước quốc tế nhân danh Chính phủ, quản lý việc thi hành các điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã có kết luận hoặc tham gia; và bảo vệ lợi ích của Nhà nước và quyền lợi hợp pháp của các tổ chức và công dân Việt Nam ở nước ngoài. Các Ủy ban nhân dân được bầu bởi Hội đồng nhân dân. Ủy ban nhân dân là cơ quan hành pháp của Hội đồng nhân dân và chịu trách nhiệm quản lý Nhà nước ở địa phương. Các Ủy ban nhân dân chịu trách nhiệm thi hành Hiến pháp, luật và các văn bản pháp luật của Nhà nước và Nghị quyết của Hội đồng nhân dân. Ủy ban nhân dân trong phạm vi quyền hạn của mình có thể ra quyết định, chỉ thị và giám sát việc thi hành các văn bản đó.

114. Theo Hiến pháp, các luật và nghị quyết của Quốc hội, các sắc lệnh và nghị quyết của Ủy ban thường vụ Quốc hội, các lệnh, quyết định của Chủ tịch nước, Thủ tướng Chính phủ có quyền ban hành các quyết định, chỉ thị và đảm bảo việc thi hành các văn bản này. Thủ tướng

Chính phủ có quyền đình chỉ việc thi hành hoặc bãi bỏ các quyết định, chỉ thị và thông tư do các Bộ trưởng và các Thành viên của Chính phủ ban hành, các quyết định và chỉ thị do Ủy ban Nhân dân và Chủ tịch Ủy ban Nhân dân tỉnh và thành phố thuộc trung ương ban hành nếu thấy các văn bản này trái với Hiến pháp, luật và các văn bản quy phạm pháp luật khác do cơ quan Nhà nước cấp trên ban hành; đồng thời đệ trình việc bãi bỏ các văn bản đó lên Ủy ban thường trực Quốc hội.

115. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Quốc hội là cơ quan duy nhất có quyền lập hiến và lập pháp. Chiếu theo Luật Ban hành các văn bản quy phạm pháp luật (được sửa đổi năm 2002), hệ thống văn bản quy phạm pháp luật bao gồm: (i) văn bản ban hành bởi Quốc hội gồm Hiến pháp, luật và nghị quyết (ii) văn bản ban hành bởi Ủy ban thường vụ Quốc hội gồm pháp lệnh và nghị quyết (iii) lệnh và quyết định của Chủ tịch nước (iv) nghị quyết và nghị định của Chính phủ (v) quyết định và chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ (vi) quyết định, chỉ thị và thông tư của Bộ trưởng, Thủ trưởng các cơ quan ngang bộ, (vii) nghị quyết của Hội đồng Thẩm phán Tòa án Nhân dân Tối cao; quyết định, chỉ thị và thông tư của Viện trưởng Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao, (viii) nghị quyết và thông tư liên tịch của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền, của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền và các tổ chức chính trị-xã hội, và (ix) nghị quyết của Hội đồng Nhân dân (x) quyết định và chỉ thị của Ủy ban Nhân dân các cấp. Hiến pháp có giá trị pháp lý cao nhất và tất cả các văn bản quy phạm pháp luật khác phải tuân theo Hiến pháp. Các văn bản quy phạm pháp luật trái với Hiến pháp và các văn bản quy phạm pháp luật do cơ quan Nhà nước cấp cao hơn ban hành được thay thế và đình chỉ bởi các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền. Trong trường hợp có sự mâu thuẫn giữa các quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật có giá trị pháp lý tương đương thì những quy định được ban hành mới nhất sẽ có hiệu lực. Đề cập tới một gợi ý rằng Việt Nam nên tăng cường hiệu lực pháp lý, đại diện của Việt Nam nhấn mạnh rằng Việt Nam đã nỗ lực hết sức trong việc ban hành những quy định và hướng dẫn cần thiết để văn bản có hiệu lực ngay sau khi được ban hành.

116. Theo gợi ý của một số Thành viên về việc tăng cường cơ hội tham vấn trước khi thông qua luật và thúc đẩy quá trình ban hành các văn bản hướng dẫn luật, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Việt Nam đã có tiến bộ đáng kể trong việc đẩy nhanh thủ tục ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Đề cập tới việc thu thập các ý kiến của công chúng trong quá trình soạn thảo các văn bản pháp luật, Luật sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật Ban hành các văn bản quy phạm pháp luật quy định rằng các tổ chức xã hội, tổ chức kinh tế, cơ quan Nhà nước và các cá nhân có quyền đóng góp ý kiến vào quá trình soạn thảo các văn bản pháp luật. Trong quá trình soạn thảo các văn bản pháp luật, các cơ quan, tổ chức liên quan sẽ tạo điều kiện cho các cơ quan, tổ chức khác và các cá nhân tham gia đóng góp ý kiến và tổ chức tập hợp ý kiến từ những chủ thể chịu ảnh hưởng trực tiếp bởi các văn bản đó theo quy mô và cách thức phù hợp. Các ý kiến đóng góp cho một đề án hoặc dự thảo một văn bản pháp luật

sẽ được nghiên cứu để phục vụ cho việc hoàn thiện đề án hoặc dự thảo.

117. Trả lời câu hỏi của một Thành viên về quyền đầu tư vào các lĩnh vực đặc biệt, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng bất kỳ việc sửa đổi hoặc xoá bỏ danh mục lĩnh vực đầu tư có điều kiện hoặc bị cấm có trong Bảng 1 và 2 của Báo cáo này (kèm theo Nghị định số 59-2006-ND-CP của Chính phủ ngày 12 tháng 6 năm 2006) sẽ tuân thủ các nghĩa vụ khi Việt Nam gia nhập WTO, bao gồm cả việc minh bạch hoá chính sách. Về vấn đề này, Bộ Kế hoạch Đầu tư hoặc các bộ ngành sẽ phối hợp với các cơ quan liên quan để trình các đề xuất sửa đổi lên Chính phủ hoặc trong trường hợp các hoạt động đầu tư quy định bởi các luật khác (ví dụ Luật Các tổ chức tín dụng, Luật Kinh doanh bảo hiểm, v.v..) sẽ đệ trình lên cơ quan có thẩm quyền để xem xét. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng các ý kiến được thu nhận trong giai đoạn dự thảo và các thay đổi đối với các dự thảo sẽ được công bố công khai, phù hợp với Luật Ban hành các văn bản quy phạm pháp luật. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

118. Được hỏi về khả năng áp dụng các Điều ước Quốc tế, Việt Nam cho biết ngày 14/6/2005 Quốc hội đã thông qua Luật số 41/2005/QH về việc ký kết, gia nhập và thực hiện điều ước quốc tế (gọi tắt là Luật về Điều ước quốc tế). Luật đã có hiệu lực từ ngày 1/1/2006. Luật này quy định về việc ký kết, gia nhập, bảo lưu, lưu chiều, lưu trữ, sao lục, công bố, đăng ký, thực hiện, giải thích, sửa đổi, bổ sung, gia hạn, chấm dứt hiệu lực, từ bỏ, rút khỏi, tạm đình chỉ thực hiện điều ước quốc tế được ký kết hoặc gia nhập nhân danh Nhà nước và nhân danh Chính phủ nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Quốc hội, Chủ tịch nước và Chính phủ quyết định đàm phán và ký kết các điều ước quốc tế (Điều 11). Quốc hội, Chủ tịch nước và Chính phủ quyết định việc gia nhập các điều ước quốc tế đa phương (Điều 50). Quốc hội và Chủ tịch nước quyết định phê chuẩn các điều ước quốc tế và Chính phủ thông qua các điều ước đó (Điều 31, 32, 44 và 43). Điều 69 của Luật quy định việc đăng các điều ước quốc tế lên Công báo và "Tuyển tập các điều ước quốc tế". Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng việc gia nhập WTO đòi hỏi thông qua Nghị định thư về việc Việt Nam gia nhập WTO. Quốc hội và Ủy ban thường vụ Quốc hội có thẩm quyền giám sát việc thực hiện các điều ước quốc tế tại Việt Nam.

119. Đại diện của Việt Nam nói thêm rằng chiếu theo Luật về Điều ước quốc tế, điều ước quốc tế có hiệu lực đối với nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam theo thể thức và thời hạn được quy định trong điều ước quốc tế đó hoặc theo thỏa thuận giữa bên Việt Nam và bên hoặc các bên ký kết nước ngoài. Đối với bên Việt Nam, căn cứ vào sự cần thiết, nội dung, và tính chất của điều ước, Quốc hội, chủ tịch nước và Chính phủ ra quyết định gia nhập điều ước quốc tế và cùng thời điểm đó sẽ quyết định áp dụng trực tiếp toàn bộ hoặc một phần điều ước quốc tế đối với các cơ quan tổ chức và cá nhân trong trường hợp các điều khoản của điều ước đã được nêu chi tiết và rõ ràng cho việc thực hiện; hoặc sẽ ra quyết định hoặc kiến nghị sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ hoặc ban hành các văn bản quy phạm pháp luật để thực hiện điều ước quốc tế được gia nhập. Trong trường hợp các văn bản quy

phạm pháp luật có các điều khoản khác với các điều khoản liên quan trong điều ước quốc tế mà Việt Nam là một bên tham gia thì các điều khoản của điều ước quốc tế sẽ được áp dụng. Thêm vào đó, việc ban hành các văn bản quy phạm pháp luật sẽ không được tạo ra bất kỳ trở ngại nào cho việc thực hiện các điều ước quốc tế mà Việt Nam là một bên tham gia và những điều ước đó quy định về các vấn đề tương tự. Trong quá trình tiến hành phê chuẩn Nghị định thư về việc gia nhập WTO, Quốc hội sẽ quyết định xem có tồn tại sự khác biệt nào giữa Nghị định thư và các văn bản quy phạm pháp luật hay không. Nếu Quốc hội kết luận rằng có sự khác biệt với văn quy phạm bản pháp luật trong nước, ngay tại thời điểm đó, Quốc hội sẽ quyết định một cách chính xác các cam kết liên quan nào trong điều ước sẽ được ưu tiên áp dụng, cụ thể là bằng cách áp dụng trực tiếp toàn bộ hoặc một phần các điều ước quốc tế hoặc sửa đổi các biện trong nước không phù hợp đó. Ban Công tác ghi nhận đến các cam kết này.

120. Tổ chức và hoạt động của hệ thống toà án Việt Nam được quy định tại Luật số 33/2002/QH10 ngày 2/4/2002 về Tổ chức toà án của nhân dân. Theo luật này, hệ thống toà án bao gồm Toà án Nhân dân Tối cao, Các Tòa án nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Các Tòa án nhân dân huyện, quận, thị xã, thành phố thuộc tỉnh; Các Tòa án quân sự; Các Tòa án khác do luật định, (trong tình hình đặc biệt, Quốc hội có thể quyết định thành lập Tòa án đặc biệt). Tòa án nhân dân tối cao có những nhiệm vụ và quyền hạn sau đây: (i) Hướng dẫn các Tòa án áp dụng thống nhất pháp luật, tổng kết kinh nghiệm xét xử của các Tòa án; (ii) Giám đốc việc xét xử của các Tòa án các cấp; giám đốc việc xét xử của Tòa án đặc biệt và các Tòa án khác, trừ trường hợp có quy định khác khi thành lập các Tòa án đó; (iii) Trình Quốc hội dự án luật và trình ủy ban thường vụ Quốc hội dự án pháp lệnh theo quy định của pháp luật. Tòa án xét xử công khai, trừ trường hợp đặc biệt do pháp luật quy định. Bản án, quyết định của Tòa án đã có hiệu lực pháp luật phải được các cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp, tổ chức kinh tế, đơn vị vũ trang nhân dân và mọi người tôn trọng.

121. Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004 quy định về các thủ tục giải quyết các tranh chấp về kinh tế và thương mại. Bộ Luật tố tụng dân sự quy định những nguyên tắc cơ bản trong tố tụng dân sự: trình tự, thủ tục khởi kiện để Toà án giải quyết các vụ án về tranh chấp dân sự, hôn nhân và gia đình, kinh doanh, thương mại, lao động (sau đây gọi chung là vụ án dân sự hoặc vụ việc dân sự). Theo Bộ luật này, thời hiệu khởi kiện để yêu cầu Toà án giải quyết vụ án dân sự là hai năm, kể từ ngày quyền và lợi ích hợp pháp của cá nhân, cơ quan, tổ chức, lợi ích công cộng, lợi ích của Nhà nước bị xâm phạm; thời hiệu yêu cầu để Toà án giải quyết vụ việc dân sự là một năm, kể từ ngày phát sinh quyền yêu cầu. Quyết định của Toà sơ thẩm có hiệu lực pháp lý nếu không có kháng cáo trong thời hạn được kháng cáo. Chiều theo Bộ luật tố tụng dân sự và Pháp lệnh thi hành án dân sự số 13/2004/PL-UBTVQH11 ngày 14 tháng 1 năm 2004, bản án hoặc quyết định có hiệu lực của toà án phải được tôn trọng và thực hiện bởi các tổ chức và cá nhân. Bên được hưởng lợi từ quyết định của Toà án có quyền yêu cầu

cơ quan thi hành án phát lệnh yêu cầu thi hành bản án nếu bên phải thi hành án không tình nguyện thi hành án. Cơ quan thi hành án có thể áp dụng các biện pháp cưỡng chế đối với người phải thi hành án bao gồm: trừ vào tài khoản, thu nhập và tịch thu tài sản. Thêm vào đó, theo Bộ luật hình sự, người không thi hành phán quyết của Tòa án có thể bị kết tội hình sự với hình phạt cải tạo trong thời hạn 3 năm hoặc đi tù từ 6 tháng đến 3 năm.

122. Theo Bộ luật tố tụng dân sự 2004, trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án tuyên án hoặc ra quyết định hoặc trong trường hợp các bên có liên quan vắng mặt thì thời hạn trên được tính là 15 ngày kể từ ngày bản phán quyết được chuyển tới các bên hoặc từ ngày gửi phán quyết, các bên đương sự có quyền kháng cáo bản án hoặc quyết định của Tòa án sơ thẩm để yêu cầu Tòa án cấp trên xét xử phúc thẩm. Phán quyết hoặc quyết định của Tòa án phúc thẩm sẽ có hiệu lực pháp lý kể từ khi được tuyên bố. Lưu ý đến việc tiêu chuẩn quốc tế đối với việc kháng cáo là từ 30-45 ngày, một Thành viên đặt câu hỏi liệu Việt Nam có xem xét kéo dài thời hạn kháng cáo 15 ngày theo luật Việt Nam hay không. Để trả lời, đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam cho rằng 15 ngày là đủ để các bên có liên quan bảo vệ quyền lợi hợp pháp của mình và tiến hành các thủ tục giải quyết tranh chấp dân sự. Chính phủ Việt Nam không có kế hoạch thay đổi quy định này.

123. Được hỏi Việt Nam đảm bảo tính công bằng như thế nào trong các tranh chấp kinh tế giữa một công ty tư nhân và một cơ quan nhà nước hay một doanh nghiệp nhà nước, đại diện của Việt Nam trả lời rằng có một số điều khoản quy định nhằm đảm bảo một phiên toà công bằng cho các tranh chấp kinh tế. Ví dụ Điều 8 Bộ luật Tố tụng Dân sự quy định các nguyên tắc bình đẳng về quyền và nghĩa vụ trong các thủ tục tố tụng dân sự đối với tất cả các cơ quan và tổ chức, không phân biệt hình thức hoạt động của tổ chức hay hình thức sở hữu. Điều 12 của Bộ luật Tố tụng Dân sự và Điều 4 của Pháp lệnh Chánh án và hội thẩm viên nhân dân quy định tính độc lập của toà án. Theo Điều 16 của Bộ luật Tố tụng Dân sự, thẩm phán và hội thẩm viên không được phép xét xử nếu có thành kiến trong việc thực hiện nhiệm vụ và chức năng của mình. Điều 46 và 47 quy định rõ các trường hợp khi thẩm phán và bồi thẩm viên phải từ chối xét xử hoặc phải được thay thế để đảm bảo tính công bằng của phiên toà. Hơn nữa, những người có liên quan được phép yêu cầu thay đổi thẩm phán hay hội thẩm viên nếu họ chứng minh được rằng chánh án hay hội thẩm viên có thể không công minh (Điều 58).

124. Các quy định pháp luật hiện hành của Việt Nam liên quan đến quyền khiếu nại được quy định chủ yếu trong Luật Khiếu nại và tố cáo, các Luật sửa đổi của Luật này (Luật sửa đổi mới nhất là Luật sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật khiếu nại và tố cáo số 58/2005/QH11 ngày 29 tháng 11 năm 2005) và Pháp lệnh Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính cũng như các sửa đổi của Pháp lệnh này (sửa đổi gần đây nhất là Pháp lệnh sửa đổi và bổ sung một số điều của Pháp lệnh Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính số 29/2006/PL-UBTVQH ngày 5 tháng 4 năm 2006). Theo Luật Khiếu nại và tố cáo thì các tổ chức, cá nhân đều có quyền khiếu nại và khởi kiện đối với các quyết định, hành vi hành chính nếu họ thấy các quyết định,

hành vi đó là bất hợp pháp hoặc xâm hại đến quyền và lợi ích hợp pháp của họ. Các khiếu nại được giải quyết thông qua các thủ tục hành chính hoặc trước toà nếu bên khiếu nại không đồng ý với việc giải quyết hành chính. Toà án hành chính là một cơ quan xét xử trong hệ thống Toà án nhân dân và độc lập với cơ quan hành pháp. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng tất cả các quyết định hành chính về các vấn đề liên quan đến WTO có thể được đưa ra toà án hành chính.

125. Một Thành viên lưu ý rằng hầu hết các Thành viên WTO đều cho phép khiếu nại quyết định hành chính theo thủ tục hành chính trước khi khởi kiện vụ án hành chính tại tòa án theo thủ tục tư pháp và việc đương sự khiếu nại theo một trong hai cách thức này không ảnh hưởng gì đến quyền của đương sự được sử dụng cách thức còn lại để yêu cầu giải quyết vụ việc. Thành viên này hỏi thúc Việt Nam cân nhắc những ưu điểm của việc cho phép sử dụng cả hai cách thức khiếu nại nói trên trong bối cảnh Việt Nam gia nhập WTO. Để trả lời, đại diện của Việt Nam cho biết Luật Khiếu nại và tố cáo và Pháp lệnh Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính có hiệu lực đối với vấn đề trên. Pháp lệnh Thủ tục giải quyết các vụ việc hành chính cho phép các bên liên quan trong vụ việc hành chính khởi kiện ra toà nếu không thoả mãn với việc giải quyết tranh chấp thông qua thủ tục hành chính. Pháp lệnh sửa đổi của Pháp lệnh này vào tháng 4 năm 2006 đã mở rộng thẩm quyền của toà án để bao quát tất cả các vấn đề liên quan đến WTO, bao gồm việc khiếu nại các vụ việc hành chính liên quan đến thương mại hàng hoá trong nước và quốc tế, cũng như liên quan đến sở hữu trí tuệ và chuyển giao công nghệ. Thêm vào đó, Pháp lệnh còn đưa ra các quy định chi tiết và minh bạch hơn về trình tự và thủ tục cho việc giải quyết các vụ việc hành chính với quan điểm tạo điều kiện thuận lợi hơn cho người khiếu nại.

126. Các bản án hoặc quyết định của tòa án đã có hiệu lực vẫn có thể bị kháng nghị theo thủ tục tái thẩm và rà soát. Chánh án Tòa án Nhân dân Tối cao và Viện trưởng Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao có quyền kháng nghị theo thủ tục thủ tục tái thẩm và rà soát những bản án và quyết định đã có hiệu lực pháp luật của tòa án nhân dân các cấp theo Luật tố tụng. Chánh án Tòa án Nhân dân tỉnh và Viện trưởng Viện Kiểm sát Nhân dân tỉnh cũng có quyền kháng nghị theo thủ tục tái thẩm và rà soát những bản án và quyết định đã có hiệu lực của tòa án cấp dưới. Hội đồng Thẩm phán được quyền bác bỏ kháng nghị, xử lại vụ án theo thủ tục sơ thẩm hoặc phúc thẩm, hoặc sửa đổi các bản án và quyết định của vụ án.

127. Thủ tục xét xử các tranh chấp kinh tế thông qua trọng tài được quy định tại Pháp lệnh Trọng tài thương mại số 08/2003/PL-UBTVQH. Nếu các bên tranh chấp không muốn nộp đơn kiện lên tòa án nhân dân, họ có thể lựa chọn trên cơ sở nhất trí cách giải quyết vụ việc thông qua một trung tâm trọng tài kinh tế. Các Trung tâm Trọng tài khi thành lập phải hoạt động theo Điều lệ và Quy tắc tố tụng của Trung tâm trọng tài và pháp luật của Việt Nam. Ngoại trừ các quy định khác, thời hạn nộp đơn lên trọng tài kinh tế là 2 năm kể từ ngày phát sinh tranh chấp. Pháp lệnh Trọng tài Thương mại đã mở rộng khái niệm thương mại phù hợp

với thông lệ quốc tế và quy định rằng quyết định của trọng tài là chung thẩm và có hiệu lực ràng buộc các bên, các bên phải thi hành, trừ trường hợp Tòa án huỷ quyết định của trọng tài. Quyết định của trọng tài có thể bị toà án vô hiệu hoá nếu không có sự thoả thuận về trọng tài; nếu thoả thuận về trọng tài bị vô hiệu hoá theo Pháp lệnh này; nếu thành phần hội đồng trọng tài và tổ tụng trọng tài không phù hợp với thoả thuận của các bên; nếu tranh chấp không thuộc thẩm quyền của hội đồng trọng tài; nếu bên yêu cầu chứng minh trọng tài đã vi phạm nghĩa vụ của một trọng tài; hoặc nếu quyết định của trọng tài là trái với lợi ích chung của Việt Nam (Điều 54 của Pháp lệnh). Đại diện của Việt Nam lưu ý định nghĩa "lợi ích chung" là phù hợp với các chuẩn mực quốc tế và Công ước New York năm 1958 về việc Công nhận và Thực thi các phán quyết trọng tài quốc tế. Được hỏi về việc đã có toà án nào huỷ bỏ một phán quyết của trọng tài dựa trên nguyên tắc này chưa, đại diện của Việt Nam cho biết không có thông tin về những vụ việc như vậy.

128. Quyết định của trọng tài có hiệu lực ngay sau khi công bố (Điều 44.4). Nếu quyết định của trọng tài không được tự nguyện thực hiện trong vòng 30 ngày kể từ ngày thông báo, bên quan tâm có thể gửi yêu cầu thực thi phán quyết bằng văn bản đến các cơ quan thi hành án địa phương. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng Pháp lệnh Trọng tài Thương mại quy định không phân biệt đối xử. Quyết định của trọng tài quốc tế được công nhận và có hiệu lực thi hành tại Việt Nam theo Bộ luật tố tụng dân sự và các văn bản quy phạm pháp luật liên quan.

129. Phiên họp giải quyết vụ tranh chấp không được công khai. Trong trường hợp có sự đồng ý của các bên, Hội đồng Trọng tài có thể cho phép những người khác tham dự phiên họp (Điều 38). Trả lời câu hỏi về việc công bố các quyết định của trọng tài, đại diện của Việt Nam cho biết Pháp lệnh Trọng tài thương mại không quy định việc công bố như vậy vì bản chất của trọng tài là phi chính phủ. Giải quyết tranh chấp thông qua trọng tài có thuận lợi về tính bảo mật và đảm bảo không tiết lộ thông tin nếu không được các bên đồng ý. Do vậy, Chính phủ Việt Nam không có kế hoạch sửa đổi quy định này.

130. Trả lời câu hỏi liên quan đến việc Việt Nam tham gia công ước Washington về giải quyết các tranh chấp đầu tư, đại diện của Việt Nam cho biết Chính phủ Việt Nam đang cân nhắc để trở thành Thành viên của công ước này.

131. Một Thành viên đề nghị đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các cơ quan địa phương không có thẩm quyền tự quyết đối với các vấn đề về trợ cấp, thuế, chính sách thương mại hoặc các biện pháp khác chịu sự điều chỉnh của các điều khoản của WTO, và rằng Việt Nam sẽ áp dụng các điều khoản của hiệp định WTO, bao gồm cả Nghị định thư gia nhập WTO, một cách thống nhất trên toàn bộ lãnh thổ hải quan cũng như trong các lãnh thổ khác thuộc quyền kiểm soát của mình, kể cả tại những khu vực liên quan đến buôn bán biên mậu hoặc vận tải qua đường tiểu ngạch, đặc khu kinh tế và các khu vực khác có áp dụng cơ chế đặc biệt về thuế quan, thuế và các quy định khác. Việt Nam cũng cần xác nhận rằng, sau khi gia nhập,

khi được thông báo rằng các điều khoản của WTO không được áp dụng hoặc áp dụng không thống nhất thì các cơ quan chức năng trung ương của Việt Nam phải hành động để thực thi các điều khoản của WTO mà không yêu cầu các bên bị ảnh hưởng phải khởi kiện ra tòa.

132. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng các cơ quan địa phương (Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân các cấp) tuân thủ theo pháp luật Việt Nam. Các cơ quan này quản lý các vấn đề của địa phương thông qua việc ban hành các văn bản quy phạm pháp luật. Theo Luật Ban hành các văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân, các văn bản quy phạm pháp luật ban hành bởi Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân thực hiện các luật và quy định được thông qua hoặc ban hành bởi các cơ quan trung ương. Việc ủy quyền phân cấp quản lý hành chính là do luật pháp Việt Nam quy định. Kết quả là các chính sách và biện pháp do các cơ quan địa phương ban hành phải phù hợp với các chính sách và biện pháp của cơ quan trung ương. Để đảm bảo tính thống nhất trong việc áp dụng pháp luật trên lãnh thổ hải quan cũng như toàn bộ lãnh thổ trong quyền kiểm soát của mình, Việt Nam đã thiết lập cơ chế xác định và huỷ bỏ hiệu lực của những văn bản quy phạm pháp luật không phù hợp do các cơ quan cấp địa phương ban hành. Viện kiểm sát Nhân dân có trách nhiệm giám sát các hoạt động xét xử và thực thi quyền khởi tố của nhân dân trong phạm vi quyền hạn của mình. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng chính quyền địa phương không có quyền quy định bất kỳ một loại phí nào đối với hàng nhập khẩu.

133. Một Thành viên đánh giá cao những thông tin và đảm bảo do Việt Nam cung cấp liên quan đến việc áp dụng đối xử quốc gia, đối xử tối huệ quốc, tính minh bạch, quyền kháng cáo và thẩm quyền của các cơ quan địa phương trong các vấn đề về chính sách thương mại và đề nghị Việt Nam đưa ra những cam kết thích hợp trong các lĩnh vực này.

134. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ áp dụng các điều khoản của hiệp định WTO một cách thống nhất trên toàn bộ lãnh thổ hải quan, kể cả tại những khu vực liên quan đến buôn bán biên mậu, đặc khu kinh tế và các khu vực khác có áp dụng cơ chế đặc biệt về thuế quan, thuế và các quy định khác, và Chính phủ Việt Nam bảo đảm rằng các luật, các quy định và các biện pháp khác, bao gồm cả các quy định của chính quyền địa phương, phải tuân thủ các nghĩa vụ của Việt Nam theo Hiệp định WTO. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm, nếu được thông báo về việc các điều khoản của WTO không được tuân thủ hoặc không được tuân thủ thống nhất, các cơ quan chức năng nhà nước sẽ điều tra những khiếu nại này, và nếu phát hiện vi phạm sẽ đưa ra các biện pháp để tuân thủ các quy định của WTO mà không nhất thiết yêu cầu các bên bị ảnh hưởng phải khiếu kiện ra tòa. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

135. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng Việt Nam sẽ sửa đổi các luật và các quy định trong nước sao cho phù hợp với các yêu cầu của Hiệp định WTO về thủ tục rà soát pháp lý đối với các quyết định hành chính, trong đó bao gồm cả Điều khoản X:3(b) của Hiệp định GATT 1994. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng các tòa án chịu trách nhiệm rà soát

phải có quan điểm công bằng và độc lập với cơ quan có thẩm quyền ra quyết định hành chính và không có quyền lợi thực chất nào liên quan tới kết quả của vụ việc. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

CÁC CHÍNH SÁCH ẢNH HƯỞNG ĐẾN THƯƠNG MẠI HÀNG HOÁ

Quyền kinh doanh (quyền nhập khẩu và xuất khẩu)

136. Các Thành viên đề nghị Việt Nam cam kết kể từ ngày gia nhập, mọi thể nhân hoặc pháp nhân, dù là thể nhân hay pháp nhân Việt Nam hoặc nước ngoài, đều có quyền trở thành nhà nhập khẩu hoặc xuất khẩu đứng tên trên hồ sơ đối với mọi sản phẩm được phép nhập khẩu vào Việt Nam hoặc xuất khẩu từ Việt Nam, và trong trường hợp nhập khẩu sẽ có quyền bán hoặc cung cấp các sản phẩm đó cho mọi thể nhân hoặc pháp nhân Việt Nam hay nước ngoài có quyền phân phối các sản phẩm đó. Một Thành viên lưu ý rằng hiện tại quyền nhập khẩu đòi hỏi nhà nhập khẩu phải có đầu tư vào Việt Nam. Một Thành viên cũng đề nghị Việt Nam xác nhận rằng tới thời điểm Việt Nam gia nhập WTO, quyền kinh doanh sẽ được quản lý phù hợp với mọi quy định liên quan của WTO. Một số Thành viên cũng đề nghị Việt Nam cam kết sẽ dành quyền kinh doanh đối với mọi hàng hóa chịu sự điều chỉnh của cơ chế Thương mại Nhà nước vào một thời điểm xác định cụ thể trong tương lai và sẽ đảm bảo rằng các doanh nghiệp Nhà nước, doanh nghiệp do Nhà nước kiểm soát và các doanh nghiệp được hưởng lợi ích mang tính độc quyền hoặc đặc quyền sẽ tuân theo các tiêu chí thương mại và nguyên tắc không phân biệt đối xử.

137. Trả lời vấn đề này, đại diện Việt Nam cho biết các cá nhân và doanh nghiệp Việt Nam đã được hưởng quyền kinh doanh đầy đủ, ngoại trừ đối với một số sản phẩm nhất định theo quy định phải nhập khẩu thông qua các doanh nghiệp cụ thể (nêu tại Bảng 8(c)). Theo quy định của Nghị định số 88/2006/NĐ-CP ngày 29/8/2006 về Đăng ký kinh doanh, các cá nhân phải thực hiện đăng ký kinh doanh để tham gia xuất khẩu và nhập khẩu. Đại diện Việt Nam cho biết rằng để có thể hợp nhất hệ thống quyền kinh doanh nhập khẩu đối với pháp nhân trong nước và nước ngoài cũng như ban hành được các quy định cần thiết và tăng cường năng lực hành chính/quản lý của các cơ quan chính phủ liên quan thì cần phải có thời gian. Do đó, Chính phủ Việt Nam đề xuất sẽ dành quyền kinh doanh đầy đủ cho tất cả các cá nhân và doanh nghiệp nước ngoài (kể cả các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài) không muộn hơn ngày 1/1/2007, ngoại trừ đối với một số sản phẩm chịu sự điều chỉnh của cơ chế “Thương mại Nhà nước” được nêu tại Bảng 8(c). Chính phủ Việt Nam cũng đề nghị các Thành viên cho Việt Nam hưởng thời gian chuyển đổi tới ngày 1/1/2009 thì mới dành cho các cá nhân và doanh nghiệp nước ngoài quyền nhập khẩu một số sản phẩm nhất định liệt kê tại Bảng 8(a) và tới ngày 1/1/2011 thì mới dành cho các cá nhân và doanh nghiệp nước ngoài quyền xuất khẩu gạo (Bảng 8(b)). Quyền kinh doanh đầy đủ dành cho các cá nhân và doanh nghiệp nói trên bao gồm quyền được bán sản phẩm nhập khẩu cho mọi cá nhân hoặc doanh

nghiệp có quyền phân phối sản phẩm đó tại Việt Nam.

138. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, trong thời gian quá độ, mọi doanh nghiệp 100% vốn trong nước được phép nhập khẩu và xuất khẩu các hàng hóa liệt kê tại Bảng 8(a) và 8(b), nhưng chỉ những doanh nghiệp đã được chỉ định thì mới được quyền nhập khẩu hoặc xuất khẩu các sản phẩm liệt kê tại Bảng 8(c). Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng Việt Nam sẽ đảm bảo các doanh nghiệp này tuân thủ các quy định của WTO.

139. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng để có quyền nhập khẩu, các cá nhân hoặc doanh nghiệp muốn trở thành nhà nhập khẩu đứng tên trên hồ sơ không bắt buộc phải đầu tư ở Việt Nam, dù chỉ ở mức tối thiểu, mà chỉ cần phải làm thủ tục đăng ký (chủ yếu vì mục đích hành chính). Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng các cam kết về quyền kinh doanh của Việt Nam sẽ áp dụng cho tất cả các Thành viên WTO trên cơ sở nguyên tắc MFN. Đại diện Việt Nam diễn giải rằng việc cho phép quyền kinh doanh không ảnh hưởng tới quyền của Chính phủ Việt Nam áp dụng hoặc thực thi các yêu cầu về hải quan hoặc thuế phù hợp với WTO cũng như áp dụng hoặc thực thi các quy định phù hợp với các điều khoản liên quan trong Hiệp định WTO và với các cam kết gia nhập WTO của Việt Nam, ví dụ như các quy định liên quan tới cấp phép nhập khẩu, thương mại Nhà nước, hàng rào kỹ thuật đối với thương mại hoặc các biện pháp vệ sinh kiểm dịch động thực vật. Việt Nam đang soạn thảo các Nghị định hướng dẫn thi hành Luật Thương mại sửa đổi về quyền nhập khẩu và xuất khẩu. Các Nghị định này sẽ được áp dụng một cách minh bạch, thống nhất và không phân biệt đối xử, phù hợp với các quy định của WTO và các cam kết về quyền kinh doanh của Việt Nam. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

140. Một Thành viên đề nghị Việt Nam cung cấp thêm thông tin về yêu cầu đăng ký để trở thành nhà nhập khẩu đứng tên trên hồ sơ, đặc biệt là về bản chất và hình thức của yêu cầu đăng ký này. Thành viên này cũng đề nghị Việt Nam cho biết các văn bản quy phạm pháp luật nào sẽ quy định cụ thể về quy trình đăng ký này và mối quan hệ (nếu có) giữa Nghị định về hoạt động mua bán hàng hóa quốc tế được ban hành mới đây (Nghị định số 12/2006/NĐ-CP) với yêu cầu đăng ký và quyền nhập khẩu/xuất khẩu.

141. Một số Thành viên nhận xét rằng các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài không được hưởng quyền nhập khẩu, nhập khẩu để bán lại cũng như quyền xuất khẩu giống như các doanh nghiệp Việt Nam. Các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài không được phép nhập khẩu hàng hóa cùng loại với hàng hóa do các doanh nghiệp đó sản xuất theo giấy phép đầu tư, trừ trường hợp các doanh nghiệp đó đăng ký giấy phép đầu tư mới. Cơ chế này dành ưu đãi hơn cho các doanh nghiệp trong nước so với các doanh nghiệp nước ngoài và không dành cho hàng hóa nhập khẩu đối xử quốc gia như quy định tại Điều III của GATT 1994. Việc hạn chế chỉ cho phép nhập khẩu các hàng hóa được quy định trong giấy phép đầu tư hoặc Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh có thể bị coi là một hàng rào phi thuế quan đối với nhập

khẩu bị Điều XI của Hiệp định GATT cấm áp dụng. Các Thành viên này yêu cầu Việt Nam phải xóa bỏ hệ thống mang tính phân biệt đối xử này để cho phép các cá nhân và doanh nghiệp trong nước lẫn nước ngoài được nhập khẩu các nguyên liệu đầu vào và hàng hóa thành phẩm để bán lại cũng như được xuất khẩu phù hợp với các quy định của WTO. Quá trình xóa bỏ hệ thống mang tính phân biệt đối xử này phải được hoàn tất trước hoặc không muộn hơn thời điểm Việt Nam gia nhập WTO vì đối xử quốc gia là một nguyên tắc cơ bản của WTO. Việt Nam phải cung cấp thêm thông tin cho Ban Công tác về các kế hoạch dự kiến sẽ thực hiện để đảm bảo nguyên tắc đối xử quốc gia trong lĩnh vực này.

142. Đại diện Việt Nam trả lời rằng Chính phủ Việt Nam đang rà soát các văn bản pháp quy để nhằm hài hòa hóa thủ tục đăng ký/đầu tư đối với doanh nghiệp trong nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Luật Doanh nghiệp và Luật Đầu tư mới đã được Quốc hội thông qua vào tháng 11/2005 nhằm phục vụ mục đích này. Theo quy định của hai Luật nói trên, các nhà đầu tư trong nước muốn nhập khẩu hoặc xuất khẩu sẽ phải có Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, còn các nhà đầu tư nước ngoài thì phải có giấy chứng nhận đầu tư. Đối với các nhà đầu tư Việt Nam, thủ tục đăng ký kinh doanh được quy định tại Luật Doanh nghiệp 2005 và Nghị định của Chính phủ số 88/2006/NĐ-CP ngày 29/8/2006 về đăng ký kinh doanh. Các nhà đầu tư trong nước, bất kể là doanh nghiệp hay hộ kinh doanh cá thể, đều được tự do đăng ký mọi ngành nghề kinh doanh, trừ những ngành nghề bị pháp luật Việt Nam cấm (xem đoạn 33). Đăng ký một số ngành nghề kinh doanh phải tuân theo các điều kiện nhất định. Chính phủ Việt Nam không hạn chế hay can thiệp vào phạm vi lĩnh vực kinh doanh do các doanh nghiệp Việt Nam lựa chọn và ngoại trừ đối với các ngành nghề cấm kinh doanh thì mọi doanh nghiệp 100% vốn trong nước đều được quyền chủ động xác định phạm vi lĩnh vực kinh doanh của mình (xem Bảng 1 và 2 về Danh mục hàng hóa, dịch vụ cấm kinh doanh và Danh mục các ngành, nghề kinh doanh có điều kiện). Đại diện Việt Nam lưu ý rằng trước kia các nhà đầu tư trong nước chỉ được nhập khẩu hàng hóa liệt kê trong Giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh. Tuy nhiên, đến nay hạn chế này đã bị bãi bỏ theo quy định tại Điều 3 của Nghị định số 12/2006/NĐ-CP về hoạt động mua bán hàng hóa quốc tế.

143. Đối với các nhà đầu tư nước ngoài, thủ tục cấp giấy chứng nhận đầu tư được quy định tại Luật Đầu tư 2005 và Nghị định của Chính phủ số 108/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư. Các nhà đầu tư nước ngoài đã được cấp giấy chứng nhận đầu tư và muốn thực hiện dự án đầu tư mới có thể xin giấy chứng nhận đầu tư mới hoặc đề nghị điều chỉnh giấy chứng nhận đầu tư đã có. Giấy chứng nhận đầu tư cũng đồng thời là giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh. Các nhà đầu tư nước ngoài không bị hạn chế chỉ được phép nhập khẩu hàng hóa liên quan tới ngành nghề kinh doanh hoặc ngành nghề được ghi trong của mình hoặc chỉ được phép nhập khẩu hàng hóa quy định trong giấy chứng nhận đầu tư nữa. Các nhà đầu tư nước ngoài cũng không bị cấm nhập khẩu hàng hóa cùng loại với hàng hóa do nhà đầu tư đó đang sản xuất theo giấy phép đầu tư. Đại diện Việt Nam

xác nhận rằng, theo quan điểm của Việt Nam thì thủ tục nhập khẩu hàng hóa của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài không hạn chế hơn so với thủ tục nhập khẩu hàng hóa của các doanh nghiệp 100% vốn trong nước.

144. Sau khi xem xét Luật Thương mại mới do Quốc hội Việt Nam thông qua ngày 14/6/2005 và Nghị định hướng dẫn thi hành của Luật này, một Thành viên nhận xét rằng dự thảo Nghị định này chỉ cho phép các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài từ các nước mà Việt Nam có quan hệ MFN qua lại hiện đang hoạt động tại Việt Nam được quyền nhập khẩu hàng hóa để bán lại tại thị trường Việt Nam. Quy định như vậy có vẻ trái với Điều III của GATT 1994. Dự thảo Nghị định này dường như cũng áp đặt các điều kiện như vốn đầu tư tối thiểu đối với các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đang hoạt động. Thành viên này đề nghị Việt Nam cam kết kể từ khi gia nhập sẽ không áp đặt hạn chế đối với việc cấp giấy phép đầu tư để sản xuất tại Việt Nam cũng như để nhập khẩu và tiếp thị mọi sản phẩm, trừ những sản phẩm mà Việt Nam đã nêu rõ các hạn chế trong Biểu cam kết về dịch vụ hoặc trong các danh mục liên quan tới quyền kinh doanh hoặc liên quan tới hạn chế hoặc cấm nhập khẩu.

145. Đại diện Việt Nam trả lời rằng theo mục 3 Điều 2 của dự thảo Nghị định mới nhất thì đối với các doanh nghiệp từ các nước hoặc vùng lãnh thổ mà Việt Nam chưa có cam kết quốc tế về mở cửa thị trường liên quan tới hoạt động thương mại, Bộ trưởng Bộ Thương mại sẽ quyết định về việc cho phép thành lập doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài theo chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ. Đại diện Việt Nam cho biết thêm rằng Điều 5 của dự thảo Nghị định đã bãi bỏ yêu cầu về vốn đầu tư tối thiểu.

146. Đại diện Việt Nam xác nhận Việt Nam sẽ đảm bảo rằng luật và các quy định pháp luật của Việt Nam liên quan tới quyền kinh doanh hàng hóa và mọi khoản phí, lệ phí hoặc thuế áp dụng đối với quyền này sẽ phù hợp với các nghĩa vụ của Việt Nam trong WTO, bao gồm Điều VIII:1(a), XI:1 và III:2 và 4 của Hiệp định GATT 1994 và các cam kết trong Biểu cam kết về dịch vụ của Việt Nam. Cụ thể, đại diện Việt Nam xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập, mọi cá nhân và doanh nghiệp nước ngoài (bao gồm cả doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài) đều có thể tham gia nhập khẩu và xuất khẩu các loại sản phẩm, trừ những sản phẩm liệt kê tại các Bảng từ 8(a) đến 8(c) với tư cách là nhà nhập khẩu hoặc xuất khẩu đứng tên trên hồ sơ và chỉ phải thực hiện nghĩa vụ đăng ký các hoạt động nhập khẩu và xuất khẩu đó với các cơ quan quản lý có thẩm quyền của Việt Nam. Sẽ không có yêu cầu buộc doanh nghiệp và cá nhân nước ngoài không có hiện diện tại Việt Nam phải đầu tư vào Việt Nam. Ngoài ra, không ảnh hưởng tới Biểu cam kết về dịch vụ của Việt Nam, nhà nhập khẩu đứng tên trên hồ sơ sẽ được phép bán hoặc cung cấp bằng cách khác các sản phẩm nhập khẩu cho cá nhân và doanh nghiệp tại Việt Nam có quyền phân phối các sản phẩm đó trên thị trường Việt Nam. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng việc tuân thủ các nghĩa vụ về quyền kinh doanh trong mọi trường hợp không tự động dành cho các nhà nhập khẩu quyền phân phối hàng hóa tại Việt Nam. Đại diện Việt Nam nói thêm rằng, theo pháp luật Việt Nam, Nghị định thư về

việc gia nhập của Việt Nam sẽ là cơ sở pháp lý để Chính phủ ban hành nghị định quy định quyền kinh doanh của cá nhân và doanh nghiệp không có hiện diện tại Việt Nam. Vì vậy, đại diện Việt Nam xác nhận rằng nghị định này sẽ được ban hành ngay sau khi Việt Nam phê chuẩn Nghị định thư về việc gia nhập và trong mọi trường hợp sẽ được ban hành trước khi kết thúc thời hạn 30 ngày kể từ ngày phê chuẩn. Việc nhập khẩu và xuất khẩu các sản phẩm khác sẽ được hưởng các quyền nói trên theo đúng lộ trình nêu tại Bảng 8(a) và 8(b). Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

147. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, không ảnh hưởng tới Biểu cam kết về dịch vụ của Việt Nam, mọi cá nhân hoặc doanh nghiệp nước ngoài (bao gồm cả doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài) đã đăng ký tiến hành các hoạt động nhập khẩu sẽ được tự do lựa chọn (các) nhà phân phối để tiến hành phân phối (các) sản phẩm nhập khẩu liên quan trong phạm vi lãnh thổ hải quan của Việt Nam. Việt Nam sẽ không áp đặt bất kỳ hạn chế nào đối với việc lựa chọn (các) nhà phân phối, kể cả hạn chế liên quan tới loại hình doanh nghiệp hay quốc tịch của nhà phân phối. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng việc tuân thủ các nghĩa vụ về quyền kinh doanh trong mọi trường hợp sẽ không tự động dành cho các nhà nhập khẩu quyền phân phối hàng hóa tại Việt Nam. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

1. Quy định về nhập khẩu

Thuế quan

148. Đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam bắt đầu đánh thuế nhập khẩu theo Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu hàng mậu dịch ngày 29/12/1987. Năm 1991, Việt Nam đã ban hành Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu thay thế cho Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu hàng mậu dịch năm 1987. Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu cũng đã được sửa đổi, bổ sung năm 1993, 1998 và ngày 14/6/2005. Các mức thuế suất được Chính phủ quyết định trong phạm vi khung thuế suất do Ủy ban thường vụ Quốc hội ban hành (xem đoạn 152 dưới đây). Biểu thuế nhập khẩu của Việt Nam đã được sửa đổi một số lần kể từ năm 1996 để đáp ứng nhu cầu phát triển của đất nước. Số lượng khung thuế suất cũng như số dòng thuế có thuế suất 0% đã giảm bớt.

149. Tính tới ngày 20/4/2005, mức thuế nhập khẩu bình quân gia quyền của Việt Nam là 11% và mức thuế bình quân đơn giản là 17,8%. Mức thuế bình quân đơn giản đối với các nhóm mặt hàng nhập khẩu chính như hàng nông sản là 21,4%, phương tiện vận tải là 38,4%, dệt may là 37,3%, khoáng sản là 13,5%, máy móc và thiết bị điện là 18,46% và kim loại là 8,05%. Các mức thuế suất dao động từ 0-60%, trong đó khoảng 52% số dòng thuế có thuế suất trong khoảng 0-5%. Trong khoảng thời gian từ năm 2002-2004, số thu thuế nhập khẩu đạt trị giá 17.826 tỷ đồng, thuế VAT thu từ hàng hoá nhập khẩu tại biên giới đạt 12.266 tỷ đồng và thuế tiêu thụ đặc biệt thu từ hàng hoá nhập khẩu tại biên giới đạt 2.017 tỷ. Về nguyên tắc, thuế suất áp dụng đối với hàng nhập khẩu không vượt quá 60% giá CIF tại địa

điểm thông quan hàng hoá. Nhằm tăng cường tính minh bạch của cơ chế chính sách thương mại và thực thi các cam kết với Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) và Ngân hàng thế giới (WB), Việt Nam đã từng bước loại bỏ các biện pháp hạn chế nhập khẩu phi thuế quan từ năm 2000 và thay thế bằng thuế và phụ thu nhập khẩu (xem thêm phần về “Các loại thuế nhập khẩu và phụ thu khác”). Tính đến cuối năm 2003, hầu hết các loại phụ thu nhập khẩu đã được gộp vào thuế nhập khẩu để tăng cường tính minh bạch. Do vậy, biểu thuế nhập khẩu của Việt Nam có một số mức thuế suất MFN cao hơn 60%. Đại diện của Việt Nam đã cung cấp danh mục các mặt hàng có thuế suất MFN cao hơn mức 60% cùng với mô tả hàng hóa tại tài liệu WT/ACC/VNM/28/Add.1.

150. Một số Thành viên đề nghị cung cấp thông tin về việc thực hiện danh mục Hệ thống Hải hòa thuế quan (HS) tại Việt Nam và các công việc cần thực hiện tiếp để hải hòa hóa với Danh mục Hải hòa thuế quan ASEAN (AHTN). Việt Nam cũng được yêu cầu làm rõ về “Mức trần của khung thuế suất” và mối quan hệ giữa mức trần của khung thuế suất với mức thuế nhập khẩu áp dụng thực tế. Một số Thành viên nhận xét rằng hệ thống thuế nhập khẩu hiện tại của Việt Nam còn thiếu minh bạch và yêu cầu Việt Nam cung cấp biểu thuế nhập khẩu hiện hành và thống kê thương mại chi tiết nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho đàm phán mở cửa thị trường hàng hóa. Một Thành viên cho biết các nhà xuất khẩu đã thông báo với các cơ quan chức năng của nước này rằng vào tháng 10/1998, Việt Nam đã tăng thuế nhập khẩu bột mì từ 10% lên 20%, và Thành viên này muốn biết liệu Việt Nam có tăng thuế nhập khẩu đối với những mặt hàng nào khác hay không. Thành viên này cho rằng hành động tăng thuế nhập khẩu này của Việt Nam không phù hợp với trông đợi Việt Nam sẽ giữ nguyên hiện trạng liên quan đến các biện pháp bóp méo thương mại mới ban hành thêm.

151. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng Công ước HS đã có hiệu lực ở Việt Nam từ ngày 1/1/2000, do đó danh mục Biểu thuế của Việt Nam đã hoàn toàn phù hợp với danh mục HS 1996 ở cấp độ 6 số. Danh mục Biểu thuế của Việt Nam sau đó cũng đã được hải hòa hóa với Danh mục AHTN ở cấp độ 8 số và hoàn toàn phù hợp với HS 2002. Danh mục hàng hoá xuất nhập khẩu mới của Việt Nam đã được ban hành theo Quyết định số 82/2003/QĐ-BTC vào ngày 13/6/2003.

152. Về thuế suất, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã ấn định mức trần của khung thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi MFN ở cấp độ HS 4 số (“Khung thuế suất”), tạo cơ sở pháp lý cho Chính phủ quy định “thuế suất áp dụng thực tế” ở cấp độ 8 số, hiện được qui định tại Quyết định số 110/2003/QĐ-BTC ngày 25/07/2003. Đại diện của Việt Nam đã cung cấp Biểu khung thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi trong tài liệu WT/ACC/VNM/28/Add.1. Việc thay đổi thuế suất được quyết định trên cơ sở tham khảo ý kiến của giới doanh nghiệp và các Bộ, ngành hữu quan. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng tất cả các văn bản pháp luật, bao gồm các quyết định thay đổi thuế suất đều được đăng tải trên Công báo trước khi áp dụng, phù hợp với Điều X:2 của Hiệp định GATT 1994 và có

hiệu lực 15 ngày sau khi đăng Công báo. Thuế suất thuế nhập khẩu ban hành theo Quyết định số 110/2003/QĐ-BTC đã được đăng tải trên Công báo và được công bố rộng rãi trước khi có hiệu lực. Thuế suất thuế nhập khẩu đối với quặng sắt, sắt thép và xăng dầu gần đây được điều chỉnh giảm xuống để phù hợp với tình hình giá thế giới của các sản phẩm này tăng mạnh. Thuế nhập khẩu đối với phôi thép đã giảm từ 10% xuống còn 5%, thuế nhập khẩu đối với các sản phẩm thép xây dựng giảm từ 40% xuống 10%, và thuế nhập khẩu đánh vào các sản phẩm xăng dầu đã được giảm xuống 0%. Năm 2004, kim ngạch nhập khẩu xăng dầu đạt 3.547 triệu USD và kim ngạch nhập khẩu các sản phẩm sắt thép đạt 2.572 triệu USD.

153. Trả lời câu hỏi của một Thành viên về việc liệu Việt Nam có ý định điều chỉnh mức trần của khung thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi MFN theo luật bằng với mức thuế cam kết ràng buộc trong Biểu Nhân nhượng và Cam kết Hàng hóa kể từ ngày gia nhập không, đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam không có ý định điều chỉnh mức trần của khung thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi bằng với mức thuế suất ràng buộc trong Biểu cam kết Hàng hóa và mức khung của Ủy ban thường vụ Quốc hội quyết định sẽ tiếp tục được áp dụng như cơ sở pháp lý trong nước để xác định thuế suất thuế nhập khẩu. Đại diện của Việt Nam xác nhận những mức thuế suất này sẽ không trái với cam kết và nghĩa vụ của Việt Nam trong WTO.

154. Một số Thành viên nhấn mạnh quan điểm mong muốn Việt Nam áp dụng thuế phần trăm hơn là thuế tuyệt đối với hàng hóa nhập khẩu bởi thuế phần trăm mang tính minh bạch và dễ dự đoán hơn đối với các doanh nghiệp. Các Thành viên cũng quan ngại rằng bất kỳ sự chuyển đổi từ thuế suất phần trăm sang thuế tuyệt đối hoặc thuế suất kết hợp cũng không được vượt quá thuế suất Việt Nam cam kết ràng buộc. Các Thành viên ghi nhận giải thích của Việt Nam về sự cần thiết phải chuyển đổi đối với một số sản phẩm để đối phó với tình trạng gian lận hải quan. Các Thành viên này cho rằng có các biện pháp khác để đối phó có trọng tâm hơn với tình trạng gian lận hải quan, đồng thời lại giảm thiểu khả năng Việt Nam phải áp dụng thuế nhập khẩu cao hơn mức cam kết ràng buộc. Mặc dù các Thành viên ghi nhận Việt Nam có thể vận dụng thủ tục nêu tại Điều XXVIII của Hiệp định GATT 1994, họ lưu ý rằng Việt Nam sẽ phải đàm phán chi tiết và kéo dài với các Thành viên đồng thời sẽ phải bồi thường cho các Thành viên theo quy định tại Điều XXVIII. Các Thành viên yêu cầu Việt Nam cung cấp danh mục các sản phẩm và dòng thuế có thể áp dụng thuế tuyệt đối hoặc thuế kết hợp và cam kết rằng nếu Việt Nam quyết định chuyển đổi một dòng thuế từ thuế phần trăm sang thuế tuyệt đối hoặc thuế suất kết hợp thì thuế suất chuyển đổi không được vượt quá thuế suất cam kết ràng buộc của mặt hàng đó.

155. Đại diện của Việt Nam nhấn mạnh lại rằng Việt Nam muốn bảo lưu quyền áp dụng thuế tuyệt đối và thuế kết hợp đối với một số mặt hàng nhằm đối phó với gian lận hải quan. Việt Nam xác nhận sẽ cung cấp danh mục các mặt hàng và dòng thuế nhạy cảm có thể được chuyển đổi cho Ban công tác nghiên cứu. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng nếu một dòng thuế nhập khẩu được chuyển đổi sang thuế tuyệt đối hoặc hỗn hợp, Việt Nam sẽ đảm

bảo rằng mức thuế suất mới này sẽ không vượt quá mức Việt Nam đã cam kết ràng buộc đối với mặt hàng đó. Cuối cùng, Đại diện Việt Nam tuyên bố rằng Việt Nam hiểu rằng việc vận dụng Điều XXVIII có thể bao gồm việc dàn xếp bồi thường liên quan đến các sản phẩm khác. Do đó, Chính phủ Việt Nam sẽ cố gắng hạn chế tối đa khả năng phải vận dụng các thủ tục nêu tại Điều XXVIII của Hiệp định GATT 1994. Ban Công tác ghi nhận các cam kết cam kết này.

156. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng theo Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu được sửa đổi, bổ sung năm 1998, các đối tác thương mại của Việt Nam chịu thuế nhập khẩu theo thuế suất ưu đãi đặc biệt, thuế suất MFN (ưu đãi) hoặc thuế suất “thông thường” (còn được gọi là thuế suất bình thường hay thuế suất phi MFN). “Thuế suất ưu đãi đặc biệt” áp dụng cho hàng hóa nhập khẩu có xuất xứ từ nước mà Việt Nam và nước đó đã có thỏa thuận ưu đãi thương mại đặc biệt, nghĩa là hiệp định thương mại tự do và hiệp định thành lập liên minh thuế quan và các hiệp định tạo thuận lợi biên mậu, ví dụ Hiệp định ưu đãi thuế quan có hiệu lực chung thực hiện Khu vực Thương mại tự do ASEAN. Các nước này bao gồm Brunây, Cam-pu-chia, Inđônêxia, Cộng hoà dân chủ nhân dân Lào, Malaysia, Miama, Philip-pin, Xing-ga-po và Thái Lan. Thuế suất MFN (hay là “thuế suất ưu đãi”) áp dụng cho hàng hóa nhập khẩu có xuất xứ từ nước có ký thỏa thuận đối xử tối huệ quốc với Việt Nam (xem Phụ lục 3 của tài liệu WT/ACC/VNM/36/Add.1), còn thuế suất thông thường áp dụng cho hàng hóa nhập khẩu từ các nước khác. Theo Luật này, thuế suất thông thường không cao hơn 170% thuế suất ưu đãi MFN. Thuế suất thông thường hiện áp dụng thống nhất ở mức tương đương với 150% thuế suất MFN. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng thuế suất thông thường hiếm khi được áp dụng vì Việt Nam đã ký hiệp định thương mại song phương với hầu hết tất cả các đối tác thương mại. Các quy định chung cũng cho phép Việt Nam đánh thuế nhập khẩu bổ sung đối với hàng hoá có xuất xứ từ những nước có sự phân biệt đối xử về thuế nhập khẩu hoặc có những biện pháp phân biệt đối xử khác đối với hàng hóa của Việt Nam. Tuy nhiên, Việt Nam chưa từng vận dụng các quy định chung này, và cũng không có các quy định cụ thể điều chỉnh các trường hợp như vậy nên không thể chỉ ra được những tiêu chí mà Việt Nam sẽ sử dụng để xác định là có sự phân biệt đối xử. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng sau khi gia nhập WTO, tất cả các biện pháp mà Việt Nam áp dụng để đối phó với sự phân biệt đối xử sẽ đều phù hợp với các nguyên tắc quy định trong Hiệp định WTO. Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã thông qua Pháp lệnh Đối xử tối huệ quốc và Đối xử quốc gia ngày 22/5/2002, trong đó qui định Việt Nam phải tuân thủ các điều khoản về MFN và đối xử quốc gia trong các điều ước quốc tế.

157. Mức thuế nhập khẩu cam kết ràng buộc của Việt Nam được nêu tại Biểu Nhân nhượng và Cam kết về hàng hoá (tài liệu WT/ACC/VNM/add.1) nằm trong phần phụ lục của Nghị định thư gia nhập WTO của Việt Nam.

158. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng ngay từ khi gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng thuế

nhập khẩu trên cơ sở MFN cho tất cả các nước và lãnh thổ hải quan mà Việt Nam có quan hệ WTO và sẽ áp dụng quyền tăng thuế nhập khẩu phù hợp với các quy định của WTO và các cam kết của Việt Nam trong WTO. Ban công tác ghi nhận cam kết này.

Các loại thuế nhập khẩu khác và phụ thu nhập khẩu

159. Đại diện của Việt Nam cho biết từ tháng 4/1993, Chính phủ đã thành lập Quỹ Bình ổn giá. Chênh lệch giữa giá trong nước với giá trên thị trường thế giới đối với một số hàng hoá được theo dõi và phụ thu nhập khẩu được áp dụng trong trường hợp có sự biến động lớn. Chính phủ quyết định hoặc uỷ quyền cho Trưởng Ban Vật giá Chính phủ quyết định diện mặt hàng áp dụng phụ thu và mức phụ thu cụ thể. Mức phụ thu thông thường được áp dụng từ 30% đến 70% mức chênh lệch giá. Số tiền thu được dùng để bình ổn giá cả trong nước và bảo vệ sản xuất và tiêu dùng nội địa. Việt Nam không có danh mục cố định những hàng hoá và dịch vụ thuộc diện được bình ổn giá nhưng nhìn chung việc bình ổn giá thường được áp dụng đối với những hàng hóa thiết yếu như lúa gạo, cà phê, cao su, mía, hạt điều, các sản phẩm liên quan đến xăng dầu, sắt thép và phân bón. Sau năm 1993, phụ thu được áp dụng đối với các mặt hàng nhập khẩu gồm xăng dầu, sắt thép xây dựng, phân bón DAP và thép tấm.

160. Một số Thành viên đề nghị loại bỏ tất cả các khoản phụ thu ngoài thuế nhập khẩu đối với hàng nhập khẩu trừ việc áp dụng thuế nội địa phù hợp với Điều III của GATT 1994, thuế nhập khẩu hoặc các loại phí khác nhằm đảm bảo bù đắp chi phí dịch vụ được cung ứng hoặc các khoản thu khác mà hiệp định WTO cho phép. Do đó các Thành viên yêu cầu Việt Nam cam kết ràng buộc tất cả “các loại thuế nhập khẩu khác và phụ thu nhập khẩu” (ODCs) theo định nghĩa tại Điều II: 1 (b) của Hiệp định GATT ở mức “bằng không” trong Biểu Nhân nhượng và Cam kết về Hàng hoá.

161. Đại diện Việt Nam trả lời rằng Việt Nam đã từng bước loại bỏ các biện pháp phi thuế quan đối với hàng nhập khẩu từ năm 2000 theo chương trình điều chỉnh cơ cấu mở rộng. Trong một số trường hợp như với xi măng, clinke, đồ gốm sứ, giấy và thép, các biện pháp phi thuế tạm thời được thay thế bằng phụ thu nhập khẩu. Tuy nhiên, tất cả phụ thu nhập khẩu đã được xóa bỏ từ tháng 12/2004. Các khoản phụ thu nhập khẩu cuối cùng đối với nhựa PVC và ống thép hàn đã được loại bỏ theo Quyết định số 81/2004/QĐ-BTC ngày 15/10/2004 và Quyết định số 102/204/QĐ-BTC ngày 27/12/2004.

162. Đại diện của Việt Nam tuyên bố rằng mọi loại thuế nhập khẩu khác và phụ thu nhập khẩu áp dụng đối với hàng nhập khẩu ngoài thuế nhập khẩu thông thường và các khoản phí và lệ phí thu để bù đắp dịch vụ được cung ứng sẽ tuân thủ theo các quy định của WTO kể từ ngày gia nhập. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng Việt Nam đồng ý ràng buộc thuế nhập khẩu khác và phụ thu nhập khẩu bằng không trong Biểu Nhân nhượng và Cam kết về Hàng hoá theo Điều II:1(b) của Hiệp định GATT 1994. Ban Công tác ghi nhận các cam kết

này.

Hạn ngạch thuế quan, miễn giảm thuế

Hạn ngạch thuế quan

163. Một số Thành viên lo ngại rằng Việt Nam đang dự kiến áp dụng hạn ngạch thuế quan đối với một số sản phẩm và cho rằng hạn ngạch thuế quan (TRQs) đã trở nên lỗi thời và gây bóp méo thương mại. Một số Thành viên lưu ý rằng mặc dù hạn ngạch thuế quan có thể là biện pháp hữu hiệu để đảm bảo tiếp cận thị trường ổn định, tất cả các thông tin liên quan cần thiết đối với người xin và người sử dụng hạn ngạch thuế quan cần phải được công bố công khai để đảm bảo sự minh bạch. Do đó, nếu các cam kết về hạn ngạch thuế quan được chấp nhận thì Việt Nam cần phải cung cấp đầy đủ mọi thông tin chi tiết về tất cả các cơ chế phân bổ hạn ngạch thuế quan đang có hiệu lực, bao gồm thông tin về thuế suất trong và ngoài hạn ngạch; khối lượng hạn ngạch dự kiến và mức tăng hàng năm; các số liệu bổ sung về giá trị sản xuất, tiêu dùng trong nước và giá trị nhập khẩu đối với mỗi sản phẩm liên quan và cần đảm bảo rằng mọi Thành viên WTO đều được tiếp cận hạn ngạch thuế quan trên cơ sở không phân biệt đối xử. Các Thành viên lưu ý Việt Nam rằng hệ thống hạn ngạch thuế quan nên đơn giản, minh bạch, kịp thời, có thể dự đoán được, thống nhất, không phân biệt đối xử, không mang tính chất hạn chế thương mại và phải được điều hành để không gây bóp méo thương mại hoặc không được tạo ra những trở ngại vượt quá mức cần thiết. Chính vì vậy, các Thành viên yêu cầu Việt Nam chấp nhận các cam kết cụ thể liên quan tới việc phân bổ hạn ngạch thuế quan và các khía cạnh khác của cơ chế quản lý hạn ngạch thuế quan.

164. Đại diện Việt Nam trả lời rằng Chính phủ Việt Nam đã ban hành Quyết định số 91/2003/QĐ-TTg ngày 9 tháng 5 năm 2003, về việc áp dụng hạn ngạch thuế quan đối với việc nhập khẩu bông, thuốc lá nguyên liệu, muối, sản phẩm sữa, trứng và ngô. Cơ chế phân bổ hạn ngạch thuế quan của Việt Nam được quy định tại Quyết định 91/2003/QĐ-TTg; Thông tư số 10/2004/TT-BTM ngày 27/12/2004 của Bộ Thương mại hướng dẫn thi hành Quyết định 91/2003/QĐ-TTg, được sửa đổi bởi Thông tư 04/2005/TT-BTM ngày 24/3/2005; và Quyết định số 46/2001/QĐ-TTg ngày 3/3/2005, sau đó được thay thế bởi Nghị định số 12/2006/NĐ-CP ngày 23/2/2006. Đại diện Việt Nam đã cung cấp thông tin về diện sản phẩm và cơ chế phân bổ hạn ngạch thuế quan theo Thông tư 09/2003/TT-BTM ngày 15/12/2003 tại Phụ lục 4 của tài liệu WT/ACC/VNM/33. Lá thuốc lá (mã HS 2401) nhập khẩu chịu thuế suất 30% (15% đối với dòng thuế 24013010) nếu nhập khẩu trong mức hạn ngạch 29.000 tấn và thuế suất là 100% đối với lượng nhập khẩu vượt quá 29.000 tấn (80% đối với dòng thuế 24013010). Trong giai đoạn 1999-2001, trung bình mỗi năm có 29.374 tấn lá thuốc lá đã được nhập khẩu. Hạn ngạch thuế quan đối với muối (HS 2501) là 200.000 tấn và mức thuế trong hạn ngạch là 10-30%, mức thuế ngoài hạn ngạch là 50 hoặc 60% tùy theo dòng thuế cụ thể. Trong giai đoạn 1999-2001, trung bình mỗi năm có 146.146 tấn muối đã được nhập khẩu

và năm 2004 có 130.000 tấn được nhập. Đối với trứng gia cầm, mức thuế 40% được áp dụng cho 30.000 tá trứng nhập khẩu và mức thuế 80% được áp dụng cho lượng nhập khẩu vượt quá mức đó. Trong giai đoạn 1999-2001, trung bình mỗi năm Việt Nam nhập khẩu số lượng trứng trị giá 21.300 USD. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng hạn ngạch thuế quan đối với sản phẩm sữa, bông và ngô đã được bãi bỏ vào ngày 01/04/2005 theo Quyết định số 46/2005/QĐ-TTg ngày 3/3/2005. Hạn ngạch thuế quan đang được áp dụng thí điểm như là một bước trong quá trình mở rộng khả năng tiếp cận thị trường và bãi bỏ các biện pháp phi thuế như cấm nhập khẩu, giấy phép hay hạn ngạch nhập khẩu đối với các mặt hàng đó.

165. Một số Thành viên đề nghị Việt Nam cân nhắc bãi bỏ hạn ngạch thuế quan đối với muối vì không có các sản phẩm phi nông nghiệp nào khác bị áp dụng hạn ngạch thuế quan ở Việt Nam tại thời điểm gia nhập. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng nông dân tham gia sản xuất muối và do đó sản xuất muối được coi là hoạt động nông nghiệp ở Việt Nam. Khi được yêu cầu giải thích thêm lý do vì sao Việt Nam áp dụng hạn ngạch thuế quan đối với muối, đại diện Việt Nam lưu ý muối là nguồn thu nhập chính đối với hàng trăm nghìn nông dân nghèo sống ở các vùng duyên hải nơi mà việc sử dụng đất cho nông nghiệp gần như là không thể được. Áp dụng hạn ngạch thuế quan đối với muối là nhằm đảm bảo công việc và thu nhập ổn định cho những người nông dân này. Theo quan điểm của đại diện Việt Nam, so với các biện pháp hạn chế nhập khẩu khác như cấp phép không tự động thì hạn ngạch thuế quan là biện pháp hiệu quả nhất đáp ứng được mục tiêu này. Khối lượng hạn ngạch thuế quan hàng năm đối với muối được Bộ Thương mại, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn và Bộ Công nghiệp quyết định trên cơ sở sản lượng, nhu cầu đối với muối dùng cho sản xuất và chế biến, công suất sản xuất và chế biến, và tình hình thực hiện hạn ngạch thuế quan trong năm trước. Theo Nghị định số 86/2003/NĐ-CP ngày 18/7/2003, các doanh nghiệp sử dụng muối trong sản xuất có thể nộp hồ sơ cho Bộ Thương mại để đề nghị được phân bổ hạn ngạch thuế quan. Việc phân bổ sẽ căn cứ vào công suất sản xuất, loại nguyên liệu được sử dụng và tình hình nhập khẩu theo phương thức "người nộp đơn trước được xét trước". Cuối mỗi quý, các doanh nghiệp nhập khẩu muối theo hạn ngạch thuế quan phải báo cáo với Bộ Thương mại tình hình nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan của mình. Biện pháp này nhằm giám sát việc sử dụng khối lượng hạn ngạch thuế quan để cho phép tái phân bổ lượng hạn ngạch chưa được sử dụng vì các số liệu thống kê do Tổng cục Hải quan cung cấp cho Bộ Thương mại thường không đủ cập nhật. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Bộ Thương mại không phân bổ hạn ngạch thuế quan muối cho các nhà sản xuất muối ăn. Các doanh nghiệp không sử dụng muối trong sản xuất có thể được nhập khẩu trực tiếp muối với mức thuế ngoài hạn ngạch. Để trả lời một câu hỏi, đại diện Việt Nam bổ sung rằng Tổng Công ty Muối hoạt động trên cơ sở cơ chế thị trường, Tổng Công ty Muối không có bất kỳ vai trò gì trong việc quyết định khối lượng hạn ngạch thuế quan cũng như trong phân bổ và quản lý hạn ngạch thuế quan. Tổng Công ty Muối cũng không được hưởng bất kỳ ưu đãi

hoặc đặc quyền nào. Tổng Công ty Muối có khả năng sản xuất muối làm nguyên liệu cho các ngành khác và do đó có quyền đề nghị được phân bổ hạn ngạch thuế quan để sử dụng trong sản xuất (xem thêm đoạn 70).

166. Lưu ý rằng hạn ngạch thuế quan không được phân bổ cho các nhà sản xuất muối ăn, một Thành viên đề nghị rằng cần tách riêng muối ăn ra khỏi cam kết về hạn ngạch thuế quan và muối ăn sẽ chỉ chịu sự điều chỉnh của các cam kết thuế.

167. Liên quan đến mặt hàng đường, đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng mặt hàng đường được nhập khẩu thông qua chế độ cấp phép tùy ý của Bộ Thương mại theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 46/2001/QĐ-TTG ngày 4 tháng 4 năm 2001. Đại diện Việt Nam cho biết mía được trồng ở các khu vực địa bàn khó khăn với điều kiện tự nhiên bất lợi và việc xen canh với các loại cây trồng khác thường rất khó thực hiện. Tuy nhiên, Chính phủ sẽ thay thế cơ chế cấp phép tùy ý bằng cơ chế hạn ngạch thuế quan kể từ ngày gia nhập (Quyết định số 19/2006/QĐ-BTM ngày 20/4/2006). Trả lời đề nghị của một Thành viên về việc cung cấp thêm thông tin về cơ chế phân bổ và quản lý hạn ngạch thuế quan mà Việt Nam dự định áp dụng với đường, đại diện của Việt Nam trả lời rằng Việt Nam sẽ áp dụng và quản lý hạn ngạch thuế quan phù hợp với các nguyên tắc và quy định hiện hành của WTO, bao gồm các quy định về đối xử tối huệ quốc và đối xử quốc gia của GATT 1994.

168. Một Thành viên nêu lên quan ngại về đề xuất của Việt Nam trong việc sử dụng đấu thầu như một biện pháp phân bổ hạn ngạch thuế quan. Theo quan điểm của Thành viên này, đấu thầu hạn ngạch thuế quan là trái với một số quy định của WTO bao gồm các Điều II, X và XI của GATT 1994 và Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp vì cam kết về thuế trong hạn ngạch có thể bị vi phạm khi thu các khoản bổ sung khác, giá đấu thầu có thể là giá tối thiểu mà người mua hàng nhập khẩu phải trả, các tiêu chuẩn cần thiết về minh bạch hoá và khả năng có thể dự đoán đối với các điều kiện nhập khẩu sẽ không được đáp ứng và bất kỳ giá khởi điểm nào cũng có thể trở thành giá nhập khẩu tối thiểu. Thành viên này còn tỏ ý lo ngại rằng các giấy phép không tự động liên quan đến phân bổ hay các hình thức quản lý khác đối với hạn ngạch thuế quan có thể tạo ra các hạn chế hay gây bóp méo thương mại đối với hàng nhập khẩu ngoài những tác động hạn chế định lượng gây ra bởi hạn ngạch thuế quan, trái với các quy định của Hiệp định về Thủ tục cấp phép nhập khẩu. Một Thành viên khác lưu ý rằng các nhà nhập khẩu được Chính phủ chỉ định theo phương pháp phân bổ B. Thành viên này cho rằng việc Nhà nước phân bổ hạn ngạch thuế quan là không phù hợp với nguyên tắc đảm bảo tính minh bạch và khả năng có thể dự đoán là những nguyên tắc cần đảm bảo trong quá trình quản lý hạn ngạch thuế quan và rằng việc cơ quan quyết định thuế quan không thể trở thành cơ quan quyết định phân bổ hạn ngạch thuế quan với số lượng bao nhiêu và cho ai. Thành viên này đề nghị Việt Nam thay thế phương pháp quản lý này bằng một phương pháp khác.

169. Một Thành viên cũng lo ngại về một số yêu cầu Việt Nam đề xuất: gắn lượng hạn

ngạch thuế quan được phân bổ theo mức sản xuất trong nước và xuất khẩu của mỗi nhà nhập khẩu - đây là biện pháp WTO cấm sử dụng theo Điều XI của Hiệp định GATT 1994, Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp và Điều 2 của Hiệp định về các Biện pháp Đầu tư liên quan đến Thương mại; phân bổ hạn ngạch thuế quan dựa vào sự phê duyệt của Chính phủ về kế hoạch nhập khẩu - trái với Điều XI của Hiệp định GATT 1994 và Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp; phân bổ hạn ngạch thuế quan với điều kiện nhà nhập khẩu chỉ sử dụng lượng nhập khẩu đó cho hoạt động sản xuất của họ - trái với Điều III và XI của Hiệp định GATT 1994 và Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp và nhà nhập khẩu không được bán lại ở trong nước các sản phẩm nhập khẩu theo hạn ngạch - trái với Điều III của Hiệp định GATT 1994; không cho phép các thương nhân không đăng ký kinh doanh một loại hình kinh doanh cụ thể nào đó được quyền đứng tên nhập khẩu lượng hàng hoá theo hạn ngạch hoặc được nắm giữ hạn ngạch - trái với Điều III và XI của GATT 1994; yêu cầu người nắm giữ hạn ngạch phải gửi thông báo hàng quý về tình hình sử dụng hạn ngạch cho Bộ Thương mại (trong khi số liệu này Chính phủ đã có trong thống kê của cơ quan hải quan) - trái với Điều XI của GATT 1994 và Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp; và cấm mua, bán, chuyển nhượng hạn ngạch cho bên khác - trái với Điều XI của GATT 1994 và Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp. Thành viên này yêu cầu Việt Nam phân bổ hạn ngạch thuế quan phù hợp với các quy định của WTO ngay từ khi gia nhập. Việt Nam cũng được đề nghị làm rõ việc nguyên liệu được nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan và sau đó được xuất khẩu và được hoàn thuế có bị tính vào lượng hạn ngạch đã thực hiện hay không.

170. Đáp lại, đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam đã cân nhắc hạn chế phạm vi của các sản phẩm quản lý bằng hạn ngạch thuế quan và hạn chế việc áp dụng hạn ngạch thuế quan ở mức tối thiểu. Hạn ngạch thuế quan đối với muối, thuốc lá nguyên liệu và trứng được quản lý theo Thông tư số 04/2006/TM-BTM ngày 6/4/2006 của Bộ Thương mại hướng dẫn thi hành Nghị định của Chính phủ số 12/2006/NĐ-CP ngày 23/1/2006. Thông tư số 04/2006/TT-BTM quy định ba phương pháp phân bổ hạn ngạch thuế quan. Phương pháp A là phân bổ hạn ngạch cho người sử dụng cuối cùng. Theo phương pháp phân bổ B, Chính phủ sẽ chỉ định nhà nhập khẩu. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng phương pháp này chỉ áp dụng cho thuốc lá nguyên liệu (HS 2401). Theo phương pháp C, hạn ngạch được phân bổ trên cơ sở tình hình nhập khẩu thời kỳ trước đó. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng pháp luật hiện hành không đề cập tới phương pháp phân bổ hạn ngạch thuế quan bằng đấu thầu và ba phương pháp phân bổ hạn ngạch thuế quan mà Việt Nam đề xuất và đã được các Thành viên nhất trí và được nêu rõ trong Biểu cam kết về Hàng hoá của Việt Nam (tài liệu WT/ACC/VNM/48/Add.1) không hề bao gồm phương thức đấu thầu. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng cơ chế cấp phép được sử dụng để phân bổ hạn ngạch thuế quan sẽ tuân thủ các nguyên tắc của WTO, bao gồm Hiệp định về thủ tục cấp phép nhập khẩu. Phân bổ hạn ngạch thuế quan sẽ được thực hiện theo đúng Biểu cam kết về hàng hoá của Việt Nam (Tài liệu WT/ACC/VNM/48/Add.1).

171. Đối với thuốc lá nguyên liệu, trên thực tế việc nhập khẩu được quản lý bằng thương mại nhà nước: hạn ngạch nhập khẩu được Chính phủ phân bổ cho các doanh nghiệp thương mại nhà nước hoặc nhóm các nhà sản xuất. Theo cơ chế mới có hiệu lực từ ngày gia nhập, hạn ngạch thuế quan sẽ được áp dụng cho mặt hàng này. Khi sử dụng phương pháp phân bổ B, Chính phủ sẽ chỉ định các nhà sản xuất trong nước hiện hành là nhà nhập khẩu, và hạn ngạch thuế quan sẽ được phân bổ theo tỷ lệ hạn ngạch sản xuất trong nước của mỗi nhà sản xuất đối với các sản phẩm thuốc lá. Những công ty này được tự do nhập khẩu thuốc lá nguyên liệu bổ sung với mức thuế ngoài hạn ngạch. Thuốc lá nguyên liệu nhập khẩu để sản xuất thuốc lá xuất khẩu được hoàn thuế nhập khẩu hoặc có thể được miễn thuế nhập khẩu nếu xuất khẩu trong vòng hai tháng.

172. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng việc phân bổ hạn ngạch thuế quan cho các doanh nghiệp có các hoạt động kinh doanh nhất định là phù hợp với các chính sách quản lý nhập khẩu hiện hành của Việt Nam. Đại diện Việt Nam cho rằng quy định này không vi phạm các nguyên tắc của WTO vì doanh nghiệp được tự do đăng ký các hoạt động và lĩnh vực kinh doanh của mình. Đặc biệt, việc chỉ định các nhà sản xuất thuốc lá làm các nhà nhập khẩu độc quyền nguyên liệu thuốc lá hỗ trợ cho mục tiêu dài hạn của Việt Nam trong việc điều tiết tiêu thụ thuốc lá và hạn chế sản xuất các sản phẩm thuốc lá vượt quá hạn ngạch sản xuất được phép. Quy định đòi hỏi doanh nghiệp gửi báo cáo về tình hình nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan cho Bộ Thương mại cuối mỗi quý nhằm đảm bảo thông tin chính xác và được cập nhật để giúp cơ quan quản lý điều chỉnh hạn ngạch thuế quan khi doanh nghiệp cần. Đại diện Việt Nam cho rằng các quy định của Việt Nam về phân bổ và quản lý hạn ngạch là phù hợp với các nguyên tắc và quy định của WTO. Đại diện này cũng lưu ý rằng Việt Nam đã cam kết loại bỏ tất cả các biện pháp hạn chế định lượng với hàng nhập khẩu ngay khi gia nhập WTO và đã giới hạn lại diện các mặt hàng áp dụng hạn ngạch thuế quan.

173. Một Thành viên cũng yêu cầu Việt Nam làm rõ những nguyên liệu được nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan và sau đó xuất khẩu và được hoàn thuế nhập khẩu có bị trừ vào lượng hạn ngạch thuế quan hay không. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng thương nhân có thể xin cấp hạn ngạch thuế quan hoặc nhập khẩu trực tiếp. Trong cả hai trường hợp, thương nhân đều được hưởng chế độ hoàn thuế (xem thêm đoạn 281). Đại diện này bổ sung rằng hàng hoá được nhập khẩu theo hạn ngạch thuế quan và sau đó xuất khẩu sẽ không bị tính vào lượng hạn ngạch thuế quan thực hiện.

174. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập WTO, Việt Nam sẽ áp dụng, phân bổ và quản lý hạn ngạch thuế quan một cách minh bạch và không phân biệt đối xử, phù hợp với Hiệp định WTO, bao gồm các Điều I, II, III, VIII, X, XI và XIII của Hiệp định GATT 1994, Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp, Điều 2 của Hiệp định về các biện pháp đầu tư liên quan đến thương mại, và Hiệp định về thủ tục cấp phép nhập khẩu. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

Miễn thuế nhập khẩu

175. Đại diện của Việt Nam cho biết theo Luật thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu số 45/2005/QH11 tháng 6/2005, hàng hoá thuộc diện miễn thuế nhập khẩu bao gồm: (i) hàng hoá vận chuyển quá cảnh hoặc mượn đường qua cửa khẩu biên giới Việt Nam; (ii) hàng hoá chuyển khẩu; (iii) hàng hoá viện trợ nhân đạo, hàng hoá viện trợ không hoàn lại; (iv) hàng hoá tạm nhập, tái xuất hoặc tạm xuất tái nhập để tham dự hội chợ, triển lãm, giới thiệu sản phẩm; (v) máy móc, thiết bị, dụng cụ nghề nghiệp tạm nhập, tái xuất hoặc tạm xuất tái nhập để phục vụ công việc trong thời hạn nhất định; (vi) hàng hoá là tài sản di chuyển; (vii) hàng hoá xuất khẩu, nhập khẩu của tổ chức, cá nhân nước ngoài được hưởng quyền ưu đãi, miễn trừ ngoại giao tại Việt Nam theo định mức do Chính phủ quy định phù hợp với điều ước quốc tế mà Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên; (viii) hàng hoá nhập khẩu để gia công cho nước ngoài rồi xuất khẩu hoặc hàng hoá xuất khẩu cho nước ngoài để gia công cho Việt Nam rồi tái nhập khẩu theo hợp đồng gia công; (ix) hàng hoá xuất khẩu, nhập khẩu trong tiêu chuẩn hành lý miễn thuế của người xuất cảnh, nhập cảnh do Chính phủ quy định; (x) hàng hoá nhập khẩu để tạo tài sản cố định của Dự án đầu tư bằng nguồn vốn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA); (xi) hàng hoá nhập khẩu để phục vụ hoạt động dầu khí; (xii) hàng hoá nhập khẩu để sử dụng trực tiếp vào hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ; (xiii) nguyên liệu, vật tư, linh kiện nhập khẩu để sản xuất của dự án thuộc lĩnh vực đặc biệt khuyến khích đầu tư hoặc địa bàn có điều kiện kinh tế xã hội đặc biệt khó khăn (miễn thuế trong thời hạn năm năm, kể từ khi bắt đầu sản xuất); (xiv) hàng hoá nhập khẩu chuyên dùng phục vụ quốc phòng và an ninh, giáo dục và đào tạo; và (xv) hàng hoá là quà biếu quà tặng, hàng mẫu của tổ chức, cá nhân nước ngoài cho tổ chức, cá nhân Việt Nam hoặc ngược lại. Theo Luật mới, nhà nhập khẩu làm đơn xin miễn khoản thuế nhập khẩu mà họ được hưởng khi nhập khẩu hàng. Cơ quan hải quan sẽ xử lý đơn xin miễn thuế đó. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng việc miễn thuế nhập khẩu đề cập tại đoạn này không dựa trên thành tích xuất khẩu, tỷ lệ xuất khẩu hay yêu cầu về tỷ lệ nội địa hoá.

176. Đáp lại một câu hỏi cụ thể, đại diện của Việt Nam bổ sung thêm rằng Việt Nam chưa ký thoả thuận nào với Campuchia về tạo thuận lợi cho thương mại biên mậu. Theo Quyết định số 0724/99/QĐ/BTM ngày 8 tháng 6 năm 1999, các giao dịch biên mậu do người cư trú địa phương tiến hành có giá trị lên tới 500.000 đồng (khoảng US\$35) đối với mỗi chuyến một ngày được miễn thuế nhập khẩu. Phần giá trị cao hơn mức đó sẽ phải chịu mức thuế nhập khẩu thông thường. Hàng hoá đã được các doanh nghiệp làm thủ tục hải quan là hàng hoá mang tính thương mại và do đó chịu thuế như thông thường. Các nguyên tắc này cũng được áp dụng đối với biên giới với Lào và Trung Quốc.

177. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng ngay khi gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng việc miễn và giảm thuế nhập khẩu đảm bảo nguyên tắc đối xử tối huệ quốc MFN đối với hàng nhập khẩu. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng, không ảnh hưởng đến cam kết của

Việt Nam tại phần trợ cấp (xem đoạn 286 và 288), Việt Nam sẽ không miễn và giảm thuế nhập khẩu dựa trên thành tích xuất khẩu, tỷ lệ xuất khẩu, hay các yêu cầu về tỷ lệ nội địa hoá. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

Phí và Lệ phí áp dụng với các dịch vụ được cung ứng

178. Đại diện của Việt Nam cho biết các loại phí và lệ phí thu cho ngân sách Nhà nước được áp dụng theo Nghị định 04/1999/NĐ-CP ngày 30/1/1999; Chương IV của Nghị định 16/1999/NĐ-CP ngày 27/3/1999 về thủ tục hải quan, giám sát hải quan và phí hải quan; và Pháp lệnh Phí và Lệ phí có hiệu lực từ ngày 1/1/2002. Bộ Tài chính và Tổng cục Hải quan đã ban hành Thông tư liên tịch số 71/2000/TTLT/BTC-TCHQ ngày 19/7/2000 hướng dẫn thu và quản lý sử dụng phí hải quan. Thông tư liên tịch này quy định các loại phí hải quan với các dịch vụ được cung ứng như sau: (i) phí thông quan áp dụng đối với hàng hóa xuất, nhập khẩu tính dựa trên số lượng hàng hóa; (ii) phí lưu kho hải quan đối với hàng hóa và hành lý; (iii) phí áp tải hàng hoá tính dựa trên quãng đường áp tải; (iv) phí niêm phong hải quan (niêm phong bằng giấy, kẹp chì và chốt seal); (v) phí quá cảnh; và (vi) phí hành chính đối với việc chứng thực lại các chứng từ hải quan (Xác thực lại các chứng từ liên quan đến thủ tục hải quan, hàng hóa nhập khẩu, xuất khẩu, hay thuế nhập khẩu/ xuất khẩu theo yêu cầu của người nhập khẩu hoặc trong trường hợp mất các chứng từ gốc). Phí làm thủ tục hải quan, lưu kho hải quan và phí hành chính được liệt kê tại Bảng 9; phí quá cảnh và áp tải hàng hoá được liệt kê tại Bảng 22(a) và 22(b). Thông tư liên tịch này thay thế Thông tư liên tịch trước đó đã được ban hành vào tháng 4/1993. Quy định tại Thông tư năm 1993 cho phép phí hải quan được điều chỉnh khi giá thị trường biến động trên 20% so với chỉ số giá đã được bãi bỏ. Các mức phí hiện hành được xác định để đảm bảo rằng phí này sẽ trang trải tất cả vụ hải quan bỏ ra, bao gồm chi phí làm niêm phong bằng kẹp chì, niêm phong bằng giấy, dịch vụ hải quan, các hóa đơn, bảo đảm của hàng hóa, nhân công, bao dưỡng và sửa chữa các thiết bị, các nguyên liệu và vật liệu trực tiếp sử dụng trong việc cung cấp dịch vụ này.

179. Trả lời câu hỏi về mục tiêu thu phí quá cảnh hàng hoá và hành lý, phí áp tải và niêm phong, đại diện Việt Nam trả lời rằng phí quá cảnh nhằm trang trải chi phí dịch vụ hải quan được cung ứng đối với việc quá cảnh hàng hóa từ một nước thứ ba qua lãnh thổ Việt Nam. Phí niêm phong nhằm trang trải các chi phí nguyên liệu (giấy niêm phong, niêm phong kẹp chì và chốt và nhân công liên quan đến quá trình niêm phong. Đối với phí áp tải, phí này tương ứng các chi phí để áp tải hàng hóa, bao gồm cả phí quản lý. Những loại phí này thay đổi chủ yếu dựa trên khoảng cách và khối lượng hàng áp tải. Đại diện Việt Nam cũng lưu ý rằng các loại phí và lệ phí liên quan đến xuất nhập khẩu đang được rà soát để đảm bảo rằng số phí thực thu không vượt quá chi phí của dịch vụ được cung ứng. Nếu các mức phí được xác minh là cao hơn chi phí dịch vụ được cung ứng thì sẽ được điều chỉnh giảm xuống theo nguyên tắc là không có loại phí nào được vượt quá chi phí dịch vụ được cung ứng.

180. Một Thành viên lưu ý rằng phí hải quan của Việt Nam được căn cứ theo số lượng nhập khẩu, theo khối lượng và hình thức vận chuyển, điều này không phù hợp với các quy định tại Điều VIII của Hiệp định GATT 1994 và yêu cầu Việt Nam làm rõ các loại phí này. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng các loại phí này không nhằm mục đích thu ngân sách. Chúng chỉ bao gồm các chi phí phát sinh của hải quan trong việc cung ứng các dịch vụ liên quan đến nhập khẩu và xuất khẩu của hàng hóa và phương tiện như việc kiểm định, giám sát, chi phí liên quan đến chứng từ, văn phòng, v.v.. Những chi phí này thay đổi dựa trên hình thức vận chuyển (vận tải đường bộ hay đường thủy) và khối lượng và kích thước của hàng nhập khẩu (chi phí lưu kho và bảo quản cao hơn cho những lô hàng kích thước lớn hơn). Do đó những loại phí này được thu dựa trên khối lượng hàng nhập khẩu hoặc xuất khẩu. Điều này cho phép các nhà xuất nhập khẩu nhỏ trả mức phí thấp hơn. Đại diện Việt Nam cũng lưu ý rằng Việt Nam đã áp dụng mức trần tối đa về phí hải quan cho mỗi lần thông quan. Đại diện của Việt Nam bổ sung thêm rằng Chính phủ Việt Nam đang rà soát các loại phí hải quan và sẽ điều chỉnh cho phù hợp với quy định của WTO kể từ ngày gia nhập.

181. Một số Thành viên lưu ý rằng phí sử dụng các cơ sở hạ tầng cơ bản của Việt Nam ví dụ như phí cảng biển là rất cao so với các nước khác trong khu vực, và yêu cầu Việt Nam cắt giảm đáng kể các mức phí này. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng chính sách chung của Chính phủ là cố gắng hạ thấp các loại phí này để hỗ trợ thương mại và hoạt động đầu tư ở Việt Nam. Giữa năm 2003 và tháng 12/2004, phí cảng biển đã được cắt giảm 30-50% theo Quyết định số 61/2003/QĐ-BTC và số 62/2003/QĐ-BTC ngày 25/4/2003. Theo kiến nghị của một số Thành viên, Chính phủ Việt Nam đã thực hiện nghiên cứu so sánh trong khu vực nhằm quy định mức phí cảng biển Việt Nam ngang với mức của các nước láng giềng. Do vậy, Quyết định mới đã được thông qua, mức cắt giảm 45% đối với phí trọng tải, 52% đối với phí bảo đảm hàng hải, 12-30% đối với phí hoa tiêu, và 10% đối với phí cầu cảng từ ngày 1/1/2005 (Quyết định số 88/2004/QĐ-BTC ngày 19/11/2004, thay thế Quyết định số 61 và 62). Ngoài ra, từ 1/1/2006, phí bảo đảm hàng hải sẽ chỉ được thu bằng 75% so với mức áp dụng của năm 2005. Quyết định này đã giảm phí cảng biển của Việt Nam xuống bằng mức áp dụng ở Thái Lan.

182. Một Thành viên bày tỏ quan ngại rằng Việt Nam duy trì chế độ phí “riêng” đối với một số mặt hàng nhập khẩu cụ thể như phí thông quan đối với ô tô và xe máy, phí lưu kho đặc biệt đối với các sản phẩm tin học cao hơn so với các loại phí thông thường. Thành viên này lưu ý rằng các loại phí này dường như là biện pháp thu ngân sách hoặc là công cụ để thực hiện chính sách chứ không phải là phí liên quan đến chi phí xử lý thủ tục hải quan. Thành viên này yêu cầu Việt Nam cung cấp tài liệu diễn giải cách tính chi phí để quy định mức phí cao hơn đối với những sản phẩm này. Ban Công tác cần xem xét các loại phí và lệ phí này để xác định những loại có thể gây tác động tiêu cực tới thương mại và có khả năng vi phạm Điều III hoặc Điều VIII của Hiệp định GATT. Đại diện của

Việt Nam trả lời rằng các mức phí riêng áp dụng theo Thông tư 71/2001/TT/BTC-TCHQ đối với một số hàng nhập khẩu là có tính đến sự phức tạp của các hoạt động quản lý nhà nước có liên quan. Các loại phí này đã được quy định như vậy để trang trải chi phí quản lý (chi phí niêm phong, kẹp chì, gắn xi, chi phí liên quan đến thu phí, trả công cho người thu phí, chi phí áp tải hàng, bảo dưỡng tài sản, máy móc và thiết bị sử dụng để thu phí, mua vật liệu và chi phí khác liên quan trực tiếp đến việc thu phí), cũng như chi phí lưu kho và bảo quản hàng hoá. Phí xử lý thủ tục hải quan đối với ô tô và xe máy cao hơn vì phải kiểm tra từng bộ linh kiện của ô tô và xe máy.

183. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Chính phủ Việt Nam đang sửa đổi quy định hiện hành về phí hải quan và phí lưu kho để phù hợp với Điều VIII của GATT 1994. Phí làm thủ tục hải quan sẽ thu đối với cả hàng nhập khẩu và hàng xuất khẩu với cùng mức như nhau dựa trên các mức phí cụ thể cho các dịch vụ cụ thể được cung ứng và không có ngoại lệ dựa trên nguồn gốc xuất xứ của nước xuất hàng hoặc đích đến. Phí lưu kho sẽ dựa trên cân nặng hoặc thể tích của hàng lưu ở kho của cơ quan hải quan. Phí thu được sẽ được hải quan giữ lại để trang trải chi phí lưu kho và chi phí xử lý thủ tục, nếu cần thiết sẽ được ngân sách Nhà nước cấp bổ sung kinh phí. Đại diện của Việt Nam cho biết rằng Chính phủ sẽ ban hành một Quyết định cấp Bộ về phí xử lý thủ tục hải quan trước khi gia nhập, hệ thống phí mới này sẽ thay thế phí hiện hành được mô tả ở các Bảng số 9, 22(a), và 22(b).

184. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng kể từ thời điểm gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng các loại phí và lệ phí với các dịch vụ được cung ứng được thu cho hoặc liên quan đến hoạt động xuất nhập khẩu, bao gồm các nội dung được thảo luận tại đoạn 178 đến 183 trên đây, phù hợp với các quy định của Hiệp định WTO, đặc biệt là các Điều VIII và X của Hiệp định GATT 1994. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng các loại phí và lệ phí này sẽ được giới hạn tương đương với chi phí dịch vụ được cung ứng. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng việc áp dụng các khoản phí đặc biệt cao hơn đối với một số loại hàng nhập khẩu sẽ được bãi bỏ từ thời điểm gia nhập và các khoản phí dựa theo trị giá hoặc khối lượng nhập khẩu hoặc nhằm mục đích thu ngân sách sẽ được bãi bỏ vào thời điểm gia nhập hoặc được sửa đổi phù hợp với các quy định của Điều VIII. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng thông tin liên quan đến việc áp dụng và mức phí, số thu từ phí và việc sử dụng các loại phí đó sẽ được cung cấp cho Thành viên WTO khi có yêu cầu. Ban công tác ghi nhận các cam kết này.

Áp dụng thuế nội địa

185. Đại diện của Việt Nam cho biết một số loại hàng hoá nhất định thuộc diện chịu thuế tiêu thụ đặc biệt (TTĐB) theo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt ngày 30/6/1990 và các Luật Thuế Tiêu thụ đặc biệt sửa đổi ngày 5/7/1993, 28/10/1995 và 20/5/1998. Hệ thống thuế này được hướng dẫn chi tiết tại Thông tư 98/TC/TCP của Bộ Tài chính. Ban đầu, thuế suất dao động từ 32 đến 70% đối với thuốc lá, 75 đến 90% đối với bia, 15 đến 90% đối với các đồ uống có cồn, 100%

đối với các loại pháo nổ (trừ pháo hoa), 30 đến 100% đối với ô tô và 15% đối với sản phẩm xăng dầu. Bia tươi, bia chai, bia lon được đánh thuế khác nhau theo định hướng tiêu dùng và theo đó là độ co giãn của nhu cầu với từng loại bia. Với hiệu lực từ 1/1/1999, Luật thuế tiêu thụ đặc biệt mở rộng phạm vi áp dụng với nhiều hàng hoá và dịch vụ “không thiết yếu” bao gồm ô tô (loại dưới 24 chỗ), máy điều hoà không khí, vàng mã và hàng mã, vũ trường, mát xa, quán karaoke, casino, trò chơi bằng máy giắc-pốt, kinh doanh giải trí có đặt cược, dịch vụ gôn bao gồm bán vé và thẻ hội viên câu lạc bộ đánh gôn. Xổ số được bổ sung vào danh sách từ 2003.

186. Trị giá tính thuế TTĐB là giá đã bao gồm thuế nhập khẩu đối với hàng nhập khẩu và giá bán xuất xưởng đối với hàng hoá sản xuất trong nước. Thuế tiêu thụ đặc biệt được áp dụng thống nhất cho cả hàng nhập khẩu và hàng sản xuất trong nước. Tuy nhiên, thuốc lá điều sản xuất từ nguyên liệu nhập khẩu chịu thuế suất cao hơn thuốc lá điều sản xuất từ nguyên liệu trong nước.

187. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng, trên nguyên tắc, tất cả các cá nhân và doanh nghiệp sản xuất hoặc nhập khẩu hàng hoá thuộc diện chịu thuế tiêu thụ đặc biệt phải chịu trách nhiệm đóng thuế. Tuy nhiên, Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt quy định các trường hợp được xem xét miễn giảm thuế đối với các doanh nghiệp gặp khó khăn do thiên tai, dịch họa và tai nạn bất ngờ. Tiêu chí được hưởng ưu đãi giảm thuế tiêu thụ đặc biệt do thiên tai, dịch họa hoặc tai nạn bất ngờ được liệt kê tại Điều 16 Nghị định 149/2003/NĐ-CP ngày 4/12/2003. Số tiền thuế được giảm được tính toán trên cơ sở thiệt hại phát sinh và không được vượt quá 30% tổng số tiền thuế phải nộp. Tuy nhiên, trong trường hợp thiệt hại nghiêm trọng làm doanh nghiệp không còn khả năng sản xuất, kinh doanh và nộp thuế, có thể xem xét cho miễn thuế. Việc miễn thuế cho doanh nghiệp đầu tư vào công nghệ mới và mở rộng sản xuất đã bị bãi bỏ.

188. Ban đầu thuế TTĐB không áp dụng đối với ô tô sản xuất hoặc lắp ráp trong nước. Kể từ 1/1/1999 các loại xe này trên nguyên tắc phải chịu thuế tiêu thụ đặc biệt. Tuy nhiên, theo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt và Thông tư 168/1999/TT-BTC của Bộ Tài chính, các doanh nghiệp lắp ráp ô tô trong nước được giảm 95% thuế tiêu thụ đặc biệt cho tới hết năm 2003, và việc giảm thuế có thể được gia hạn thêm 5 năm tiếp theo đối với các doanh nghiệp vẫn bị thua lỗ. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng Điều 16 của Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt sửa đổi số 08/2003/QH11 ngày 17/6/2003 cho phép giảm thuế tiêu thụ đặc biệt đối với nhà sản xuất ô tô trong nước cho đến ngày 31/12/2006. Các doanh nghiệp kinh doanh sản gôn được giảm 30% thuế tiêu thụ đặc biệt trong thời hạn 3 năm kể từ 1999 và các cơ sở sản xuất bia nhỏ bị thua lỗ được giảm thuế tiêu thụ đặc biệt tương đương với mức lỗ hàng năm như một giải pháp quá độ cho tới năm 2004. Miễn thuế đối với các cơ sở sản xuất bia nhỏ bị thua lỗ đã được xoá bỏ theo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt sửa đổi số 08/2003/QH11 ngày 17/6/2003.

189. Một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam áp dụng mức thuế tiêu thụ đặc biệt mang tính phân biệt đối xử đối với thuốc lá nhập khẩu, thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt thấp hơn đối với

rượu thuốc, thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt ưu đãi hơn đối với bia và ô tô sản xuất trong nước có khả năng vi phạm quy định WTO. Thuế tiêu thụ đặc biệt áp dụng đối với thuốc lá điều và bia rõ ràng trái với Điều III của Hiệp định GATT 1994 do áp dụng thuế suất khác biệt đối với các hàng hoá tương tự và các Thành viên này yêu cầu Việt Nam đưa ra kế hoạch chi tiết loại bỏ sự phân biệt đối xử hiện nay cho Ban công tác. Theo quan điểm của các Thành viên này, đối xử ưu đãi về thuế đối với các nhà sản xuất trong nước cũng không phù hợp với nguyên tắc đãi ngộ quốc gia của Điều III và cần được bãi bỏ trước khi gia nhập. Các Thành viên này yêu cầu Việt Nam cam kết áp dụng các mức thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt thống nhất đối với các sản phẩm này từ thời điểm gia nhập và sẽ áp dụng các biện pháp thuế phù hợp với Điều III của Hiệp định GATT, không hỗ trợ bảo hộ sản xuất trong nước.

190. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng theo Điều 7 của Luật thuế tiêu thụ đặc biệt ngày 20/8/1998, thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt khác biệt chỉ được áp dụng cho thuốc lá được sản xuất từ nguyên liệu trong nước và từ nguyên liệu ngoại nhập. Liên quan tới bia, Việt Nam áp dụng thuế tiêu thụ đặc biệt để điều tiết tiêu dùng các sản phẩm xa xỉ, có giá trị cao so với các sản phẩm giá trị thấp và để kiểm soát tiêu thụ đồ uống có cồn, và do đó đã áp thuế suất thấp hơn cho các sản phẩm giá thành thấp như bia hơi, rượu thuốc là các sản phẩm chủ yếu được người có thu nhập thấp tiêu dùng. Bia hơi và bia tươi đều được sản xuất trong nước và Việt Nam chỉ nhập khẩu một lượng nhỏ bia tươi. Đại diện của Việt Nam nhắc lại rằng quy định giảm thuế tiêu thụ đặc biệt cho các nhà máy bia nhỏ thua lỗ đã bị huỷ bỏ theo Luật thuế tiêu thụ đặc biệt sửa đổi số 08/2003/QH11 ngày 17/6/2003. Đối với ô tô, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng ngành sản xuất ô tô vẫn là một ngành non trẻ ở Việt Nam. Để hỗ trợ ngành này, thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt ưu đãi đã được áp dụng cho các doanh nghiệp sản xuất ô tô từ khi cấp giấy phép đầu tư. Tuy nhiên, sau khi cân đối giữa nhu cầu hỗ trợ ngành công nghiệp này và những tác động tiêu cực tiềm năng có thể xảy ra do áp dụng thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt thấp hơn, Việt Nam đã thống nhất loại bỏ dần ưu đãi về thuế suất tiêu thụ đặc biệt dành cho ô tô sản xuất trong nước đến cuối năm 2006. Trả lời yêu cầu về rà soát lại lộ trình này, đại diện Việt Nam đã thông báo rằng Luật sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật thuế tiêu thụ đặc biệt và Luật thuế giá trị gia tăng đã được thông qua tháng 11/2005 và có hiệu lực từ ngày 1/1/2006. Luật này quy định thuế suất thuế TTĐB thống nhất đối với thuốc lá, bia hơi và bia tươi, và ô tô. Theo quan điểm của đại diện của Việt Nam, luật này hoàn toàn tuân thủ nguyên tắc đối xử quốc gia về thuế TTĐB.

191. Liên quan tới các mức thuế suất thấp hơn đối với rượu thuốc, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng rượu thuốc có nồng độ cồn thấp so với các loại rượu khác, được sử dụng nhằm mục đích chữa bệnh, điều trị bệnh, mà không được sử dụng như các loại đồ uống có cồn thông thường. Sản phẩm này không cạnh tranh trực tiếp với các sản phẩm có cồn khác và lượng rượu thuốc được sản xuất và tiêu dùng không đáng kể. Tuy nhiên, quy định áp dụng thuế suất tiêu thụ đặc biệt chung 20% đối với rượu thuốc, rượu có độ cồn dưới 20 độ và rượu hoa quả

đã được ban hành trong Luật sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật Thuế Tiêu thụ đặc biệt và Luật Thuế Giá trị gia tăng được thông qua tháng 11/2005. Đại diện của Việt Nam cung cấp Biểu cập nhật các thuế suất thuế tiêu thụ đặc biệt áp dụng từ ngày 1/1/2006 trong Bảng 10.

Bảng 10: Hàng hoá và dịch vụ chịu thuế tiêu thụ đặc biệt (từ ngày 1/1/2006)

STT	Tên hàng hoá, dịch vụ	Thuế suất (%)
I.	Hàng hoá	
1.	Thuốc lá điếu, xì gà	
	a) Xì gà	65
	b) Thuốc lá điếu	
	- Từ 2006 đến 2007	55
	- Từ 2008	65
2.	Rượu	
	a) Rượu từ 40 độ trở lên	65
	b) Rượu từ 20 độ đến dưới 40 độ	30
	c) Rượu dưới 20 độ, rượu hoa quả, rượu thuốc	20
3	Bia	
	a) Bia chai, bia hộp	75
	b) Bia hơi, bia tươi	
	- Năm 2006-2007	30
	- Từ năm 2008	40
4.	Ô tô	
	a) Ô tô từ 5 chỗ ngồi trở xuống	50
	b) Ô tô từ 6 đến 15 chỗ ngồi	30
	c) Ô tô từ 16 đến dưới 24 chỗ ngồi	15
5.	Xăng các loại, nap-ta (naptha), chế phẩm tái hợp và các chế phẩm khác dùng để pha chế xăng	10
6.	Điều hoà nhiệt độ công suất từ 90.000 BTU trở xuống	15
7.	Bài lá	40
8.	Vàng mã, hàng mã	70
II.	Dịch vụ	
1.	Kinh doanh vũ trường, mát-xa, ka-ra-ô-kê	30
2.	Kinh doanh ca-si-nô, trò chơi bằng máy giắc-pốt	25
3.	Kinh doanh giải trí có đặt cược	25
4.	Kinh doanh gôn: bán thẻ hội viên, vé chơi gôn	10
5.	Kinh doanh xổ số	15

* Phụ tùng ô tô không thuộc diện chịu thuế TTĐB

192. Một số Thành viên lưu ý rằng các doanh nghiệp trong nước của Việt Nam sản xuất rượu vodka và whiskey ở mức 39 độ cồn và cho rằng thuế TTĐB của Việt Nam đối với rượu mạnh trên thực tế tạo ra phân biệt đối xử đối với hàng nhập khẩu. Các Thành viên này đề nghị Việt Nam giải quyết lo ngại này. Các Thành viên cũng đề nghị Việt Nam áp dụng thuế TTĐB thống nhất với tất cả các loại bia.

193. Liên quan đến thuế giá trị gia tăng, đại diện của Việt Nam cho biết Luật về Thuế giá trị gia tăng (VAT) 1999 đã thay thế Luật Thuế doanh thu, quy định 4 mức thuế suất (0, 5, 10 và 20 %). Tuy nhiên, Luật VAT sửa đổi áp dụng từ 1/1/2004 (Luật ngày 17/6/2003) đã bãi bỏ thuế suất VAT mức 20%. Thuế được thu hàng tháng và quyết toán vào cuối mỗi năm dương lịch. Thuế VAT áp dụng chung với tất cả hàng hoá và dịch vụ thuộc đối tượng chịu thuế và được sử dụng cho sản xuất và tiêu dùng ở Việt Nam không tính đến nguồn gốc xuất xứ. Danh mục hàng hoá không thuộc diện chịu thuế VAT đã được ban hành kèm theo Thông tư số 122/2000/TT-BTC ngày 29/12/2000 của Bộ Tài chính. Đại diện Việt Nam cũng đã cung cấp danh mục chi tiết các mặt hàng nhập khẩu chịu thuế VAT năm 2003 (miễn thuế VAT, chịu thuế VAT ở mức 5%, 10%) phù hợp với Thông Tư Số 84/2003/TT-BTC ngày 28/8/2003 của Bộ Tài chính (xem thông báo trong tài liệu WT/ACC/VNM/28/Add.2). Trả lời bình luận của các Thành viên, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Luật thuế VAT sửa đổi có hiệu lực từ 1/1/2004 quy định các mặt hàng chịu thuế tiêu thụ đặc biệt thuộc diện chịu thuế VAT.

194. Một Thành viên lưu ý rằng việc miễn thuế VAT đối với hàng nông sản và thủy sản sơ chế và chưa chế biến do các tổ chức và cá nhân tại Việt Nam bán ra là phân biệt đối xử bởi các mặt hàng nhập khẩu tương tự bị đánh thuế 5%. Thành viên này đề nghị Việt Nam đưa các nhà sản xuất sản phẩm nông sản thô và chưa chế biến vào diện chịu thuế VAT, hoặc cam kết miễn thuế VAT cho những sản phẩm này nhập khẩu từ thời điểm gia nhập. Đáp lại, đại diện của Việt Nam giải thích rằng mục đích của biện pháp này không nhằm bảo hộ sản xuất trong nước so với nhập khẩu mà là biện pháp nhằm đơn giản hoá việc quản lý hệ thống thuế VAT. Nhiều hộ gia đình nông dân với quy mô nhỏ bán sản phẩm của mình mà không có hoá đơn, tạo ra khó khăn cho việc thu và quản lý thuế. Năng lực quản lý của Việt Nam trong lĩnh vực này rất hạn chế. Tuy nhiên, cân nhắc các đề xuất của các Thành viên, Việt Nam đã rà soát các quy định của mình về VAT và đã thông qua Luật sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật thuế tiêu thụ đặc biệt và Luật thuế giá trị gia tăng tháng 11/2005 miễn thuế VAT cho tất cả các sản phẩm nông nghiệp thô và chưa chế biến được sản xuất trong nước cũng như nhập khẩu. Đại diện của Việt Nam cung cấp một danh mục cập nhật các sản phẩm được miễn thuế VAT này ở Bảng 11.

195. Lưu ý rằng máy móc thiết bị nhập khẩu để cấu thành tài sản cố định của các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài được miễn thuế GTGT tại Việt Nam theo Điều 60 của Luật đầu tư nước ngoài, một Thành viên yêu cầu Việt Nam áp dụng quy định miễn thuế này một cách thống nhất và phù hợp với Điều III của Hiệp định GATT 1994 vì quy định miễn thuế này

không được áp dụng nếu máy móc thiết bị đó có thể được sản xuất tại Việt Nam.

196. Đáp lại, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng theo Điều 60 của Nghị định 24/2000/NĐ-CP, các máy móc, thiết bị và các phương tiện vận tải chuyên dụng sử dụng trong các dây chuyền công nghệ mà trong nước chưa sản xuất được và được nhập khẩu để tạo tài sản cố định của các doanh nghiệp có vốn đầu tư trực tiếp nước ngoài hoặc để thực hiện hợp đồng hợp tác kinh doanh sẽ không bị đánh thuế giá trị gia tăng (VAT). Theo quan điểm của đại diện Việt Nam, quy định này không trái với Điều III của Hiệp định GATT 1994 vì không thể so sánh với những “hàng hoá nội địa tương tự”, và mục đích của biện pháp này không phải nhằm bảo hộ sản xuất trong nước mà nhằm khuyến khích các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài đầu tư và thiết lập cơ sở sản xuất tại Việt Nam. Biện pháp này ưu đãi các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài hơn các doanh nghiệp trong nước. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng các máy móc thiết bị sản xuất tại Việt Nam đều phải chịu mức thuế VAT giống như các máy móc thiết bị nhập khẩu.

197. Vấn đề đánh thuế đối với đồ uống có cồn được nhiều Thành viên Ban công tác quan tâm. Một số Thành viên lưu ý rằng thuế tuyệt đối trên một lít cồn nguyên chất là cách để đảm bảo không phân biệt đối xử -- yêu cầu được coi là một bộ phận của cam kết của Việt Nam về thuế tiêu thụ đặc biệt. Ngoài ra, một chế độ thuế tiêu thụ đặc biệt dựa trên thuế tuyệt đối trên một lít cồn nguyên chất sẽ hạn chế được buôn lậu và hàng giả, làm tăng tổng số thu thuế tiêu thụ đặc biệt và khiến việc quản lý dễ dàng hơn so với hệ thống thuế theo tỷ lệ phần trăm. Những Thành viên này lưu ý rằng Việt Nam sẽ cần thay đổi luật pháp của mình để làm cho chế độ thuế tiêu thụ đặc biệt phù hợp với nghĩa vụ của Việt Nam trong WTO. Những Thành viên này nhắc lại những án lệ được coi là cơ sở luật của WTO về hệ thống thuế tiêu thụ đặc biệt dựa trên thuế phần trăm và thúc giục Quốc hội Việt Nam cân nhắc các án lệ này khi thực thi cam kết. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng khi đã trở thành Thành viên WTO, Việt Nam vẫn duy trì chủ quyền để thực hiện chính sách thuế minh bạch, không phân biệt đối xử nhằm hỗ trợ các mục tiêu chính sách trong nước và phù hợp với nghĩa vụ theo Hiệp định WTO.

198. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập, Việt Nam đảm bảo các luật, quy định và các biện pháp khác liên quan đến thuế và phí nội địa đánh trên hàng nhập khẩu, ngoại trừ những mặt hàng liên quan đến rượu chưng cất và bia, sẽ phù hợp với nghĩa vụ của Việt Nam trong WTO, đặc biệt là Điều III của Hiệp định GATT 1994 và Việt Nam sẽ thực thi các luật, quy định và các biện pháp khác phù hợp với những nghĩa vụ này. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng trong vòng 3 năm kể từ ngày gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng thuế tiêu thụ đặc biệt và các loại thuế nội địa khác đối với rượu chưng cất và bia phù hợp với Hiệp định WTO, bao gồm các Điều I và III của Hiệp định GATT 1994. Cuối cùng, đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng, trong vòng 3 năm kể từ ngày gia nhập, tất cả các loại rượu chưng cất có nồng độ cồn từ 20 độ trở lên sẽ chịu một mức thuế tuyệt đối trên một lít cồn nguyên chất hoặc một mức thuế suất phần trăm duy nhất. Ban công tác ghi nhận các cam kết

này.

199. Ngoài ra, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, trong vòng 3 năm kể từ ngày gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng một mức thuế suất phần trăm thống nhất với tất cả các sản phẩm bia không phân biệt bao bì đóng gói sản phẩm, nghĩa là bia tươi, bia hơi, bia chai hoặc bia lon. Ban công tác ghi nhận cam kết này.

Hạn chế định lượng nhập khẩu, bao gồm cấm, hạn ngạch và chế độ cấp phép nhập khẩu

200. Đại diện của Việt Nam nói rằng Việt Nam đã và đang nói lỏng các biện pháp hạn chế định lượng đối với hàng nhập khẩu, nhưng nêu rõ hiện nay Việt Nam áp dụng các biện pháp cấm nhập khẩu, giấy phép nhập khẩu hạn chế/hạn ngạch và một số biện pháp quản lý chuyên ngành. Các Thành viên cho rằng các biện pháp hạn chế định lượng là trái với Điều XI của Hiệp định GATT, theo đó Việt Nam phải cung cấp một danh sách đầy đủ về các biện pháp hạn chế định lượng hiện tại, bao gồm tất cả các biện pháp cấm, hạn ngạch và yêu cầu về giấy phép mang tính hạn chế. Việt Nam cũng cần cung cấp lộ trình loại bỏ các biện pháp đang áp dụng hoặc thay thế các biện pháp đó bằng các biện pháp cụ thể phù hợp với WTO, hoặc đưa ra những lý do phù hợp với quy định của WTO để lý giải cho việc duy trì các biện pháp này. Đáp lại, đại diện của Việt Nam đã cung cấp thông tin sau: một danh sách về các biện pháp cấm nhập khẩu và lý do áp dụng (Bảng 12); một danh sách các loại hoá chất độc bị cấm nhập khẩu hoặc thuộc diện phê duyệt có điều kiện (Bảng 13(a) và (b)); và một danh sách các sản phẩm thuộc diện quản lý bằng các biện pháp chuyên ngành (Bảng 14). Đại diện Việt Nam lưu ý rằng khái niệm "lĩnh vực cấm kinh doanh" (xem đoạn 33 và Bảng 1) đề cập tới việc cấm cả các hoạt động kinh doanh trong nước và việc nhập khẩu các sản phẩm tương ứng. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng theo quan điểm của Việt Nam, tất cả các biện pháp hạn chế nhập khẩu không phù hợp với WTO, ngoại trừ hạn chế đối với đường, đã được bãi bỏ (xem đoạn 222 dưới đây). Đáp lại một câu hỏi của các Thành viên, đại diện Việt Nam cho biết thêm rằng các hạn chế về phương thức thanh toán được áp dụng năm 1998 đã bị bãi bỏ từ ngày 1/5/2001 theo Quyết định 46/2001/QĐ-TTg ngày 4/4/2001.

201. Các cơ quan chủ yếu chịu trách nhiệm ban hành các quy định và hướng dẫn cụ thể liên quan đến các mặt hàng cấm nhập khẩu bao gồm Bộ Quốc phòng, Bộ Văn hoá Thông tin, Bộ Công nghiệp, Bộ Y tế. Hạn chế đối với các hàng hoá độc hại được áp dụng như nhau cả với các thương nhân Việt Nam và thương nhân nước ngoài. Trong các trường hợp đặc biệt, việc nhập khẩu không vì mục đích kinh doanh các mặt hàng thuộc diện cấm nhập khẩu phải được Thủ tướng Chính phủ cho phép trên cơ sở ý kiến của các Bộ, ngành hữu quan. Tuy nhiên, với những sản phẩm được nhập khẩu phục vụ an ninh (ví dụ nhập khẩu vũ khí), thủ tục trong các trường hợp này có thể không được công bố chính thức.

202. Một số Thành viên đặt câu hỏi liệu Việt Nam có sử dụng các công cụ hạn chế thương

mai trong các lĩnh vực an ninh, môi trường và y tế hoặc các lĩnh vực khác. Đáp lại, đại diện của Việt Nam trả lời rằng do những hạn chế về năng lực quản lý, Việt Nam không thể áp dụng các biện pháp thay thế khác để đảm bảo các mục tiêu về an toàn, sức khỏe và môi trường.

203. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Việt Nam cấm nhập khẩu quần áo đã qua sử dụng nhằm bảo vệ sức khỏe cộng đồng do không thể áp dụng cơ chế nào khác và cũng không có hệ thống thiết bị xử lý và loại trừ bệnh dịch khỏi quần áo cũ nhập khẩu vào Việt Nam. Việt Nam lưu ý rằng không có một tổ chức hay cá nhân nào được cấp Giấy phép Đăng ký kinh doanh đối với hàng tiêu dùng đã qua sử dụng thuộc diện cấm nhập khẩu. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm là một số Thành viên WTO có trình độ phát triển cao hơn Việt Nam cũng vẫn còn duy trì biện pháp cấm nhập khẩu đối với một số mặt hàng đã qua sử dụng nhất định.

204. Đại diện của Việt Nam cũng lưu ý rằng biện pháp cấm nhập khẩu thuốc lá điều là một phần của Chương trình chống hút thuốc nhằm hạn chế sản xuất và tiêu thụ thuốc lá. Mặc dù hiện nay vẫn còn tồn tại một số đơn vị sản xuất thuốc lá, Việt Nam không chủ trương phát triển ngành sản xuất thuốc lá và không khuyến khích thành lập thêm cơ sở sản xuất mới. Đại diện Việt Nam cho biết thêm những quy định hạn chế sản xuất và tiêu thụ thuốc lá được quy định trong Nghị quyết của Chính phủ số 12/2000/NQ-CP ngày 14 tháng 8 năm 2000 về Chính sách quốc gia phòng, chống tác hại của thuốc lá trong giai đoạn 2000 - 2010 và Nghị định 76/2001/NĐ-CP ngày 22 tháng 10 năm 2001. Việt Nam cũng đã ký Công ước khung về Kiểm soát thuốc lá được Tổ chức Y tế Thế giới thông qua ngày 25 tháng 5 năm 2003 nhằm mục đích hạn chế số người tử vong ngày càng cao vì các bệnh liên quan đến thuốc lá. Tuy nhiên, Việt Nam cũng đang tìm các biện pháp thay thế phù hợp với các quy định của WTO để đạt được các mục tiêu này và theo đó cam kết sẽ loại bỏ biện pháp cấm nhập khẩu xì gà và thuốc lá điều tại thời điểm gia nhập. Đại diện của Việt Nam giải thích rằng Việt Nam dự định áp dụng hạn ngạch đối với lượng sản xuất có tính tới lượng nhập khẩu, nghĩa là lượng thuốc lá điều nhập khẩu sẽ được trừ vào lượng hạn ngạch sản xuất. Một doanh nghiệp thương mại nhà nước sẽ là nhà độc quyền nhập khẩu và phân phối bán buôn thuốc lá điều cũng như các sản phẩm từ thuốc lá sợi khác. Ngay khi gia nhập, Việt Nam sẽ chỉ định Tổng công ty thuốc lá Việt Nam (VINATABA) là doanh nghiệp thương mại nhà nước. Hiện nay, VINATABA là doanh nghiệp nhà nước sản xuất một số sản phẩm thuốc lá trong nước và gia công cho các nhãn hiệu nước ngoài theo giấy phép. Tổng công ty này đã là nhà sản xuất chính các sản phẩm thuốc lá ở Việt Nam và là nhà phân phối lớn nhất.

205. Một Thành viên bày tỏ lo ngại về việc Việt Nam chỉ định một doanh nghiệp tiến hành sản xuất và phân phối các sản phẩm thuốc lá làm doanh nghiệp nhập khẩu và bán buôn các sản phẩm thuốc lá nhập khẩu. Theo Thành viên này, các quyền lợi của một nhà sản xuất các sản phẩm thuốc lá sẽ xung đột với khả năng có thể tạo cơ hội tiếp cận minh bạch và không phân biệt cho hàng nhập khẩu với khối lượng đáp ứng được nhu cầu đối với các sản phẩm

nhập khẩu. Theo các nguyên tắc của WTO, VINATABA, được độc quyền trong việc nhập khẩu các sản phẩm thuốc lá đã qua chế biến, phải có nghĩa vụ đảm bảo khả năng tiếp cận thị trường mang tính không phân biệt đối xử cho hàng nhập khẩu và không được ưu tiên cho sản xuất và phân phối các sản phẩm trong nước.

206. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng từ thời điểm gia nhập, việc cấm nhập khẩu thuốc lá điếu và các sản phẩm từ nguyên liệu thuốc lá đã qua chế biến khác sẽ được bãi bỏ và được thay thế bằng một lượng hạn ngạch sản xuất trong đó bao gồm cả lượng nhập khẩu. Hạn ngạch sản xuất trong nước sẽ giảm đi theo khối lượng thuốc lá điếu nhập khẩu. Một doanh nghiệp thương mại nhà nước sẽ tạo khả năng tiếp cận thị trường Việt Nam cho các sản phẩm thuốc lá đã qua chế biến, bao gồm cả thuốc lá điếu, phù hợp với các quy định của WTO, và cơ chế này sẽ được vận hành một cách minh bạch và không mang tính phân biệt đối xử. Ban công tác ghi nhận những cam kết này.

207. Việt Nam cấm nhập khẩu, đăng ký và lưu thông xe máy có động cơ trên 175 cm³ để đảm bảo an toàn giao thông. Các loại xe máy có động cơ trên 175 cm³ chỉ được phép nhập khẩu vì mục đích đặc biệt như dùng cho lực lượng vũ trang, an ninh, hoặc dùng trong thi đấu thể thao. Đáp lại yêu cầu dỡ bỏ biện pháp cấm này khi gia nhập với lý do xe máy loại này được sản xuất và trao đổi như một mặt hàng thương mại vì mục đích phi quân sự ở nhiều nước, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng biện pháp cấm này được áp dụng trên cơ sở không phân biệt đối xử và trong nước không sản xuất xe gắn máy loại này.

208. Đại diện của Việt Nam sau đó xác nhận rằng, từ ngày 31/5/2007, Việt Nam sẽ thiết lập một hệ thống minh bạch và không phân biệt đối xử cho việc nhập khẩu, phân phối và sử dụng xe máy phân khối lớn của các cá nhân và các công ty nếu các cá nhân và các công ty này đáp ứng được các tiêu chuẩn hợp lý. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng cam kết này được đưa ra không làm ảnh hưởng tới những cam kết về phân phối trong Biểu cam kết cụ thể của Việt Nam. Người mua hoặc người sử dụng tiềm năng xe máy phân khối lớn sẽ phải có giấy phép điều khiển xe của cơ quan thẩm quyền trước khi mua và sử dụng xe phân khối lớn. Để đảm bảo trách nhiệm của người điều khiển xe phân khối lớn, người xin giấy phép lái xe phân khối lớn phải đáp ứng các yêu cầu như đạt một độ tuổi nhất định và thể hiện hiểu biết và kỹ năng điều khiển an toàn xe phân khối lớn. Những nhà phân phối xe phân khối lớn chỉ được phép bán xe máy loại này cho những người mua có giấy phép lái xe còn hiệu lực do cơ quan nhà nước có thẩm quyền cấp. Việc phê duyệt nhập khẩu xe phân khối lớn (ví dụ phê duyệt của Bộ Công an hoặc Bộ Thương mại) sẽ được tiến hành dưới hình thức cấp phép tự động phù hợp với các quy định của WTO như Hiệp định GATT 1994 và Hiệp định về thủ tục cấp phép nhập khẩu và không hạn chế về phân khối động cơ, áp dụng dựa trên các tiêu chí công khai và không mang tính phân biệt đối xử cũng như không hạn chế về số lượng chung. Những nhà phân phối có thể nhập khẩu xe phân khối lớn để trưng bày và phục vụ các chương trình đào tạo lái xe. Ban công tác ghi nhận các cam kết này.

209. Một Thành viên đề nghị Việt Nam cung cấp số liệu về sản xuất và đăng ký xe ô tô và xe tải và giải thích cơ sở của việc cấm nhập khẩu hiện hành đối với xe đã qua sử dụng. Đáp lại, đại diện của Việt Nam thông báo rằng 51.500 xe đã được đăng ký hàng năm từ năm 2002-2005, bao gồm 18.980 xe tải và 24.200 xe khách. Trong giai đoạn 2003 -2004, khoảng 43.850 xe ô tô và xe tải đã được sản xuất hàng năm. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng Việt Nam coi các biện pháp cấm nhập khẩu phụ tùng xe máy đã qua sử dụng là biện pháp hữu hiệu nhất mà Việt Nam có thể thực hiện để đảm bảo an toàn trong điều kiện hiện tại vì không có cơ chế khả thi nào khác. Được đề nghị xem xét lại để huỷ bỏ việc cấm nhập khẩu (theo quan điểm của các Thành viên thì đây không phải là biện pháp ít gây hạn chế thương mại nhất) đại diện của Việt Nam sau đó xác nhận rằng Việt Nam sẽ bãi bỏ qui định cấm nhập khẩu ô tô cũ và thay thế việc đánh thuế bổ sung từ thời điểm gia nhập. Các thông tin chi tiết về đề xuất chính sách mới được cung cấp tại Bảng 15. Việc nhập khẩu xe đã qua sử dụng đã được cho phép từ 1/5/2006. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng Việt Nam đang xây dựng một hệ thống tiêu chuẩn kỹ thuật, môi trường và an toàn sức khoẻ con người đối với phương tiện giao thông phù hợp với nguyên tắc của WTO. Các quy định về việc này sẽ sớm được ban hành. Việt Nam sẽ chỉ áp dụng các biện pháp kỹ thuật cho xe ô tô cũ phù hợp với Hiệp định Các Hàng rào kỹ thuật trong Thương mại (TBT). Ban công tác nghi nhận những cam kết này.

210. Một Thành viên lưu ý rằng đánh thuế nhập khẩu bổ sung đối với ô tô cũ chỉ có thể áp dụng với các sản phẩm khi có các dòng thuế riêng cho ô tô đã sử dụng. Thành viên này thúc giục Việt Nam không được áp dụng thuế bổ sung không phù hợp với quy định của WTO. Đáp lại, đại diện của Việt Nam thừa nhận rằng biểu thuế của Việt Nam chỉ mới cung cấp chi tiết ở mức HS 8 số cho xe ô tô đã qua sử dụng theo nhóm HS 8703. Theo các quy định hiện hành, tất cả ô tô đã qua sử dụng không có HS chi tiết ở mức 8 số chịu thuế ở mức 150% mức áp dụng cho ô tô mới, theo quy định cấm nhập khẩu trước đó, xe ô tô cũ chỉ được nhập khẩu trong trường hợp đặc biệt khi được Thủ tướng Chính phủ cho phép. Khi gia nhập WTO, Việt Nam sẽ thay thế biện pháp cấm hiện nay bằng các mức thuế nhập khẩu đối với xe đã qua sử dụng như đã đưa ra trong Biểu cam kết mở cửa thị trường hàng hoá.

211. Các Thành viên cũng đề nghị Việt Nam cung cấp danh mục những loại đồ chơi trẻ em được coi là có tác động xấu về giáo dục nhân cách và an toàn xã hội và cung cấp những ví dụ về các sản phẩm văn hoá đồi trụy, phản động. Đại diện của Việt Nam tuyên bố rằng tất cả các sản phẩm văn hoá được xác định là sản phẩm mê tín dị đoan, đồi trụy hay phản động đều bị cấm sản xuất, xuất nhập khẩu, kinh doanh và lưu thông ở Việt Nam, kể cả vì mục đích thương mại và phi thương mại. Việc cấm này được quy định chi tiết tại một số văn bản bao gồm: Luật xuất bản, Luật Báo chí, Pháp lệnh về quảng cáo, Quyết định số 0088/2000/QĐ-BTM ngày 18/11/2000 về quản lý việc xuất nhập khẩu các sản phẩm văn hoá vì các mục đích phi lợi nhuận và thông tư số 48/2006/TT-BVHTT ngày 28/4/2006 của Bộ Văn hoá Thông tin hướng dẫn thực hiện Nghị định số 12/2006/NĐ-CP. Đại diện Việt Nam cung cấp một danh

sách các văn bản pháp luật quy định việc cấm nhập khẩu, sản xuất và lưu thông các sản phẩm văn hoá trong Phụ lục I của Tài liệu WT/ACC/VNM/44.

212. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng các văn bản pháp luật cụ thể nói trên không quy định tiêu chí cụ thể để xác định "các sản phẩm văn hoá mê tín dị đoan, đồi trụy, phản động". Tuy nhiên, các sản phẩm đồi trụy được coi là các sản phẩm văn hoá khiêu dâm trái với đạo đức truyền thống của Việt Nam. Các sản phẩm văn hoá "phản động" là sản phẩm tuyên truyền hoặc truyền bá thù hận, bạo lực; huỷ hoại sự bền vững của cộng đồng dân tộc Việt Nam; tiết lộ an ninh quốc gia, quân sự và các bí mật khác được pháp luật Việt Nam quy định; hoặc xuyên tạc lịch sử, làm tổn hại uy tín của quốc gia hoặc của các vị anh hùng dân tộc... Các sản phẩm "mê tín dị đoan" là các sản phẩm văn hoá, bao gồm tranh ảnh, âm thanh hoặc các nội dung gây hoang tưởng, đi ngược lại tự nhiên, hoặc kích động con người phạm tội và làm trái pháp luật. Đại diện Việt Nam gợi ý rằng văn hoá phẩm đồi trụy, phản động và mê tín dị đoan có thể bao gồm sách, báo, tạp chí, tranh, ảnh, lịch, bưu thiếp, catalogue, tờ rơi, tờ quảng cáo, khẩu hiệu, các loại băng và đĩa âm thanh hoặc băng và đĩa hình, phim (phim nhựa và phim video), ảnh, sản phẩm nghệ thuật và các loại tài liệu và sản phẩm văn hoá khác có nội dung phản động, đồi trụy hoặc mê tín dị đoan. Đại diện của Việt Nam cung cấp danh sách chi tiết hơn về các hàng hoá mê tín dị đoan, đồi trụy, phản động trong tài liệu WT/ACC/VNM/38, trang 3; WT/ACC/VNM/39, trang 10; WT/ACC/VNM/44, trang 38.

213. Liên quan tới đề chơi Quyết định số 0088/2000/QĐ-BTM ngày 18/11/2000. Quyết định này chỉ rõ "những đồ chơi sau đây đồ chơi trẻ em có hại tới giáo dục nhân cách, sức khoẻ của trẻ em hoặc tới an ninh trật tự an toàn xã hội" và do đó bị cấm ở Việt Nam: (i) đồ chơi có hình dáng giống như các loại súng; (ii) súng nén bằng hơi hoặc bằng lò-xo bắn đạn nhựa hoặc các loại đạn khác; (iii) súng bắn nước, hơi nước; (iv) súng bắn phát quang hoặc bắn gây tiếng nổ; (v) các loại đồ chơi có hình dáng giống các loại vũ khí khác (như hình lựu đạn, bom, mìn, bộc phá; giống kiếm, mác, lê, dao găm, cung nỏ; (vi) pháo các loại; (vii) một số loại đồ chơi ảo; (viii) các loại đồ chơi dưới dạng văn hoá phẩm (ấn phẩm, băng, đĩa) và các loại đồ chơi điện tử có hình ảnh, âm thanh, hành động mô tả cảnh đánh nhau, giết người dã man hoặc những hành động xúc phạm nhân phẩm, phá hoại môi trường có hại về thẩm mỹ và giáo dục trẻ em; (ix) phần mềm máy tính và trò chơi điện tử có nội dung kích động bạo lực, mại dâm; (x) các loại đồ chơi dùng điện có điều khiển từ xa có thể gây nhiễu cho các đồ dùng trang thiết bị khác hoặc không bảo đảm an toàn cho trẻ em; (xi) và các loại đồ chơi có sử dụng quốc kỳ, bản đồ Việt Nam, ảnh lãnh tụ không đúng với quy định, hoặc có mục đích xấu.

214. Khi được đề nghị cung cấp danh sách cụ thể theo mã HS các đồ chơi trẻ em và các sản phẩm văn hoá mê tín dị đoan, đồi trụy, phản động bị cấm nhập khẩu, đại diện của Việt Nam thông báo những sản phẩm này có thể nằm trong các mã HS 9501 tới 9505 cho đồ chơi có hại tới phát triển con người, an ninh trật tự, an toàn xã hội, và HS 3706, 4901-4904, 4909-4911, 8524 và 9701-9706 đối với các sản phẩm văn hoá có nội dung mê tín dị đoan, đồi trụy, phản

động. Tuy nhiên, do biểu HS không phân loại các hàng hoá theo nội dung nên không thể cung cấp một danh sách chi tiết hơn.

215. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng việc cấm các sản phẩm văn hoá mê tín dị đoan, đồi trụy, phản động được áp dụng cho tất cả các tổ chức, cá nhân, các thực thể kinh tế trong và ngoài nước trên cơ sở không phân biệt đối xử. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng việc cấm này chỉ dựa trên nội dung độc hại của sản phẩm cụ thể và không được áp dụng để ngăn cản việc nhập khẩu hoặc tiếp cận thị trường tới các kênh phân phối đối với các sản phẩm không thuộc vào những hạng mục bị cấm. Về vấn đề này, đại diện Việt Nam lưu ý rằng các cơ quan quản lý của Bộ Văn hoá thông tin (bao gồm Cục báo chí, Cục xuất bản, Cục điện ảnh, và Cục biểu diễn nghệ thuật) tiến hành kiểm tra đối với tất cả các thành phần kinh tế và đánh giá một sản phẩm có mang tính mê tín dị đoan, đồi trụy hoặc phản động hay không dựa trên luật pháp hiện hành, bao gồm Luật Thương mại, Luật báo chí và Luật xuất bản. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng tất cả các sản phẩm văn hoá sẽ được đưa vào Việt Nam và được phép tiếp cận ngang bằng và không phân biệt đối xử tới các kênh phân phối, trừ khi sau khi kiểm tra sản phẩm, cơ quan quản lý có thẩm quyền của Bộ Văn hoá thông tin quyết định rằng sản phẩm này thuộc vào một trong các hạng mục bị pháp luật Việt Nam cấm. Ban công tác ghi nhận những cam kết này.

216. Trả lời yêu cầu làm rõ hơn của một Thành viên, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các yêu cầu quản lý chuyên ngành của Bộ Văn hoá đối với những văn hoá phẩm không áp dụng cho các sản phẩm không chứa hình ảnh, âm thanh, hoặc lời văn mang nội dung văn hoá, bao gồm đĩa vi tính trắng, và các thiết bị lưu và nhớ dữ liệu trắng (chưa có nội dung) và các phần mềm ứng dụng. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng việc kiểm duyệt các sản phẩm văn hoá phải được cấp phép nhập khẩu chỉ áp dụng cho lần nhập khẩu đầu tiên của một sản phẩm, phù hợp với các quy định áp dụng cho các nhà sản xuất trong nước. Nếu sau khi đã tiến hành kiểm duyệt lần nhập khẩu đầu tiên, Bộ Văn hoá thông tin đã phê duyệt và cho phép lưu hành trên thị trường thì những lần nhập khẩu sau đó của sản phẩm giống hệt từ cùng một nhà xuất khẩu sẽ không bị kiểm duyệt khi tiến hành cấp phép nhập khẩu nhằm mục đích văn hoá nữa. Khi đó, các sản phẩm này sẽ được cấp phép nhập khẩu tự động và được nhập khẩu trực tiếp vào Việt Nam. Ban công tác ghi nhận những cam kết này.

217. Lưu ý rằng máy móc và phần mềm mã hoá có thể tìm thấy trong máy tính, máy tính cầm tay (Palm Pilot), điện thoại... một Thành viên đề nghị Việt Nam cung cấp danh sách chi tiết "máy móc và phần mềm mã hoá chuyên dụng" cấm nhập khẩu trong đó không bao gồm những thiết bị điện tử có công nghệ mã hoá nhằm mục đích thương mại. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng biện pháp cấm nhập khẩu này không áp dụng cho các hàng hoá thương mại phổ biến nói chung có trang bị công nghệ mã hoá và phục vụ tiêu dùng của đại chúng. Chỉ những loại máy móc và phần mềm mã hoá chuyên dụng thuộc bí mật nhà nước là không được nhập khẩu (Quyết định số 46/QĐ-TTg ngày 4/4/2001). Tuy nhiên vì lý do an ninh,

Chính phủ Việt Nam không thể cung cấp một danh sách chi tiết các máy móc và phần mềm mã hoá chuyên dụng áp dụng tại Việt Nam.

218. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng từ thời điểm gia nhập, hạn chế nhập khẩu "thiết bị và phần mềm mã hoá chuyên dụng thuộc diện bí mật Nhà nước" như được đưa ra trong Bảng 12 sẽ không áp dụng cho hàng hoá thương mại phổ biến nói chung có trang bị công nghệ mã hoá phục vụ cho tiêu dùng của đại chúng, ví dụ như tất cả các sản phẩm theo Hiệp định công nghệ thông tin (ITA). Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ cho phép nhập khẩu hàng hoá thuộc Hiệp định ITA và hàng hoá thương mại khác phù hợp với Hiệp định WTO. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng Việt Nam không áp dụng các yêu cầu bất hợp lý và mang tính nhiều khê đối với hàng nhập khẩu khi xác định xem những hàng hoá khác được trang bị công nghệ mã hoá có thuộc diện điều chỉnh của Bảng 12 hay không. Khi các nhà chức trách ở Việt Nam đã quyết định một loại hàng hoá được trang bị công nghệ mã hoá không thuộc diện hạn chế nhập khẩu, quyết định này sẽ áp dụng cho việc nhập khẩu hàng hoá đó trong tương lai. Ban công tác ghi nhận những cam kết này.

219. Một Thành viên bày tỏ lo ngại với lệnh cấm bán và tiêu dùng rượu trên 30% độ cồn trong phạm vi thành phố Hồ Chí Minh. Theo Thành viên này, biện pháp như vậy trên thực tế sẽ có tác dụng cấm rượu nhập khẩu (vì các loại rượu nhập khẩu nói chung cao hơn 40% độ cồn) trong khi cho phép bán rượu sản xuất trong nước với mức 20-30 độ cồn. Thành viên này yêu cầu Việt Nam huỷ bỏ quy định trên. Đáp lại, đại diện của Việt Nam thông báo rằng biện pháp trên liên quan tới việc cấp giấy phép bán rượu mới trong Quận 1. Với số lượng lớn những điểm bán rượu ở khu vực này, UBND TP Hồ Chí Minh đã thông qua Quyết định số 93/2005/QĐ-UBND ngày 9/6/2005 tạm thời đình chỉ việc cấp giấy phép bán rượu mới ở Quận 1. Biện pháp này áp dụng cho tất cả các loại rượu có trên 30% hàm lượng cồn, kể cả rượu nhập khẩu và rượu sản xuất trong nước. Những người bán đã được cấp phép bán rượu được tiếp tục bán rượu như thường lệ, kể cả rượu có trên 30% hàm lượng cồn.

220. Lưu ý rằng Bảng 13(a) có thể bao gồm cả một số loại hoá chất không thuộc phạm vi của Công ước Vũ khí hoá học, một Thành viên đã yêu cầu Việt Nam giải thích cơ sở cho việc cấm các sản phẩm hóa chất này. Việt Nam cũng được yêu cầu cung cấp thêm thông tin về cơ sở của việc nhập khẩu có điều kiện các loại hoá chất trong Bảng 13(b). Đáp lại, đại diện của Việt Nam thông báo rằng Bảng 13(a) liệt kê các hoá chất độc gây nổ, cháy, xói mòn và có tác động xấu đối với sức khoẻ con người và động vật, tài sản, môi trường và an ninh quốc gia, cũng như những hoá chất trong phạm vi của Công ước Vũ khí hoá học. Bảng 13(a) liệt kê các hoá chất độc gây ung thư hoặc nguy hiểm cho sức khoẻ con người và môi trường. Việc mua bán trao đổi các hoá chất này, kể cả nhập khẩu, được quy định tại Nghị định số 68/2005/NĐ-CP ngày 20/5/2005 về an toàn hoá chất và đáp ứng những điều kiện nhất định, như đảm bảo có những trang thiết bị phù hợp. Một Thành viên lưu ý rằng Nghị định số 68/2005/NĐ-CP đã xác định khuôn khổ cho việc mua bán, kể cả nhập khẩu, các hoá chất trong Bảng 13(b) nhưng

cảnh báo rằng Nghị định thiếu các chi tiết về thủ tục và tiêu chuẩn kỹ thuật phù hợp để được phê duyệt hàng nhập khẩu. Thành viên này khuyến khích Việt Nam ban hành các thông tư hướng dẫn phù hợp để làm rõ thêm các thủ tục và tiêu chuẩn kỹ thuật cần thiết để nhập khẩu những hoá chất này.

221. Về hệ thống cấp phép của Việt Nam, một số Thành viên đặt câu hỏi rằng liệu Việt Nam có áp dụng quy trình phù hợp với khái niệm cấp phép nhập khẩu tự động theo Hiệp định về Thủ tục cấp phép nhập khẩu và những Thành viên này yêu cầu giải thích tại sao các Bộ, ngành lại phải quản lý chất lượng hàng nhập khẩu bởi vì đáng ra vấn đề này phải do người mua và người bán xác định. Các Thành viên đề nghị Việt Nam giải thích rõ đối với từng dòng thuế về sự phù hợp của các biện pháp được áp dụng cũng như các trường hợp cụ thể mà không được cấp giấy phép hoặc bị hạn chế định lượng hoặc các hạn chế khác. Một Thành viên lưu ý rằng Việt Nam sử dụng giấy phép tùy ý để hạn chế nhập khẩu các mặt hàng sữa, trứng, ngô, thuốc lá, bông và đường. Thành viên này yêu cầu Việt Nam dỡ bỏ tại thời điểm gia nhập tất cả các biện pháp không biện minh được là phù hợp với quy định của WTO.

222. Đáp lại, đại diện của Việt Nam đã cung cấp thông tin về các thủ tục cấp phép nhập khẩu tại tài liệu WT/ACC/VNM/3/Add.1, Phụ lục 3, sau đó đã được đưa vào tài liệu WT/ACC/VNM/40 ngày 14/9/2005. Các sản phẩm thuộc đối tượng cấp phép nhập khẩu được liệt kê trong Phụ lục 2 của tài liệu WT/ACC/VNM/33. Mặc dù ban đầu Việt Nam dự tính sẽ chỉ dỡ bỏ hạn ngạch và yêu cầu giấy phép mang tính hạn chế đối với một số mặt hàng phi nông nghiệp sau khi gia nhập, đại diện của Việt Nam sau đó xác nhận rằng Việt Nam sẽ bãi bỏ các biện pháp hạn chế nhập khẩu định lượng dưới hình thức hạn ngạch và giấy phép nhập khẩu mang tính hạn chế tại thời điểm gia nhập và cung cấp lộ trình thực hiện cam kết này tại Phụ lục 2 của tài liệu WT/ACC/VNM/33. Theo đại diện của Việt Nam, tất cả các hạn chế nhập khẩu, ngoại trừ hạn chế đối với đường, đã được bãi bỏ theo Quyết định số 46/2001/QĐ-TTg ngày 4/4/2001, Quyết định số 91/2003/QĐ-TTg ngày 9/5/2003, và Quyết định số 187/2003/QĐ-TTg ngày 15/9/2003 của Thủ tướng Chính phủ. Hạn chế đối với đường sẽ được thay thế bởi hạn ngạch thuế quan khi gia nhập (Xem đoạn 167 bên trên). Do đó, từ thời điểm gia nhập, tất cả các biện pháp cấp phép nhập khẩu sẽ được áp dụng dưới hình thức cấp phép hạn ngạch thuế quan và cấp phép tự động (cấp phép tự động cho xe máy phân khối lớn xem đoạn 202 bên trên; các biện pháp quản lý chuyên ngành; và cấp phép tự động theo yêu cầu của các điều ước quốc tế mà Việt Nam tham gia). Đại diện Việt Nam bổ sung thêm rằng giấy phép nhập khẩu được cấp tự động và có hiệu lực 1 năm, sau đó có thể được gia hạn theo yêu cầu. Tuy nhiên, vì giấy phép nhập khẩu được cấp tự động, trên thực tế các thương nhân muốn lấy giấy phép nhập khẩu mới hơn là gia hạn.

223. Các biện pháp chuyên ngành hiện tại được áp dụng nhằm bảo vệ môi trường, sức khỏe con người, an toàn lao động, an ninh quốc gia, an toàn và vệ sinh thực phẩm. Các biện pháp chuyên ngành hạn chế nhập khẩu đã được bãi bỏ từ đầu năm 2001. Các biện pháp quản lý

chuyên ngành được áp dụng cho tất cả các tổ chức và cá nhân có quyền nhập khẩu hàng hoá, nghĩa là đã hoàn thành đúng việc đăng ký kinh doanh của mình. Đại diện của Việt Nam cung cấp một danh sách đầy đủ các biện pháp quản lý chuyên ngành áp dụng ở Việt Nam giai đoạn 2001-2005, bao gồm các loại sản phẩm áp dụng và giải thích sự phù hợp của các biện pháp với quy định của WTO trong Bảng 14. Theo quan điểm của đại diện Việt Nam, những biện pháp này là phù hợp với thông lệ quốc tế và các quy định của WTO. Lệ phí cấp phép cũng phù hợp với Pháp lệnh về phí và lệ phí, chỉ ở mức vừa phải và phù hợp với chi phí hành chính. Ví dụ chi phí cấp phép nhập khẩu và xuất khẩu các sản phẩm văn hoá là 50.000VND trên một giấy phép (khoảng 3USD) cho các giao dịch thương mại và 2.000 VND trên một giấy phép (khoảng 0,12USD) cho các sản phẩm phi thương mại theo Quyết định số 203/2000/QĐ-BTC ngày 21/12/2000; phí cấp phép cho thuốc và vật tư bảo vệ thực vật là 200.000VND trên một giấy phép (khoảng 12USD) theo Thông tư số 110/2003/TT-BTC ngày 17/11/2003; và phí cấp chứng nhận kiểm dịch động vật và các sản phẩm động vật xuất, nhập khẩu hoặc quá cảnh là 50.000VND (khoảng 3USD) theo Quyết định số 08/2005/QĐ-BTC ngày 20/1/2005. Đại diện Việt Nam bổ sung thêm rằng cơ chế quản lý chuyên ngành mới cho giai đoạn sau 2005 đã được ban hành theo Nghị định 12/2006/NĐ-CP ngày 23/1/2006. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng cơ chế mới này sẽ được xây dựng trên tinh thần đảm bảo rằng không tạo ra các hạn chế định lượng đối với hàng nhập khẩu và phù hợp với các nguyên tắc của WTO, bao gồm Điều XX và XXI của GATT 1994.

224. Đáp ứng yêu cầu của một Thành viên về việc Việt Nam liệt kê các công ước môi trường quốc tế mà Việt Nam tham gia làm thành viên, đại diện của Việt Nam trả lời rằng Việt Nam đã tham gia Công ước về Bảo vệ Di sản Văn hoá và Tài nguyên Thiên nhiên thế giới; Công ước về vùng nước ngập có Tầm quan trọng quốc tế, đặc biệt như là nơi cư trú của các loài Chim nước (Ramsar); Công ước về buôn bán quốc tế đối với các loài động vật và thực vật hoang dã đang có nguy cơ tuyệt chủng (CITES); Nghị định thư về các chất làm suy giảm tầng ôzôn; Công ước khung của Liên hiệp quốc về thay đổi khí hậu; Công ước về Đa dạng hoá sinh học (CBD); Công ước về Luật Hàng hải; Công ước Basel về kiểm soát vận chuyển các chất thải nguy hại xuyên biên giới và việc loại bỏ chúng; Công ước của Liên hiệp quốc về Chống Sa mạc hoá (CCD); Nghị định thư Cartagena về an toàn sinh học; và Công ước Vienna về bảo vệ tầng ôzôn.

225. Một số Thành viên yêu cầu Việt Nam cam kết rằng sau khi gia nhập WTO, Việt Nam chỉ duy trì các hạn chế nhập khẩu có thể biện minh được theo các quy định của WTO. Việt Nam được yêu cầu đệ trình một chương trình hành động chi tiết để áp dụng các thủ tục cấp phép nhập khẩu phù hợp với các quy định của WTO. Đáng lưu ý là, Điều 1.6 của Hiệp định về Thủ tục cấp phép Nhập khẩu quy định rằng người nộp đơn xin giấy phép chỉ phải làm việc với một cơ quan, và không được quá 3 cơ quan hành chính nếu “thực sự không thể tránh được”. Việt Nam cũng cần điều chỉnh chế độ cấp phép cho phù hợp với thời hạn giải quyết

đơn xin cấp phép như được đề cập tới tại điều 3.5 (f) của Hiệp định về Thủ tục cấp phép Nhập khẩu.

226. Đáp lại, đại diện của Việt Nam đã đệ trình Chương trình hành động thực hiện Hiệp định về thủ tục cấp phép Nhập khẩu của WTO (WT/ACC/VNM/22), Chương trình hành động sửa trong tài liệu WT/ACC/VNM/22/Rev.1. Theo như Chương trình hành động sửa đổi, Việt Nam sẽ đảm bảo tuân thủ hoàn toàn Hiệp định vào ngày 1/1/2005 ngoại trừ cung cấp thông tin liên quan đến thủ tục cấp phép nhập khẩu cho Ban Thư ký (nghĩa vụ quy định tại Điều 1.8), và cung cấp thông tin tới tất cả các Thành viên quan tâm xuất khẩu sản phẩm là đối tượng bị cấp phép nhập khẩu không tự động (Điều 3.5.a). Thực hiện Chương trình hành động này, Thủ tướng Chính phủ Việt Nam đã ban hành Quyết định số 41/2005/QĐ-TTg ngày 2 tháng 3 năm 2005. Quyết định này đã có hiệu lực từ ngày 1 tháng 9 năm 2005 để đảm bảo sự phù hợp với các quy định của WTO. Đại diện này xác nhận rằng theo hệ thống luật pháp Việt Nam, "quản lý chuyên ngành" được xác định là việc giám sát hành chính của các cơ quan chính phủ chuyên ngành đối với các biện pháp phù hợp với các quy định của WTO, đặc biệt là các quy định về SPS, TBT và các thủ tục cấp phép nhập khẩu. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng theo các quy định của Việt Nam, cụ thể là Quyết định 12/2006/NĐ-CP (thay thế Quyết định số 46/2001/QĐ-TTg ngày 4/4/2001) và Quyết định số 41/2005/QĐ-TTg, các biện pháp quản lý chuyên ngành sẽ không tạo ra hạn chế định lượng đối với nhập khẩu hoặc được sử dụng để tạo ra bất kỳ tác dụng bóp méo hay hạn chế thương mại nào, và do đó dự kiến sẽ tuân thủ Hiệp định về Thủ tục Cấp phép nhập khẩu của WTO.

227. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, tại thời điểm gia nhập, Việt Nam sẽ loại bỏ, không áp dụng, không áp dụng lại các hạn chế định lượng đối với hàng nhập khẩu cũng như các biện pháp phi thuế quan khác như hạn ngạch, cấm, cho phép, các yêu cầu phê duyệt trước, các yêu cầu cấp phép và các hạn chế khác có tác động tương tự không thể biện minh được theo các quy định của Hiệp định WTO. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, nhằm mục đích đó, không muộn hơn thời điểm gia nhập, Việt Nam sẽ loại bỏ lệnh cấm nhập khẩu đối với thuốc lá điếu và xì gà và ô tô đã qua sử dụng cùng với tất cả các biện pháp hạn chế nhập khẩu định lượng dưới hình thức hạn ngạch hoặc giấy phép mang tính chất hạn chế không phù hợp với các quy định của WTO. Việt Nam cũng sẽ chuyển đổi cơ chế cấp phép tùy tiện áp dụng cho đường thành hạn ngạch thuế quan khi gia nhập. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng từ thời điểm gia nhập, thẩm quyền của Chính phủ trong việc đình chỉ xuất nhập khẩu hoặc trong việc áp dụng các yêu cầu cấp phép có thể được sử dụng để đình chỉ, cấm hoặc hạn chế định lượng đối với thương mại theo cách khác, bao gồm những biện pháp được liệt kê trong Bảng 12, 13(a-b), và 14, sẽ được áp dụng phù hợp với các quy định của Hiệp định WTO. Ban công tác ghi nhận các cam kết này.

Xác định trị giá hải quan

228. Đại diện của Việt Nam cho biết việc xác định trị giá hải quan đối với hàng hoá xuất khẩu và nhập khẩu được thực hiện theo Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu năm 1998, có hiệu lực năm 1999. Nguyên tắc cơ bản xác định trị giá hải quan là dựa trên "giá hợp đồng", khái niệm này không hoàn toàn đồng nghĩa với "trị giá giao dịch" được quy định trong Hiệp định về thực hiện Điều VII của Hiệp định chung về Thuế quan và Thương mại 1994 (Hiệp định về Xác định trị giá hải quan). Việt Nam đã cung cấp thông tin về thực hiện và quản lý Hiệp định về Trị giá Hải quan trong tài liệu WT/ACC/VNM/3/Add.1, Phụ lục 4, sau đó được sửa đổi tại tài liệu WT/ACC/VNM/35. Đại diện của Việt Nam thừa nhận rằng một số điều khoản trong Hiệp định này vẫn chưa được thực hiện tại Việt Nam. Tuy nhiên, hệ thống xác định trị giá hải quan của Việt Nam đang được điều chỉnh để phù hợp với Hiệp định về Trị giá Hải quan (CVA). Quốc hội đã thông qua Luật Hải quan ngày 29/06/2001 và Nghị định số 102/2001/NĐ-CP ngày 31/12/2001 quy định chi tiết về trình tự, thủ tục kiểm tra sau thông quan đối với hàng hoá xuất nhập khẩu. Việt Nam cũng đã áp dụng các biện pháp nhằm chống gian lận thương mại. Ngoài ra, cán bộ hải quan và cộng đồng doanh nghiệp cũng cần được hướng dẫn, đào tạo để áp dụng các quy trình xác định trị giá mới.

229. Một số Thành viên nhận thấy Việt Nam sử dụng giá nhập khẩu tối thiểu khi xác định trị giá hải quan, và rằng thực tiễn xác định trị giá hải quan của Việt Nam đã dẫn tới kết quả là hàng nhập khẩu của một số nước phải chịu mức thuế cao hơn, tạo nên sự đối xử không đảm bảo nguyên tắc MFN đối với hàng nhập khẩu, không minh bạch và không phù hợp với Hiệp định về xác định trị giá hải quan. Cách thức xác định trị giá khác biệt này còn được áp dụng đối với một số mặt hàng như rượu vang, rượu mạnh và gạch ốp lát. Các nước Thành viên này yêu cầu Việt Nam cung cấp kế hoạch hành động chi tiết nêu rõ từng biện pháp cần thiết để thực hiện hiệp định CVA và thời điểm thực hiện, bao gồm cả việc xoá bỏ giá tính thuế tối thiểu.

230. Đáp lại, đại diện của Việt Nam đã cung cấp Chương trình hành động thực hiện Hiệp định xác định trị giá hải quan tại tài liệu WT/ACC/VNM/20 và tài liệu sửa đổi sau đó số WT/ACC/VNM/20/Rev.1 và WT/ACC/VNM/20/Rev.2 và bản cập nhật về việc thực hiện Hiệp định CVA tại tài liệu WT/ACC/VNM/34. Việt Nam lưu ý rằng văn bản pháp luật trong nước để thực hiện Hiệp định CVA đã khá hoàn thiện với việc ban hành Nghị định số 60/2002/NĐ-CP ngày 6 tháng 6 năm 2002 của Chính phủ, và Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu ngày 14 tháng 5 năm 2005 (Luật số 45/2005/QH11), đã thay thế cho Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu năm 1998, và Luật đã sửa đổi một số Điều của Luật Hải quan (Luật số 42/2005/QH11 ngày 14 tháng 6 năm 2005). Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư số 118/2003/TT-BTC ngày 8 tháng 12 năm 2003 hướng dẫn thực hiện Nghị định số 60/2002/NĐ-CP ngày 6 tháng 6 năm 2002, quy định áp dụng hệ thống xác định trị giá hải quan dựa trên trị giá giao dịch như yêu cầu của Hiệp định CVA. Hệ thống xác định trị giá

mới này đã được áp dụng thí điểm đối với một số nhóm nước nhất định từ ngày 1 tháng 1 năm 2004 và được mở rộng từng bước. Ngày 15 tháng 12 năm 2005, Nghị định số 155/2005/NĐ-CP và Thông tư số 113/2003/TT-BTC đã được ban hành để thay thế Nghị định số 60/2002/NĐ-CP và Thông tư số 118/2003/TT-BTC. Nghị định mới có hiệu lực từ ngày 1 tháng 1 năm 2006, đã áp dụng trị giá giao dịch đối với tất cả hàng nhập khẩu, tuân thủ hoàn toàn Hiệp định CVA. Nghị định cũng quy định về việc áp dụng đầy đủ phương thức trị giá tính toán và phương thức trị giá khấu trừ. Các văn bản pháp lý khác được thông qua vào tháng 12 năm 2005 bao gồm Nghị định số 154/200/NĐ-CP ngày 15 tháng 12 năm 2005 của Chính phủ hướng dẫn thực hiện một số Điều của Luật Hải quan liên quan đến các thủ tục hải quan, kiểm tra và giám sát hải quan, Nghị định này thay thế Nghị định số 102/2001/NC-CP và Thông tư số 114/2005/TT-BTC ngày 15 tháng 12 năm 2005 của Bộ Tài chính về kiểm tra sau thông quan đối với hàng xuất nhập khẩu.

231. Việt Nam lưu ý thêm rằng trị giá hải quan tối thiểu đã được bãi bỏ từ tháng 9 năm 2004 theo Thông tư số 87/2004/TT-BTC ngày 31 tháng 8 năm 2004 (đã được thay thế bằng Thông tư số 113/2005/TT-BTC tháng 12 năm 2005) và Việt Nam đã chuyển tải toàn bộ các quy định của CVA và các Phụ lục diễn giải Hiệp định vào các văn bản quy phạm pháp luật của mình, cụ thể là Thông tư 113/2005/TT-BTC và Nghị định số 155/2005/NĐ-CP ngày 15 tháng 12 năm 2005. Một Thành viên lưu ý rằng việc bãi bỏ giá tính thuế tối thiểu dường như chỉ áp dụng đối với một số nước và giá tính thuế nhập khẩu tối thiểu vẫn được áp dụng trên thực tế, đặc biệt là với mặt hàng rượu vang và rượu mạnh, Thành viên này yêu cầu Việt Nam cho biết dự định kế hoạch đảm bảo tuân thủ đầy đủ các quy định của CVA kể từ khi gia nhập, cả trong Luật và thực tiễn áp dụng. Đại diện Việt Nam trả lời rằng Danh mục giá tối thiểu đã được bãi bỏ vào năm 2004. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng nhằm hỗ trợ cán bộ hải quan trong việc đánh giá rủi ro tiềm tàng liên quan đến tính chân thực hoặc tính chính xác của trị giá hải quan được khai báo đối với hàng nhập khẩu, Việt Nam đang xây dựng một hệ thống cơ sở dữ liệu về trị giá. Đại diện Việt Nam bổ sung thêm rằng cơ sở dữ liệu này chỉ được sử dụng như một công cụ đánh giá rủi ro và không được sử dụng để xác định giá trị hải quan đối với hàng nhập khẩu với vai trò là trị giá thay thế cho hàng nhập khẩu hay một cơ chế để thiết lập giá tính thuế tối thiểu. Về nội dung này, Việt Nam sẽ sửa đổi Điều 6 của Nghị định 155 để làm rõ thêm rằng cơ sở dữ liệu sẽ không được sử dụng để xác định trị giá hải quan đối với hàng nhập khẩu. Ngoài ra, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Bộ Tài chính sẽ sớm ban hành hướng dẫn về việc sử dụng cơ sở dữ liệu trị giá hải quan phù hợp với “Hướng dẫn về Xây dựng và Sử dụng hệ thống cơ sở dữ liệu trị giá cấp quốc gia làm công cụ đánh giá rủi ro” của Ủy ban Kỹ thuật về Xác định trị giá hải quan và được quy định tại Phụ lục D của Tài liệu VT0388E3. Việt Nam sẽ cung cấp một bản sao của Hướng dẫn về cơ sở dữ liệu về trị giá hải quan của Việt Nam cho các Thành viên WTO xem xét.

232. Trả lời những câu hỏi cụ thể về việc thực thi Điều 6.2 của Hiệp định CVA về việc không

có Thành viên nào có thể yêu cầu hoặc ép đối tượng không cư trú ở lãnh thổ nước đó phải cho kiểm tra hoặc truy cập tới các tài khoản hoặc hồ sơ khác với mục đích xác định trị giá hải quan theo phương thức trị giá tính toán, đại diện Việt Nam nói rằng các quy định này chưa được nêu trong pháp luật Việt Nam, nhưng Chính phủ sẽ bổ sung quy định này trước khi gia nhập khi sửa đổi Nghị định 155/2005/NĐ-CP.

233. Trả lời một câu hỏi được đặt ra, đại diện của Việt Nam đồng ý rằng luật pháp của Việt Nam còn thiếu quy định (theo Điều I và Phụ lục diễn giải Điều I:2) về phương thức tính trị giá dựa trên các “điều kiện bán hàng” nhằm xác định xem mối quan hệ đặc biệt giữa người mua và người bán có tác động tới giá hay không. Đại diện của Việt Nam tuyên bố rằng Việt Nam sẽ sửa đổi Nghị định 155 và Thông tư 113 để bổ sung quy định này trước khi gia nhập.

234. Trả lời câu hỏi về việc áp dụng các Nguyên tắc Kế toán được chấp nhận chung (GAAP) theo quy định tại Chú giải chung của Phụ lục 1 của Hiệp định Trị giá hải quan WTO, đại diện của Việt Nam thông báo rằng Luật kế toán 2003 (Điều 7) và Chuẩn mực kế toán Việt Nam 2002 (Chuẩn mực số 1) có quy định về những nguyên tắc kế toán cơ bản và yêu cầu kế toán cơ bản phù hợp với Chú giải chung của Phụ lục 1 của Hiệp định Trị giá hải quan WTO. Ngoài ra, đại diện của Việt Nam giải thích rằng quy định tại Điều 10 của Hiệp định CVA đã được quy định tại Điều 15.4 của Nghị định 155 yêu cầu Hải quan theo yêu cầu của người khai hải quan phải giữ bí mật các thông tin do người khai cung cấp liên quan đến mục đích xác định trị giá hải quan, trừ khi được quy định khác, vì mục đích hợp lệ theo luật như Điều 7 của Pháp lệnh Tổ chức Điều tra hình sự (Số 23/2004/PL-UBTVQH11) ngày 20/8/2004 quy định phải cung cấp thông tin cho cơ quan tiến hành điều tra hình sự.

235. Khi được hỏi về việc liệu nhà nhập khẩu có quyền khiếu kiện các quyết định xác định trị giá hải quan tới cơ quan tư pháp độc lập hay không và nếu đưa ra cơ quan khiếu kiện độc lập thì có bị mất quyền khiếu nại theo thủ tục hành chính hay không, đại diện của Việt Nam nói rằng nhà nhập khẩu có thể khiếu nại các quyết định trị giá hải quan theo Điều 17 của Nghị định 155/2005/NĐ-CP và Điều 1 của Luật Khiếu nại và tố cáo. Nếu như không thoả mãn, hoặc đã hết thời hạn giải quyết khiếu nại, nhà nhập khẩu có quyền khiếu nại tiếp đến cơ quan hành chính cấp cao hơn hay đưa ra Tòa án hành chính theo Điều 1.7 Luật số 26/2004/QH11 Luật sửa đổi Luật Khiếu nại và Tố cáo và Điều 1.1 Pháp lệnh số 10/1998/PL-UBTVQH10 ngày 25/12/1998 sửa đổi Pháp lệnh về thủ tục giải quyết các vụ án hành chính. Các vụ kiện do một người khởi kiện sẽ được tòa án thụ lý giải quyết. Khi nhà nhập khẩu khiếu kiện quyết định của cơ quan Hải quan thì Bộ trưởng Bộ Tài chính là người ra quyết định cuối cùng và có giá trị áp dụng bắt buộc, ngoại trừ trường hợp đặc biệt có thể chuyển lên Thủ tướng Chính phủ quyết định. Để phù hợp với quy định tại Điều 11 Hiệp định xác định trị giá hải quan, Việt Nam đã sửa đổi Luật Khiếu nại và Tố cáo vào 12/2005 và Pháp lệnh về thủ tục giải quyết các vụ án hành chính vào ngày 5/4/2006. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng theo quy định mới, nhà nhập khẩu hoặc người phải trả thuế nhập khẩu có thể khởi kiện quyết định đầu

tiên về trị giá hải quan mà không bị phạt, trước tiên đến cơ quan hải quan, là cơ quan ra quyết định đầu tiên, sau đó có thể khiếu nại lên cấp hành chính cao hơn hoặc khởi kiện ra cơ quan tư pháp, thông báo về quyết định giải quyết khiếu nại đó phải được chuyển đến người khiếu nại và lý do đưa ra quyết định đó cũng phải được thông báo bằng văn bản (Điều 17, 38 và 45 của Luật Khiếu nại, Tố cáo) và Pháp lệnh về thủ tục giải quyết các vụ án hành chính (sửa đổi) và người khiếu nại cũng phải được thông báo về quyền được khiếu nại lên cấp cao hơn. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng Điều 16 Nghị định 155/2005/NĐ-CP đã quy định hệ thống bảo lãnh để thông quan hàng nhập khẩu trong trường hợp chưa có quyết định cuối cùng về trị giá hải quan. Hải quan sẽ chấp nhận thông quan hàng hoá với điều kiện người khai hải quan cung cấp đủ một khoản bảo đảm dưới hình thức một khoản đặt cọc, bảo lãnh hoặc các công cụ thích hợp khác ở mức đủ để thanh toán số thuế hải quan của hàng nhập khẩu đó như quy định tại Điều 13 của Hiệp định về việc thực hiện Điều VII của Hiệp định GATT 1994. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng hướng dẫn về hệ thống bảo đảm này sẽ được ban hành vào thời điểm gia nhập.

236. Việt Nam cho biết thêm rằng các yêu cầu về sự minh bạch đã được quy định trong Nghị định số 155/2005/NĐ-CP tháng 12 năm 2005, cụ thể ở Điều 7 và 15. Theo Nghị định này, cơ quan Hải quan được yêu cầu phải thông báo bằng văn bản với người khai hải quan về phương thức xác định trị giá được sử dụng. Các văn bản quy phạm pháp luật về hải quan được đăng trên Công báo, phù hợp với Điều 10 của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, cũng như đăng trên Báo Hải quan, các báo khác và trên trang tin điện tử (website) của Tổng cục Hải quan (xem phần “Minh bạch hoá” dưới đây). Việt Nam xác nhận rằng cơ quan Hải quan đã tham khảo ý kiến với các Bộ ngành có liên quan, bao gồm cả Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, trước khi áp dụng các sửa đổi đối với các thủ tục hải quan và các thủ tục áp dụng chung. Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam chịu trách nhiệm thu thập ý kiến từ doanh nghiệp và gửi kết quả cho cơ quan Hải quan (Bộ Tài chính). Các doanh nghiệp cũng được mời tham dự các cuộc họp thường niên với Thủ tướng và các cuộc họp định kỳ với cơ quan Hải quan. Việt Nam cho biết thêm rằng hệ thống kiểm tra sau thông quan đảm bảo tính minh bạch đã được thành lập theo Điều 32 của Luật Hải quan số 42/2005/QH11 ngày 14 tháng 6 năm 2005. Theo Điều khoản này, việc kiểm tra sau thông quan được thực hiện trong trường hợp có dấu hiệu gian lận thương mại, gian lận thuế hoặc vi phạm các quy định xuất nhập khẩu hoặc trong trường hợp nghi ngờ có sự gian lận hoặc vi phạm trên cơ sở phân tích dữ liệu, kiểm tra hải quan, hoặc thông tin từ các cơ quan, tổ chức, cá nhân hoặc hải quan nước ngoài. Việc kiểm tra sau thông quan chủ yếu để kiểm tra độ chính xác và đáng tin cậy của các chứng từ xuất trình để được thông quan hoặc tuân thủ với quy định của pháp luật hiện hành. Việt Nam cũng lưu ý thêm rằng nhà nhập khẩu sẽ được thông báo bằng văn bản về các quyết định phân loại hàng hoá của Hải quan theo quy định tại thông tư 85/2003/TT-BTC ngày 29 tháng 8 năm 2003 (Mục IV, Phần B).

237. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam cam kết thực hiện đầy đủ các điều khoản của Quyết định số 3.1 của Ủy ban Trị giá Hải quan (Xử lý lãi suất trong trị giá hải quan của hàng nhập khẩu) và mục 2 của Quyết định 4.1 của Ủy ban về Hải quan (Xác định trị giá của Phương tiện có chứa phần mềm cho các thiết bị xử lý dữ liệu). Mục 2 của Quyết định 4.1 quy định về việc xác định trị giá hải quan của phương tiện nhập khẩu có chứa dữ liệu hoặc chỉ dẫn sẽ chỉ tính trên chi phí hoặc giá trị của thiết bị lưu trữ.

238. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng đầy đủ các quy định của WTO liên quan đến xác định trị giá hải quan, bao gồm Hiệp định về Thực hiện Điều VII của Hiệp định GATT 1994 và Phụ lục I (các Phụ lục dẫn giải). Việt Nam sẽ đảm bảo rằng bất kỳ phương thức xác định trị giá hải quan nào cũng sẽ được áp dụng phù hợp với quy định của WTO. Về khía cạnh này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng giá tối thiểu và hệ thống giá tham khảo hay biểu trị giá hải quan cố định áp dụng đối với hàng nhập khẩu thay cho giá trị giao dịch nhằm xác định trị giá hải quan đã được xóa bỏ và sẽ không được áp dụng trở lại và tất cả các phương thức xác định trị giá được áp dụng tuân thủ đúng với Hiệp định Trị giá hải quan WTO. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng Việt Nam hiện đã áp dụng quy định tại Mục 2, Quyết định 4.1 về Định giá phương tiện có chứa phần mềm dùng cho thiết bị xử lý dữ liệu (G/VAL/5) theo quy định tại Phụ lục 1 của Thông tư 113. Việt Nam cam kết thực hiện Quyết định 3.1 ngay khi có thể, và trong mọi trường hợp sẽ không muộn hơn 2 năm kể từ khi gia nhập và Điểm 2 của Quyết định 4.1 từ thời điểm gia nhập WTO. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng, bất kỳ sự sửa đổi nào đối với Nghị định 155 và Thông tư 113, bao gồm cả Phụ lục kèm theo Thông tư 113, sẽ phù hợp với Hiệp định trị giá hải quan WTO, bao gồm cả các Phụ lục dẫn giải của Hiệp định. Việt Nam sẽ thông báo cho Ủy ban Xác định trị giá hải quan của WTO về bất kỳ sự thay đổi nào đối với Nghị định 155 hoặc Thông tư 113, bao gồm cả Phụ lục của Thông tư 113, hoặc bất kỳ luật, quy định, Nghị định hoặc Thông tư nào có liên quan đến Hiệp định xác định trị giá hải quan của WTO, phù hợp với Điều 22 của Hiệp định, gồm cả các thay đổi liên quan trong việc quản lý các quy định này. Ban công tác ghi nhận các cam kết này.

Quy tắc xuất xứ

239. Đại diện của Việt Nam nói rằng Việt Nam đã ban hành một số văn bản pháp luật nhằm thực hiện các quy định về xuất xứ ưu đãi của ASEAN cũng như các quy định về xuất xứ không ưu đãi, trong đó có Quyết định số 416/TM-ĐB ngày 13/5/1996 của Bộ Thương mại (đã được thay thế bởi Quyết định số 1420/QĐ-BTM ngày 4/10/2004), Thông tư liên tịch của Bộ Thương mại và Tổng cục Hải quan số 09/2000/TTLT-BTM-TCHQ ngày 17/8/2000 và số 22/2001/TTLT-BTM-TCHQ ngày 2/10/2001 và Nghị định số 19/2006/NĐ-CP ngày 20/2/2006 hướng dẫn thi hành Luật Thương mại liên quan đến nguồn gốc xuất xứ của hàng hóa phù hợp với Công ước Kyoto và Hiệp định về quy tắc xuất xứ hàng hóa của WTO. Việt Nam đang tham gia Khu vực mậu dịch tự do ASEAN (AFTA) và đang áp dụng các quy tắc

về xuất xứ hàng hóa ưu đãi của AFTA. Theo đó, các nhà nhập khẩu phải nộp giấy chứng nhận xuất xứ (mẫu D) để chứng minh 40% hàm lượng giá trị gia tăng cộng gộp của hàng hoá có xuất xứ từ các nước ASEAN đối với hàng hoá nhập khẩu theo Chương trình ưu đãi thuế quan có hiệu lực chung (CEPT) thực hiện Khu vực mậu dịch tự do ASEAN.

240. Giấy chứng nhận xuất xứ cần phải có đối với các hàng hóa 1) có xuất xứ từ những nước được Việt Nam cho hưởng thuế suất ưu đãi theo quy định của pháp luật Việt Nam hoặc các thoả thuận hoặc hiệp định quốc tế mà Việt Nam là thành viên; 2) phải tuân theo các quy định về quản lý nhập khẩu theo quy định của luật pháp Việt Nam hoặc các thoả thuận hoặc điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên; 3) bị Chính phủ Việt Nam hoặc các tổ chức quốc tế tuyên bố là có hại cho an ninh xã hội, sức khoẻ dân cư hoặc môi trường; và 4) được nhập khẩu từ những nước đang nằm trong diện áp dụng các biện pháp phòng vệ trong thương mại. Giấy chứng nhận xuất xứ hàng hóa do nhà sản xuất cấp phải được chứng nhận bởi cơ quan hoặc tổ chức có thẩm quyền của nước xuất xứ. Khi không xác định được xuất xứ hàng hóa, cơ quan hải quan sẽ áp dụng thuế suất thông thường (mức thuế tiêu chuẩn), tức là không phải là mức thuế ưu đãi theo quy chế Tối huệ quốc.

241. Ở Việt Nam, giấy chứng nhận xuất xứ hàng hoá do Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Bộ Thương mại, Hội đồng quản trị của các khu công nghiệp và các khu chế xuất cấp. Theo quyết định số 183/2000/QĐ-BTC ngày 14/11/2000, lệ phí cấp giấy chứng nhận xuất khẩu là 10.000 đồng/giấy chứng nhận, lệ phí cấp giấy chứng nhận xuất xứ mẫu A cho các sản phẩm giày dép xuất khẩu sang thị trường Châu Âu là 40.000 đồng/giấy và lệ phí cấp lại các giấy chứng nhận là 10.000 đồng/giấy. Mức phí này đã được tính toán sao cho có thể đủ trang trải cho các chi phí của dịch vụ (in ấn, trả lương cho nhân viên cấp chứng nhận và nhân viên thu phí, những chi phí có liên quan như kiểm tra, truyền thông...). Chủ sở hữu hàng hóa hoặc nhân viên hải quan đại diện cho họ phải chịu trách nhiệm pháp lý về tính chính xác của các thông tin ghi trên giấy chứng nhận xuất xứ.

242. Một Thành viên đề nghị Việt Nam bổ sung hoặc sửa đổi luật để có thể đáp ứng mọi quy định của Hiệp định về Quy tắc Xuất xứ, đặc biệt là các yêu cầu tại Điều 2(h) và đoạn 3(d) của Phụ lục II của Hiệp định.

243. Đại diện của Việt Nam nói rằng theo quan điểm của mình, các văn bản pháp luật hiện hành đã phù hợp với Hiệp định về Quy tắc Xuất xứ, mặc dù các văn bản này không đề cập đủ hết các lĩnh vực điều chỉnh của Hiệp định. Đại diện này xác nhận rằng các yêu cầu của Điều 2(h) và đoạn 3(d) của Phụ lục II của Hiệp định về Quy tắc Xuất xứ đã được đề cập trong Nghị định số 19/2006/NĐ-CP ngày 20/2/2006 hướng dẫn thi hành Luật Thương mại năm 2005. Nghị định cũng quy định nguyên tắc “biến đổi cơ bản” là một phương thức để xác định xuất xứ hàng hóa. Nghị định cũng bao gồm những quy định về vấn đề kiểm tra, giám sát. Khi được hỏi, đại diện Việt Nam trả lời rằng những quyết định hành chính về xuất xứ hàng hóa cũng phải tuân theo cơ chế rà soát pháp lý và hành chính như bất kỳ quyết định hành chính

nào khác.

244. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập WTO, pháp luật và các quy định khác của Việt Nam về quy tắc xuất xứ đối với cả hàng hóa được buôn bán theo thỏa thuận mậu dịch ưu đãi và theo quy chế Tối huệ quốc sẽ được áp dụng đúng theo các quy định của Hiệp định về Quy tắc Xuất xứ của WTO, bao gồm cả các quy định tại Điều 2(h) và Phụ lục II, và rằng các quy định này sẽ được đưa vào các văn bản pháp luật của Việt Nam. Đại diện Việt Nam còn xác nhận thêm rằng theo các yêu cầu của Điều 2(h) và của Phụ lục II, đoạn 3(d), liên quan đến các quy tắc về xuất xứ ưu đãi và không ưu đãi, khi nhận được yêu cầu của một nhà xuất khẩu, nhập khẩu hoặc bất kỳ một người nào có lý do chính đáng, cơ quan hải quan Việt Nam sẽ xác định xuất xứ của hàng nhập khẩu và định ra các điều kiện mà theo đó việc xác định xuất xứ sẽ được tiến hành. Theo các quy định của Hiệp định về Quy tắc Xuất xứ của WTO nói trên, bất kỳ yêu cầu xác định nào như vậy cũng sẽ được chấp nhận ngay cả trước khi việc mua bán hàng hóa được bắt đầu và việc xác định xuất xứ đó sẽ có hiệu lực trong vòng ba năm. Đại diện của Việt Nam còn xác nhận thêm rằng không ảnh hưởng đến các biện pháp hoặc công cụ của chính sách thương mại mà theo đó quy tắc xuất xứ được áp dụng, Việt Nam sẽ không sử dụng các quy tắc này như một công cụ để theo đuổi các mục tiêu thương mại một cách trực tiếp hoặc gián tiếp. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

Các thủ tục hải quan khác

245. Một số Thành viên lưu ý rằng thủ tục hải quan của Việt Nam phức tạp và nhiều khi khó dự đoán, phụ thuộc vào sự định đoạt của cán bộ hải quan. Hơn nữa, việc duy trì mức thuế cao có vẻ như góp phần phát sinh buôn lậu tràn lan, dẫn đến bất lợi cho những mặt hàng thông quan bằng những con đường chính thức tại thị trường Việt Nam. Một khối lượng lớn hàng nhái cũng được các nước lưu ý. Các Thành viên thúc giục Việt Nam thiết lập các thủ tục hải quan nhanh chóng, đơn giản và minh bạch hơn, đồng thời tăng cường bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ, bao gồm cả nâng cao năng lực thực thi các biện pháp tại biên giới.

246. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng thủ tục hải quan đã được cải cách để tạo thuận lợi cho thương mại và đầu tư, và đảm bảo sự phù hợp với nghĩa vụ quốc tế của Việt Nam. Quy định của Luật Hải quan nhìn chung phù hợp với bộ quy tắc và thủ tục nêu tại Công ước Kyoto sửa đổi 1999 về đơn giản hoá và hài hoà hoá thủ tục hải quan. Việt Nam là một bên tham gia Công ước Kyoto 1974 và đang tiến hành các bước gia nhập Công ước sửa đổi. Các sửa đổi tiếp theo của Luật Hải quan đã được thông qua ngày 14 tháng 6 năm 2005 để đảm bảo phù hợp hoàn toàn với Công ước này (Luật số 42/2005/QH11). Các sửa đổi này, có hiệu lực từ ngày 1 tháng 1 năm 2006, đã làm cho thủ tục hải quan minh bạch hơn; quy định về các thủ tục hải quan được chuẩn hoá dự kiến sẽ phù hợp với Công ước Kyoto sửa đổi; đơn giản hoá và hài hoà hoá thủ tục hải quan để giảm số lượng giấy tờ yêu cầu; áp dụng một hệ thống khai báo và thông quan điện tử và hệ thống quản lý rủi ro và kiểm tra sau thông quan. Hệ

thống khai báo và thông quan điện tử đã được chính thức triển khai ngày 19 tháng 8 năm 2005 theo Quyết định số 50/2005/QĐ-BTC ngày 19 tháng 7 năm 2005 của Bộ Tài chính. Hệ thống này đã được áp dụng ở nhiều thành phố lớn. Trả lời một câu hỏi đặt ra, đại diện Việt Nam xác nhận rằng hệ thống trao đổi dữ liệu điện tử (EDI) cho phép truyền dữ liệu điện tử về hàng hoá nhập khẩu giữa người khai thuê hải quan với cơ quan hải quan, nhưng chưa áp dụng EDI giữa nhà cung cấp nước ngoài với cơ quan hải quan. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng, theo ông, Việt Nam đã đạt 81 chuẩn mực trong số 148 chuẩn mực của Công ước Kyôto, bao gồm các chuẩn mực về thông quan, thủ tục hải quan, thuế quan và kiểm tra hải quan.

247. Đại diện của Việt Nam nói rằng Việt Nam đã, đang và sẽ tiếp tục nỗ lực bảo đảm thương mại công bằng và chấp hành pháp luật. Chính phủ Việt Nam đã thành lập Ban chỉ đạo chống buôn lậu và gian lận thương mại, và Cơ quan hải quan Việt Nam cũng đã nhận được hỗ trợ kỹ thuật của Tổ chức Hải quan Thế giới và các nhà tài trợ song phương nhằm tăng cường và thực thi các biện pháp chống buôn lậu. Pháp luật hải quan Việt Nam có quy định đối với việc tạm dừng thông quan trong trường hợp hàng vi phạm quyền sở hữu trí tuệ. Đại diện của Việt Nam bổ sung thêm rằng Luật Sở hữu trí tuệ đã được thông qua vào 2005, mà theo đánh giá của ông, văn bản này củng cố thêm việc kiểm soát sở hữu trí tuệ đối với hàng xuất khẩu và nhập khẩu phù hợp với Hiệp định TRIPS (xem phần “TRIPS). Tổng cục Hải quan đã tổ chức các khoá đào tạo nhằm nâng cao hiểu biết về các quy định hải quan của Việt Nam cho cán bộ Hải quan, và phối hợp với Phòng Thương mại và Công nghiệp nâng cao nhận thức về Luật Hải quan và các văn bản hướng dẫn cho các tổ chức và cộng đồng doanh nghiệp. Thủ tục Hải quan đã được công bố công khai và minh bạch. Các thủ tục hải quan này được các bên quan tâm thảo luận trong quá trình dự thảo và được đăng tải trên Công báo khi được thông qua. Các văn bản này sẽ có hiệu lực 15 ngày kể từ ngày đăng công báo. Tất cả các thủ tục hải quan, quy định và chính sách liên quan đến xuất, nhập khẩu được công bố công khai một cách chính thức thông qua phương tiện đại chúng (báo hải quan, tin tức hải quan, trang chủ của Tổng Cục Hải quan- www.customs.gov.vn). Ngoài ra, có thể liên lạc với tổ giải quyết vướng mắc qua đường dây nóng, được thành lập ở hải quan ở các tỉnh, thành để ngăn chặn các hành vi hối lộ.

Giám định trước khi giao hàng

248. Một số Thành viên ghi nhận Việt Nam không áp dụng yêu cầu về giám định trước khi giao hàng. Một số Thành viên đề nghị Việt Nam đảm bảo, trong trường hợp Việt Nam ký hợp đồng dịch vụ với các công ty giám định trước khi giao hàng, thì hoạt động của các công ty này phải phù hợp với các quy định của WTO, đặc biệt là Điều VIII của Hiệp định GATT, Hiệp định về Giám định trước khi giao hàng và Hiệp định về thực thi Điều VII của Hiệp định GATT 1994. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam cam kết không áp dụng các biện pháp giám định trước khi gửi hàng cho đến khi có các văn bản phù hợp với WTO được thực hiện.

249. Đáp lại, đại diện của Việt Nam trả lời rằng Luật hải quan Việt Nam không có quy định nào về giám định trước khi giao hàng. Cơ quan hải quan sẽ không sử dụng kết quả giám định không bắt buộc. Mặc dù trước đó đại diện của Việt Nam cho biết việc giám định trước khi giao hàng có thể được áp dụng trên cơ sở thử nghiệm đối với một số chuyên hàng nhất định nhưng sau đó, đại diện này xác nhận Việt Nam hiện không áp dụng hệ thống giám định trước khi giao hàng và chưa có ý định ban hành văn bản quy phạm pháp luật về vấn đề này.

250. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng nếu đưa ra yêu cầu về giám định trước khi giao hàng thì quy định này chỉ mang tính tạm thời và phù hợp với yêu cầu của Hiệp định về Kiểm tra trước khi gửi hàng và các hiệp định có liên quan khác của WTO. Việt Nam hoàn toàn chịu trách nhiệm đảm bảo rằng các công ty cung cấp dịch vụ giám định trước khi giao hàng hoạt động dưới danh nghĩa của mình sẽ hoạt động phù hợp với các quy định trong các hiệp định của WTO, bao gồm Hiệp định về hàng rào kỹ thuật đối với thương mại, Hiệp định về các biện pháp kiểm dịch động thực vật và vệ sinh an toàn thực phẩm, Hiệp định về thủ tục cấp phép nhập khẩu, Hiệp định về thực thi Điều VII của Hiệp định GATT 1994, Hiệp định về Quy tắc xuất xứ, Hiệp định về thực thi Điều VI (Chống bán phá giá), Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp, Hiệp định về Tự vệ và Hiệp định Nông nghiệp. Việc xây dựng mức phí và lệ phí cũng sẽ phải phù hợp với Điều VIII của Hiệp định GATT 1994 và Việt Nam đảm bảo sẽ áp dụng các yêu cầu về minh bạch và quy trình hợp lý trong các Hiệp định của WTO, đặc biệt là Điều X của Hiệp định GATT 1994. Nhà nhập khẩu có quyền khiếu nại các quyết định của các công ty này giống như các quyết định hành chính của Chính phủ Việt Nam. Ban Công tác ghi nhận những cam kết này.

Chống bán phá giá, thuế chống trợ cấp, các biện pháp tự vệ

251. Đại diện của Việt Nam cho biết ban đầu Việt Nam chưa có các quy định về chống bán phá giá, chống trợ cấp hoặc các biện pháp tự vệ. Tuy nhiên, Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật thuế xuất nhập khẩu (Điều 2 và 9) được Quốc hội thông qua ngày 20/5/1998 cho phép áp dụng mức thuế bổ sung đối với hàng nhập khẩu có giá thấp hơn “giá thông thường do được bán phá giá, gây khó khăn cho các nhà sản xuất hàng hoá tương tự trong nước” hoặc “giá thông thường phát sinh do có sự trợ cấp của nước xuất khẩu, gây ra khó khăn cho các nhà sản xuất hàng hoá tương tự trong nước”. Việt Nam có thể áp dụng thuế bổ sung đối với hàng hoá có xuất xứ từ các nước áp dụng “những biện pháp phân biệt đối xử thông qua thuế nhập khẩu hoặc những biện pháp khác đối với hàng hoá của Việt Nam”. Việt Nam cho rằng điều khoản này là cần thiết để Việt Nam không bị bất lợi trên thị trường quốc tế khi chưa phải là Thành viên WTO.

252. Đại diện của Việt Nam công nhận rằng Việt Nam cần xây dựng khuôn khổ pháp luật và thể chế hoàn chỉnh để thực thi các quy định về các biện pháp Chống bán phá giá và Chống trợ cấp. Do đó, các pháp lệnh mới về các biện pháp chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ

đã được dự thảo. Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã thông qua Pháp lệnh về các biện pháp tự vệ ngày 25/5/2002, Pháp lệnh Chống bán phá giá hàng hoá nhập khẩu vào Việt Nam số 20-2004-PL-UBTVQH11 ngày 29/4/2004, và Pháp lệnh Chống trợ cấp hàng hoá nhập khẩu vào Việt Nam số 22-2004-PL-UBTVQH11 ngày 20/8/2004. Các văn bản hướng dẫn thực hiện đang được soạn thảo. Các quy định này sẽ được thi hành trước khi Việt Nam gia nhập WTO. Một nghị định thực thi Pháp lệnh chống trợ cấp hàng hóa nhập khẩu vào Việt Nam đã được ban hành (Nghị định số 90/2005/NĐ-CP ngày 11/7/2005). Nghị định đã được ban hành nhằm đảm bảo việc tuân thủ Hiệp định về trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp. Nghị định này bao gồm các quy định chi tiết về bảo mật, cung cấp thông tin, tổ chức tham vấn, nghĩa vụ công bố các yếu tố hoặc quyết định liên quan tới việc điều tra, các thủ tục điều tra, việc áp dụng thuế chống trợ cấp... Các quyết định về chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ được công khai trên báo chí, các kênh thông tin chính thức, trang tin điện tử (website) của Bộ Thương mại v.v. Đại diện Việt Nam cho biết thêm Bộ Thương mại sẽ phát hành Bản tin Chính thức về các biện pháp chống bán phá giá, chống trợ cấp và tự vệ trong đó các quyết định sẽ được công bố. Đại diện lưu ý thêm rằng theo Điều 27 của Pháp lệnh Chống bán phá giá và Điều 29 của Pháp lệnh chống trợ cấp hàng nhập khẩu vào Việt Nam, các quy định của các điều ước quốc tế mà Việt Nam tham gia sẽ được áp dụng thay vì các văn bản quy phạm pháp luật về chống phá giá và chống trợ cấp trong trường hợp có xung đột. Theo quan điểm của Việt Nam, pháp luật mới về các biện pháp chống phá giá và chống trợ cấp của Việt Nam tuân thủ hoàn toàn với Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống Trợ cấp và Hiệp định về Chống bán phá giá của WTO. Đáp lại một câu hỏi, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng cho tới nay chưa có vụ điều tra nào về các nội dung này diễn ra ở Việt Nam.

253. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Chính phủ sẽ bảo đảm để bất kỳ văn bản quy phạm pháp luật nào về việc áp dụng các biện pháp tự vệ, chống bán phá giá hoặc chống trợ cấp có hiệu lực vào thời điểm Việt Nam gia nhập WTO sẽ phù hợp với các quy định của các Hiệp định về Tự vệ, Chống bán phá giá và về Trợ cấp và các biện pháp chống Trợ cấp của WTO. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng sau khi gia nhập, Việt Nam sẽ không áp dụng các biện pháp tự vệ, chống bán phá giá hoặc thuế chống trợ cấp cho đến khi các văn bản quy phạm pháp luật phù hợp với các điều khoản của các hiệp định của WTO được thông báo và thực thi. Trong quá trình soạn thảo chi tiết bất kỳ văn bản quy phạm pháp luật liên quan đến các biện pháp tự vệ, chống bán phá giá và thuế chống trợ cấp trong tương lai, Việt Nam sẽ bảo đảm để các văn bản này phù hợp hoàn toàn với các quy định liên quan của WTO, bao gồm Hiệp định Thực hiện Điều VI, Hiệp định về trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp và Hiệp định về tự vệ. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

254. Một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam đang tiếp tục quá trình chuyển đổi thành một nền kinh tế thị trường đầy đủ. Các Thành viên này lưu ý rằng trong quá trình đó, khi hàng nhập khẩu có xuất xứ từ Việt Nam vào một Thành viên WTO có thể có những khó khăn đặc

biệt trong việc xác định chi phí và so sánh giá cả trong các vụ điều tra chống bán phá giá và chống trợ cấp. Các Thành viên này cho biết trong các trường hợp đó, nước nhập khẩu là Thành viên WTO có thể nhận thấy sẽ cần phải tính đến khả năng việc so sánh chặt chẽ với chi phí và giá trong nước ở Việt Nam có thể không phải lúc nào cũng thích hợp.

255. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng ngay sau khi gia nhập WTO, Điều VI của GATT 1994, Hiệp định Thực hiện Điều VI của GATT 1994 (Hiệp định chống bán phá giá) và Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp Chống trợ cấp (SCM) sẽ được áp dụng trong các vụ kiện liên quan đến xuất khẩu hàng hoá từ Việt Nam sang một Thành viên WTO phù hợp với các điểm sau:

(a) Khi tiến hành so sánh giá theo Điều VI của GATT 1994 và Hiệp định chống bán phá giá, Thành viên WTO là nước nhập khẩu phải sử dụng hoặc là giá hoặc chi phí ở Việt Nam đối với ngành hàng đang được điều tra hoặc là một phương pháp không dựa trên sự so sánh chặt chẽ với chi phí hoặc giá cả ở Việt Nam. Quy tắc để lựa chọn phương pháp phù hợp là:

(i) Nếu các nhà sản xuất trong diện điều tra có thể chỉ ra rõ ràng rằng các điều kiện của nền kinh tế thị trường đang tồn tại trong ngành sản xuất mặt hàng tương tự liên quan đến sản xuất và bán mặt hàng đó, nước nhập khẩu là Thành viên WTO khi xác định tương quan giá cả phải sử dụng giá và chi phí ở Việt Nam cho ngành sản xuất trong diện điều tra.

(ii) Nước nhập khẩu là Thành viên WTO có thể sử dụng một phương pháp không dựa trên sự so sánh chặt chẽ với giá cả và chi phí ở Việt Nam nếu các nhà sản xuất trong diện điều tra không thể chỉ ra rõ ràng rằng các điều kiện của nền kinh tế thị trường đang tồn tại trong ngành sản xuất mặt hàng tương tự liên quan đến sản xuất và bán mặt hàng đó.

(b) Trong các vụ kiện tiến hành theo phần II, III và V của Hiệp định SCM, khi xử lý vấn đề trợ cấp, các quy định của Hiệp định SCM sẽ được áp dụng. Tuy nhiên, nếu có những khó khăn đặc biệt cản trở việc áp dụng các quy định đó, nước nhập khẩu là Thành viên WTO có thể sử dụng các phương pháp khác nhằm xác định và đo lường tác động của trợ cấp, có cân nhắc đến khả năng các điều kiện đang tồn tại phổ biến ở Việt Nam có thể không phải là những cơ sở đối chiếu phù hợp.

(c) Nước nhập khẩu là Thành viên WTO phải thông báo phương pháp được sử dụng theo tiểu mục (a) trên đây cho Ủy ban về bán phá giá và thông báo phương pháp được sử dụng theo tiểu mục (b) cho Ủy ban về trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp.

(d) Một khi Việt Nam khẳng định được rằng nền kinh tế nước mình là kinh tế thị trường chiểu theo luật quốc gia của nước nhập khẩu là Thành viên WTO, các quy định tại tiểu mục (a) sẽ hết hiệu lực với điều kiện luật quốc gia của nước Thành viên có quy định các tiêu chí về kinh tế thị trường tại thời điểm gia nhập. Trong mọi trường hợp, các quy định trong tiểu mục (a)(ii) sẽ hết hiệu lực vào ngày 31/12/2018. Ngoài ra, nếu Việt Nam khẳng định được rằng các điều kiện của kinh tế thị trường đã tồn tại tại một ngành cụ thể chiểu theo luật quốc

gia của nước nhập khẩu là Thành viên WTO, các quy định trong tiêu mục (a) liên quan tới kinh tế phi thị trường sẽ không còn được áp dụng cho ngành đó.

Ban công tác ghi nhận các cam kết này.

2. Quy định về xuất khẩu

Thuế quan, phí và lệ phí tương ứng với các dịch vụ được cung ứng, áp dụng thuế nội địa đối với hàng xuất khẩu

256. Đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam áp dụng thuế xuất khẩu đối với một số khoáng sản và nguồn tài nguyên thiên nhiên được xuất khẩu dưới dạng thô. Mục đích chính của các khoản thuế xuất khẩu này là để bảo vệ nguồn tài nguyên khan hiếm, hạn chế xuất khẩu các loại hàng hoá chiến lược, và để điều chỉnh và hài hoà nguồn thu cho ngân sách. Thuế xuất khẩu được áp dụng theo Luật Thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu và Quyết định số 45/2002/QĐ-BTC ngày 10/4/2002. Thuế xuất khẩu của Việt Nam được áp dụng trên cơ sở MFN. Các mức thuế suất thuế xuất khẩu của Việt Nam dao động từ 1% đối với một số loại đá quý nhất định tới 45% đối với phế liệu kim loại. Những mặt hàng thuộc đối tượng chịu thuế xuất khẩu được liệt kê tại Bảng 16.

257. Một số Thành viên quan ngại là việc đánh thuế xuất khẩu cao đối với phế liệu xuất khẩu kim loại đen và kim loại màu (35 và 45%) có thể gây bóp méo luồng thương mại, tạo sức ép về giá và sẽ làm hạn chế xuất khẩu các sản phẩm này. Những Thành viên này lưu ý rằng biện pháp như vậy tạo ra lợi ích đáng kể cho những người dùng phế liệu kim loại ở Việt Nam so với người sử dụng ở các nước khác. Một Thành viên đề nghị Việt Nam cung cấp kế hoạch về lộ trình cắt giảm tất cả các loại thuế xuất khẩu và bãi bỏ thuế xuất khẩu đối với phế liệu kim loại đen và kim loại màu vào thời điểm gia nhập. Đáp lại, đại diện của Việt Nam cho biết nguồn phế liệu kim loại đen trong nước đang trở nên cạn kiệt và Việt Nam đang phải nhập khẩu mặt hàng này. Biện pháp này nhằm đảm bảo cung cấp nguyên liệu sản xuất cho doanh nghiệp trong nước và hạn chế chi phí cho các doanh nghiệp có nhu cầu sử dụng phế liệu kim loại đen. Đại diện của Việt Nam cho rằng, biện pháp này không bóp méo thương mại quốc tế do nguồn phế liệu kim loại này ở Việt Nam không phải nguồn chính về phế liệu kim loại đen của thế giới và chỉ có một lượng rất nhỏ phế liệu kim loại đen của Việt Nam được xuất khẩu. Đại diện của Việt Nam không cho rằng việc áp thuế xuất khẩu là trái với các quy định của WTO.

258. Ngoài ra, phụ thu xuất khẩu được thu thêm đối với mũ cao su chưa chế biến và hạt điều thô xuất khẩu. Phụ thu áp dụng đối với cà phê xuất khẩu đã được xoá bỏ vào năm 1995. Mức phụ thu tùy thuộc vào biến động giá cả của hàng hoá, và số tiền thu được sẽ được chuyển vào Quỹ Bình ổn giá, sau này thay thế bằng Quỹ Hỗ trợ xuất khẩu, được thành lập theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 195/1999/QĐ-TTg ngày 27/9/1999. Theo Điều 3 của Quyết định này, nguồn thu của Quỹ là khoản thu chênh lệch giá của một số mặt hàng xuất

nhập khẩu nhất định. Đối với hàng hoá xuất khẩu, phần chênh lệch giá được tính trên cơ sở giá xuất khẩu thực tế, không bao gồm chi phí bảo hiểm và vận tải, nhưng bao gồm thuế xuất khẩu và phí lưu thông nội địa, nếu có. Trả lời một số câu hỏi, đại diện của Việt Nam nói rằng phụ thu cho Quỹ hỗ trợ xuất khẩu sẽ được điều chỉnh cho phù hợp với các quy định của WTO. Việt Nam đang cố gắng giảm thiểu các khoản phí và lệ phí đối với hàng xuất khẩu nhằm khuyến khích xuất khẩu. Việt Nam không cho rằng các quy định của Việt Nam về phụ thu là trái với quy định của WTO.

259. Một số Thành viên đề nghị Việt Nam đàm phán song phương giảm thuế xuất khẩu đối với phế liệu kim loại màu và kim loại đen trong khuôn khổ đàm phán gia nhập WTO. Theo quan điểm của những nước này, kết quả đàm phán sẽ cấu thành một bộ phận của cân bằng tổng thể các cam kết và nhân nhượng theo các điều khoản gia nhập của Việt Nam. Những Thành viên này nhấn mạnh rằng nếu Việt Nam sau này tăng các khoản thuế xuất khẩu này lên cao hơn mức cao kết, điều này sẽ làm ảnh hưởng tới mức cân bằng nhân nhượng đã được thiết lập trong đàm phán song phương và đa phương về việc Việt Nam gia nhập WTO và những Thành viên này sẽ có quyền tiến hành các biện pháp phù hợp để làm cân bằng lại các nhân nhượng này. Một số Thành viên khác tuyên bố rằng theo họ điều này không làm ảnh hưởng đến tình trạng và tính hợp pháp của thuế xuất khẩu trong khuôn khổ các Hiệp định WTO.

260. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ áp dụng thuế xuất khẩu, phí và lệ phí xuất khẩu cũng như thuế nội địa đối với hoặc liên quan tới xuất khẩu phù hợp với Hiệp định GATT 1994. Về thuế xuất khẩu đối với phế liệu kim loại đen và kim loại màu, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ giảm thuế xuất khẩu phù hợp với Biểu 17 và Biểu 17 bao gồm tất cả thuế xuất khẩu mà Việt Nam áp dụng đối với phế liệu kim loại đen và kim loại màu. Ban công tác ghi nhận các cam kết này.

Hạn chế xuất khẩu

261. Một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam quy định chỉ các doanh nghiệp có giấy phép mới được kinh doanh xuất khẩu. Thêm vào đó, Việt Nam cấm xuất khẩu gỗ tròn, gỗ xẻ, than củi, song mây thô và các sản phẩm gỗ thành phẩm và bán thành phẩm “vì mục đích bảo vệ môi trường”. Các Thành viên này yêu cầu Việt Nam khẳng định rằng việc sản xuất các mặt hàng này trong nước cũng bị hạn chế với lý do tương tự. Một số Thành viên cũng băn khoăn rằng hạn ngạch xuất khẩu gạo của Việt Nam là không phù hợp với quy định của WTO, bởi Điều XI của GATT 1994 cấm dùng hạn ngạch xuất khẩu trừ khi chỉ là biện pháp tạm thời nhằm khắc phục hay ngăn chặn tình trạng thiếu hụt lương thực.

262. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng yêu cầu về giấy phép kinh doanh xuất khẩu đã được bãi bỏ tại Nghị định của Chính phủ số 57/1998/NĐ-CP ngày 31/7/1998 và yêu cầu về vốn lưu động đối với doanh nghiệp thương mại cũng không còn có hiệu lực. Việt Nam áp

dụng biện pháp quản lý hàng hoá hay hạn chế đối với một số mặt hàng được liệt kê tại Bảng 18. Một số mặt hàng xuất khẩu cần được sự chấp thuận của cơ quan quản lý chuyên ngành. Bộ Thủy sản cấp giấy phép xuất khẩu đối với một vài nhóm mặt hàng thủy sản cụ thể (xem Bảng 19). Một doanh nghiệp muốn xuất khẩu mặt hàng nằm trong danh mục cấm phải nộp đơn lên cơ quan Bộ hoặc Ủy ban nhân dân của địa phương có liên quan, trong đó giải thích rõ lý do xuất khẩu. Nếu các cơ quan này xem xét thấy nhu cầu này là hợp lý thì đơn sẽ được đệ trình lên Thủ tướng Chính phủ để ra quyết định cuối cùng. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng ngoài việc hạn chế xuất khẩu gỗ, Việt Nam cũng hạn chế sản lượng khai thác gỗ và duy trì chế độ phân bổ chỉ tiêu khai thác gỗ hàng năm. Sản lượng trần của gỗ thành phẩm đã giảm từ 617.000 m³ năm 1995 xuống 300.000 m³ năm 1999, tương ứng với mức hạn ngạch xuất khẩu gỗ tự nhiên là 330.000 m³ năm 1996, 80.000 m³ năm 1997, 100.000 m³ năm 1998 và 150.000 m³ năm 1999.

263. Để đảm bảo an ninh lương thực quốc gia, Việt Nam quản lý việc xuất khẩu gạo bằng các chỉ tiêu xuất khẩu định hướng và hướng xuất khẩu thông qua đầu mối xuất khẩu. Theo Quyết định số 141/TTg của Thủ tướng Chính phủ "về Điều hành xuất khẩu gạo và nhập khẩu phân bón năm 1997" ngày 8/3/1997, hạn ngạch xuất khẩu gạo được phân về Ủy ban nhân dân tỉnh trên cơ sở sản lượng thu hoạch từng tỉnh, và các Ủy ban nhân dân tỉnh phân bổ chỉ tiêu hạn ngạch cho các doanh nghiệp tùy theo khả năng xuất khẩu thực tế. Hạn ngạch còn được phân bổ tới từng Tổng công ty lương thực tùy theo khả năng của công ty. Các doanh nghiệp phải là thành viên Hiệp hội lương thực Việt Nam thì mới được phân hạn ngạch xuất khẩu. Doanh nghiệp không hoàn thành hạn ngạch được phân bổ cần phải báo cáo lên Bộ Thương mại và Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Thủ tướng Chính phủ có thể chuyển phần hạn ngạch chưa được hoàn thành sang cho các doanh nghiệp khác; không được phép chuyển đổi hay bán hạn ngạch dưới bất kỳ hình thức nào.

264. Chính phủ thông báo chỉ tiêu xuất khẩu định hướng tới các doanh nghiệp từ đầu năm trên cơ sở dự báo sản xuất, dự trữ và tiêu dùng hàng năm. Chỉ tiêu định hướng xuất khẩu có thể được điều chỉnh trong năm. Trong năm 1998 và 1999, xuất khẩu thực tế đã vượt quá chỉ tiêu định hướng. Đối với đầu mối xuất khẩu, trước kia chỉ có doanh nghiệp nhà nước có quyền xuất khẩu gạo. Kể từ năm 1998 không chỉ có doanh nghiệp nhà nước mới được là đầu mối xuất khẩu gạo mà các doanh nghiệp của Việt Nam thuộc mọi thành phần kinh tế đều có thể xuất khẩu gạo. Số doanh nghiệp xuất khẩu gạo tăng lên từ 26 năm 1997 đến 64 năm 1999 và tiếp tục gia tăng trong năm 2000. Đại diện của Việt Nam cho biết giá xuất khẩu tối thiểu đối với gạo và dầu thô, vốn chỉ được sử dụng như một loại giá hướng dẫn, đã được xóa bỏ.

265. Do hạn ngạch xuất khẩu nhìn chung không phù hợp với quy định của WTO, một số Thành viên yêu cầu Việt Nam cam kết sau khi gia nhập WTO sẽ chỉ duy trì các biện pháp hạn chế xuất khẩu có thể biện minh được theo các quy định của WTO. Một số Thành viên không cho rằng các biện pháp quản lý xuất khẩu của Việt Nam, đặc biệt là đối với gạo và gỗ,

là phù hợp với các quy định của WTO. Các nước cũng yêu cầu Việt Nam xem xét lại cơ chế của mình và áp dụng các biện pháp phù hợp với WTO nhằm đạt được mục tiêu chính sách của mình và đưa ra lộ trình rõ ràng nhằm loại bỏ các biện pháp trái với quy định của WTO.

266. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng gạo là mặt hàng thiết yếu đối với an ninh kinh tế xã hội của Việt Nam, và do vậy Việt Nam chưa thể xoá bỏ các biện pháp quản lý sản xuất (và thương mại). Tuy nhiên, hạn ngạch xuất khẩu gạo đã được bãi bỏ và Việt Nam hiện tại không sử dụng bất cứ biện pháp hạn chế xuất khẩu nào đối với gạo. Thay vào đó, Việt Nam sẽ áp dụng cơ chế quản lý linh hoạt. Theo cơ chế này, đầu năm, Chính phủ sẽ dựa trên dự báo sản xuất và tiêu dùng hàng năm, và khối lượng lương thực dự trữ để thông báo sản lượng xuất khẩu dự kiến tới các doanh nghiệp. Sản lượng xuất khẩu dự kiến áp dụng đối với toàn bộ nền kinh tế; không có sản lượng xuất khẩu gạo dự kiến phân bổ cho các cá nhân doanh nghiệp và không đặt ra nghĩa vụ đối với các doanh nghiệp. Tất cả các thương nhân có đăng ký kinh doanh hợp pháp tự do ký các hợp đồng xuất khẩu gạo theo suy xét riêng của mình, nhưng phải thông báo cho Hiệp hội lương thực Việt Nam. Không doanh nghiệp xuất khẩu gạo nào được dành bất kỳ độc quyền hay đặc quyền nào nhưng Việt Nam vẫn muốn duy trì việc xuất khẩu gạo cho thương mại nhà nước cho đến năm 2011 vì lý do an ninh lương thực quốc gia (xem bảng 8(b)). Hiệp hội lương thực Việt Nam là tổ chức xã hội chuyên ngành phi chính phủ hoạt động theo các nguyên tắc tham gia tự nguyện, tự quản lý, tự trang trải và tự chịu trách nhiệm trước pháp luật. Các hoạt động của Hiệp hội được nhất trí đồng thuận giữa các thành viên phù hợp với luật pháp Việt Nam. Hiệp hội thay mặt cho các thành viên đề xuất với Chính phủ các chính sách liên quan đến sản xuất và kinh doanh lương thực, và bảo vệ quyền lợi hợp pháp của các thành viên. Hiệp hội có trách nhiệm thông báo cho các doanh nghiệp tổng số lượng hợp đồng xuất khẩu đã ký. Chính phủ bảo lưu quyền tác động vào thị trường gạo bằng những biện pháp được WTO cho phép khi xảy ra tình hình thiếu hụt gạo ở trong nước.

267. Đáp lại câu hỏi liên quan đến việc đình chỉ các hợp đồng xuất khẩu khoáng sản chưa chế biến, đại diện của Việt Nam nói rằng sau các tai nạn hầm lò nghiêm trọng do khai thác bất hợp pháp các khoáng sản rắn và không áp dụng các biện pháp an toàn, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Chỉ thị số 10/2005/CT-TTg ngày 5/4/2005 đình chỉ việc ký kết các hợp đồng mới về xuất khẩu khoáng sản rắn thô cho đến khi các quy định an toàn mới được ban hành thay thế cho Thông tư số 02/2001/TT-BCN ngày 27/4/2001 về các điều kiện xuất khẩu khoáng sản. Việc đình chỉ mang tính tạm thời. Các doanh nghiệp đã ký kết các hợp đồng xuất khẩu khoáng sản hợp pháp được phép tiếp tục xuất khẩu bình thường.

268. Khi được yêu cầu giải thích các quy định tại Điều 5.4 của Luật sửa đổi bổ sung một số điều của Luật khoáng sản (Luật số 46/2005/QH11) theo đó, Nhà nước có thể hạn chế xuất khẩu khoáng sản thô và bột khoáng sản, đồng thời liệt kê tất cả các loại khoáng sản bị tác động bởi điều luật này, đại diện của Việt Nam cho biết, theo Luật khoáng sản, các loại

khoáng sản đạt tiêu chuẩn chất lượng và những điều kiện đặt ra trong Thông tư số 04 ngày 2/8/2005 của Bộ Công nghiệp trong giai đoạn 2005-2010 sẽ được phép xuất khẩu. Những điều kiện này được đặt ra nhằm ngăn chặn việc khai thác trái phép để xuất khẩu các tài nguyên khoáng sản.

269. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, kể từ thời điểm gia nhập, các biện pháp quản lý và hạn chế xuất khẩu còn lại sẽ được áp dụng hoàn toàn phù hợp với các quy định của WTO. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

3. Chính sách trong nước ảnh hưởng tới xuất nhập khẩu hàng hóa

Chính sách công nghiệp, bao gồm các chính sách trợ cấp

270. Đại diện Việt Nam cho biết chiến lược phát triển kinh tế-xã hội của Việt Nam theo định hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Nhà nước tập trung vào tái thiết, nâng cấp và xây dựng cơ sở hạ tầng như cung cấp điện, nước, đường sá, sân bay, cảng biển, và cơ sở vật chất bưu chính viễn thông. Hầu hết các ngành công nghiệp của Việt Nam đều đang ở giai đoạn phát triển ban đầu và thường bị bất lợi bởi khả năng cạnh tranh thấp. Chẳng hạn như đặc trưng của ngành sản xuất giấy ở Việt Nam là quy mô nhỏ bé, công nghệ lạc hậu, diện sản phẩm nghèo nàn, chất lượng thấp và chi phí sản xuất cao. Tuy nhiên, đối với đời sống của những người nông dân cung cấp nguyên liệu phục vụ sản xuất giấy thì ngành giấy lại có vai trò rất quan trọng. Vì thế, ngành giấy được bảo hộ thông qua thuế nhập khẩu cao và các biện pháp quản lý nhập khẩu.

271. Đại diện Việt Nam đã nộp cho Ban Thư ký bản Thông báo về Trợ cấp công nghiệp, bao gồm cả trợ cấp xuất khẩu, cho giai đoạn 1996-1998 tại tài liệu WT/ACC/VNM/13. Bản Thông báo này sau đó đã được cập nhật cho giai đoạn 1999-2000 tại tài liệu WT/ACC/VNM/13/Add.1, và cho giai đoạn 2001-2002 tại tài liệu WT/ACC/VNM/13/Add.2. Bản Thông báo mới cho giai đoạn 2003-2004 cũng đã được Việt Nam nộp cho WTO tại tài liệu WT/ACC/VNM/42/Rev.1.

272. Theo bản Thông báo cho giai đoạn 2003-2004, Việt Nam áp dụng thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi theo tỷ lệ nội địa hóa đối với sản phẩm và phụ tùng xe hai bánh gắn máy; thuế suất thuế nhập khẩu ưu đãi theo tỷ lệ nội địa hóa đối với các sản phẩm, phụ tùng thuộc ngành cơ khí-điện-điện tử; hỗ trợ triển khai thực hiện các dự án sản phẩm công nghiệp trọng điểm; ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu áp dụng cho các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh trong nước; ưu đãi đầu tư khác áp dụng cho các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh trong nước; ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu áp dụng cho các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài; ưu đãi đầu tư khác áp dụng cho các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài; ưu đãi về tín dụng đầu tư phát triển dựa trên tiêu chí xuất khẩu; ưu đãi về tín dụng đầu tư phát triển dựa trên tiêu chí sử dụng hàng trong nước sản xuất; ưu đãi về tín dụng đầu tư phát triển khác; hỗ trợ phát triển ngành dệt may; hỗ trợ xuất khẩu; hỗ trợ xúc tiến thương mại; hỗ trợ

các sản phẩm cơ khí; hỗ trợ ngành đóng tàu; hỗ trợ phát triển thương mại miền núi, hải đảo, vùng đồng bào dân tộc; hỗ trợ các doanh nghiệp, cơ sở sản xuất kinh doanh có khó khăn do nguyên nhân khách quan; khuyến khích đầu tư vào hoạt động khoa học công nghệ. Hai chương trình khác là ưu đãi đầu tư đối với các doanh nghiệp trong nước sử dụng nhiều lao động và hỗ trợ các doanh nghiệp sử dụng nhiều lao động nữ không được đưa vào bản Thông báo sau này vì ưu đãi trong các chương trình đó không dành cho ngành hay doanh nghiệp cụ thể. Trợ cấp theo chương trình ưu đãi đầu tư đối với các doanh nghiệp trong nước sử dụng nhiều lao động bao gồm miễn hoặc giảm tiền thuê đất và thuế sử dụng đất, và ưu đãi về thời hạn miễn, giảm thuế thu nhập doanh nghiệp. Mục tiêu chủ yếu của chương trình này là nhằm tạo công ăn việc làm, cải thiện thu nhập và điều kiện sinh hoạt của người lao động. Các ưu đãi theo chương trình này hoàn toàn chỉ liên quan tới số lượng lao động được doanh nghiệp sử dụng. Các doanh nghiệp trong nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài sử dụng nhiều lao động nữ được giảm thuế thu nhập doanh nghiệp. Các doanh nghiệp này cũng có thể khấu trừ các khoản chi cho lao động nữ khi tính thu nhập chịu thuế.

273. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng hầu hết các chương trình trợ cấp đều dưới hình thức miễn hoặc giảm thuế (thuế thu nhập doanh nghiệp, tiền thuê đất, thuế sử dụng đất, thuế thu nhập cá nhân, v.v...), nghĩa là đối với Chính phủ Việt Nam thì đây là các khoản thu bị bỏ qua, và do hệ thống quản lý dữ liệu và thống kê của Việt Nam chưa đủ trình độ để có thể ước tính được giá trị các khoản thu bị bỏ qua này nên không thể cung cấp số liệu về tổng số tiền trợ cấp cũng như giá trị trợ cấp tính trên mỗi đơn vị sản phẩm của hầu hết các chương trình trợ cấp đã thông báo. Tuy nhiên, theo đánh giá của đại diện Việt Nam thì trợ cấp của hầu hết các chương trình này là không đáng kể. Đại diện Việt Nam đã cung cấp thông tin về ưu đãi đầu tư trong giai đoạn 1996-2003 theo loại hình doanh nghiệp, số lượng dự án và địa bàn được hưởng ưu đãi đầu tư từ năm 2001 đến 2003 tại Bảng 20 (a), (b) và (c). Các ưu đãi về thuế được quy định trong giấy phép đầu tư, nghĩa là Chính phủ bảo đảm dành các ưu đãi này cho nhà đầu tư. Không có thời hạn chuẩn đối với giấy phép đầu tư. Cả doanh nghiệp trong nước lẫn doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, bao gồm liên doanh và doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài, đều có thể được hưởng ưu đãi trên cơ sở bình đẳng, như mô tả tại các Chương trình số IV, V, VI và VII của tài liệu WT/ACC/VNM/42/Rev.1. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng doanh nghiệp Nhà nước và doanh nghiệp tư nhân đều được tiếp cận bình đẳng đối với mọi trợ cấp trực tiếp. Đại diện Việt Nam cũng lưu ý thêm rằng Luật Đầu tư năm 2005 của Việt Nam có hiệu lực từ ngày 1/7/2006 đã xoá bỏ việc dùng các trợ cấp bị cấm để khuyến khích đầu tư; và dành ưu đãi đầu tư cho cả nhà đầu tư trong nước và nước ngoài trên cơ sở bình đẳng. Luật Đầu tư năm 2005 cũng quy định rằng trong trường hợp điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên có quy định khác với quy định của Luật Đầu tư thì áp dụng theo quy định của điều ước quốc tế đó.

274. Khi được hỏi về sự khác biệt giữa thuế sử dụng đất và tiền thuê đất, đại diện Việt Nam

giải thích rằng thuế sử dụng đất là khoản thuế thu hàng năm đối với việc sử dụng đất của các tổ chức, cá nhân được Nhà nước giao đất ổn định và sử dụng đất đó vào mục đích sản xuất nông nghiệp, để ở, kinh doanh hoặc xây dựng công trình. Trong khi đó, tiền thuê đất là khoản thu hàng năm đối với việc sử dụng đất thuê của Nhà nước. Các tiêu chí để được miễn, giảm tiền thuê đất và thuế sử dụng đất được nêu tại bản Thông báo về trợ cấp công nghiệp của Việt Nam (tài liệu WT/ACC/VNM/42/Rev.1).

275. Trả lời các câu hỏi về chương trình ưu đãi thuế nhập khẩu theo tỷ lệ nội địa hóa cho các doanh nghiệp trong nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài sản xuất hoặc lắp ráp các sản phẩm, phụ tùng thuộc ngành cơ khí, điện và điện tử, đại diện Việt Nam cho biết chương trình này là một phần trong chiến lược tổng thể về công nghiệp hóa của Việt Nam. Tuy nhiên, đại diện Việt Nam cũng thừa nhận rằng chương trình này chỉ có ý nghĩa trong giai đoạn phát triển của các ngành nói trên. Đại diện Việt Nam thông báo rằng Quyết định số 43/2006/QĐ-BTC ngày 29/8/2006 đã xoá bỏ chương trình ưu đãi thuế nhập khẩu theo tỷ lệ nội địa hóa đối với các sản phẩm và phụ tùng thuộc ngành cơ khí, điện, điện tử kể từ ngày 1/10/2006. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng chương trình ưu đãi thuế nhập khẩu theo tỷ lệ nội địa hóa đối với sản phẩm và phụ tùng xe hai bánh gắn máy đã được chấm dứt kể từ ngày 1/1/2003.

276. Khi được đề nghị cung cấp thông tin về các chương trình trợ cấp xuất khẩu của Việt Nam, đại diện Việt Nam cho biết Việt Nam đã thành lập Quỹ Hỗ trợ Xuất khẩu nhằm hỗ trợ, khuyến khích và đẩy mạnh xuất khẩu các sản phẩm của Việt Nam. Các hình thức trợ cấp từ Quỹ Hỗ trợ Xuất khẩu bao gồm hỗ trợ lãi suất (hỗ trợ một phần hoặc toàn bộ lãi suất vay vốn ngân hàng thông thường); hỗ trợ tài chính trực tiếp, đặc biệt đối với hàng hóa lần đầu tiên xuất khẩu, hàng hóa xuất khẩu sang các thị trường mới, hàng hoá chịu biến động mạnh về giá cả; thưởng và khen thưởng xuất khẩu. Tổng chi từ Quỹ Hỗ trợ Xuất khẩu năm 2004 lên tới 193 tỉ đồng Việt Nam. Khi được đề nghị định nghĩa về khái niệm “hỗ trợ tài chính” và “thưởng xuất khẩu”, đại diện Việt Nam cho biết hỗ trợ tài chính bao gồm tất cả các dạng lợi ích tài chính và cả hỗ trợ tài chính lẫn thưởng xuất khẩu đều có thể được coi là các khoản cấp phát.

277. Đại diện Việt Nam cho biết Quỹ Hỗ trợ Xuất khẩu cũng hỗ trợ các doanh nghiệp về kinh phí dành cho các hoạt động xúc tiến thương mại như tham gia hội chợ và triển lãm thương mại, khảo sát thị trường, phí tư vấn và mở các trung tâm xúc tiến thương mại và văn phòng đại diện ở nước ngoài kể từ đầu năm 2001. Các khoản chi từ Quỹ này được xác định trên cơ sở kim ngạch xuất khẩu (0,1-0,2%) nhưng mức hỗ trợ tối đa không vượt quá 50% đến 70% mức chi thực tế của doanh nghiệp cho các hoạt động đó. Đại diện Việt Nam cho biết Quyết định số 279/2005/QĐ-TTg đã đưa ra chương trình xúc tiến thương mại mới cho giai đoạn 2006-2010 và khẳng định rằng chương trình mới này sẽ được áp dụng phù hợp với các quy định của WTO.

278. Quỹ Hỗ trợ Phát triển được thành lập năm 1999 nhằm hỗ trợ thực hiện các chương trình kinh tế lớn của Nhà nước và hỗ trợ các vùng khó khăn. Các hình thức hỗ trợ thông qua Quỹ Hỗ trợ phát triển bao gồm: (i) ưu đãi về tín dụng đầu tư phát triển dựa trên tiêu chí xuất khẩu; (ii) ưu đãi về tín dụng đầu tư phát triển dựa trên tiêu chí sử dụng hàng trong nước sản xuất; và (iii) ưu đãi về tín dụng đầu tư phát triển khác. Đại diện Việt Nam cung cấp số liệu thống kê về hoạt động cho vay thông qua Quỹ Hỗ trợ Phát triển trong các năm 2003 và 2004 tại Phụ lục 1 của tài liệu WT/ACC/VNM/39. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng, như đã cam kết tại tài liệu WT/ACC/VNM/42/Rev.1, Việt Nam sẽ loại bỏ các yếu tố bị cấm trong hai chương trình ưu đãi tín dụng đầu tư phát triển (i) và (ii) bằng cách xoá bỏ các yêu cầu xuất khẩu và yêu cầu nội địa hóa liên quan không muộn hơn thời điểm gia nhập WTO.

279. Đại diện Việt Nam cho biết thêm rằng một trong các ưu đãi đầu tư mà Việt Nam dành cho doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài là miễn thuế nhập khẩu đối với nguyên liệu, vật tư, linh kiện nhập khẩu để sản xuất trong thời hạn 5 năm đối với các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài sản xuất, chế biến xuất khẩu 80% sản phẩm trở lên, hoặc chế biến nông sản, lâm sản, thủy sản từ nguồn nguyên liệu trong nước xuất khẩu 50% sản phẩm trở lên. Các dự án đầu tư này thuộc danh mục các lĩnh vực “đặc biệt khuyến khích” đầu tư nước ngoài theo Nghị định số 24/2000/NĐ-CP. Ngoài ra, tùy theo tỷ lệ xuất khẩu hoặc địa bàn thực hiện dự án mà các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài có thể được hưởng thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp ưu đãi (ở mức 10%, 15% hay 20% so với mức thuế thông thường là 28%) và được miễn hoặc giảm thuế tối đa tới 9 năm. Các ưu đãi đầu tư được hưởng và thời hạn áp dụng ưu đãi đầu tư đó được quy định rõ trong giấy phép đầu tư. Các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài cũng được phép mua những mặt hàng không do doanh nghiệp sản xuất tại thị trường nội địa để chế biến xuất khẩu hoặc xuất khẩu (trừ những mặt hàng trong danh mục không được mua để xuất khẩu hoặc hàng xuất khẩu có điều kiện).

280. Các ưu đãi đầu tư dành cho doanh nghiệp trong nước sản xuất hàng xuất khẩu gồm cả miễn thuế nhập khẩu đối với thiết bị, máy móc và phương tiện vận tải chuyên dùng nhập khẩu để tạo tài sản cố định của doanh nghiệp. Tài sản cố định sử dụng trong quá trình sản xuất, chế biến hoặc lắp ráp hàng xuất khẩu được phép khấu hao nhanh (nghĩa là được rút ngắn 50% thời gian khấu hao thông thường). Ngoài ra, các doanh nghiệp phần mềm và dự án đầu tư vào một số lĩnh vực thuộc ngành cơ khí còn được miễn thuế xuất khẩu đối với sản phẩm phần mềm và sản phẩm cơ khí xuất khẩu.

281. Đại diện Việt Nam cho biết thêm là Việt Nam áp dụng cơ chế hoàn thuế nhằm hoàn thuế nhập khẩu đối với nguyên liệu, vật tư nhập khẩu để sản xuất hàng hóa xuất khẩu. Một Thành viên lưu ý rằng lượng sản phẩm nhập khẩu vào Việt Nam theo cơ chế hoàn thuế không nên bị coi là một phần của, hay liên quan tới, bất kỳ cơ chế hạn ngạch thuế quan nào và đề nghị Việt Nam làm rõ mối liên hệ giữa cơ chế hoàn thuế nhập khẩu với các cơ chế quản lý hạn ngạch thuế quan. Đại diện Việt Nam trả lời rằng thương nhân có thể đăng ký nhập khẩu theo hạn

ngạch thuế quan hoặc nhập khẩu trực tiếp nguyên liệu, vật tư sử dụng để sản xuất hàng hóa xuất khẩu, và trong cả hai trường hợp này thì thương nhân nhập khẩu đều được hoàn thuế nhập khẩu đã nộp. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng kể từ ngày gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng các biện pháp miễn thuế nhập khẩu và cơ chế hoàn thuế nhập khẩu theo đúng các quy định của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp Chống trợ cấp, cụ thể là các quy định của Phụ lục I và II của Hiệp định này, đồng thời phù hợp với các cam kết của Việt Nam tại các đoạn 286 và 288. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

282. Trả lời câu hỏi về chương trình hỗ trợ ngành đóng tàu, đại diện Việt Nam cho biết rằng các ưu đãi theo chương trình này không hề gắn với việc xuất khẩu tàu. Vì vậy, cả tàu xuất khẩu lẫn tàu đăng kiểm trong nước đều được hưởng ưu đãi. Năm 2003, 4 tàu được xuất khẩu và 12 chiếc khác được đăng kiểm trong nước. Năm 2004, tất cả số tàu đóng mới (21 chiếc) đều được đăng kiểm trong nước.

283. Một số Thành viên nhận xét rằng Việt Nam tự nhận là nước đang phát triển có thu nhập thấp được quyền duy trì trợ cấp xuất khẩu theo Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp (SCM). Một Thành viên ủng hộ việc đưa Việt Nam vào Danh sách các nước được duy trì trợ cấp xuất khẩu theo Phụ lục VII của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp, do mức GDP theo đầu người của Việt Nam thấp (dưới 1.000 USD). Tuy nhiên, một Thành viên khác lưu ý rằng Điều 27.2 (a) của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp chỉ dành cho những nước đang phát triển được đề cập trong Phụ lục VII của Hiệp định này và Danh sách các nước được duy trì trợ cấp xuất khẩu theo Phụ lục VII không phải là danh sách các nước tự đề cử hay có thể mở rộng. Hơn nữa, các quy định của Điều 27.4 của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp, vốn dành cho các nước đang phát triển chỉ chiếm thị phần nhỏ trong thương mại xuất khẩu thế giới, sẽ không áp dụng được cho Việt Nam. Trong khi sẵn sàng tỏ ra linh động về cách thức xóa bỏ dần trợ cấp xuất khẩu của Việt Nam, Thành viên này kiên quyết yêu cầu Việt Nam không viện dẫn đến các điều khoản cho phép sử dụng trợ cấp bị cấm sau khi gia nhập WTO. Ngoài ra, do Việt Nam sẽ gia nhập WTO khi thời hạn dành cho các nước đang phát triển cắt giảm trợ cấp xuất khẩu đã kết thúc, Việt Nam cần phải xóa bỏ các chương trình trợ cấp xuất khẩu kể từ thời điểm gia nhập.

284. Các Thành viên nhận xét rằng với quy định về các dự án đầu tư trong khu chế xuất thuộc đối tượng được hưởng ưu đãi đầu tư, Điều 32 của Luật Đầu tư năm 2005 đồng nghĩa với việc tất cả các hình thức ưu đãi nêu tại Phần 2 của Luật này đều có thể áp dụng cho các hoạt động xuất khẩu và như vậy có thể bị coi là trợ cấp bị cấm theo Điều 3 của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp của WTO. Các Thành viên này yêu cầu Việt Nam giải thích xem Việt Nam sẽ làm thế nào để dung hòa quy định này với dự định sẽ xóa bỏ toàn bộ trợ cấp bị cấm kể từ thời điểm gia nhập WTO. Một Thành viên nhận xét rằng các nội dung của Quỹ Bình ổn Giá được duy trì trong Quỹ Hỗ trợ Xuất khẩu, tức là các khoản phụ thu dựa trên chênh lệch giữa giá trong nước với giá thế giới, có vẻ là một khung giá, và việc sử dụng

các quỹ này để hỗ trợ xuất khẩu có thể là trợ cấp xuất khẩu.

285. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng các ưu đãi đầu tư được đề cập tại Điều 32 của Luật Đầu tư năm 2005 được quy định cụ thể trong Nghị định hướng dẫn thi hành Luật Đầu tư và các ưu đãi đầu tư này sẽ chỉ được áp dụng phù hợp với những cam kết của Việt Nam về trợ cấp (nghĩa là các ưu đãi đầu tư sẽ không gắn với xuất khẩu hoặc hàm lượng nội địa trong sản phẩm). Đặc biệt, doanh nghiệp trong các khu chế xuất sẽ không bị bắt buộc phải xuất khẩu và chỉ được hưởng các ưu đãi dưới dạng như tạo điều kiện thuận lợi về thủ tục đầu tư và thuê đất đai, nhà xưởng cũng như về cung ứng và đào tạo lao động, cung cấp điện, nước và các tiện ích khác. Về các khoản phụ thu áp dụng theo Quỹ Hỗ trợ xuất khẩu, đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ ràng buộc các khoản thuế và phí khác ở mức bằng 0 trong Biểu cam kết về hàng hoá kể từ thời điểm gia nhập.

286. Một số Thành viên tuyên bố rằng Quyết định số 55/2001/QĐ-TTg dành trợ cấp bị cấm cho ngành dệt may của Việt Nam. Đáp lại, đại diện Việt Nam cho biết rằng kể từ ngày 31/5/2006 Việt Nam không cấp bất kỳ khoản giải ngân hay lợi ích trợ cấp nào theo Quyết định số 55/2001/QĐ-TTg và Quyết định số 55/2001/QĐ-TTg đã bị bãi bỏ vào ngày 30/5/2006. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập WTO, Việt Nam sẽ xoá bỏ toàn bộ các trợ cấp bị cấm (tức là các trợ cấp căn cứ vào thành tích xuất khẩu hoặc khuyến khích sử dụng hàng trong nước thay thế nhập khẩu) dành cho ngành dệt may, bao gồm nhưng không chỉ giới hạn ở các trợ cấp dưới hình thức ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu áp dụng cho các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh trong nước, ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu áp dụng cho các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, trợ cấp khuyến khích xuất khẩu dựa trên thành tích xuất khẩu và trợ cấp xúc tiến thương mại dựa trên thành tích xuất khẩu. Ban Công tác ghi nhận những cam kết này.

287. Một số Thành viên nhận xét rằng ngoài ngành dệt may, Việt Nam còn dành ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu cho các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh trong nước trong nước và ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu cho các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài hoạt động trong các ngành nghề khác. Hai chương trình này dành trợ cấp gắn với thành tích xuất khẩu dưới các hình thức ưu đãi về thuế thu nhập doanh nghiệp; miễn thuế nhập khẩu đối với máy móc, thiết bị; và miễn hoặc giảm tiền thuê đất, tiền sử dụng đất và thuế sử dụng đất. Điều 3 của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp của WTO nghiêm cấm áp dụng các trợ cấp này. Do đó, các Thành viên yêu cầu Việt Nam cho biết Việt Nam dự định sẽ xoá bỏ các trợ cấp nói trên như thế nào.

288. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, kể từ ngày gia nhập WTO, Việt Nam sẽ không cấp bất kỳ trợ cấp bị cấm nào cho các đối tượng hưởng trợ cấp mới theo chương trình dành ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu cho doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh trong nước và chương trình dành ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu cho doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng những lợi ích mà các đối tượng hưởng

trợ cấp hiện tại đang được nhận theo hai chương trình này sẽ được xóa bỏ dần trong vòng 5 năm kể từ ngày gia nhập WTO. Ngoài ra, đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng chương trình dành ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu cho các doanh nghiệp sản xuất, kinh doanh trong nước và chương trình dành ưu đãi đầu tư dựa trên tiêu chí xuất khẩu dành cho doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài sẽ hoàn toàn bị xóa bỏ không muộn hơn 5 năm kể từ ngày Việt Nam gia nhập WTO. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng toàn bộ các trợ cấp bị cấm khác sẽ bị xóa bỏ kể từ ngày gia nhập WTO và bất kỳ chương trình trợ cấp nào khác còn lại cũng sẽ được điều chỉnh để phù hợp với quy định của Hiệp định về Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp của WTO. Việt Nam sẽ thông báo cho WTO về các biện pháp xóa bỏ hai chương trình trợ cấp nói trên cũng như về biện pháp xóa bỏ các trợ cấp bị cấm khác. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng tới thời điểm gia nhập WTO, Việt Nam sẽ nộp lên Ủy ban Trợ cấp và các Biện pháp chống trợ cấp của WTO bản Thông báo trợ cấp theo quy định của Điều 25 của Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp. Ban Công tác ghi nhận những cam kết này.

Hàng rào kỹ thuật đối với thương mại, tiêu chuẩn và chứng nhận sự phù hợp

289. Đại diện của Việt Nam cho biết Tổng Cục Tiêu chuẩn và Chất lượng (STAMEQ) là cơ quan quản lý nhà nước, bao gồm các tổ chức về tiêu chuẩn hóa, quản lý đo lường, quản lý chất lượng và đánh giá sự phù hợp, trực thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ, chịu trách nhiệm tư vấn cho Chính phủ về các vấn đề liên quan tới tiêu chuẩn hóa, quản lý đo lường và quản lý chất lượng, và đại diện cho Việt Nam trong các diễn đàn quốc tế về tiêu chuẩn hóa. STAMEQ được chỉ định là cơ quan đầu mối trung tâm của Việt Nam về các vấn đề tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và đánh giá sự phù hợp, và là cơ quan thông báo và hỏi đáp của Việt Nam về các vấn đề liên quan đến TBT (hàng rào kỹ thuật trong thương mại) theo Quyết định số 356/2003/QĐ-BKH-CN ngày 25/03/2003 của Bộ Khoa học và Công nghệ. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng điểm hỏi đáp sẽ được hoạt động kể từ ngày gia nhập. Đại diện Việt Nam cũng cung cấp thông tin ban đầu về hàng rào kỹ thuật trong thương mại tại Phụ lục 5, tài liệu WT/ACC/VNM/3/Add.1.

290. Chức năng chính của STAMEQ bao gồm dự thảo các quy định và quy chuẩn về tiêu chuẩn hóa, quản lý đo lường và quản lý chất lượng để các cơ quan có thẩm quyền phê duyệt; kiểm soát và giám sát việc thực hiện các quy định và quy chuẩn được phê duyệt; tổ chức và hướng dẫn các hoạt động liên quan đến tiêu chuẩn hóa, quản lý đo lường và quản lý chất lượng; xây dựng tiêu chuẩn quốc gia; thực hiện chứng nhận hệ thống chất lượng, chứng nhận sản phẩm và công nhận phòng thử nghiệm và hiệu chuẩn, tổ chức giám định chất lượng và tổ chức chứng nhận chất lượng; thực hiện thanh, kiểm tra nhà nước về các yêu cầu chất lượng đối với hàng hóa; duy trì các chuẩn đo lường quốc gia; tổ chức và hướng dẫn các hoạt động kiểm định, hiệu chuẩn và chứng nhận các thiết bị, dụng cụ và mẫu chuẩn đo lường; tiến hành nghiên cứu về tiêu chuẩn hóa, quản lý đo lường và quản lý chất lượng; tham gia hợp tác quốc

tế trong lĩnh vực tiêu chuẩn hoá, quản lý đo lường và quản lý chất lượng; và cung cấp thông tin và đào tạo về các vấn đề này. Về đề nghị làm rõ vai trò của STAMEQ và Bộ Khoa học và Công nghệ, Đại diện Việt Nam trả lời rằng STAMEQ không có chức năng ban hành văn bản quy phạm pháp luật như Bộ Khoa học và Công nghệ. STAMEQ nghiên cứu, xây dựng chính sách về TBT và trình lên Bộ hoặc Chính phủ để phê duyệt. Ngoài vai trò hoạch định chính sách, STAMEQ còn có chức năng thực hiện các hoạt động kỹ thuật (thử nghiệm, chứng nhận, thanh, kiểm tra). Giải thích những lo ngại về khả năng đảm bảo tính độc lập khách quan trong hoạt động của STAMEQ với tư cách là cơ quan công nhận, Đại diện của Việt Nam cho biết các dịch vụ công nhận và chứng nhận của STAMEQ hoàn toàn mang tính độc lập cả về chuyên môn, tài chính và pháp lý. Vai trò của STAMEQ là đảm bảo để các tổ chức này hoạt động phù hợp với luật pháp Việt Nam và với các tiêu chuẩn và khuyến nghị quốc tế. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm Chính phủ đang xem xét việc thành lập Hội đồng Công nhận quốc gia như một nỗ lực hoàn thiện STAMEQ về tổ chức. Quyết định thành lập Hội đồng Công nhận quốc gia sẽ được cung cấp cho Ban công tác ngay sau khi ban hành.

291. Hệ thống pháp luật về tiêu chuẩn hoá, quản lý đo lường và quản lý chất lượng bao gồm Pháp lệnh Đo lường số 16/1999/PL-UBTVQH10 ngày 6/10/1999, Pháp lệnh Chất lượng hàng hoá số 18/1999/PL-UBTVQH ngày 24/12/1999, Pháp lệnh Bảo vệ Quyền lợi người tiêu dùng số 13/1999/PL-UBTVQH10 ngày 27/4/1999, Pháp lệnh An toàn và Vệ sinh Thực phẩm số 12/2003/PL-UBTVQH11 ngày 26/7/2003 do Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành và các quy định liên quan khác như các Nghị định hay Quyết định do Chính phủ hoặc Thủ tướng Chính phủ ban hành, trong đó có Quyết định số 444/2005/QĐ-TTg ngày 26/5/2005 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án triển khai thực hiện Hiệp định TBT, Thông tư liên tịch hoặc Thông tư và Quyết định của các Bộ trưởng hướng dẫn thực hiện Pháp lệnh Đo lường và Pháp lệnh về Chất lượng hàng hoá. Tuy nhiên, Luật về Tiêu chuẩn và các Quy định kỹ thuật được thông qua tháng 6 năm 2006 đã điều chỉnh toàn bộ các vấn đề liên quan đến tiêu chuẩn hiện hành vốn có trong các văn bản pháp luật khác nhau, bao gồm Pháp lệnh về Đo lường, Chất lượng hàng hoá, Vệ sinh an toàn thực phẩm, Bảo vệ thực vật, Thú y, Bảo vệ người tiêu dùng. Luật “khung” này tập trung vào vấn đề xây dựng và áp dụng tiêu chuẩn, quy trình đánh giá sự phù hợp, cũng như các quy chuẩn kỹ thuật.

292. Các Bộ liên quan chủ yếu đến tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và quy trình đánh giá sự phù hợp bao gồm các Bộ: Khoa học và Công nghệ; Công nghiệp; Thủy sản; Y tế; Thương mại; Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Bộ Chính Viễn thông, Tài nguyên và Môi trường, Giao thông Vận tải và Xây dựng. Khi được đề nghị định nghĩa khái niệm “chất lượng” một cách chính xác hơn, Đại diện của Việt Nam trả lời rằng thuật ngữ này được hiểu theo nghĩa rộng. Pháp lệnh Chất lượng hàng hoá quy định về quản lý nhà nước về chất lượng thông qua các quy chuẩn kỹ thuật nhằm bảo vệ sức khỏe và an toàn cho con người, bảo vệ môi trường và thực hiện các mục tiêu chính đáng khác như được nêu trong Hiệp định TBT.

293. Việt Nam đang triển khai chương trình hài hoà hoá tiêu chuẩn quốc gia với tiêu chuẩn quốc tế, đặc biệt đối với sản phẩm điện-điện tử, trong khuôn khổ hợp tác ASEAN, APEC và ASEM. Cho đến tháng 12/2004, Việt Nam có trên 5.800 tiêu chuẩn quốc gia (Tiêu chuẩn Việt Nam), trong đó có gần 1.450 tiêu chuẩn khu vực và quốc tế được chấp nhận và chuyển hoá để áp dụng tại Việt Nam. 4.350 tiêu chuẩn khác, theo Đại diện Việt Nam cho biết, được xây dựng một phần dựa trên cơ sở các tiêu chuẩn nước ngoài, khu vực và quốc tế. Các lĩnh vực có mức độ hài hoà tiêu chuẩn thấp bao gồm ngành đóng tàu, hàng không, dệt may, mỹ phẩm, đồ gỗ và kính, cũng như các lĩnh vực với các đặc trưng về địa lý, văn hoá và phong tục (ví dụ, sản phẩm thực phẩm, may mặc và đồ chơi có thể phụ thuộc nhiều vào đặc trưng về văn hoá và phong tục). Do có sự thay đổi về thời trang và sở thích của người tiêu dùng, nên việc hài hoà hoá tiêu chuẩn sản phẩm may mặc chủ yếu tập trung vào nguyên liệu và các phụ liệu may mặc.

294. Các dự thảo tiêu chuẩn được các ban kỹ thuật soạn thảo (đến nay 90 ban kỹ thuật và 42 tiểu ban đã được thành lập). Các ban và tiểu ban này do STAMEQ thành lập, được tổ chức và sẽ hoạt động theo hướng dẫn của Tổ chức Tiêu chuẩn hoá Quốc tế (ISO). Để thuận lợi cho việc tiếp thu các ý kiến đóng góp, ngay từ đầu năm, STAMEQ công bố kế hoạch xây dựng tiêu chuẩn quốc gia hàng năm trên trang thông tin điện tử (<http://www.vsc.org.vn>). Kế hoạch này có thể được điều chỉnh vào giữa năm, thông thường là trong quý III, và được công bố lại. Kế hoạch này bao gồm các thông tin về tiêu chuẩn dự kiến ban hành, tên của ban kỹ thuật chịu trách nhiệm soạn thảo, và hình thức chấp nhận. Các bên liên quan có thể yêu cầu cung cấp dự thảo tiêu chuẩn để nghiên cứu và đóng góp ý kiến. Đại diện Việt Nam cho biết thêm tiến độ xây dựng tiêu chuẩn sẽ được xem xét và đưa vào kế hoạch này.

295. Liên quan đến các quy chuẩn kỹ thuật, Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định rằng đối với các văn bản quy pháp luật về kỹ thuật do cấp Chính phủ ban hành, Chính phủ sẽ chỉ định các cơ quan soạn thảo thành lập các Ban soạn thảo. Các Ban soạn thảo bao gồm các cơ quan và tổ chức có liên quan, các chuyên gia, các nhà khoa học. Theo Luật Tiêu chuẩn và Quy chuẩn kỹ thuật, các Bộ, các cơ quan ngang Bộ khi ban hành các quy chuẩn kỹ thuật phải phối hợp với các cơ quan quản lý nhà nước có liên quan, các tổ chức khoa học và công nghệ, doanh nghiệp, người tiêu dùng, các chuyên gia và các cơ quan liên quan khác khi xây dựng quy chuẩn. Việc rà soát các quy chuẩn hiện hành được các cơ quan nhà nước liên quan thực hiện thường xuyên hàng năm. Dự thảo các quy chuẩn kỹ thuật, tùy theo bản chất hoặc nội dung, được gửi cho cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan để đóng góp ý kiến. Dự thảo các quy chuẩn kỹ thuật này được đăng tải trên Phụ lục Công báo theo quyết định của các cơ quan nhà nước có thẩm quyền (Điều 5.4 của Nghị định Chính phủ số 104/2004/NĐ-CP ngày 23/3/2004 về Công báo của Việt Nam và Thông tư số 04/2005/TT-VPCP ngày 21/3/2005 hướng dẫn thực hiện Nghị định này). Đại diện các bên liên quan có thể tham gia vào quá trình soạn thảo thông qua việc tham gia vào các Ban Soạn thảo hoặc gửi ý kiến góp ý

về các quy chuẩn kỹ thuật dự kiến ban hành khi các quy chuẩn này được công bố trên các phương tiện thông tin đại chúng. Đại diện Việt Nam cho biết Chính phủ đang xem xét việc thông báo toàn văn dự thảo luật và quy chuẩn, bao gồm cả quy chuẩn kỹ thuật trên Công báo điện tử. Đại diện Việt Nam cho biết thêm vấn đề bảo đảm chất lượng và tính thống nhất khi xây dựng các văn bản pháp luật được quy định trong Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật. Trả lời một câu hỏi được nêu, Đại diện Việt Nam cho rằng quy định trong Luật Tiêu chuẩn hoá về thời hạn sáu tháng từ thời điểm ban hành đến thời điểm quy chuẩn kỹ thuật có hiệu lực áp dụng - trừ trường hợp đặc biệt như an ninh quốc gia – là phù hợp với các quy định của Hiệp định TBT. Đại diện Việt Nam cho biết mạng lưới thông báo và các điểm hỏi đáp về TBT đã được thành lập tại các bộ, ngành liên quan và địa phương theo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 114/2005/QĐ-TTg ngày 26/5/2005. Mạng lưới này sẽ hỗ trợ cho cơ quan đầu mối thông báo về TBT đảm bảo thực thi nghĩa vụ thông báo các dự thảo quy chuẩn kỹ thuật cho các Thành viên WTO thông qua Ban Thư ký WTO.

296. Tất cả các tiêu chuẩn đều được áp dụng một cách tự nguyện nếu không có quy định bắt buộc áp dụng trong quy chuẩn cụ thể. Trong số 5800 tiêu chuẩn quốc gia nêu trong Danh mục Tiêu chuẩn Việt Nam năm 2004, có 231 tiêu chuẩn bắt buộc áp dụng. Các tiêu chuẩn bắt buộc áp dụng nhằm mục đích bảo vệ môi trường hoặc con người, động thực vật hoặc sức khỏe, hoặc để ngăn ngừa các hành vi gian lận hoặc vì an ninh quốc gia. Khi được yêu cầu cung cấp danh mục các yêu cầu bắt buộc hoặc các quy chuẩn kỹ thuật phải áp dụng của Việt Nam, Đại diện Việt Nam giới thiệu với các Thành viên tham khảo trang thông tin điện tử của STAMEQ (<http://www.tevn.gov.vn>). Để minh họa, Đại diện Việt Nam lấy ví dụ là ngày 24/12/1999, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã thông qua Pháp lệnh 18/1999/PL-UBTVQH 10 quy định những hàng hóa liên quan đến lương thực, an toàn, vệ sinh, sức khỏe con người, môi trường và các loại hàng hoá khác theo quy định của các luật hoặc quy chuẩn phải phù hợp với tiêu chuẩn quốc gia của Việt Nam. Pháp lệnh này có hiệu lực kể từ ngày 1/7/2000 thay thế Pháp lệnh về Chất lượng Hàng hoá ngày 27/12/1990. Pháp lệnh này quy định cả hàng hoá nội địa và hàng hoá nhập khẩu đều có thể phải kiểm tra chất lượng hoặc chứng nhận chất lượng. Danh mục hàng hoá phải kiểm tra chất lượng do Chính phủ quy định, danh mục hàng hoá cần giấy chứng nhận chất lượng do các Bộ xác định. Cả hai phương pháp đang được xây dựng và rà soát trên cơ sở Hướng dẫn của ISO. Việc chứng nhận chất lượng để xác nhận sự phù hợp với các tiêu chuẩn Việt Nam hầu hết được thực hiện trên cơ sở tự nguyện. Các phương thức đảm bảo sự phù hợp được nêu trong Nghị định số 179/2004/NĐ-CP ngày 21/10/2004 hướng dẫn thi hành Pháp lệnh về Chất lượng Hàng hoá ban hành năm 1999.

297. Việt Nam đang xây dựng hệ thống chứng nhận an toàn, trước đây là "chứng nhận chất lượng sản phẩm bắt buộc", trên cơ sở Hệ thống 4 của 8 Hệ thống chứng nhận do bên thứ ba thực hiện được ISO đưa ra, đặc biệt đối với các sản phẩm điện và điện tử. Chứng nhận an toàn bao gồm việc thử nghiệm mẫu điển hình và giám sát sau chứng nhận trên thị trường hay

tại nơi sản xuất. Phí thử nghiệm, kiểm định và các thủ tục hành chính liên quan đã được Bộ Tài chính quy định (Thông tư số 83/2002/TT-BTC tháng 09/2002) dựa trên cơ sở quy định của Pháp lệnh về Phí và Lệ phí do Ủy ban Thường vụ Quốc hội ban hành ngày 28/8/2001 và Nghị định của Chính phủ số 57/2002/NĐ-CP ngày 3/6/2002. Theo Thông tư này, các tổ chức, cá nhân của Việt Nam và nước ngoài phải trả phí và lệ phí quản lý cho các hoạt động cấp chứng nhận, thử nghiệm, kiểm tra chất lượng và kiểm định phương tiện đo lường do các cơ quan quản lý hành chính Nhà nước về tiêu chuẩn, đo lường, chất lượng hoặc các cơ quan khác được uỷ quyền thực hiện. Các khoản phí và lệ phí được quy định bằng Đồng Việt Nam trên cơ sở các chi phí cung cấp dịch vụ thực tế. Việt Nam đã ban hành Quyết định 2424/2000/QĐ-BKHCNMT ngày 12/12/2000 quy định quy trình tự cam kết của nhà cung cấp về sự phù hợp. Quy trình này dựa trên Hướng dẫn ISO/IEC số 22 và áp dụng đối với những sản phẩm có nguy cơ rủi ro thấp đối với người tiêu dùng, khác với các thủ tục chứng nhận an toàn được áp dụng với những sản phẩm có nguy cơ rủi ro cao. Các nhóm sản phẩm áp dụng quy trình tự cam kết của nhà cung cấp về sự phù hợp bao gồm hàng điện, điện tử, thực phẩm, hoá chất dùng trong sinh hoạt, mỹ phẩm, nguyên vật liệu xây dựng, đồ chơi trẻ em... Danh mục các nhóm sản phẩm đã được sửa đổi và ban hành vào ngày 7/3/2006 (Quyết định số 50/2006/QĐ-TTg). Phương pháp này cũng áp dụng cho hàng hóa nhập khẩu. Việt Nam hy vọng việc công bố của nhà cung cấp về sự phù hợp của sản phẩm sẽ là phương pháp chủ yếu trong quản lý chất lượng của Việt Nam trong tương lai. Việt Nam cũng đã xây dựng các chương trình chứng nhận hệ thống bảo đảm chất lượng trên cơ sở hướng dẫn của ISO, CODEX (GMP, HACCP) và hệ thống của các nước khác như New Zealand và Nhật Bản.

298. Đại diện của Việt Nam cho biết Pháp lệnh về Chất lượng Hàng hoá quy định rằng Chính phủ ban hành danh mục hàng hoá bắt buộc phải kiểm tra chất lượng. Danh mục gần đây nhất đã được công bố tại Quyết định số 50/2006/QĐ-TTg ngày 10/3/2006 của Thủ tướng Chính phủ. Đại diện Việt Nam cho biết thêm việc đăng ký chất lượng hàng hoá bắt buộc đã được bãi bỏ vào đầu năm 2001. Thủ tục kiểm tra hàng hoá xuất nhập khẩu đã được đơn giản hoá bằng việc chuyển sang áp dụng hệ thống thử nghiệm mẫu điển hình. Yêu cầu kiểm tra từng lô hàng được miễn áp dụng đối với các doanh nghiệp có thành tích về chất lượng trước đó (nghĩa là khi sự phù hợp với các tiêu chuẩn và/hoặc quy chuẩn kỹ thuật liên quan đã được thể hiện một số lần đối với hàng hoá cùng loại). Nguyên tắc đơn giản hoá thủ tục kiểm tra hàng hoá xuất nhập khẩu đã được Bộ Khoa học và Công nghệ quy định tại Quyết định số 1091/1999/QĐ-BKHCNMT ngày 22/6/1999. Điều kiện cụ thể để áp dụng thủ tục kiểm tra đơn giản hoá được Tổng Cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng và các Bộ quản lý chuyên ngành quy định đối với từng loại hàng hoá. Các khiếu nại về quyết định của cơ quan có thẩm quyền về đánh giá sự phù hợp hay thủ tục kiểm tra chất lượng được thực hiện theo Pháp lệnh về Khiếu nại và Tố cáo của Việt Nam. Trả lời câu hỏi của một Thành viên về việc tại sao các cơ quan chính phủ liên quan lại phải tham gia vào việc kiểm tra chất lượng hoặc thử nghiệm để xác định sự phù hợp của hàng nhập khẩu, Đại diện Việt Nam cho biết các cơ quan chính

phủ thành lập và điều hành các phòng thử nghiệm để hỗ trợ doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp vừa và nhỏ, không có phòng thử nghiệm và không thể thử nghiệm chất lượng và sự phù hợp của sản phẩm nhập khẩu. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng các phòng thử nghiệm này hoạt động độc lập về tài chính.

299. Khi được hỏi cụ thể về việc kiểm tra chất lượng và thủ tục hải quan đối với hàng hoá nhập khẩu thuộc diện bắt buộc phải kiểm tra nhà nước về chất lượng, Đại diện Việt Nam cho biết các thủ tục này được quy định cụ thể tại Thông tư liên tịch số 37/2001/TTLT/BKHCNMT-TCHQ do Bộ Khoa học Công nghệ Môi trường trước đây và Tổng cục Hải quan ban hành ngày 28/6/2001. Thông tư này quy định rằng chủ hàng nhập khẩu có trách nhiệm trước pháp luật đối với chất lượng của hàng nhập khẩu thuộc diện bắt buộc phải kiểm tra nhà nước về chất lượng. Chủ hàng đăng ký kiểm tra chất lượng với cơ quan kiểm tra theo biểu mẫu đăng ký quy định tại Thông tư liên tịch số 37 nói trên khi hàng đến cảng. Để tạo thuận lợi cho việc thông quan và tiết kiệm chi phí lưu kho tại cảng cho nhà nhập khẩu khi kiểm tra chất lượng, Thông tư quy định hàng nhập khẩu có thể được thông quan tại cảng trước khi thử nghiệm/chứng nhận chất lượng, với điều kiện các nghĩa vụ khác như thanh toán thuế, đã được hoàn thành. Trong vòng 01 ngày làm việc sau khi thông quan, chủ hàng phải xuất trình hàng hoá đã thông quan theo đúng hiện trạng thực tế kèm theo chứng từ thông quan và các loại giấy tờ khác theo quy định của cơ quan kiểm tra để tiến hành việc kiểm tra chất lượng sau thông quan. Việc kiểm tra chất lượng sau thông quan có thể diễn ra tại địa điểm không phải là cảng nhập khẩu (như tại kho bãi, nhà kho của nhà nhập khẩu v.v). Cơ quan kiểm tra phải thẩm tra hồ sơ đăng ký kiểm tra chất lượng nhà nước, hoặc gửi thông báo miễn giám định cho cơ quan hải quan trong vòng 01 ngày làm việc. Danh mục mới nhất về hàng hoá xuất nhập khẩu thuộc diện kiểm tra nhà nước về chất lượng được quy định tại Quyết định 50/2006/QĐ-TTg 10/3/2006 của Thủ tướng Chính phủ. Danh mục này quy định chi tiết những hàng hoá thuộc diện kiểm tra nhà nước về chất lượng thuộc thẩm quyền của các cơ quan kiểm tra chuyên ngành thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Y tế, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Bộ Công nghiệp, Bộ Giao thông Vận tải, Bộ Thủy sản, Bộ Xây dựng, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng hàng hoá được các doanh nghiệp Việt Nam - nghĩa là các doanh nghiệp 100% vốn Việt Nam và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài tại Việt Nam - chế biến để tái xuất cho các thương nhân nước ngoài không phải chịu kiểm tra chất lượng Nhà nước.

300. Đại diện của Việt Nam cho biết trong các nỗ lực nhằm kiện toàn hoạt động tiêu chuẩn hoá và cơ chế quản lý kỹ thuật, Việt Nam đang rà soát và sửa đổi các tiêu chuẩn hiện hành cho phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế và khu vực; chuyển từ kiểm tra đối với từng lô hàng sang thử nghiệm mẫu điển hình, nếu thích hợp; xây dựng các phòng thử nghiệm hàng hóa đáp ứng các yêu cầu trong tiêu chuẩn ISO/IEC 17025; tham gia một số hiệp định đa phương về công nhận lẫn nhau (APEC-MRA). Trả lời câu hỏi của một Thành viên, Đại diện Việt

Nam cho biết Việt Nam đã ký kết các hiệp định song phương với Trung Quốc, Liên bang Nga, và Ukraine trong đó bao gồm các quy định về hài hòa tiêu chuẩn quốc gia và quy trình đánh giá sự phù hợp với các tiêu chuẩn và hướng dẫn quốc tế, hợp tác kỹ thuật và cơ chế thừa nhận lẫn nhau về kết quả đánh giá sự phù hợp. Các thỏa thuận công nhận lẫn nhau hiện hành của Việt Nam có thể tìm thấy trên trang thông tin điện tử của STAMEQ (<http://www.tecvn.gov.vn>).

301. Khi được hỏi liệu Việt Nam có chấp nhận và chấp nhận như thế nào các kết quả về đánh giá sự phù hợp của các Thành viên khác như quy định tại Điều 6.1 Hiệp định TBT, và liệu Việt Nam có thừa nhận các dữ liệu thử nghiệm và/hoặc giấy chứng nhận được cấp bởi các tổ chức bên ngoài Việt Nam, Đại diện Việt Nam cho biết Việt Nam đã có nhiều hình thức thừa nhận kết quả thử nghiệm và chứng nhận được tiến hành bởi các tổ chức nước ngoài. Trong hầu hết các trường hợp, kết quả thử nghiệm và chứng nhận được tiến hành bởi các tổ chức nước ngoài được chấp nhận bởi người bán và người mua. Đối với hàng hoá thuộc diện phải kiểm tra và chứng nhận chất lượng, kết quả thử nghiệm và chứng nhận được chấp nhận trong một số trường hợp, ví dụ như: (i) theo các thoả thuận đa phương hoặc song phương về thừa nhận lẫn nhau mà Việt Nam và các nước xuất khẩu cùng là thành viên; (ii) Việt Nam đơn phương chấp nhận các phòng thí nghiệm và tổ chức chứng nhận nước ngoài; và (iii) thông qua kiểm tra chất lượng hàng nhập khẩu. Việc Việt Nam đơn phương chấp nhận các phòng thí nghiệm và tổ chức chứng nhận nước ngoài là dựa trên cơ sở các tiêu chí nêu trong các hiệp định thừa nhận lẫn nhau và hướng dẫn của ASEAN và APEC. Kết quả thử nghiệm của các phòng thí nghiệm nước ngoài đã được công nhận bởi cơ quan công nhận nước ngoài thì tự động được chấp nhận ở Việt Nam nếu Việt Nam và nước đó cùng là các bên ký kết tham gia các thoả thuận thừa nhận lẫn nhau của Tổ chức hợp tác Công nhận phòng thí nghiệm Châu Á – Thái Bình Dương (APLAC) và Tổ chức hợp tác Công nhận phòng thí nghiệm quốc tế (ILAC). Đại diện Việt Nam khẳng định dấu CE có thể được thừa nhận là dấu hiệu phù hợp tiêu chuẩn nếu Việt Nam và nước xuất khẩu ký một thoả thuận thừa nhận lẫn nhau về kết quả đánh giá sự phù hợp.

302. Một số Thành viên yêu cầu Việt Nam khẳng định tuân thủ hoàn toàn Hiệp định TBT vào thời điểm gia nhập WTO và yêu cầu có chương trình hành động cụ thể giải quyết tất cả các vấn đề còn tồn tại. Một Thành viên cho rằng việc chứng nhận bắt buộc là không thích hợp. Đại diện của Việt Nam cung cấp Chương trình hành động thực hiện Hiệp định của WTO về Hàng rào kỹ thuật trong thương mại tại tài liệu số WT/ACC/VNM/24, sau đó được sửa đổi tại các tài liệu WT/ACC/VNM/24/Rev.1 và WT/ACC/VNM/24/Rev.2. Theo các tài liệu sửa đổi, Việt Nam đảm bảo rằng tất cả các quy chuẩn kỹ thuật, tiêu chuẩn, và quy trình đánh giá sự phù hợp sẽ hoàn toàn phù hợp với Hiệp định kể từ ngày gia nhập. Bộ Khoa học và Công nghệ đã phối hợp với các bộ, ngành liên quan, trong đó có Bộ Thương mại xây dựng, rà soát và thực hiện Chương trình hành động của Việt Nam. Trong những năm gần đây, Chính phủ

Việt Nam đã xúc tiến một chương trình rà soát các văn bản pháp luật nhằm đảm bảo sự phù hợp với các nghĩa vụ trong WTO, trong đó có lĩnh vực quy chuẩn kỹ thuật và đánh giá sự phù hợp. Bộ Khoa học và Công nghệ là cơ quan đầu mối đối với việc rà soát các quy chuẩn kỹ thuật. Bộ Tư pháp chịu trách nhiệm thẩm định chung các dự thảo văn bản pháp luật. Đại diện của Việt Nam bổ sung thêm rằng thông qua việc nâng cao năng lực của STAMEQ về xây dựng tiêu chuẩn, Việt Nam sẽ chấp nhận và thực hiện đầy đủ Quy chế Thực hành tốt về xây dựng, chấp nhận và áp dụng tiêu chuẩn.

303. Đại diện của Việt Nam xác nhận Việt Nam sẽ tuân thủ tất cả các nghĩa vụ trong Hiệp định TBT kể từ ngày gia nhập mà không viện dẫn đến thời gian chuyển đổi. Ngoài ra, vì mục đích nâng cao tính minh bạch và khả năng dự báo trước, Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ ban hành các biện pháp đã được quy định cụ thể trong các Điều 2.1, 2.2, 5.1, 5.2, 5.4 và Phụ lục 1.1 của Hiệp định TBT. Ban Công tác ghi nhận những cam kết này.

Các biện pháp kiểm dịch động, thực vật

304. Đại diện của Việt Nam cung cấp Chương trình Hành động thực hiện Hiệp định về các biện pháp kiểm dịch động, thực vật trong tài liệu WT/ACC/VNM/11. Chương trình này sau đó đã được cập nhật năm lần. Đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam đang xây dựng cơ chế SPS dựa trên các tiêu chuẩn, hướng dẫn và khuyến nghị quốc tế. Trong số những thách thức chủ yếu mà Việt Nam đang gặp phải là tình trạng năng lực cán bộ trong lĩnh vực phân tích nguy cơ dịch hại còn hạn chế và thiếu dữ liệu về kiểm dịch thực vật. Đại diện Việt Nam cho biết Chính phủ Việt Nam đang gặp khó khăn trong việc tự đánh giá nguy cơ và đang tìm kiếm sự hỗ trợ của cộng đồng quốc tế để giải quyết những vấn đề này. Đại diện Việt Nam cho biết thêm Việt Nam đã áp dụng các tiêu chuẩn quốc tế phù hợp với Hiệp định SPS trong các lĩnh vực mà Việt Nam không thể tự đánh giá nguy cơ.

305. Các cơ quan có thẩm quyền của Chính phủ chịu trách nhiệm về an toàn thực phẩm, bảo vệ thực vật và sức khoẻ động vật gồm có Cục Bảo vệ thực vật và Cục Thú y thuộc Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Cục Quản lý chất lượng và Vệ sinh thú y thủy sản thuộc Bộ Thủy sản; Cục An toàn vệ sinh thực phẩm thuộc Bộ Y tế; Vụ Khoa học và Công nghệ thuộc Bộ Công nghiệp; và Tổng cục Tiêu chuẩn đo lường chất lượng thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ. Văn phòng Thông báo và Điểm hỏi đáp về SPS của Việt Nam đã được thành lập tại Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn theo quyết định số 99/2005/QĐ-TTg ngày 9/5/2005 của Thủ tướng Chính phủ. Theo quyết định này, các Bộ ngành hữu quan, trong phạm vi nhiệm vụ của mình, phải phối hợp với Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và Văn phòng SPS của Việt Nam để thực hiện nhiệm vụ thông báo và hỏi đáp phù hợp với các điều khoản của Hiệp định SPS. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và các Bộ ngành hữu quan đã xây dựng các quy định về việc phối hợp và hoạt động của Văn phòng SPS quốc gia của Việt Nam và thiết lập mạng lưới thông báo và hỏi đáp SPS giữa Văn phòng SPS quốc gia Việt Nam tại Bộ

Nông nghiệp và Phát triển nông thôn với các đầu mối tại các Bộ ngành có liên quan. Văn phòng SPS quốc gia của Việt Nam sẽ đi vào hoạt động ngay sau khi gia nhập.

306. Các biện pháp kiểm dịch thực vật được quy định trong Pháp lệnh về Bảo vệ và Kiểm dịch Thực vật ngày 15/2/1993, được sửa đổi ngày 25/7/2001, Quy định về kiểm dịch, bảo vệ thực vật và quản lý thuốc bảo vệ thực vật ban hành kèm theo Nghị định số 58/2002/NĐ-CP ngày 3/6/2002, và các quyết định và thông tư hướng dẫn thi hành của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn. Các văn bản quy phạm pháp luật về kiểm dịch thực vật của Việt Nam đều dựa trên Công ước quốc tế về bảo vệ thực vật, được sửa đổi năm 1997, và các nguyên tắc của Ủy ban bảo vệ thực vật Châu Á - Thái Bình Dương (APPPC). Các quy định về theo dõi và kiểm soát sâu bệnh trên cây trồng đã được xây dựng dưới hình thức các tiêu chuẩn quốc gia, trong đó bao gồm cả các yêu cầu về thiết lập các khu vực không có sâu bệnh, hướng dẫn giám sát và xác định tình trạng dịch bệnh trong khu vực. Nghị định về Kiểm dịch Thực vật đã đặt ra các quy định để thực hiện Pháp lệnh Kiểm dịch Thực vật. Quy trình phân tích nguy cơ dịch bệnh (PRA) đã được xây dựng phù hợp với các tiêu chuẩn của IPPC, như Tiêu chuẩn ISPM số 2 và ISPM số 11, và với các quy trình PRA đã được một số Thành viên WTO triển khai.

307. Hệ thống các quy định pháp luật liên quan các biện pháp thú y bao gồm Pháp lệnh Thú y ban hành ngày 15/2/1993; Nghị định số 93/CP ngày 27/11/1993 quy định việc thực hiện Pháp lệnh; các quy định về bảo vệ và kiểm tra động vật ban hành kèm theo Nghị định 93/CP; Quy định về quản lý vệ sinh giết mổ và kiểm tra vệ sinh thú y và các sản phẩm động vật; và Quyết định số 389/NN-TY/QĐ và 607/NN-TY/QĐ hướng dẫn chi tiết việc thi hành Pháp lệnh. Đại diện Việt Nam cho biết Pháp lệnh Thú y sửa đổi đã được thông qua vào ngày 29/4/2004. Pháp lệnh này có hiệu lực từ ngày 1/10/2004 và Nghị định hướng dẫn thực hiện Pháp lệnh này đã được ban hành vào ngày 15/3/2004 (Nghị định số 33/2005/NĐ-CP). Các điều khoản về kiểm dịch động vật và sản phẩm có nguồn gốc động vật được xuất nhập khẩu được quy định trong các Điều 29 đến 37 của Nghị định. Đại diện Việt Nam xác nhận chủ hàng hoặc người đại diện cho họ sẽ được thông báo về việc thu xếp hàng hoá trong trường hợp hàng phải được kiểm tra và kiểm dịch. Đại diện này cũng cho biết Quyết định số 45/2005/QĐ-BNN, 46/2005/QĐ-BNN, 47/2005/QĐ-BNN và 48/2005/QĐ-BNN và Nghị định 129/2005/NĐ-CP về Vi phạm hành chính trong lĩnh vực thú y đã quy định chi tiết các thủ tục kiểm tra vệ sinh thú y và an toàn thực phẩm, thủ tục đăng ký và kiểm tra thuốc và vắc-xin thú y. Lệ phí đối với dịch vụ thú y, bao gồm chi phí kiểm dịch bổ sung, kiểm nghiệm và/hoặc tiêu huỷ động vật, được quy định trong Quyết định số 08/2005/QĐ-BTC ngày 20/1/2005. Đại diện Việt Nam xác nhận các loại phí trên sẽ không vượt quá chi phí dịch vụ, phù hợp với các điều khoản của GATT 1994 và Hiệp định về SPS. Đại diện bổ sung Việt Nam cũng đang cải tiến các thủ tục kiểm tra an toàn thực phẩm trong sản xuất, buôn bán thủy hải sản và đang xây dựng các quy trình kiểm tra vệ sinh thú y và an toàn thực phẩm và chứng nhận đối với thủy

hải sản (xem đoạn 374). Các quy định về xử lý động vật và sản phẩm động vật có hại sẽ được ban hành trong năm 2006.

308. Liên quan đến an toàn thực phẩm, Pháp lệnh mới về Vệ sinh và An toàn thực phẩm đã được ban hành vào tháng 11/2003 và Nghị định số 163/2004/NĐ-CP tháng 9/2004 hướng dẫn thi hành Pháp lệnh này. Pháp lệnh này điều chỉnh các vấn đề về vệ sinh và an toàn thực phẩm trong quá trình sản xuất, xuất nhập khẩu lương thực thực phẩm. Bộ Y tế chịu trách nhiệm quản lý nhà nước về an toàn thực phẩm.

309. Việt Nam là thành viên của Codex, FAO và OIE và là thành viên tham gia ký kết Công ước quốc tế về bảo vệ thực vật (IPPC) vào tháng 2/2005. Việt Nam đã nỗ lực xây dựng các tiêu chuẩn quốc gia dựa trên tiêu chuẩn của Codex, IPPC, OIE và FAO/WHO. Theo quan điểm của đại diện Việt Nam, các tiêu chuẩn về vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch và các biện pháp kiểm soát của Việt Nam phù hợp với quy định của các tổ chức quốc tế như CODEX, OIE và IPPC. Đại diện Việt Nam cũng cho biết, Tính đến tháng 11/2004, 50% tiêu chuẩn quốc gia của Việt Nam (TCVN), liên quan tới lương thực và thực phẩm, phù hợp với ISO và CODEX và các tiêu chuẩn khu vực và quốc tế. Việt Nam cũng đang lên kế hoạch điều chỉnh các tiêu chuẩn còn lại của mình cho phù hợp với các tiêu chuẩn khu vực và quốc tế trên cơ sở xem xét thoả đáng các điều kiện thực tế của Việt Nam. Về việc này, Đại diện Việt Nam cho biết rằng Luật “khung” Tiêu chuẩn và Quy chuẩn kỹ thuật mới, được thông qua vào tháng 6/2006, quy định chi tiết việc áp dụng tiêu chuẩn, hướng dẫn hoặc khuyến nghị, bao gồm cả trong lĩnh vực SPS. Luật quy định thời hạn để lấy ý kiến đóng góp là 60 ngày kể từ ngày thông báo. Thời gian này chỉ được rút ngắn trong các trường hợp khẩn cấp như nguy hại tới sức khoẻ, an toàn, môi trường hay an ninh quốc gia. Đại diện Việt Nam xác nhận nếu thời gian lấy ý kiến đóng góp quá ngắn, các Thành viên WTO sẽ được thông báo ngay lập tức, như được quy định trong Phụ lục B, đoạn 6 của Hiệp định SPS.

310. Đại diện Việt Nam cho biết thêm rằng Việt Nam tham gia tích cực vào các hiệp định hài hoà hoá tiêu chuẩn khu vực như của ASEAN, APEC và ASEM và đang nỗ lực xây dựng các tiêu chuẩn hài hoà với các tiêu chuẩn quốc tế. Trả lời câu hỏi liên quan đến tiến trình hài hoà hoá trong ASEAN, đại diện Việt Nam nói rằng các thành viên ASEAN đang xây dựng một khung khổ để hài hoà các thủ tục kiểm dịch thực vật đối với 10 sản phẩm nông nghiệp và chỉ áp dụng đối với các thành viên ASEAN. Các công việc liên quan đến Hệ thống quản lý chứng nhận kiểm dịch thực vật đã được hoàn thành. Cho đến nay, các nước ASEAN đã tập trung chủ yếu vào việc trao đổi các văn bản quy phạm pháp luật, kết quả của những nghiên cứu khoa học trong lĩnh vực kiểm dịch thực vật, và đang xây dựng danh mục các loài gây hại cho một số cây trồng chính để tiến hành việc đánh giá nguy cơ dịch bệnh. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, tiến trình hài hoà hoá trong ASEAN đáp ứng quy định của hiệp định SPS của WTO. Một số Thành viên lưu ý và Việt Nam cũng công nhận rằng, chỉ có Ủy ban CODEX, Tổ chức Thú y thế giới (OIE) và Công ước Bảo vệ thực vật quốc tế (IPPC) được Hiệp định

SPS công nhận là các cơ quan xây dựng các tiêu chuẩn quốc tế.

311. Việt Nam áp dụng một số biện pháp quản lý chuyên ngành đối với hàng nhập khẩu một số sản phẩm động vật và thực vật (xem Bảng 14). Những biện pháp này dưới hình thức cấp giấy chứng nhận khảo nghiệm được thực hiện nhằm mục đích bảo vệ sức khoẻ động thực vật. Đại diện Việt Nam xác nhận, các biện pháp quản lý chuyên ngành của Việt Nam phù hợp với Hiệp định SPS của WTO. Quy định của Việt Nam đối với nhập khẩu động vật và đặc biệt là sản phẩm từ động vật, được soạn thảo dựa trên Bộ luật quốc tế về Sức khoẻ động vật và đặc tính có khả năng gây hại của sản phẩm được đánh giá trên cơ sở các chứng cứ khoa học. Các quy định nhập khẩu không phù hợp, nếu có, sẽ được điều chỉnh lại nhằm đáp ứng các tiêu chuẩn OIE. Thông tư liên tịch hướng dẫn việc kiểm tra và giám sát đối với hàng xuất nhập khẩu là động thực vật, thủy hải sản thuộc đối tượng cần phải kiểm tra đã được ban hành vào ngày 14/3/2004 (Thông tư số 17/2003/TTLT-BTC-BNN&PTNT-BTS) nhằm đơn giản hoá các thủ tục kiểm tra và giám sát đối với việc nhập khẩu. Các sản phẩm động vật và có nguồn gốc từ động vật cần phải qua kiểm dịch được quy định tại quyết định số 45/2005/QĐ-BNN. Thủ tục kiểm tra sức khoẻ của động vật dưới nước để xuất nhập khẩu và lưu thông trong nước cũng được sửa đổi cho phù hợp với Pháp lệnh thú y và các quy định và tiêu chuẩn OIE. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng Việt Nam luôn cố gắng nâng cao năng lực cán bộ và trang thiết bị để tăng cường hợp lý hoá quy trình kiểm tra, giám sát và chấp thuận tại biên giới. Thông tin về thủ tục kiểm tra an toàn thực phẩm và vệ sinh thú y cũng như thủ tục kiểm tra thuốc và vắc-xin thú y được đăng trên trang tin điện tử (website) www.mard.gov.vn/DAH hoặc www.cucthuy.gov.vn.

312. Khi được hỏi cụ thể về các yêu cầu SPS hiện tại của Việt Nam đối với việc nhập khẩu thịt, gia cầm, cây trồng, sản phẩm nông nghiệp và ngũ cốc, cũng như các yêu cầu kỹ thuật đối với việc cấp giấy chứng nhận, dán nhãn và đóng gói các sản phẩm lương thực, Đại diện của Việt Nam cho biết, các yêu cầu của Việt Nam đối với thịt nhập khẩu được xây dựng dựa trên các khuyến nghị của OIE, các quy định của CODEX, thoả thuận giữa Việt Nam với các nước xuất khẩu, và các quy định trong nước phù hợp với Hiệp định SPS. Các nhà nhập khẩu thịt gia cầm phải xin giấy chứng nhận vệ sinh do Cơ quan Thú y quốc gia của nước xuất khẩu cấp chứng nhận rằng (i) thịt có nguồn gốc từ gia cầm khỏe mạnh; từ nước, lãnh thổ hải quan và vùng không có cúm gia cầm có nguy cơ lây lan cao (HPNAI); (ii) gia cầm đã được kiểm tra trước và sau khi giết mổ và được kết luận là không có hiện tượng mắc một loại bệnh truyền nhiễm nào; và (iii) đáp ứng tất cả các tiêu chuẩn vệ sinh và không mang các loại vi khuẩn gây hại. Đại diện Việt Nam xác nhận việc kiểm tra trước và sau khi mổ được áp dụng ở Việt Nam và cho rằng các yêu cầu về thịt nhìn chung là dựa trên tiêu chuẩn OIE. Trong những trường hợp còn lại, các tiêu chuẩn của Việt Nam chưa được chặt chẽ như các tiêu chuẩn quốc tế. Các loại cây trồng nhập khẩu vì mục đích tiêu dùng, trong đó có ngũ cốc, phải đáp ứng yêu cầu không nhiễm các loài sâu bệnh thực vật là đối tượng kiểm dịch ở Việt Nam và phải có

chứng nhận vệ sinh thực vật của nước xuất khẩu. Thực vật sống nhập khẩu phục vụ cho mục đích nhân giống hoặc trồng trọt trong nước phải có giấy phép kiểm dịch do cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam cấp, giấy chứng nhận vệ sinh thực vật của nước xuất khẩu và không nhiễm các loài sâu bệnh thực vật ở Việt Nam. Liên quan tới các yêu cầu kỹ thuật khi chứng nhận các sản phẩm lương thực, Việt Nam sẽ áp dụng các thủ tục chứng nhận trên cơ sở tiêu chuẩn quốc gia hoặc tiêu chuẩn quốc tế, và cấp chứng nhận quản lý chất lượng trên cơ sở ISO 9000, các Thực tiễn sản xuất tốt (GMP) và Điểm phân tích độc hại và kiểm soát khẩn cấp (HACCP) đối với các đơn vị sản xuất lương thực. Việc dán nhãn và đóng gói các sản phẩm lương thực được điều chỉnh bởi Quyết định của Thủ tướng Chính phủ số 178/1999/QĐ-TTg ngày 30/8/1999 và Thông tư số 34/1999/TT-BTM ngày 15/12/1999 hướng dẫn thực hiện Quyết định 178 và Thông tư số 15/2000/TT-BYT ngày 30/6/2000.

313. Một Thành viên bày tỏ quan ngại rằng quy định về nhập khẩu gia cầm của Việt Nam đặt ra những yêu cầu phiến toái cho nhà cung cấp nước ngoài và đề nghị Việt Nam xây dựng quy định này trên tinh thần phù hợp với các điều khoản về đối xử quốc gia, hài hoà hoá, khu vực hoá và các quy định nhập khẩu của Hiệp định SPS. Đại diện Việt Nam trả lời rằng các quy định vệ sinh thú y đối với gia cầm nhập khẩu và quy định kiểm tra thuốc và vắc-xin thú y được điều chỉnh tại Điều 38 đến 41 và 52 đến 62 của Nghị định số 33/2005/NĐ-CP và đã được đăng tải bằng tiếng Anh trên trang thông tin điện tử của Cục Thú y (www.mard.gov.vn/dah hoặc www.cucthuy.gov.vn). Theo Nghị định này, những động vật để giết mổ hoặc sơ chế phải thoả mãn các tiêu chuẩn vệ sinh thú y và phải được kiểm dịch và chứng nhận bởi một cơ quan chuyên ngành thú y có thẩm quyền của Nhà nước. Việc giết mổ hoặc sơ chế phải được thực hiện tại các cơ sở giết mổ và chế biến. Các sản phẩm có nguồn gốc từ động vật được cơ quan có thẩm quyền kiểm tra trước, trong và sau khi giết mổ hoặc sơ chế. Đại diện lưu ý rằng các yêu cầu này được áp dụng đối với cả gia cầm trong nước và gia cầm nhập khẩu. Đại diện cho biết thêm Việt Nam đang tiến hành rà soát, sửa đổi và bổ sung những biện pháp liên quan đến nhập khẩu gia cầm để bảo đảm phù hợp với Hiệp định SPS.

314. Khi được đề nghị làm rõ tại sao Pháp lệnh Vệ sinh và An toàn thực phẩm lại hạn chế việc nhập khẩu sản phẩm còn thời hạn sử dụng không quá hai phần ba thời hạn cho phép, Đại diện Việt Nam cho biết biện pháp này chỉ áp dụng đối với thực phẩm chưa chế biến và các chất phụ gia sử dụng trong sản xuất các sản phẩm thực phẩm và không áp dụng đối với các thành phẩm. Biện pháp này không ảnh hưởng tới các loại hàng rời, các thành phẩm hoặc các sản phẩm được chế biến sẵn. Biện pháp này được đặt ra nhằm tránh việc nhập khẩu thực phẩm thô và các chất phụ gia đã gần hết hạn sử dụng và qua đó hạn chế tình trạng dùng nguyên liệu thực phẩm thô và các chất phụ gia thực phẩm đã hết hạn để sản xuất các sản phẩm thực phẩm như một số cuộc kiểm tra tại chỗ cho thấy. Khi được đề nghị cung cấp một danh mục, theo mã HS, các sản phẩm bị hạn chế này, Đại diện cho biết không có danh mục như vậy. Trả lời câu hỏi về lý do của việc yêu cầu tất cả các loại thực phẩm đóng gói sẵn phải

có thông tin thời hạn sử dụng, ngoài thông tin về ngày hết hạn sử dụng, đại diện cho biết thêm theo Điều 35 của Pháp lệnh Vệ sinh và An toàn thực phẩm, nhãn thực phẩm phải chỉ rõ hoặc ngày sản xuất, ngày hết hạn hoặc thời hạn sử dụng chứ không phải tất cả ba thông tin trên. Ngoài ra, đoạn 2, Điều 11 (a) của Quyết định số 178/1999/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ ban hành ngày 30/8/1999 yêu cầu một số sản phẩm như thực phẩm, mỹ phẩm và dược phẩm phải được dán nhãn với thông tin về ngày hết hạn sử dụng.

315. Việt Nam đang trong quá trình triển khai các quy định kỹ thuật về thời hạn sử dụng đối với thực phẩm thô và phụ gia thực phẩm. Việc thực thi các quy định đối với các sản phẩm này sẽ được triển khai vào thời điểm Việt Nam gia nhập WTO. Đối với tất cả thực phẩm khác, Việt Nam sẽ chấp thuận ngày sử dụng tốt nhất theo thời hạn do nhà sản xuất tự xác định.

316. Một Thành viên lưu ý rằng việc hạn chế nhập khẩu một số sản phẩm thực phẩm còn giá trị sử dụng không quá hai phần ba thời hạn cho phép là tùy tiện, không minh bạch và không phù hợp với các tiêu chuẩn quốc tế liên quan. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng các hạn chế nhập khẩu dựa trên các biện pháp về thời hạn sử dụng được áp dụng cho các nguyên liệu thực phẩm thô và phụ gia thực phẩm sẽ được dựa trên các nguyên tắc khoa học bao gồm các tiêu chuẩn quốc tế liên quan. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

317. Khi được đề nghị mô tả quy trình hiện hành về thừa nhận các biện pháp SPS, Đại diện Việt Nam cho biết Việt Nam yêu cầu các nước khác xác định các biện pháp SPS liên quan một cách chi tiết nhằm cho phép các cơ quan chức năng của Việt Nam xem xét các biện pháp này trên tinh thần phù hợp với Quyết định về tính tương đương của Ủy ban SPS. Các cuộc điều tra tại chỗ được thực hiện ở các nước nếu cần thiết để kiểm tra việc thực hiện các biện pháp này. Việt Nam cũng đã ký kết một số thoả thuận song phương về vệ sinh an toàn thực phẩm và các biện pháp vệ sinh kiểm dịch động thực vật với các quốc gia khác. Tính đến tháng 11 năm 2005, Việt Nam đã ký thoả thuận và biên bản ghi nhớ về kiểm dịch và bảo vệ thực vật với 11 quốc gia, ký thoả thuận và biên bản ghi nhớ về thú y và kiểm dịch động vật với 13 quốc gia. Việt Nam cũng đã ký thoả thuận và ghi nhớ về SPS với Canada, Trung Quốc, Hàn Quốc và Thái Lan cũng như thoả thuận thừa nhận lẫn nhau về thủy sản với EC. Việt Nam dự kiến sẽ ký thoả thuận công nhận lẫn nhau liên quan đến chế biến thực phẩm trong khu vực ASEAN và ký thoả thuận song phương về an toàn thực phẩm với Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào và Campuchia vào năm 2007. Đại diện bổ sung, Việt Nam dự định xây dựng các thủ tục công nhận tương đương chi tiết hơn đối với các biện pháp SPS. Chính phủ Việt Nam đang tìm kiếm hỗ trợ kỹ thuật để giải quyết vấn đề này.

318. Do hạn chế về năng lực kỹ thuật và trình độ, Việt Nam gặp rất nhiều khó khăn trong việc đánh giá nguy cơ. Tuy nhiên, Việt Nam đang cố gắng nâng cao dần năng lực đánh giá nguy cơ trên cơ sở hợp tác với các tổ chức quốc tế và Thành viên WTO. Đề án về đánh giá nguy cơ đã được xây dựng tập trung vào các mục tiêu: đào tạo cán bộ đánh giá nguy cơ; bổ

sung trang thiết bị, máy tính cho các phòng kiểm tra, kiểm dịch thú y trung tâm thú y và các trạm kiểm dịch tại cửa khẩu; trang bị phần mềm đánh giá nguy cơ; thiết lập cơ sở dữ liệu phục vụ đánh giá nguy cơ; và thành lập đơn vị đánh giá nguy cơ thuộc Cục Thú y. Triển khai đề án này, Việt Nam đã thành lập một nhóm nghiên cứu cấp độ quốc gia về phân tích loài gây hại gồm 14 cán bộ thuộc Cục Bảo vệ thực vật, có nhiệm vụ nghiên cứu xây dựng tiêu chuẩn Việt Nam về phân tích nguy cơ từ loài gây hại dựa trên tiêu chuẩn quốc tế Số 2 và tập hợp các quy định, báo cáo từ các nước Thành viên WTO và trên trang thông tin điện tử để phục vụ cho công tác tham khảo và xây dựng quy định trong nước. Việt Nam cũng đang triển khai xây dựng cơ sở dữ liệu về kiểm soát kiểm dịch thực vật phục vụ mục tiêu đánh giá nguy cơ từ các loài gây hại, trong đó liệt kê các loài gây hại đối với từng loại cây trồng theo tiêu chuẩn quốc tế. Ngoài ra, Việt Nam bắt đầu tiến hành công tác đánh giá nguy cơ từ các loài gây hại trên một số loài thực vật nhập khẩu, thiết lập mạng lưới các chuyên gia bảo vệ thực vật để hỗ trợ phân tích nguy cơ và liên kết với các viện, trường đại học tập hợp thông tin liên quan đến các loài gây hại cho thực vật. Tuy nhiên, Việt Nam cũng cần thêm các chương trình hỗ trợ kỹ thuật trong việc đào tạo cán bộ, cung cấp trang thiết bị, thiết lập cơ sở dữ liệu và thiết lập các nguyên tắc định hướng cho quy trình đánh giá nguy cơ. Mặc dù vậy, Đại diện Việt Nam tuyên bố Việt Nam sẽ tuân thủ Hiệp định SPS ngay khi gia nhập.

319. Một số Thành viên đề nghị cho biết một cách chi tiết rằng Việt Nam xử lý như thế nào trong trường hợp không có các tiêu chuẩn quốc tế hoặc có tiêu chuẩn quốc tế nhưng mức độ bảo vệ của tiêu chuẩn quốc tế không đáp ứng được yêu cầu của Việt Nam, vì theo quy định của Hiệp định SPS, để triển khai mỗi biện pháp, Việt Nam phải tiến hành phân tích nguy cơ (Điều 5.1), việc không có đủ bằng chứng khoa học chỉ là cơ sở để áp dụng một biện pháp tạm thời (Điều 5.7). Việt Nam được đề nghị xây dựng một quy trình để chấp thuận các biện pháp có tính khoa học chặt chẽ hơn các tiêu chuẩn quốc tế thông thường. Một Thành viên lưu ý rằng quy định của WTO không yêu cầu Thành viên WTO phải có cơ chế đánh giá nguy cơ riêng; khi khả năng kỹ thuật cho phép, một Thành viên WTO có thể sử dụng cơ chế đánh giá nguy cơ của các nước Thành viên khác hoặc của các tổ chức quốc tế.

320. Đại diện của Việt Nam cho biết các tiêu chuẩn về SPS của Việt Nam được dựa trên các tiêu chuẩn của CODEX, IPPC và OIE nhưng thường có mức độ bảo hộ thấp hơn để thích ứng với các điều kiện sản xuất ở Việt Nam. Trong các trường hợp không có tiêu chuẩn của CODEX, IPPC và OIE, Việt Nam sẽ áp dụng các tiêu chuẩn của khu vực hoặc của các nước phát triển, hoặc giải pháp cuối cùng là áp dụng những tiêu chuẩn quốc gia phù hợp với các tiêu chuẩn của Hiệp định SPS. Trong trường hợp không có tiêu chuẩn quốc tế hoặc các tiêu chuẩn này không phù hợp, Việt Nam sẽ tiến hành đánh giá nguy cơ một cách độc lập để xác định biện pháp phù hợp với nhu cầu bảo vệ hoặc tham khảo quy định của các Thành viên WTO, đặc biệt là những Thành viên có quan hệ thương mại với Việt Nam, và tìm kiếm sự trợ giúp quốc tế để xây dựng các biện pháp phù hợp với quy định tại các đoạn 1 và 7 của Điều 5

của Hiệp định SPS.

321. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, Việt Nam đã tính đến các điều kiện khu vực khi áp dụng các biện pháp SPS, theo quy định tại điều 6 của Hiệp định SPS, và áp dụng các biện pháp SPS trên nguyên tắc không phân biệt đối xử.

322. Một Thành viên bày tỏ quan tâm đến quy định pháp luật về thuốc thú y hiện nay của Việt Nam. Cụ thể, việc yêu cầu các loại thuốc mới được lưu hành ở Việt Nam phải được thử nghiệm lại ở Việt Nam có thể làm phát sinh thêm chi phí và chông chéo việc thử nghiệm vốn đã được nhà sản xuất thực hiện; việc chất lượng của thuốc phải được xem xét lại trong trường hợp có khiếu nại và tố cáo có thể dẫn đến khả năng lạm dụng những lý do không liên quan tới an toàn và sức khỏe. Đại diện Việt Nam cho biết theo Điều 48 của Pháp lệnh Thú y, chỉ các loại thuốc thú y được sản xuất ở nước ngoài, nhập khẩu lần đầu tiên vào Việt Nam và không nằm trong danh mục thuốc thú y được phép lưu hành tại Việt Nam mới phải đăng ký để được nhập khẩu. Việt Nam đang xây dựng thủ tục đăng ký lưu hành thuốc ở Việt Nam trong đó cụ thể hoá các loại thuốc phải được thử nghiệm lại. Thủ tục về đăng ký thuốc thú y đã được ban hành trong Quyết định số 10/2006/QĐ-BNN ngày 10/2/2006. Về yêu cầu rà soát chất lượng trong trường hợp có khiếu nại và tố cáo, Đại diện Việt Nam lưu ý rằng việc đánh giá phải được dựa trên kết quả kiểm định hoặc kiểm nghiệm do các cơ quan kiểm soát thuốc thú y tiến hành theo yêu cầu của cơ quan quản lý nhà nước.

323. Một Thành viên đề nghị Việt Nam ban hành luật hoặc văn bản quy định nghĩa vụ công bố các biện pháp SPS dự kiến áp dụng và khung thời gian hợp lý cho việc đóng góp ý kiến của các Thành viên. Thành viên này quan ngại rằng việc lấy ý kiến đóng góp có thể chưa phải là một quá trình công khai và minh bạch. Cụ thể trong nhiều trường hợp, tạp chí chuyên đề thông báo biện pháp áp dụng được định trước, Bộ soạn thảo quyết định trước việc ai sẽ rà soát một quy định cụ thể và việc công bố quy định chủ yếu chỉ để thông báo việc ban hành. Thành viên này muốn được đảm bảo rằng thực trạng này sẽ được thay đổi: các biện pháp SPS được đề xuất cần được thông báo công khai và có 60 ngày để lấy ý kiến đóng góp; sẽ có quy trình rà soát cuối cùng để tổng hợp ý kiến đóng góp; ngày dự kiến thông qua và ngày có hiệu lực trong tương lai sẽ được thông báo cụ thể.

324. Trả lời vấn đề này, Đại diện của Việt Nam cho biết tất cả các ý kiến đóng góp cho dự thảo quy định của các bên quan tâm được tổng hợp vào giai đoạn đầu của quy trình. Theo quy định tại điều 3 của Luật ban hành văn bản quy phạm pháp luật, sửa đổi năm 2002, tất cả các dự thảo văn bản pháp luật đều có thể được đóng góp ý kiến. Theo đó, khi dự thảo các văn bản pháp lý và các quy định liên quan đến TBT và SPS, các đơn vị dự thảo đều phải tập hợp các ý kiến đóng góp từ tất cả các cơ quan, tổ chức và cá nhân có liên quan. Đại diện Việt Nam cũng bổ sung rằng Quyết định số 1117/2005/QĐ-BNN-TCCB ngày 18/4/2006 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về tổ chức và hoạt động của Văn phòng Thông báo và Điểm hỏi đáp SPS quốc gia của Việt Nam quy định khung thời gian thích hợp không ít hơn

60 ngày để lấy ý kiến đóng góp đối với dự thảo các tiêu chuẩn và quy định SPS và điều này cũng phù hợp với Hiệp định SPS. Đại diện Việt Nam xác nhận dự thảo các biện pháp SPS và các hoạt động dự kiến liên quan đến SPS sẽ được đưa lên trang thông tin điện tử của điểm hỏi đáp. Cả cơ quan nhà nước và tư nhân đều có thể truy cập trang thông tin điện tử này. Đại diện Việt Nam cũng lưu ý rằng tất cả các văn bản quy phạm pháp luật, bao gồm các văn bản liên quan đến SPS đều được công bố trên Công báo và có hiệu lực tối thiểu 15 ngày sau khi công bố theo Luật ban hành Các văn bản quy phạm pháp luật (sửa đổi). Hiện tại, các văn bản pháp luật điều chỉnh vấn đề SPS có thể được khai thác trên 2 trang thông tin điện tử là <http://www.mard.gov.vn/dah> hoặc www.cucthuy.gov.vn và www.ppd.gov.vn. Chức năng và nhiệm vụ của các Bộ hữu quan trong việc thực thi những nghĩa vụ thông báo về SPS được quy định trong Điều 4 của Quyết định số 99/2005/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ.

325. Một Thành viên cũng lưu ý rằng pháp luật Việt Nam dường như chưa có các điều khoản quy định cách thức để thông báo về một dịch bệnh bắt buộc phải thông báo theo quy định của OIE hoặc một loại sâu bệnh trong danh mục của IPPC tới các cơ quan tiêu chuẩn quốc tế, cơ quan kiểm soát biên giới, đối tác thương mại hoặc nước cung cấp. Thành viên này đề nghị Việt Nam thiết lập các kênh thông báo rõ ràng. Trả lời vấn đề này, Đại diện của Việt Nam cho biết sự xuất hiện của một căn bệnh có thể được thông báo qua trang thông tin điện tử của Cục Thú Y (www.mard.gov.vn/dah hoặc www.cucthuy.gov.vn) và được gửi cho OIE phù hợp với các quy định của OIE và gửi cho IPPC hoặc một cơ quan khu vực liên quan phù hợp với các quy định của IPPC. Những thông tin này cũng được gửi cho những đối tượng liên quan khác theo thoả thuận trong các Hiệp định song phương hoặc theo yêu cầu.

326. Một số Thành viên ghi nhận việc Việt Nam xem xét một cách thoả đáng các tiêu chuẩn, hướng dẫn và khuyến nghị quốc tế khi xây dựng các quy định về SPS trong nước, và hoan nghênh Việt Nam cam kết thực hiện Hiệp định SPS kể từ ngày gia nhập WTO mà không đòi hỏi giai đoạn quá độ. Một Thành viên kêu gọi Việt Nam bảo đảm rằng: điểm hỏi đáp sẽ phản hồi ngay các câu hỏi cụ thể; sẽ thành lập một hệ thống tham vấn liên ngành linh hoạt và thông thoáng; sẽ xây dựng một quy trình minh bạch cho việc phát triển các biện pháp SPS bao gồm cả việc công khai các biện pháp dự thảo và các hoạt động dự kiến trong một tạp chí chuyên đề chính thức với một khung thời gian hợp lý cho việc đóng góp ý kiến và thông báo kịp thời cho Ban Thư ký WTO; sẽ thiết lập một quy trình đánh giá nguy cơ dựa trên cơ sở khoa học, minh bạch.

327. Mặc dù trước đây đã từng yêu cầu cần có thời gian quá độ để đáp ứng yêu cầu thực thi quy định của hiệp định SPS do Chính phủ hạn chế về nguồn nhân lực và trang thiết bị kỹ thuật, Đại diện của Việt Nam xác nhận Việt Nam sẽ tuân thủ các yêu cầu của hiệp định SPS ngay khi gia nhập mà không cần đến thời gian quá độ. Tuy nhiên, Đại diện Việt Nam cũng lưu ý đến tầm quan trọng của sự hỗ trợ kỹ thuật dành cho Việt Nam trong lĩnh vực SPS, như được quy định trong Điều 9 của Hiệp định SPS. Đặc biệt, Việt Nam hy vọng sẽ nhận được sự

trợ giúp kỹ thuật cụ thể cho việc đào tạo cán bộ và giúp xây dựng các thủ tục thông báo và một tạp chí chuyên đề chính thức về SPS. Việc hỗ trợ các trang thiết bị và kiến thức kỹ thuật (đặc biệt là trong việc phân tích, đánh giá nguy cơ, kiểm tra, kiểm soát và các thủ tục phê chuẩn) sẽ giúp Việt Nam nâng cấp các phòng thí nghiệm, hệ thống thông tin và các thủ tục kiểm soát.

328. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ thực thi Hiệp định về Áp dụng các biện pháp vệ sinh an toàn thực phẩm và kiểm dịch động thực vật kể từ ngày gia nhập mà không viện dẫn đến giai đoạn chuyển đổi. Đại diện này cũng xác nhận rằng các biện pháp SPS được áp dụng trong khuôn khổ quản lý chuyên ngành cũng tuân thủ đầy đủ các nguyên tắc liên quan của Hiệp định SPS. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

Các biện pháp đầu tư liên quan đến thương mại (TRIMs)

329. Nhận thấy rằng Việt Nam có vẻ như đang áp dụng các yêu cầu về hàm lượng nội địa và tỉ lệ xuất khẩu bắt buộc 80% đối với một số sản phẩm công nghiệp nhất định theo Quyết định số 718/BKH-QĐ và giai đoạn chuyển đổi cho phép các nước đang phát triển áp dụng các yêu cầu này đã chấm dứt từ cuối năm 2000, một số Thành viên yêu cầu Việt Nam có chương trình hành động chi tiết, trong đó xác định rõ các biện pháp hiện hành mà chưa phù hợp với Hiệp định về các biện pháp đầu tư liên quan tới thương mại (Hiệp định TRIMs) và nêu rõ lộ trình thời gian loại bỏ các biện pháp này. Theo một số Thành viên, Việt Nam cần tuân thủ đầy đủ Hiệp định TRIMs kể từ ngày gia nhập WTO mà không yêu cầu có thời hạn chuyển đổi. Một Thành viên lưu ý rằng trong khi Quyết định 718/2001/QĐ-BKH đã đưa một số sản phẩm ra khỏi danh mục hàng hoá phải tuân thủ yêu cầu tỷ lệ xuất khẩu 80% nhưng trong thực tế Việt Nam có vẻ như vẫn áp dụng yêu cầu xuất khẩu đối với các sản phẩm này. Thành viên này cũng lưu ý rằng trong một số trường hợp, doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài có vẻ như đã bị yêu cầu duy trì tỉ lệ bán hàng xuất khẩu như vậy đối với các sản phẩm không nằm trong danh mục (như đối với thịt lợn). Một Thành viên lưu ý Việt Nam rằng giải pháp được đề xuất đối với các nhà máy lắp ráp ô tô, ví dụ như tự nguyện đăng ký tỷ lệ nội địa hoá, không thể giải quyết được vấn đề đem lại sự phù hợp với Hiệp định TRIMs. Thêm vào đó, các Thành viên yêu cầu Việt Nam bãi bỏ quy định hạn chế mức sản lượng xe máy tối đa của các doanh nghiệp đầu tư nước ngoài. Một số Thành viên cũng lưu ý rằng hầu hết các biện pháp TRIMs đã được Việt Nam ban hành sau khi Việt Nam nộp đơn gia nhập WTO, và nhắc nhở Việt Nam là các nước đang tiến hành gia nhập không được áp dụng các biện pháp hạn chế mới. Một số Thành viên khuyến khích Việt Nam không cho thực thi các hợp đồng có áp đặt các yêu cầu không phù hợp với Hiệp định TRIMs với nhận thức là Chính phủ Việt Nam sẽ loại bỏ bất cứ yêu cầu xuất khẩu nào như vậy mà đã được chấp nhận trên cơ sở tự nguyện. Việt Nam cũng được đề nghị khẳng định rằng bất cứ yêu cầu xuất khẩu nào được nêu trong giấy phép đầu tư, dù được cơ quan trung ương hay chính quyền địa phương cấp, sẽ đồng thời được loại bỏ. Các Thành viên cũng đề nghị Việt Nam cam kết kể từ khi gia nhập không gán

việc phân bổ hạn ngạch thuế quan với các định mức sản lượng hoặc định mức xuất khẩu của các doanh nghiệp cụ thể có sử dụng sản phẩm có liên quan bị điều chỉnh bởi hạn ngạch thuế quan, vì theo khoản 2 (a), Phụ lục của Hiệp định TRIMs, các biện pháp như vậy không phù hợp với Điều XI của Hiệp định GATT 1994.

330. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng sau khi nộp đơn xin gia nhập WTO, Việt Nam đã sửa đổi luật pháp để ngày càng phù hợp với các quy định của Hiệp định TRIMs. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng trong năm 2000, Luật Sửa đổi và bổ sung một số điều của Luật Đầu tư nước ngoài đã loại bỏ yêu cầu tự cân đối ngoại tệ và nghĩa vụ của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài phải ưu tiên mua sản phẩm nội địa. Doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài được tự do lựa chọn thị trường của mình cho các sản phẩm, trừ những sản phẩm được nêu trong Quyết định số 718/BKH-QĐ. Việt Nam không có ý định ban hành lại yêu cầu tự cân đối ngoại tệ.

331. Đại diện Việt Nam đã nộp một Chương trình hành động thực hiện Hiệp định TRIMs trong tài liệu WT/ACC/VNM/18 và một bản sửa đổi chương trình hành động trong tài liệu WT/ACC/VNM/18/Rev.1 ngày 31/10/2003. Đại diện này tuyên bố, theo chương trình hành động sửa đổi, các ưu đãi thuế nhập khẩu dựa trên tỷ lệ nội địa hoá đối với các doanh nghiệp chế tạo và lắp ráp xe máy được cụ thể hoá trong Thông tư liên tịch số 176/1998/TTLT-BTC-BCN-TCHQ đã được bãi bỏ trong năm 2003. Quyết định số 43/2006/QĐ-BTC ngày 29/8/2006 cũng bãi bỏ những chính sách về mức thuế nhập khẩu ưu đãi trên cơ sở tỷ lệ nội địa hoá đối với sản phẩm và linh kiện trong ngành công nghiệp cơ khí/điện/điện tử kể từ ngày 1/10/2006. Ngoài ra, yêu cầu tỉ lệ xuất khẩu đã được bãi bỏ theo Nghị định số 27/2003/NĐ-CP ngày 19/3/2003, Luật Đầu tư năm 2005 và Nghị định hướng dẫn thi hành Luật đầu tư không còn đặt điều kiện được cấp phép đầu tư hay được hưởng các ưu đãi đầu tư theo cách như được nêu trong Hiệp định TRIMs.

332. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, không ảnh hưởng đến các cam kết của Việt Nam trong các đoạn 286 và 288 của Báo cáo này, Việt Nam sẽ tuân thủ đầy đủ các quy định của Hiệp định TRIMs kể từ thời điểm gia nhập WTO. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

Các khu vực tự do, đặc khu kinh tế

333. Đại diện của Việt Nam cho biết là Việt Nam đã thành lập 124 khu công nghiệp và khu chế xuất tính đến cuối tháng 7/2005 (xem Bảng 21). Các khu công nghiệp được thành lập theo các Nghị định định của Chính phủ hoặc Quyết định của Thủ tướng Chính phủ. Việc thành lập và hoạt động của các doanh nghiệp tại các khu chế xuất được điều chỉnh bởi Nghị định số 108/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 hướng dẫn việc thi hành Luật Đầu tư 2005.

334. Đến cuối năm 2004, các khu chế xuất và khu công nghiệp đã thu hút được 3.612 dự án đầu tư, trong đó có 1.773 dự án là dự án đầu tư nước ngoài và 1.839 dự án là dự án đầu tư trong nước với mức đầu tư tương ứng là 15,06 tỉ USD và 109.000 tỉ đồng. 92% trong tổng số

các dự án này là từ các nguồn đầu tư tư nhân và 8% là từ các doanh nghiệp Nhà nước. Các doanh nghiệp tại các khu này bao gồm các doanh nghiệp sản xuất linh kiện điện và điện tử, giấy dếp, túi xách, dệt may, thức ăn cho gia súc, các linh kiện làm từ kim loại, thuốc và thực phẩm và đồ uống. Hiện chưa có số liệu thống kê về sản lượng và xuất khẩu của các doanh nghiệp trong các khu công nghiệp và khu chế xuất. Đại diện của Việt Nam cũng bổ sung rằng Việt Nam đang cố gắng hạn chế việc thành lập các khu mới và chuyển sang thành lập các khu phục vụ mục tiêu phát triển vùng và xoá đói giảm nghèo tại các khu vực có điều kiện kinh tế xã hội khó khăn.

335. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng việc thành lập trong các khu này không phụ thuộc vào kết quả xuất khẩu hoặc việc sử dụng nguyên liệu đầu vào trong nước. Các cơ quan Chính phủ theo chức năng, thẩm quyền và nhiệm vụ của mình chịu trách nhiệm quản lý hoạt động của các khu công nghiệp và khu chế xuất, bao gồm Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Bộ Công nghiệp, Bộ Xây dựng, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Thương mại và Bộ Nội vụ. Ngoài ra, Bộ Thương mại và Bộ Lao động, thương binh và xã hội uỷ quyền cho Ban quản lý các khu công nghiệp và khu chế xuất cũng được phép thực hiện các chức năng hành chính nhất định thuộc lĩnh vực quản lý của mình. Uỷ ban Nhân dân tỉnh uỷ quyền cho các ban quản lý cấp tỉnh các khu công nghiệp, khu công nghệ cao và khu kinh tế được cấp, sửa đổi và thu hồi giấy phép đầu tư nước ngoài cho các dự án có giá trị ít hơn 40 triệu USD. Bộ Kế hoạch và Đầu tư chịu trách nhiệm chính bảo đảm việc vận hành các khu công nghiệp và khu chế xuất phù hợp với WTO.

336. Hầu hết những ưu đãi trước đây dành cho các doanh nghiệp đặt tại các khu công nghiệp và khu chế xuất đều dưới hình thức miễn, giảm thuế thu nhập doanh nghiệp (xem các chương trình V, VI và VIII trong tài liệu WT/ACC/VNM/42/Rev.1). Các ưu đãi được dành cho các nhà đầu tư trong nước và nước ngoài mà không có sự phân biệt đối xử. Luật Đầu tư 2005 không còn quy định về ưu đãi về thuế thu nhập doanh nghiệp dựa trên kết quả xuất khẩu. Các doanh nghiệp trong các khu chế xuất được miễn thuế nhập khẩu và thuế xuất khẩu đối với những hàng hoá được nhập khẩu từ hoặc xuất khẩu ra nước ngoài. Những doanh nghiệp này được phép bán sản phẩm của mình tại thị trường trong nước khi có sự đồng ý của Bộ Thương mại. Tuy nhiên, tất cả các sản phẩm như vậy khi đưa vào thị trường Việt Nam đều phải tuân thủ chế độ thuế quan và các thủ tục hải quan được áp dụng đối với hàng hoá nhập khẩu. Các doanh nghiệp trong các khu công nghiệp có thể được miễn thuế nhập khẩu đối với trang thiết bị, máy móc và các phương tiện vận tải chuyên dụng (bao gồm cả phụ tùng và linh kiện) phục vụ cho sự hình thành, mở rộng hay cải tạo dự án. Nguyên vật liệu và phụ tùng sử dụng để sản xuất hàng xuất khẩu phải chịu thuế nhập khẩu, nhưng sau đó thuế nhập khẩu được hoàn trả theo tỷ lệ nguyên vật liệu và phụ tùng được sử dụng trong hàng xuất khẩu. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng, theo đánh giá cá nhân, các quy định về miễn thuế nhập khẩu là phù hợp với các Phụ lục II và III của Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp.

337. Một số Thành viên cho rằng Việt Nam vẫn đang sử dụng các biện pháp trợ cấp bị cấm để khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào trong các khu chế xuất, bởi vì các lợi ích được gắn với mức xuất khẩu cụ thể từ khu chế xuất. Các Thành viên này yêu cầu Việt Nam loại bỏ tất cả các loại trợ cấp bị cấm ngay khi gia nhập. Việt Nam cũng được đề nghị bảo đảm rằng luật pháp Việt Nam quy định việc bán hàng tại các phần còn lại của lãnh thổ Việt Nam phải bị áp các khoản thuế nội địa và thuế quan đã được miễn. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam khẳng định rằng việc dành đối xử ưu đãi cho các khoản đầu tư trong các khu công nghệ cao, khu công nghiệp và khu chế xuất không trái với Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp.

338. Đáp lại, đại diện của Việt Nam cho rằng những ưu đãi đầu tư trong khu chế xuất được quy định trong các Điều 32 và 37 của Luật Đầu tư năm 2005. Đại diện Việt Nam xác nhận theo Nghị định hướng dẫn thi hành Luật đầu tư, tất cả các ưu đãi đầu tư trong khu chế xuất sẽ phù hợp với WTO, chẳng hạn các ưu đãi sẽ không dựa vào thành tích xuất khẩu hay tỉ lệ nội địa hoá. Cụ thể, các doanh nghiệp trong khu chế xuất sẽ không bị yêu cầu xuất khẩu sản phẩm của mình và sẽ chỉ được hưởng ưu đãi theo các hình thức, trong đó có hình thức, được tạo thuận lợi trong thủ tục liên quan tới đầu tư và thuê đất và nhà xưởng; và được tạo thuận lợi trong việc cung cấp và đào tạo lao động, cung cấp nước, điện và các dịch vụ tiện ích khác. Đại diện của Việt Nam cũng bổ sung rằng việc đối xử ưu đãi theo các quy định pháp luật về khu công nghiệp, khu chế xuất và khu công nghệ cao là những biện pháp được các nước khác áp dụng phổ biến để thu hút đầu tư trực tiếp nước ngoài. Các biện pháp ưu đãi áp dụng cho các khu công nghiệp, khu chế xuất và khu công nghệ cao đã được ghi rõ trong Thông báo theo Điều XVI:I của GATT 1994 và Điều 25 của Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp trong tài liệu WT/ACC/VNM/13/Add.2. Đại diện của Việt Nam xác nhận ngay khi gia nhập, không ảnh hưởng tới các cam kết của Việt Nam trong các đoạn 286 và 288 của Báo cáo này, việc đối xử ưu đãi đối với các khoản đầu tư trong khu chế xuất sẽ được trao chỉ theo cách thức phù hợp với Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp.

339. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng kể từ thời điểm gia nhập WTO, Chính phủ Việt Nam sẽ đảm bảo thực thi các nghĩa vụ WTO của mình trong các khu chế xuất, khu công nghiệp, khu công nghệ cao và bất kỳ khu nào khác có các ưu đãi và mục tiêu tương tự. Liên quan đến vấn đề này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, trước khi gia nhập, Luật Đầu tư nước ngoài và Luật Đầu tư trong nước và các quy định liên quan sẽ được sửa đổi để bãi bỏ bất kỳ điều khoản nào đặt điều kiện được thành lập trong các khu này, hay để đáp ứng được hưởng hoặc nhận các ưu đãi về thuế hay các ưu đãi khác trên cơ sở có xuất khẩu, thành tích xuất khẩu hoặc sử dụng hàng hoá sản xuất trong nước. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng, không ảnh hưởng tới các cam kết của Việt Nam trong các đoạn 286 và 288 của Báo cáo này, tất cả trợ cấp trong các khu công nghiệp và khu chế xuất thuộc phạm vi của Điều 3 Hiệp định về Trợ cấp và các biện pháp chống trợ cấp của WTO sẽ được bãi bỏ vào thời điểm gia

nhập hoặc trước khi gia nhập và những loại trợ cấp đó sẽ không được tái áp dụng. Hơn nữa, không loại trợ cấp mới nào trái với Điều 3.1(a) hoặc (b) sẽ được đưa ra sau khi gia nhập. Ngoài ra, kể từ thời điểm gia nhập, hàng hóa được sản xuất trong các khu chế xuất hoặc khu công nghiệp hoặc bất kỳ khu nào khác có các ưu đãi và mục tiêu tương tự theo các quy định về thuế nội địa và thuế quan có miễn thuế quan và thuế nội địa nhất định đối với các hàng hoá nhập khẩu và nguyên liệu đầu vào nhập khẩu sẽ phải tuân thủ các thủ tục hải quan thông thường khi được đưa vào tiêu thụ tại thị trường Việt Nam, bao gồm cả việc áp dụng các khoản thuế quan và thuế nội địa. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

Mua sắm Chính phủ

340. Đại diện Việt Nam cho biết mua sắm Chính phủ chiếm 14% GDP của Việt Nam. Chính phủ Việt Nam đã ban hành Nghị định số 88/1999/NĐ-CP về Quy chế Mua sắm Chính phủ ngày 1/9/1999. Nghị định này quy định việc quản lý thống nhất các hoạt động đấu thầu; lựa chọn tư vấn; mua sắm hàng hóa; xây dựng và lắp đặt; lựa chọn các đối tác để thực hiện một phần hoặc toàn bộ dự án. Một số cơ quan chính phủ, bao gồm Bộ Kế hoạch và Đầu tư phối hợp với Bộ Tài chính, Bộ Thương mại, Bộ Xây dựng, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, và Thủ trưởng các bộ, ngành liên quan tham gia xây dựng văn bản hướng dẫn việc thực hiện Nghị định.

341. Nghị định này của Chính phủ đã được sửa đổi và bổ sung bằng Nghị định số 14/2000/NĐ-CP ngày 5/5/2000 và 66/2003/NĐ-CP ngày 12/6/2003 và Quy chế mua sắm Chính phủ đã được ban hành cùng với Nghị định của Chính phủ vào tháng 9/1999. Các văn bản quy phạm pháp luật của Việt Nam không quy định cụ thể các cơ quan và tổ chức nào được điều chỉnh, nhưng theo Quy chế Mua sắm Chính phủ, bất kỳ việc mua sắm hàng hóa và dịch vụ hoặc bất kỳ khoản đầu tư nào của các cơ quan Nhà nước, tổ chức quần chúng và các doanh nghiệp nhà nước nếu được chi từ ngân sách nhà nước đều phải được thực hiện dưới hình thức đấu thầu. Việt Nam chưa công bố bất kỳ danh sách các cơ quan mua sắm chính phủ nào, nhưng các cơ quan liên quan được đề cập tại các thông báo đấu thầu. Hiện tại Việt Nam vẫn chưa có các số liệu về tổng giá trị mua sắm của khu vực nhà nước và các cơ quan mua sắm chủ yếu. Các văn bản pháp quy liên quan cũng không nói rõ đấu thầu mua sắm có được mở cho các nhà thầu quốc tế hay không mà điều này được quyết định tùy thuộc vào bản chất và mục tiêu của việc mua sắm.

342. Nghị định 1999 và Quy chế Mua sắm Chính phủ yêu cầu các nhà thầu nước ngoài phải liên danh với các nhà thầu Việt Nam hoặc sử dụng các nhà thầu phụ Việt Nam khi tham gia đấu thầu lựa chọn tư vấn, đấu thầu mua sắm hàng hóa và đấu thầu về lắp đặt và xây dựng tại Việt Nam. Những sửa đổi trong Nghị định của Chính phủ số 14/2000/NĐ-CP ngày 5/5/2000 đã giới hạn các yêu cầu này đối với đấu thầu quốc tế về xây dựng và lắp đặt tại Việt Nam.

Yêu cầu này áp dụng đối với tất cả các công trình xây dựng, bao gồm các công trình là một phần của một hợp đồng mua sắm lớn hơn.

343. Những đơn vị thắng thầu phải mua và sử dụng các nguyên vật liệu và thiết bị được sản xuất, chế biến hoặc sẵn có ở Việt Nam trên cơ sở xem xét thỏa đáng các tiêu chí về chất lượng, giá cả, độ an toàn và môi trường liên quan đến việc mua sắm. Chất lượng của các nguyên vật liệu và thiết bị được mua ở Việt Nam cần đáp ứng các yêu cầu được quy định trong tài liệu mời thầu và tương đương với chất lượng của các nguyên vật liệu và thiết bị cùng loại được mua ở nước ngoài. Giá cả phải bằng hoặc thấp hơn giá của các nguyên vật liệu và thiết bị cùng loại được mua ở nước ngoài. Các yêu cầu về an toàn và "các vấn đề cần thiết khác" sẽ được quy định trong các tài liệu mời thầu cũng như trong hợp đồng mua sắm.

344. Liên quan đến thủ tục phát hành đấu thầu, đại diện Việt Nam cho biết thông báo mời thầu và kết quả đấu thầu phải được công bố công khai. Mở thầu được thông báo công khai theo điều khoản về mời đấu thầu tại Điều 13 của Quy chế Mua sắm Chính phủ được đính kèm với Thông tư số 88/1999/NĐ-CP. Các thông tin cần có trong Báo cáo mời thầu bao gồm tên gói thầu, ngày, thời gian và địa điểm nơi mở thầu, tên và địa chỉ của các nhà thầu, giá đấu thầu, quy định về đặt cược (đảm bảo thực hiện thầu) và kế hoạch thực hiện. Các đại diện của bên gọi thầu và các nhà thầu phải ký vào báo cáo này. Mặc dù việc thông báo công khai các khoản mua sắm của chính phủ là bắt buộc, các văn bản của Việt Nam không quy định cụ thể nơi thông báo. Chính vì vậy, các thông báo công khai được đăng trên báo chí địa phương hoặc báo chí trung ương, các phương tiện nghe-nhìn hoặc các phương tiện truyền thông đại chúng khác. Các cơ quan và đơn vị thực hiện mua sắm phải thông báo việc đấu thầu của mình trên ít nhất 3 số báo ngày liên tiếp được phát hành rộng rãi hoặc trên các phương tiện nghe-nhìn và các phương tiện truyền thông đại chúng khác. Các thông báo này cần được đưa ra trước ít nhất 5 ngày so với ngày phát hành các tài liệu mời thầu đối với các dự án giá trị thấp hơn 2 tỷ đồng và tối thiểu 10 ngày đối với việc đấu thầu có giá trị lớn hơn. Mời thầu quốc tế được đăng trên ít nhất một tờ báo tiếng Anh phát hành rộng rãi tại Việt Nam.

345. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng một Luật về Mua sắm Chính phủ đã được thông qua năm 2005. Luật này sẽ tăng tính minh bạch trong quá trình mua sắm. Luật dự định thiết lập một bản tin mua sắm để cung cấp các thông tin chung về các hoạt động đấu thầu, mời thầu, danh mục tham gia đấu thầu, chọn thầu, thông tin về doanh nghiệp không được phép tham gia hoặc bị hạn chế tham gia trong quá trình đấu thầu v.v... Bên gọi thầu sẽ phải công bố các điều kiện và điều khoản đấu thầu trên bản tin đấu thầu. Luật cũng nhằm phân quyền quyết định mua sắm cho các Bộ, các cơ quan và chính quyền địa phương. Luật mới cũng sẽ định ra các thông lệ xấu và các hành vi gian lận, quy định hình phạt cho việc vi phạm và bao gồm các điều khoản liên quan đến quyền khiếu nại và giải quyết tranh chấp.

346. Một Thành viên khuyến khích Việt Nam tiếp tục các nỗ lực hiện nay để làm cho hệ thống mua sắm minh bạch hơn và tạo điều kiện hơn cho cạnh tranh. Việt Nam nên trở thành

quan sát viên trong Ủy ban Mua sắm Chính phủ ngay khi gia nhập như là một bước đầu tiên để tham gia Hiệp định Mua sắm Chính phủ. Lưu ý rằng tham gia Hiệp định Mua sắm Chính phủ sẽ đem lại cho Việt Nam những lợi ích cả về mặt tiếp cận thị trường mua sắm của các Thành viên Hiệp định Mua sắm Chính phủ khác trên cơ sở đãi ngộ quốc gia và cả về mặt tăng cường tính minh bạch, một Thành viên khác đề nghị Việt Nam đàm phán để trở thành thành viên Hiệp định Mua sắm Chính phủ như là một phần của quá trình đàm phán gia nhập WTO và mời Việt Nam đưa ra một bản chào doanh nghiệp tham gia mua sắm chính phủ vào thời điểm gia nhập. Các Thành viên cũng khuyến khích Việt Nam xác định những thách thức và nhu cầu hỗ trợ kỹ thuật trong việc thực thi Hiệp định Mua sắm Chính phủ.

347. Trả lời yêu cầu này, đại diện của Việt Nam cho biết Việt Nam đã rất nỗ lực cải thiện khung pháp lý về mua sắm chính phủ nhằm nâng cao tính minh bạch và hài hoà hoá quá trình và thủ tục mua sắm với thực tiễn quốc tế. Gần đây, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã thiết lập một trang tin điện tử (website) cung cấp thông tin về cơ hội và thủ tục đấu thầu. Tuy nhiên, với mong muốn được tập trung các nguồn lực hạn chế vào việc thực thi các hiệp định đa phương, Việt Nam sẽ cân nhắc việc tham gia Hiệp định Mua sắm Chính phủ sau khi gia nhập WTO.

Mua bán Máy bay dân dụng

348. Một Thành viên cho rằng Hiệp định Mua bán Máy bay dân dụng bao gồm quy định miễn thuế cho máy bay và thiết bị nhập khẩu có thể tạo điều kiện duy trì tốt các dịch vụ hàng không và dịch vụ hỗ trợ ở Việt Nam và góp phần cải thiện cơ sở hạ tầng dịch vụ của Việt Nam và đẩy mạnh phát triển và tăng trưởng của Việt Nam. Thành viên này yêu cầu Việt Nam tham gia Hiệp định Mua bán Máy bay dân dụng ngay khi gia nhập WTO.

349. Trả lời yêu cầu này, đại diện Việt Nam ghi nhận rằng đây là một Hiệp định nhiều bên và việc tham gia Hiệp định này không phải là một nghĩa vụ. Việt Nam sẽ xem xét vấn đề tham gia Hiệp định này sau khi gia nhập WTO.

Quá cảnh

350. Một số Thành viên lưu ý việc phải được Bộ Thương mại đồng ý thì hàng hoá mới được quá cảnh qua lãnh thổ Việt Nam, đồng thời nêu câu hỏi liệu các quy định của Việt Nam có làm hạn chế quyền tự do quá cảnh được quy định tại Điều V.2 GATT. Việt Nam cũng được đề nghị giải trình thêm về thủ tục quá cảnh và điều kiện được cấp phép quá cảnh và giải thích việc Việt Nam sẽ làm thế nào để cơ chế quá cảnh của Việt Nam phù hợp với Hiệp định WTO.

351. Trả lời đề nghị của các Thành viên, Đại diện Việt Nam cho biết các điều khoản về quá cảnh đã được rà soát nhằm bảo đảm tự do quá cảnh theo Điều V của Hiệp định GATT 1994. Hàng quá cảnh hiện nay được điều chỉnh bởi Điều 242 của Luật Thương mại 2005. Luật Thương mại 2005 bãi bỏ yêu cầu về xin phép trước khi quá cảnh. Căn cứ Điều 242 của Luật

Thương mại, tất cả hàng hoá do các tổ chức và cá nhân nước ngoài sở hữu được phép quá cảnh qua lãnh thổ Việt Nam, trừ vũ khí và đạn dược, chất nổ và hàng hoá rất nguy hiểm khác. Trong đó loại trừ hàng hoá yêu cầu phải có sự đồng ý của Thủ tướng để quá cảnh qua lãnh thổ Việt Nam và hàng hoá bị cấm kinh doanh hoặc cấm xuất nhập khẩu yêu cầu phải có sự đồng ý của Bộ trưởng Bộ Thương mại. Các tổ chức và cá nhân nước ngoài được yêu cầu phải thuê phương tiện vận chuyển của Việt Nam hoặc của nước ký hiệp định quá cảnh song phương với Việt Nam (Trung Quốc, Lào và Campuchia). Việc lựa chọn nhà vận chuyển của Việt Nam dựa trên các kết quả hoạt động trước đó. Các quy định chặt chẽ được áp dụng nhằm chống buôn lậu. Việc thông quan hàng quá cảnh phải thực hiện ở cảng nhập hàng và cảng xuất hàng. Các giấy tờ phải nộp cho cơ quan hải quan bao gồm: (i) đối với hàng được vận chuyển nguyên trạng ban đầu: danh mục hàng hoá quá cảnh được người khai hải quan hoặc đại diện của họ nộp, và (ii) đối với hàng hoá phải lưu kho hoặc chuyển sang hình thức vận chuyển khác: phải nộp tờ khai hải quan và danh mục hàng hoá quá cảnh. Đối với vũ khí, đạn dược, chất nổ và hàng hoá đặc biệt nguy hiểm khác và hàng bị cấm, phải có giấy phép quá cảnh. Cơ quan hải quan cho phép hay từ chối quá cảnh trên cơ sở danh mục hàng hoá hạn chế quá cảnh, tờ khai hải quan và giấy phép quá cảnh, nếu được yêu cầu. Việc trực tiếp có người kiểm tra hàng quá cảnh chỉ được thực hiện nếu phát hiện dấu hiệu vi phạm pháp luật. Trong khi quá cảnh, hàng hoá phải được vận chuyển theo một lộ trình đã khai báo và trong thời gian được phép. Kho ngoại quan lưu giữ hàng quá cảnh phải được Hải quan đồng ý. Nghiêm cấm việc tiêu thụ hàng quá cảnh trong lãnh thổ Việt Nam trừ trường hợp được Bộ Thương mại đồng ý và bất cứ sự khác biệt nào giữa số lượng hàng nhập và xuất khẩu khỏi Việt Nam phải được Hải quan chứng nhận. Pháp luật trong nước không quy định bất cứ giới hạn thời gian nào đối với Hải quan trong việc xử lý hàng quá cảnh, nhưng hàng quá cảnh thông thường được xử lý trung bình trong bốn tiếng. Theo đại diện Việt Nam, thủ tục hiện nay không vi phạm Điều V của Hiệp định GATT và Việt Nam do đó sẽ cam kết tuân thủ hoàn toàn các quy định của WTO về quá cảnh ngay khi gia nhập.

352. Một số Thành viên lưu ý rằng hàng hóa quá cảnh phải chịu mức lệ phí quá cảnh bằng 1% giá trị hàng hóa. Các Thành viên này đặt câu hỏi liệu mức lệ phí quá cảnh có tương ứng với các chi phí hành chính cho việc quá cảnh hoặc với chi phí dịch vụ được cung ứng cho từng trường hợp quá cảnh theo quy định của Điều V.3 của Hiệp định GATT hay không.

353. Đại diện Việt Nam trả lời rằng, mức lệ phí quá cảnh 1% đã được bãi bỏ. Mức phí hiện tại áp dụng đối với hàng hóa, trong đó bao gồm cả bưu phẩm, bưu kiện và hành lý, được tính tùy thuộc vào phương thức vận chuyển và chiều dài quãng đường. Lệ phí quá cảnh và áp tải hàng hóa được liệt kê trong Bảng 22(a) và 22(b). Hàng hoá quá cảnh phải được áp tải khi không thể niêm phong. Trả lời câu hỏi liên quan đến tỉ lệ phần trăm những hàng hoá phải được áp tải, đại diện Việt Nam cho biết hiện chưa có số liệu thống kê nào về vấn đề này.

354. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng việc chấp thuận đề nghị cho lưu kho hàng quá cảnh

không phải nộp phí. Hàng hoá được lưu ở kho ngoại quan hoặc kho hải quan phải nộp phí lưu kho theo quy định tại Thông tư liên tịch số 71/2000/TTLT/BTC-TCHQ ngày 19/7/2000 của Bộ Tài chính và Tổng Cục Hải quan. Hàng quá cảnh được lưu ở kho không thuộc hải quan sẽ nộp phí và lệ phí cho những doanh nghiệp cung cấp dịch vụ lưu kho theo mức quy định riêng của từng doanh nghiệp.

355. Đại diện của Việt Nam xác nhận Chính phủ Việt Nam sẽ tuân thủ bất kỳ luật, quy định và thông lệ nào điều chỉnh các hoạt động quá cảnh và sẽ thực thi đầy đủ các quy định của Hiệp định WTO, đặc biệt là Điều V của Hiệp định GATT 1994. Ban Thư ký ghi nhận cam kết này.

Chính sách Nông nghiệp

(a) Nhập khẩu - Mô tả các hình thức bảo hộ tại biên giới được áp dụng

356. Một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam hiện đang sử dụng các công cụ bảo hộ như cấm nhập khẩu, hạn ngạch, cơ chế cấp phép tùy ý và các hạn chế định lượng khác để điều chỉnh hoạt động nhập khẩu nông sản và Hiệp định về Nông nghiệp của WTO cấm sử dụng các hạn chế định lượng để điều chỉnh các hoạt động nhập khẩu đó. Một Thành viên đặc biệt lưu ý rằng Việt Nam đang sử dụng cơ chế cấp phép tùy ý để hạn chế nhập khẩu các sản phẩm sữa, trứng, ngô, thuốc lá, muối, bông và đường, và đề nghị Việt Nam loại bỏ tất cả các biện pháp không phù hợp với các quy định của WTO đó muộn nhất là vào thời điểm gia nhập. Ngoài ra, các hạn chế về nhập khẩu gạo dường như vi phạm các Hiệp định của WTO về Nông nghiệp và Thủ tục Cấp phép Nhập khẩu và cũng không thể biện minh được theo các qui định của Điều XI của Hiệp định GATT năm 1994. Đối với vấn đề Việt Nam cấm nhập khẩu thuốc lá điều vì lý do sức khỏe, các Thành viên nhắc nhở Việt Nam rằng Điều III và Điều XX của Hiệp định GATT cấm sử dụng những biện pháp này nếu Việt Nam cho phép sản xuất, buôn bán và phân phối thuốc lá ở trong nước (xem thêm phần “Các biện pháp định lượng hạn chế nhập khẩu”). Các Thành viên yêu cầu Việt Nam xác định theo dòng thuế các nông sản nhập khẩu đang chịu điều chỉnh của các biện pháp phi thuế quan và tiến hành loại bỏ các biện pháp này trước khi gia nhập WTO. Nếu thấy cần thiết, Việt Nam cần sử dụng các biện pháp phù hợp với quy định của WTO và đảm bảo rằng các sản phẩm nhập khẩu được đối xử giống như các hàng hóa được sản xuất trong nước ngay cả khi Việt Nam có chính sách bảo đảm sức khỏe con người. Các Thành viên kêu gọi Việt Nam duy trì chế độ thuế quan thay vì sử dụng hạn ngạch thuế quan và cung cấp thông tin nếu có về đối xử khác biệt về phân bổ giấy phép giữa các doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp tư nhân trong phân bổ giấy phép. Một số Thành viên lưu ý Việt Nam đang tìm cách áp dụng biện pháp tự vệ đặc biệt (SSG) khi cần thiết. Các Thành viên này cho rằng SSG là một biện pháp quá độ của một số Thành viên được gắn với các cam kết của Vòng Uruguay và vì thế không được áp dụng cho các nước

đang gia nhập. Các Thành viên đề nghị Việt Nam cam kết không áp dụng tự vệ đặc biệt.

357. Đại diện Việt Nam trả lời Việt Nam sẽ cân nhắc áp dụng thuế thay vì sử dụng các biện pháp hạn chế định lượng. Từ thời điểm gia nhập WTO, Việt Nam sẽ không có ý định sử dụng hạn chế định lượng hoặc các hạn chế nhập khẩu khác với bất kỳ nông sản nào, trừ những biện pháp được phép theo quy định của WTO. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng tất cả các hạn chế nhập khẩu dưới dạng cấp phép tùy ý, trừ hạn chế áp dụng cho đường, đã được loại bỏ theo Quyết định số 46/2001/QĐ-TTg ngày 4/4/2001 của Thủ tướng Chính phủ, Quyết định số 91/2003/QĐ-TTg ngày 9/5/2003 của Thủ tướng Chính phủ và Quyết định số 187/2003/QĐ-TTg ngày 15/9/2001 của Thủ tướng Chính phủ. Đường nhập khẩu phải có giấy phép tùy ý với mức thuế 30% đối với đường thô và 40% đối với đường tinh luyện, tuy nhiên Việt Nam cam kết sẽ thay thế cơ chế cấp phép tùy ý bằng cơ chế hạn ngạch thuế quan kể từ ngày gia nhập (xem đoạn 167). Đường nằm trong Danh mục các Nông sản Nhạy cảm của Việt Nam trong khuôn khổ CEPT/AFTA và do vậy thuế quan đối với đường sẽ không được giảm trong thời gian trước mắt. Đại diện Việt Nam cho biết thêm rằng Việt Nam áp dụng biện pháp quản lý chuyên ngành dưới dạng cấp phép nhập khẩu tự động đối với một số sản phẩm. Việt Nam không áp dụng bất kỳ hạn ngạch nào cũng như bất kỳ hình thức hạn chế số lượng nào khác đối với việc nhập khẩu gạo. Đối với biện pháp cấm nhập khẩu thuốc lá và xì gà, biện pháp cấm này sẽ phải được loại bỏ kể từ thời điểm gia nhập. Việt Nam không có ý định phát triển ngành công nghiệp thuốc lá, nhưng các cơ sở chế biến hiện nay được tận dụng vì lợi ích của nông dân trồng thuốc lá. Luật pháp của Việt Nam không thiên vị các công ty nhà nước, gây thiệt hại cho khu vực tư nhân. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng tất cả các khoản phụ thu đối với hàng nhập khẩu đã được loại bỏ vào tháng 12 năm 2004. Do đó, các khoản phụ thu đối với hàng nhập khẩu trên cơ sở khác biệt về giá giữa giá trong nước và giá quốc tế đã không được thu nữa.

358. Năm 1996, mức thuế bình quân đơn giản đối với nông sản nhập khẩu là 17,7% (tài liệu WT/ACC/VNM/3); năm 2004, mức thuế này là 27,1%. Sở dĩ, mức thuế tăng là do việc Việt Nam điều chỉnh biểu thuế theo Biểu hài hoà thuế quan ASEAN, việc chuyển các hàng rào phi thuế thành thuế quan và việc đưa các loại thuế và phí khác (ODCs) vào các dòng thuế.

359. Đại diện Việt Nam xác nhận, kể từ ngày gia nhập, Việt Nam sẽ áp dụng các biện pháp bảo hộ hàng nông sản tại biên giới theo cách thức phù hợp với các Hiệp định của WTO, đặc biệt là Điều 4 của Hiệp định Nông nghiệp.

(b) Xuất khẩu

360. Đại diện Việt Nam cho biết, Việt Nam áp dụng hạn chế xuất khẩu hoặc quản lý xuất khẩu đối với các sản phẩm được liệt kê trong Bảng 18 (xem mục “Các hạn chế xuất khẩu” để thảo luận về các biện pháp này). Hạn ngạch xuất khẩu gạo đã được bãi bỏ theo Quyết định số 46/2001/QĐ-TTg ngày 4/4/2001 của Thủ tướng Chính phủ và hiện nay Việt Nam không áp

dụng bất kỳ hạn chế xuất khẩu nào đối với gạo. Từ năm 1998, quyền xuất khẩu gạo, trước đó chỉ dành cho các doanh nghiệp Nhà nước, đã được mở rộng cho tất cả các doanh nghiệp Việt Nam thuộc mọi hình thức sở hữu. Tuy nhiên, quyền của các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài vẫn bị hạn chế. Việt Nam đề nghị giành cho các doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài quyền xuất khẩu gạo đầy đủ kể từ ngày 1/1/2011 (xem mục “Quyền kinh doanh” và “Hạn chế xuất khẩu”).

361. Một Thành viên lưu ý rằng, các doanh nghiệp Nhà nước thu mua chủ yếu các nông sản của Việt Nam và chiếm tỷ trọng xuất khẩu lớn, như 60% với gạo, 70% với cà phê và 90% với cao su. Đề nghị Việt Nam cung cấp các thông tin về việc định giá thu mua nông sản của các doanh nghiệp nhà nước, mối quan hệ giữa các doanh nghiệp Nhà nước và Quỹ Bình ổn Giá và chức năng của Quỹ này.

362. Đại diện Việt Nam trả lời, các doanh nghiệp tự quyết định giá mua nông sản xuất khẩu theo cơ chế thị trường. Các doanh nghiệp Nhà nước hoạt động theo cơ chế giống như tất cả các doanh nghiệp khác. Các doanh nghiệp đều được đối xử bình đẳng trong mối quan hệ với Quỹ Bình ổn Giá, không phân biệt hình thức sở hữu. Quỹ Bình ổn Giá đã được thành lập vào năm 1993 theo Quyết định 151/TTg nhằm điều tiết và bình ổn giá cả trong nước. Nguồn của Quỹ này thu từ xuất nhập khẩu, từ khoản chênh lệch giữa giá nội địa và giá nước ngoài, và từ lợi nhuận ngoài dự tính của các nhà sản xuất nhờ hoạt động trong các điều kiện thuận lợi. Tháng 10/1999, Quỹ Bình ổn Giá đã được thay thế bởi Quỹ hỗ trợ Xuất khẩu. Quỹ hỗ trợ Xuất khẩu do Bộ Tài chính quản lý với mục đích là giúp đỡ các doanh nghiệp sản xuất và kinh doanh hàng xuất khẩu (chủ yếu là nông sản) để đối phó với những biến động bất lợi về giá cả trên thị trường quốc tế nhằm tăng cường khả năng cạnh tranh và thúc đẩy xuất khẩu. Nguồn thu của Quỹ là các khoản phụ thu xuất nhập khẩu và Ngân sách Nhà nước cấp hàng năm. Tuy nhiên, do hầu hết các khoản phụ thu đã bị loại bỏ, nên nguồn thu của Quỹ bị giảm dần.

363. Trước đây, đại diện Việt Nam cho biết, Việt Nam không cấp bất kỳ khoản trợ cấp xuất khẩu nào trực tiếp từ ngân sách Nhà nước. Tuy nhiên, từ năm 1998, Việt Nam đã bắt đầu trợ cấp xuất khẩu trực tiếp từ ngân sách. Các hình thức trợ cấp là hỗ trợ lãi suất, thưởng xuất khẩu, bù lỗ cho các doanh nghiệp xuất khẩu gạo, thịt lợn và cà phê, và hỗ trợ xuất khẩu rau quả.

364. Một số Thành viên quan ngại rằng Việt Nam đã áp dụng và duy trì trợ cấp xuất khẩu đối với nông sản. Đề nghị Việt Nam không trợ cấp xuất khẩu nông sản sau khi gia nhập WTO. Các Thành viên này yêu cầu Việt Nam cung cấp chi tiết kế hoạch loại bỏ trợ cấp xuất khẩu. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam cung cấp thông tin về thưởng xuất khẩu đối với gạo, cà phê, rau quả hộp và thịt lợn trong năm 2001.

365. Đại diện Việt Nam trả lời rằng, thưởng xuất khẩu trả cho các doanh nghiệp xuất khẩu

gạo, cà phê, thịt lợn, rau quả hộp trong năm 2001 theo Quyết định số 65/2001/QĐ-BTC ngày 29/6/2001 của Bộ Tài chính. Chương trình này được tiếp tục vào năm 2002 và mở rộng thêm cho thịt bò; thịt gia cầm; rau quả tươi, khô và sơ chế; chè; lạc; hạt tiêu và hạt điều (Quyết định số 63/2002/QĐ-BTC ngày 21/05/2002). Thông tin chi tiết về trợ cấp trên từng đơn vị được cung cấp trong tài liệu WT/ACC/VNM/13/Add.2, trang 20-22. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng, trong giai đoạn 1999-2001, nông dân Việt Nam đã phải đối mặt với những điều kiện vô cùng khó khăn do giá nông sản giảm mạnh; do đó, Chính phủ Việt Nam đã phải hỗ trợ, kể cả bằng hình thức trợ cấp xuất khẩu, để bình ổn sản xuất và thúc đẩy ngành nông nghiệp phát triển. Tuy nhiên, gần đây, Chính phủ Việt Nam đã điều chỉnh các biện pháp này cho phù hợp với các quy định của WTO hơn. Hỗ trợ đã được chuyển sang các hoạt động xúc tiến thương mại và cơ chế thưởng xuất khẩu đã được điều chỉnh vào năm 2003-2004. Hiện nay, Việt Nam chỉ thưởng cho kim ngạch tăng thêm hàng năm chứ không theo kim ngạch xuất khẩu. Đại diện Việt Nam cho rằng mức trợ cấp xuất khẩu của Việt Nam là rất nhỏ và không gây tác động bóp méo thương mại quốc tế.

366. Đại diện Việt Nam đồng ý rằng kể từ thời điểm gia nhập Việt Nam sẽ cam kết trợ cấp xuất khẩu ở mức 0 trong Bảng Cam kết hàng hoá và sẽ không duy trì hoặc áp dụng bất kỳ trợ cấp xuất khẩu nào đối với nông sản, cam kết này không ảnh hưởng đến quyền và nghĩa vụ của Việt Nam theo các quy định hiện hành của WTO. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

(c) Chính sách trong nước

368. Đại diện của Việt Nam đã cung cấp thông tin về hỗ trợ trong nước và trợ cấp xuất khẩu trong nông nghiệp trong giai đoạn 1999-2001 tại tài liệu WT/ACC/SPEC/VNM/3 ngày 5/11/2002, được chỉnh sửa lần cuối tháng 8/2006 (WT/ACC/SPEC/VNM/3/Rev.7). Khi tính tổng lượng hỗ trợ gộp, Việt Nam áp dụng mức tối thiểu là 10%. Đại diện thông báo rằng, phần lớn các biện pháp hỗ trợ của Việt Nam được coi là chính sách “Hộp Xanh”. Cam kết của Việt Nam về hỗ trợ trong nước đối với nông nghiệp được thể hiện trong Bảng cam kết hàng hoá đính kèm theo Nghị định thư gia nhập của Việt Nam.

369. Khi được hỏi về những chính sách cụ thể trợ cấp cho ngành đường, đại diện của Việt Nam cho biết, mía đường được trồng chủ yếu ở những vùng nghèo và có nhiều điều kiện bất lợi, ví dụ vùng trung du, vùng duyên hải miền Trung, Cao nguyên và đồng bằng sông Cửu Long. Mục tiêu của chính sách khuyến khích phát triển mía đường là nhằm cải thiện điều kiện kinh tế và tạo việc làm tại các vùng khó khăn này. Trước đây, đường được sản xuất chủ yếu tại các xưởng thủ công, với chất lượng thấp, gây lãng phí và ô nhiễm môi trường. Từ năm 1995, Chính phủ Việt Nam đã sử dụng các khoản tín dụng trong và nước ngoài, khuyến khích đầu tư trực tiếp nước ngoài để xây dựng các nhà máy chế biến đường. Tuy nhiên, các nhà máy mới không thể huy động hết công suất nên sản lượng đường còn thấp, giá cao và cuối cùng dẫn đến phải bảo hộ.

370. Một Thành viên yêu cầu có thông tin chi tiết về các biện pháp cụ thể được áp dụng để hỗ trợ ngành cà phê của Việt Nam, bao gồm các chính sách về thuế và tín dụng, các chương trình hỗ trợ phát triển và trợ cấp xuất khẩu. Các Thành viên đề nghị Việt Nam xác nhận rằng ngành cà phê của mình hiện đang hoạt động theo cơ chế thị trường.

371. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng, theo các thoả thuận hợp tác ký năm 1983 giữa các nước XHCN trước đây, Việt Nam đã nhận được một khoản vay trị giá 30 triệu rúp chuyển nhượng dưới dạng hàng hoá như phân bón, máy kéo, sản phẩm xăng dầu, xe tải v.v... Khoản vay này được giải ngân năm 1991, để Việt Nam trồng cà phê trên diện tích 24.500 héc ta. Hiện nay, Việt Nam đang có hai dự án hợp tác là: (i) chương trình hỗ trợ kỹ thuật để nâng cao năng lực nghiên cứu của ngành cà phê; và (ii) một dự án trị giá 700 tỷ đồng để trồng bổ sung 40.000 ha cà phê arabica ở miền Bắc Việt Nam. Khoảng 400 tỉ đồng cho dự án trồng cà phê arabica đã được cấp thông qua khoản vay từ một cơ quan phát triển nước ngoài. Theo quan điểm của đại diện Việt Nam, ngành cà phê đang hoạt động theo cơ chế thị trường. Trong năm 2000 và 2001, Việt Nam đã mua 150 nghìn tấn (tương đương 20% của sản xuất trong nước) để tạm trữ. Tuy nhiên, kế hoạch này bị phá sản và do đó phần dự trữ này được xuất khẩu và bị lỗ. Giá cà phê của Việt Nam thấp là do năng suất cao do đất màu mỡ và điều kiện khí hậu thuận lợi. Giá cà phê của Việt Nam bị ảnh hưởng bởi những biến động tại sở giao dịch hàng hoá ở London (LIFFE). Mức chênh giữa giá cà phê Việt Nam và giá LIFFE khoảng từ 150USD đến hơn 200USD chủ yếu do dư thừa tạm thời nguồn cung cà phê ở Việt Nam và do chênh lệch giữa giá FOB Việt Nam và giá CIF London. Hơn 90% sản lượng cà phê được xuất khẩu, chủ yếu dưới dạng cà phê nhân. Cà phê rang và cà phê rang xay chủ yếu tiêu thụ trong nước

372. Đáp lại một câu hỏi cụ thể, đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam đã điều chỉnh chính sách sản xuất lúa gạo. Chính sách này bao gồm chủ yếu đầu tư thuỷ lợi cho các vùng trồng lúa năng suất cao, hỗ trợ tưới tiêu và cung cấp các dịch vụ khuyến nông để nông dân ở vùng trồng lúa năng suất thấp chuyển sang nuôi trồng thuỷ sản và trồng cây ăn quả.

373. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ áp dụng trợ cấp đối với hàng nông sản phù hợp với các quy định của WTO, đặc biệt là Hiệp định Nông nghiệp và các biểu hỗ trợ trong nước của Việt Nam được nêu trong tài liệu WT/ACC/SPEC/3/Rev.7 và trong Biểu Cam kết về Hàng hoá của Việt Nam.

Ngư nghiệp

374. Đại diện của Việt Nam cho biết Chính phủ Việt Nam đang thực hiện một chương trình tổng thể để phát triển ngành thuỷ sản. Các ngành này được thực hiện bởi các doanh nghiệp, hộ nông dân và ngư dân, các hợp tác xã và phần lớn dựa vào hỗ trợ kỹ thuật của các chuyên gia của chính phủ thông qua hệ thống khuyến ngư, đào tạo và hướng dẫn quản lý cho lao động trong ngành. Cơ sở hạ tầng, bao gồm việc xây dựng các cơ sở đông lạnh và trang thiết

bị, nhà xưởng để đóng và sửa chữa tàu bè cũng được phát triển. Chính phủ Việt Nam dành cho ngư dân các khoản vay dài hạn để đóng hoặc nâng cấp tàu đánh cá xa bờ và khuyến khích đưa các công nghệ mới vào sản xuất. Chính phủ đã ban hành Luật Thủy sản, các tiêu chuẩn và quy định nhằm phù hợp với các quy định về vệ sinh, an toàn thực phẩm và thú y thủy sản ban hành bởi Codex và Bộ luật Ứng xử về Nghề cá.

375. Tính đến 31/12/2003, đã có 1.468 doanh nghiệp thủy sản ở Việt Nam với số vốn trung bình xấp xỉ 0.5 tỉ Đồng. Các lĩnh vực thủy sản, kể cả các lĩnh vực dịch vụ liên quan, sử dụng khoảng 5,4 triệu lao động. Năm 2004, ngành này đã đóng góp 27.474 tỉ Đồng vào GDP của Việt Nam. Sản xuất thủy sản tăng trung bình 9% hàng năm trong giai đoạn 2000 và 2004. Đầu tư trực tiếp nước ngoài trong ngành này đạt tới 7,8 triệu USD trong năm 2004 (với năm dự án) và kim ngạch xuất khẩu đạt 2,4 tỉ USD. Xuất khẩu tăng trưởng trung bình 13% trong giai đoạn 2000 và 2004 và nhập khẩu là 84% trong cùng giai đoạn. Kim ngạch nhập khẩu tăng từ 30,65 triệu USD năm 2000 lên 64,17 triệu USD năm 2002. Nhập khẩu thức ăn và hoá chất nuôi trồng thủy sản cũng tăng trong thời kỳ này.

376. Giấy phép nhập khẩu đối với các sản phẩm thủy sản chuyên ngành bao gồm các loại giống, thức ăn, thuốc, vắc-xin, chất xử lý hoá sinh và thuốc tăng trọng quy định tại Quyết định số 344/2001/QĐ-BTS ngày 02/05/2001 và Quyết định số 20/2003/QĐ-BTS ngày 12/12/2003 của Bộ Thủy sản chỉ áp dụng đối với các sản phẩm mới; các sản phẩm này phải xin giấy phép nhập khẩu thử nghiệm. Quyết định quy định yêu cầu và thủ tục liên quan đến nhập khẩu và xuất khẩu các sản phẩm thủy sản chuyên ngành. Các yêu cầu kiểm dịch và cấp giấy chứng nhận kiểm dịch được áp dụng vì lý do bảo vệ sức khoẻ, tránh lan truyền các bệnh truyền nhiễm trong ngành nuôi trồng thủy sản phù hợp với Pháp lệnh Thú ý năm 2004, Nghị định 33/2005/NĐ-CP và Chỉ thị Kiểm dịch số 2596/CLYT-TY đối với NAFIQAVED. Cá và các sản phẩm từ cá nhập khẩu bị yêu cầu phải được kiểm dịch và chứng nhận bởi các cơ quan chức năng có thẩm quyền của nước xuất khẩu. Biện pháp này nhằm bảo đảm rằng các sản phẩm không bị nhiễm các bệnh nêu trong danh mục các bệnh thuộc mối quan tâm của OIE và đáp ứng các yêu cầu của Bộ luật Y tế Động vật Thủy sinh của OIE. Khi nhập khẩu vào Việt Nam, các cơ quan kiểm dịch của Việt Nam kiểm tra cả tài liệu và động vật được nhập khẩu. Những động vật bị nhiễm bệnh bị trả lại cho nước xuất khẩu hoặc bị tiêu huỷ. Theo quan điểm của mình, đại diện Việt Nam bổ sung rằng các yêu cầu kiểm dịch xuất khẩu của Việt Nam phù hợp với các quy định của OIE và các yêu cầu của nước nhập khẩu và chứng nhận kiểm dịch của Việt Nam đối với việc nhập khẩu và xuất khẩu thủy sản phù hợp với các yêu cầu của Mẫu Chứng nhận Kiểm dịch của OIE và Bộ luật Y tế Thủy sinh. Bộ Thủy sản có thể cấm xuất khẩu các giống thủy sản quý hiếm có nguy cơ tuyệt chủng và đưa ra các điều kiện xuất khẩu các giống thủy sản hiếm có giá trị kinh tế cao nếu thấy cần thiết để bảo tồn nguồn tài nguyên.

NHỮNG VẤN ĐỀ LIÊN QUAN ĐẾN THƯƠNG MẠI CỦA QUYỀN SỞ HỮU TRÍ

TUỆ (TRIPS)

1. Khái quát chung

(a) *Bảo hộ sở hữu công nghiệp*

377. Đại diện của Việt Nam nói rằng kể từ những giai đoạn đầu của quá trình đàm phán gia nhập các văn bản pháp luật chủ yếu về bảo hộ sở hữu trí tuệ ở Việt Nam là Bộ luật Dân sự năm 1995 (Phần thứ 6); Nghị định số 63/CP ngày 24/10/1996 của Chính phủ quy định chi tiết về sở hữu công nghiệp; Thông tư số 3055/TT-SHCN ngày 31/12/1996 của Bộ Khoa học, Công nghệ và Môi trường hướng dẫn thi hành các quy định về thủ tục xác lập quyền sở hữu công nghiệp và một số thủ tục khác trong Nghị định số 63/CP; Nghị định số 76/CP ngày 29/11/1996 của Chính phủ hướng dẫn thi hành một số quy định về quyền tác giả trong Bộ luật Dân sự; Thông tư số 23-TC/TCT ngày 9/5/1997 của Bộ Tài chính về phí và lệ phí sở hữu công nghiệp; và Thông tư số 166/1998/TT-TC ngày 19/12/1998 của Bộ Tài chính về phí và lệ phí đăng ký quyền tác giả.

378. Đại diện của Việt Nam đã giải thích rằng, trong năm 2005, Việt Nam đã sửa đổi Bộ luật Dân sự, trong đó tái khẳng định những nguyên tắc dân sự cơ bản của quyền sở hữu trí tuệ (Phần VI của Bộ luật), và ban hành Luật Sở hữu trí tuệ điều chỉnh tất cả các khía cạnh của quyền sở hữu trí tuệ. Bộ luật Dân sự (Luật số 33/2005/QH11 ngày 14/6/2005 thay thế Bộ luật Dân sự năm 1995 – sau đây gọi là Bộ luật Dân sự năm 2005) đã có hiệu lực từ ngày 1/1/2006. Luật Sở hữu trí tuệ (Luật số 50/2005/QH11 ngày 29/11/2005 – sau đây gọi là Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005) đã có hiệu lực từ ngày 1/7/2006. Hai văn bản này đã tạo thành một hệ thống các quy định hoàn chỉnh và thống nhất về quyền sở hữu trí tuệ thay thế cho các quy định trước đây. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng hệ thống mới này, xét ở phạm vi rộng, đều dựa trên cơ sở những quy định trước đây. Trong trường hợp có sự xung đột giữa Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 và các quy định về quyền sở hữu trí tuệ trong Bộ luật Dân sự năm 2005, Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 sẽ được áp dụng (Điều 5.2 của Luật sở hữu trí tuệ năm 2005). Nhiều Quyết định và Nghị định về quyền tác giả, sở hữu công nghiệp, giống cây trồng và bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ hướng dẫn thi hành Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 đã được ban hành trong tháng 9/2006: Nghị định số 100/2006/NĐ-CP ngày 21/9/2006 hướng dẫn thi hành một số điều của Bộ luật Dân sự và Luật Sở hữu trí tuệ về quyền tác giả và quyền liên quan; Nghị định số 103/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về sở hữu công nghiệp; Nghị định số 104/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về quyền đối với giống cây trồng; Nghị định số 105/2006/NĐ-CP ngày 22/09/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và quản lý nhà nước về sở hữu trí tuệ; Nghị định số 106/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công

nghiệp; Quyết định số 69/2006/QĐ-BNN ngày 13/9/2006 của Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về bảo mật dữ liệu thử nghiệm của các sản phẩm hóa nông; và Quyết định số 30/2006/QĐ-BYT ngày 30/9/2006 của Bộ Y tế về việc ban hành Quy chế bảo mật dữ liệu đối với hồ sơ đăng ký thuốc. Ngoài ra, Bộ Văn hoá Thông tin, Bộ Khoa học và Công nghệ và Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn sẽ ban hành các thông tư hướng dẫn thi hành các thủ tục về đăng ký quyền tác giả và quyền liên quan, quyền sở hữu công nghiệp, và quyền đối với giống cây trồng; đại diện sở hữu công nghiệp; và việc chuyển giao quyền sở hữu công nghiệp.

(b) Các cơ quan chịu trách nhiệm xây dựng và thi hành chính sách

379. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng các Bộ/ngành chính chịu trách nhiệm xây dựng và thi hành chính sách về quyền sở hữu trí tuệ là Bộ Khoa học và Công nghệ; Bộ Văn hoá - Thông tin; Bộ Tư pháp; Bộ Tài chính; và Bộ Thương mại; Tổng cục Hải quan (thuộc Bộ Tài chính); Cục Sở hữu Trí tuệ (thuộc Bộ Khoa học và Công nghệ); và Cục Bản quyền tác giả văn học - nghệ thuật (thuộc Bộ Văn hoá - Thông tin). Việc bảo đảm thực thi pháp luật về sở hữu trí tuệ theo thủ tục hành chính được giao cho cơ quan hải quan, cơ quan quản lý thị trường, cảnh sát kinh tế, thanh tra khoa học và công nghệ, thanh tra văn hoá - thông tin và Ủy ban Nhân dân cấp tỉnh/thành phố và cấp quận/huyện.

380. Liên quan đến nhiệm vụ của các cơ quan bảo đảm thực thi hành chính, Đại diện của Việt Nam đã nói rằng, theo điều 200 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, cơ quan thanh tra, quản lý thị trường, hải quan, công an và Ủy ban Nhân dân chịu trách nhiệm xử lý các hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trong phạm vi quyền hạn của mình và áp dụng các chế tài hành chính, hoặc trong những trường hợp cụ thể, áp dụng các biện pháp ngăn chặn và các biện pháp bảo đảm việc áp dụng các hình phạt hành chính. Cơ quan hải quan cũng chịu trách nhiệm áp dụng các biện pháp kiểm soát biên giới đối với hàng hoá xuất nhập khẩu và nhập khẩu có liên quan đến sở hữu trí tuệ. Quyền hạn và thẩm quyền của các cơ quan nêu trên đã được quy định chi tiết trong Nghị định của Chính phủ số 106/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 về xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp.

(c) Gia nhập các điều ước quốc tế về sở hữu trí tuệ

381. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng Việt Nam là thành viên của Công ước Paris về Bảo hộ sở hữu công nghiệp và Thỏa ước Madrid về Đăng ký quốc tế nhãn hiệu từ năm 1949; Công ước thành lập Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới từ năm 1976; và Hiệp ước Hợp tác bằng sáng chế từ tháng 3/1993. Việt Nam là thành viên chính thức của Công ước Bern từ ngày 26/10/2004, Công ước Geneva từ ngày 6/7/2005, Công ước Brussels từ ngày 12/1/2006 và Nghị định thư liên quan đến Thỏa ước Madrid về đăng ký quốc tế nhãn hiệu từ ngày 11/7/2006. Việt Nam cũng đã ký kết các hiệp định song phương về bảo hộ sở hữu trí tuệ với Hoa Kỳ và Thụy Sĩ. Đại diện của Việt Nam hy vọng Việt Nam sẽ tham gia Công ước Rome

và Liên hiệp quốc tế về bảo hộ giống cây trồng mới (UPOV) vào cuối năm 2006. Đại diện của Việt Nam xác nhận Luật về ký kết, gia nhập và thực hiện điều ước quốc tế năm 2005 quy định việc áp dụng trực tiếp, toàn bộ hay một phần các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên (xem đoạn 119) do Quốc hội quyết định. Trong trường hợp có quy định khác nhau giữa luật pháp Việt Nam về quyền sở hữu trí tuệ và điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên, quy định của điều ước quốc tế sẽ được áp dụng theo quy định tại Điều 5.3 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005.

382. Việt Nam hiện chưa quyết định việc gia nhập Hiệp ước IPIC, vì mức độ bảo hộ theo điều ước quốc tế này về cơ bản sẽ được đáp ứng khi Việt Nam gia nhập Hiệp định TRIPS. Việt Nam chưa có kế hoạch phê chuẩn và gia nhập Công ước về Quyền tác giả của WIPO (WCT) và Công ước về Biểu diễn và Ghi âm của WIPO (WPPT). Tuy nhiên, những quy định cơ bản của Công ước WCT và WPPT đã được đưa vào Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005.

(d) Áp dụng nguyên tắc đối xử quốc gia và đối xử tối huệ quốc đối với công dân nước ngoài

383. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng Việt Nam đã áp dụng nguyên tắc đối xử quốc gia theo quy định của Công ước Paris về Bảo hộ sở hữu công nghiệp. Việt Nam cũng áp dụng nguyên tắc đối xử tối huệ quốc đối với công dân của các nước khác phù hợp với các điều ước quốc tế khác mà Việt Nam là thành viên.

384. Một Thành viên lưu ý rằng Việt Nam yêu cầu công dân nước ngoài không có văn phòng đại diện tại Việt Nam phải thông qua các đại diện được phép hành nghề để xác lập và thực thi quyền đối với nhãn hiệu, kiểu dáng và sáng chế và đề nghị làm rõ yêu cầu này có áp dụng đối với việc bảo hộ quyền tác giả hay không. Lo ngại rằng các quy định này có thể là gánh nặng cho những người nộp đơn nước ngoài, hạn chế việc tiếp cận và làm tổn hại đến sự phát triển của một hệ thống sở hữu trí tuệ có hiệu quả, Thành viên này đề nghị Việt Nam cho biết sẽ tiến hành những biện pháp nào để bảo đảm sự đối xử công bằng giữa các chủ thể quyền nước ngoài và trong nước.

385. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 không yêu cầu các cá nhân và pháp nhân nước ngoài phải xác lập hoặc thực thi quyền tác giả cũng như tiến hành bất kỳ thủ tục nào ngoài việc xác lập quyền sở hữu công nghiệp thông qua đại diện sở hữu trí tuệ. Yêu cầu sử dụng đại diện sở hữu công nghiệp Việt Nam theo quy định tại Điều 89.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 chỉ áp dụng đối với các cá nhân nước ngoài không thường trú tại Việt Nam và pháp nhân nước ngoài không có đại diện hợp pháp hoặc cơ sở công nghiệp hoặc thương mại thực sự tại Việt Nam - yêu cầu này nhằm bảo vệ lợi ích của chủ thể quyền và tạo điều kiện thuận lợi cho việc liên lạc giữa các chủ thể quyền với các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền và theo đại diện của Việt Nam, điều đó phù hợp với thông lệ quốc tế và các ngoại lệ về đối xử quốc gia được Hiệp định TRIPS cho phép.

(e) Phí, lệ phí và thuế

386. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng các quy định hiện hành của Việt Nam ấn định hàng chục loại phí, lệ phí liên quan đến các thủ tục hành chính về xác lập, duy trì và bảo hộ quyền sở hữu công nghiệp. Phần lớn các loại phí, lệ phí đều ở mức từ 1 đến 60 USD; phí, lệ phí liên quan đến việc xác lập quyền đối với sáng chế là khoảng 100 USD, và lệ phí duy trì hiệu lực hàng năm nằm trong khoảng từ 16 đến 234 USD. Việt Nam đánh thuế thu nhập đối với tiền bản quyền. Mức thuế này là 5% đối với cá nhân và doanh nghiệp không thường trú tại Việt Nam. Còn thu nhập từ tiền bản quyền của cá nhân và doanh nghiệp thường trú tại Việt Nam được đánh thuế theo Pháp lệnh về Thuế thu nhập đối với người có thu nhập cao và Thuế Thu nhập doanh nghiệp.

387. Một Thành viên cho rằng nếu Việt Nam thu thêm phí ngoài lệ phí nộp đơn để được hưởng quyền ưu tiên thì điều này trái với các quy định của Công ước Paris. Đại diện của Việt Nam cho rằng Công ước Paris không có quy định nào cấm thu lệ phí đối với yêu cầu hưởng quyền ưu tiên mà chỉ cấm thu phí đối với việc nộp tài liệu muộn. Đại diện của Việt Nam cho rằng việc Việt Nam thu khoản lệ phí này là xác đáng vì phải tiến hành thêm công đoạn so sánh hai đơn với nhau và bổ sung thêm rằng một số Thành viên WTO cũng có quy định tương tự.

388. Một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam cần xem xét sửa đổi Thông tư số 23 TC/TCT ngày 9/5/1997 của Bộ Tài chính để quy định mức phí và lệ phí thống nhất cho cả người Việt Nam và người nước ngoài, vì theo quan điểm của Việt Nam thì phí và lệ phí trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp là một vấn đề thuộc thủ tục hành chính, và do đó thuộc ngoại lệ được phép về nguyên tắc đối xử quốc gia (Điều 2 Công ước Paris). Một Thành viên chỉ ra rằng các ngoại lệ về đối xử quốc gia theo Điều 2 Công ước Paris chỉ đề cập đến các thủ tục tư pháp và hành chính, thẩm quyền và việc chỉ định địa chỉ giao dịch hoặc chỉ định đại diện và xác nhận thêm rằng quy định về đối xử quốc gia của Hiệp định TRIPS đã bao gồm các vấn đề ảnh hưởng đến việc xác lập và duy trì quyền sở hữu trí tuệ như phí và lệ phí liên quan. Thành viên này kêu gọi Việt Nam sửa đổi Thông tư số 23/TC-TCT càng sớm càng tốt.

389. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng các mức phí và lệ phí khác nhau đã được bãi bỏ bởi Thông tư số 132/2004/TT-BTC ngày 30/12/2004 của Bộ Tài chính về phí và lệ phí sở hữu công nghiệp, thay thế cho Thông tư số 23/TC-TCT ngày 9/5/1997.

2. Các tiêu chuẩn về nội dung bảo hộ, bao gồm cả thủ tục xác lập và duy trì quyền sở hữu trí tuệ

(a) Bản quyền tác giả

390. Đại diện Việt Nam cho biết theo Điều 14 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, tác phẩm văn học, nghệ thuật và khoa học được bảo hộ bao gồm các tác phẩm văn học, khoa học, sách giáo

khoa, giáo trình và tác phẩm khác được thể hiện dưới dạng chữ viết hoặc ký tự khác; bài giảng, bài phát biểu và bài nói khác; tác phẩm báo chí; tác phẩm âm nhạc; tác phẩm sân khấu; tác phẩm điện ảnh và tác phẩm được tạo ra theo phương pháp tương tự (sau đây gọi chung là tác phẩm điện ảnh); tác phẩm tạo hình, mỹ thuật ứng dụng; tác phẩm nhiếp ảnh; tác phẩm kiến trúc; bản họa đồ, sơ đồ, bản đồ, bản vẽ liên quan đến địa hình, công trình khoa học; tác phẩm văn học, nghệ thuật dân gian; chương trình máy tính, sưu tập dữ liệu. “Công trình khoa học” bao gồm các công trình lý thuyết viết về khoa học tự nhiên, xã hội, kỹ thuật và kinh tế. “Tác phẩm báo chí” bao gồm những tác phẩm được xuất bản trên báo. “Tác phẩm khác” là một qui định mở để cập tới tác phẩm thuộc loại hình khác mà pháp luật quy định được bảo hộ quyền tác giả nhưng chưa được liệt kê trong danh mục. Các tác phẩm nói trên sẽ không được bảo hộ nếu trái với đạo đức xã hội, trật tự công cộng hoặc tổn hại đến an ninh quốc gia.

391. Quyền tác giả đối với những tác phẩm gốc được bảo hộ không phân biệt hình thức, ngôn ngữ thể hiện và chất lượng của tác phẩm. Quyền tác giả phát sinh kể từ khi tác phẩm được sáng tạo và thể hiện dưới một hình thức vật chất nhất định, không phân biệt đã đăng ký hay chưa đăng ký (Điều 739 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Điều 6.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Các tác phẩm tồn tại trước khi Bộ Luật Dân sự năm 2005 có hiệu lực vẫn được bảo hộ phù hợp với đoạn 2 Nghị quyết của Quốc hội về việc thi hành Bộ luật Dân sự năm 2005 và Điều 220 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 nếu thời hạn bảo hộ của các tác phẩm này chưa hết và không vi phạm Bộ luật Dân sự. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng các tác phẩm này được bảo hộ giống như các tác phẩm được sáng tạo sau khi Bộ luật Dân sự có hiệu lực. Đối với quyền tác giả hoặc quyền liên quan chưa được đăng ký, nguồn gốc tác giả sẽ được xác định trên cơ sở tên của tác giả xuất hiện theo thông lệ trên bản sao của tác phẩm gốc. Đối với quyền tác giả đã đăng ký, tác giả hoặc chủ sở hữu quyền tác giả đã đăng ký sẽ không có nghĩa vụ chứng minh khi có tranh chấp, trừ phi có tuyên bố về việc nộp đơn đăng ký quyền tác giả là sai. Trả lời câu hỏi liên quan đến việc áp dụng nguyên tắc đối xử quốc gia, đại diện của Việt Nam nói rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 bảo đảm thực hiện điều 3 của Hiệp định TRIPS và Điều 3 của Công ước Berne. Theo Điều 13 của Luật Sở hữu trí tuệ, công dân của các nước thành viên Công ước Berne hoặc WTO sẽ được bảo hộ quyền tác giả ở Việt Nam.

392. Một Thành viên lưu ý rằng Điều 7 của Pháp lệnh về Bảo hộ Quyền tác giả ngày 1/7/1994 bao gồm những điều khoản quy định về từ chối (giới hạn) quyền tác giả và hỏi rằng liệu Việt Nam có ý định sửa đổi luật pháp nhằm phù hợp với Điều 9.2 của Công ước Berne hay không. Liên quan đến yêu cầu của Công ước Berne về bảo hộ tự động, không bắt buộc về thể thức, Thành viên này cũng yêu cầu giải thích phần tham chiếu trong Điều 5 của Pháp lệnh dành sự bảo hộ cho những tác giả chưa đăng ký nhưng “có nhu cầu về quyền tác giả” ngược lại với phần tham chiếu đối với việc bảo hộ quyền tác giả trên cơ sở đăng ký.

393. Đại diện Việt Nam trả lời rằng Pháp lệnh về Bảo hộ Quyền tác giả năm 1994 đã hết hiệu lực vào ngày 1/7/1996 và tất cả những điều khoản liên quan đến quyền tác giả đã được đưa vào Bộ luật Dân sự năm 1995 (Chương 1, phần 6), và sau đó là trong Bộ luật Dân sự năm 2005 và Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Những văn bản này đã đưa những quy định về quyền tác giả phù hợp với Hiệp định TRIPS và Công ước Berne và không yêu cầu phải đăng ký đối với bảo hộ quyền tác giả.

394. Quy trình đăng ký tự nguyện hiện nay được quy định từ Điều 49-55 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Tác giả hoặc chủ sở hữu quyền tác giả tác phẩm phải nộp đơn và các tài liệu liên quan tại Cục Bản quyền tác giả Việt Nam (COV). Cục Bản quyền tác giả phải ra quyết định về việc cấp Giấy Chứng nhận đăng ký trong vòng 15 ngày làm việc kể từ ngày nhận đơn hợp lệ (theo Điều 52 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005).

395. Theo Điều 13.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, các tác phẩm của cá nhân hoặc tổ chức nước ngoài được bảo hộ tại Việt Nam bao gồm: (i) các tác phẩm được công bố lần đầu tiên tại Việt Nam và chưa được công bố ở bất kỳ nước nào khác, hoặc những tác phẩm được công bố đồng thời tại Việt Nam trong thời hạn 30 ngày kể từ ngày tác phẩm đó được công bố đầu tiên ở nước khác; và (ii) các tác phẩm được bảo hộ tại Việt Nam theo các điều ước quốc tế mà Việt Nam là thành viên.

396. Chủ thể quyền tác giả có quyền đọc quyền sao chép, phát sóng/biểu diễn, phân phối, và làm tác phẩm phái sinh (theo Điều 738.3 của Bộ Luật dân sự năm 2005 và Điều 20, 29.3, 30 và 31 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Những giới hạn đối với quyền của tác giả được nêu tại Điều 25 và 32 của Luật sở hữu trí tuệ năm 2005. Một Thành viên lưu ý rằng các thuật ngữ “buổi sinh hoạt văn hoá” và “tuyên truyền cổ động” trong Điều 25.1 (e) có thể được hiểu là cho phép thu lợi khác với việc bán vé và điều này sẽ trái với Công ước Berne và Hiệp định TRIPS. Đại diện Việt Nam trả lời rằng quy định này chỉ đề cập đến các cuộc biểu diễn không nhằm mục đích thương mại. Một Thành viên lưu ý rằng những giới hạn trong Điều 25 và 32 cho việc sử dụng mà không phải xin phép hoặc trả thù lao được quy định rộng hơn mức cho phép của Công ước Berne và Hiệp định TRIPS và yêu cầu Việt Nam làm rõ phạm vi của những điều khoản này. Một Thành viên cũng đề nghị Việt Nam xác nhận là luật pháp Việt Nam không cho phép các thư viện và cơ quan lưu trữ sao chép và phân phối không giới hạn bản sao của các tác phẩm dưới dạng kỹ thuật số cũng như việc nhập khẩu có giới hạn một bản sao đơn lẻ cho mục đích sử dụng cá nhân. Đại diện Việt Nam ghi nhận, để giải quyết những quan ngại của các Thành viên, trong Nghị định số 100/2006/NĐ-CP ngày 21/9/2006 hướng dẫn thi hành Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 liên quan đến quyền tác giả và các quyền có liên quan, Việt Nam đã thu hẹp phạm vi các giới hạn và ngoại lệ về quyền tác giả tại các điều 25 và 32 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, nhằm tuân thủ với Hiệp định TRIPS và Công ước Berne.

397. Một Thành viên lưu ý rằng Điều 26 và 33 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 quy định rằng các tổ chức phát sóng có thể sử dụng “các tác phẩm đã được công bố” và “những quyền liên quan” mà không cần phải xin phép chủ thể quyền nhưng phải trả tiền nhuận bút hoặc thù lao. Thành viên này hỏi Việt Nam sẽ bảo đảm như thế nào để trả thù lao tương xứng theo quy định của Công ước Berne. Đại diện Việt Nam ghi nhận rằng Điều 11 *bis* của Công ước Berne sẽ được thi hành với khoản nhuận bút, thù lao tương xứng, các hiệp hội quản lý tập thể sẽ thực hiện các hoạt động thay mặt chủ sở hữu quyền, thực hiện việc thu tiền nhuận bút, thù lao theo uỷ quyền của chủ sở hữu quyền.

398. Theo Điều 26.1 và 33.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, tổ chức và cá nhân sử dụng các tác phẩm đã được công bố hoặc bản ghi âm/ghi hình để thực hiện chương trình phát sóng có tài trợ, quảng cáo hoặc thu tiền dưới bất kỳ hình thức nào không phải xin phép nhưng phải trả tiền nhuận bút, thù lao cho chủ sở hữu quyền tác giả, quyền liên quan theo quy định của Chính phủ. Tổ chức và cá nhân sử dụng các tác phẩm hoặc bản ghi âm/ghi hình theo quy định tại điều 26.1 và 33.1 không được làm ảnh hưởng đến việc khai thác bình thường của các tác phẩm đó, cũng như không gây phương hại đến các quyền của tác giả, chủ sở hữu quyền tác giả, người biểu diễn, nhà sản xuất bản ghi âm, ghi hình hoặc các tổ chức phát sóng. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng Điều 26.1 không áp dụng cho các tác phẩm điện ảnh. Trả lời câu hỏi về việc những ngoại lệ trong Điều 26 và 33 dường như quá rộng và do đó không phù hợp với Hiệp định TRIPS, Đại diện Việt Nam cho rằng những ngoại lệ được quy định trong các điều khoản này được giới hạn cho các trường hợp không được làm ảnh hưởng đến việc khai thác bình thường tác phẩm và không gây phương hại đến các quyền của chủ thể quyền. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng các tổ chức phát sóng ở Việt Nam do Nhà nước quản lý, hoạt động bằng ngân sách nhà nước, vì vậy chỉ những trường hợp có tài trợ, quảng cáo hoặc thu tiền dưới bất kỳ hình thức nào mới phải trả tiền nhuận bút, thù lao.

399. Tác giả hoặc chủ sở hữu quyền tác giả tác phẩm gốc khi bị xâm phạm quyền tác giả có quyền yêu cầu tổ chức, cá nhân có hành vi xâm phạm chấm dứt hành vi xâm phạm, xin lỗi, cải chính công khai và bồi thường thiệt hại; yêu cầu cơ quan nhà nước có thẩm quyền xử lý hành vi xâm phạm theo các quy định của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 và các quy định khác của pháp luật có liên quan; hoặc khởi kiện ra toà án có thẩm quyền hoặc thông qua trọng tài để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình (Điều 198 của Luật Sở hữu trí tuệ 2005). Chế tài hình sự được quy định tại điều 131 của Bộ luật Hình sự. Người xâm phạm có thể bị phạt đến 200 triệu đồng hoặc bị phạt tù đến 3 năm. Cơ sở áp dụng chế tài dân sự phụ thuộc vào mức độ thiệt hại do người có hành vi xâm phạm gây ra. Cho đến nay đã có 8 vụ vi phạm bản quyền được đem ra xét xử tại toà án dân sự. Theo Điều 57 và 58 của Luật Hải quan (2001), chủ thể quyền cũng có thể yêu cầu cơ quan hải quan tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng hoá nhập khẩu hoặc xuất khẩu

vi phạm quyền sở hữu trí tuệ.

400. Một Thành viên đã được thông báo rằng việc chưa có cơ chế uỷ quyền hợp pháp về phân phối các loại phim ảnh được lưu hành lần đầu ở Việt Nam, do vậy đã tạo điều kiện và phát triển sản phẩm xâm phạm bản quyền. Thành viên này đề nghị Việt Nam cho biết những bước dự kiến tiến hành để cho phép nhập khẩu hợp pháp các loại phim ảnh được lưu hành lần đầu.

401. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng tất cả các loại phim chiếu ở Việt Nam đều được cấp phép. Bộ Văn hóa - Thông tin là cơ quan có thẩm quyền cấp phép nhập khẩu tất cả các loại phim ảnh, băng video và đĩa DVD. Việc nhập khẩu được thực hiện thông qua Công ty Xuất Nhập khẩu Phát hành Phim Việt Nam (FAFIM) thuộc Bộ Văn hóa – Thông tin (Điều 15 Nghị định của Chính phủ số 48/CP ngày 17/7/1995). Tuy nhiên, Nghị định số 26/CP ngày 3/8/2000 của Chính phủ và Điều 3 Thông tư số 28/2000/TT-BVH của Bộ Văn hóa - Thông tin cho phép các cơ sở đã được phép chiếu phim truyện ít nhất 5 năm và những cơ sở có rạp chiếu phim đáp ứng các yêu cầu của Bộ Văn hóa - Thông tin và Bộ Xây dựng được nhập khẩu phim truyện không nhất thiết phải qua FAFIM để chiếu tại rạp của mình. FAFIM chỉ được độc quyền nhập băng video và đĩa DVD. Để quyết định số lượng phim nước ngoài được nhập khẩu, Bộ Văn hoá - Thông tin cân nhắc số lượng phim được sản xuất trong nước và năng lực của mạng lưới phân phối trong nước. Tất cả các loại phim nhập khẩu và sản xuất trong nước đều được kiểm duyệt theo Quyết định số 2455/QĐ-DA ngày 8/8/1997 về kiểm soát phim ảnh. Đài truyền hình Việt Nam phối hợp với Bộ Văn hóa - Thông tin điều hành việc nhập khẩu phim phục vụ cho việc phát sóng.

402. Được hỏi cụ thể về quy định của Việt Nam về vấn đề quyền tác giả trong môi trường kỹ thuật số, đại diện của Việt Nam trả lời rằng việc bảo hộ quyền tác giả trong môi trường kỹ thuật số được quy định tại Điều 4.10, 20.1(đ), 29.3(d), 30.1(b) và 31.1(d) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Các nguyên tắc và các hình thức sử dụng hợp lý được coi là ngoại lệ được phép được quy định tại Điều 25 và 32 của Luật Sở hữu trí tuệ. Các quy định về các biện pháp bảo hộ bằng công nghệ đối với quyền tác giả được đưa vào Điều 28 và 35 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đối với dịch vụ Internet, Điều 6.1 Nghị định số 55/2001/NĐ-CP yêu cầu phải tuân thủ các quy định liên quan trong Luật Báo chí, Luật Xuất bản, Pháp lệnh về Bảo vệ bí mật quốc gia, và trong các luật, quy định khác về sở hữu trí tuệ và quản lý thông tin Internet. Nghị định này nghiêm cấm việc đánh cắp và sử dụng bất hợp pháp mật khẩu, mã nguồn và các thông tin riêng của các cá nhân hoặc thể nhân trên mạng Internet.

403. Một số Thành viên có ý kiến rằng họ thấy một số cơ quan của Chính phủ Việt Nam sử dụng phần mềm máy tính mà chưa được phép của chủ sở hữu. Họ cũng lưu ý rằng một cơ quan của Chính phủ Việt Nam và một doanh nghiệp Nhà nước đang cung cấp truyền hình cáp không có bản quyền cho các khách hàng Việt Nam. Những Thành viên

này đề nghị Việt Nam chấm dứt tình trạng này trong quá trình đàm phán gia nhập WTO và thực thi nghĩa vụ theo Hiệp định TRIPS. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng trước ngày gia nhập, Việt Nam sẽ ban hành các văn bản quy phạm pháp luật phù hợp yêu cầu các cơ quan của Chính phủ chỉ sử dụng các phần mềm máy tính hợp pháp và không vi phạm quyền tác giả của những phần mềm này; qui định việc mua và quản lý tất cả phần mềm do các cơ quan của Chính phủ sử dụng; ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định việc các nhà cung cấp truyền hình cáp chỉ được cung cấp các chương trình đã có phép đến khách hàng của họ. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

b) Nhãn hiệu, bao gồm cả nhãn hiệu dịch vụ

404. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng nhãn hiệu được bảo hộ theo quy định tại các Điều từ 750-753 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Phần III của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Không có yêu cầu bắt buộc đăng ký nhãn hiệu đối với bất kỳ hàng hoá và dịch vụ nào. Tất cả các đăng ký nhãn hiệu đều được công bố trên Công báo Sở hữu công nghiệp.

405. Nhãn hiệu có thể là từ ngữ, chữ cái, ảnh, hình ảnh – bao gồm cả hình khối - hoặc sự kết hợp các yếu tố đó, được thể hiện bằng một hoặc nhiều màu sắc (Điều 72 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Một dấu hiệu có khả năng phân biệt hàng hoá hoặc dịch vụ của các chủ sở hữu khác nhau có thể được bảo hộ dưới danh nghĩa là nhãn hiệu, trừ khi bị loại trừ bảo hộ theo quy định tại Điều 73 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Các dấu hiệu không được bảo hộ bao gồm các dấu hiệu trùng hoặc tương tự gây nhầm lẫn với quốc kỳ, quốc huy; cờ, biểu tượng, huy hiệu, tên viết tắt, tên đầy đủ của cơ quan Nhà nước, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị-xã hội, tổ chức nghề nghiệp chính trị-xã hội, tổ chức xã hội và các tổ chức xã hội nghề nghiệp của Việt Nam hoặc các tổ chức quốc tế, trừ trường hợp được các cơ quan và tổ chức này cho phép; tên thật, biệt hiệu, bút danh hoặc hình ảnh của lãnh tụ, anh hùng dân tộc và danh nhân của Việt Nam hoặc nước ngoài; dấu chứng nhận, dấu kiểm tra và dấu bảo đảm của các tổ chức quốc tế; và các dấu hiệu dễ gây hiểu sai lệch, nhầm lẫn hoặc lừa dối người tiêu dùng về nguồn gốc xuất xứ, tính năng, công dụng, chất lượng, giá trị hoặc các đặc tính khác của hàng hoá và dịch vụ. Pháp luật của Việt Nam không liệt kê tên người là dấu hiệu có khả năng được bảo hộ là nhãn hiệu nhưng tên người là từ ngữ nên đương nhiên được thừa nhận là dấu hiệu có khả năng được đăng ký làm nhãn hiệu theo quy định tại Điều 72.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đơn đăng ký nhãn hiệu được nộp cho cơ quan nhà nước có thẩm quyền (Cục Sở hữu trí tuệ). Theo Điều 89.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, cá nhân nước ngoài không thường trú tại Việt Nam và pháp nhân nước ngoài không có cơ sở công nghiệp hoặc thương mại tại Việt Nam phải nộp đơn đăng ký nhãn hiệu thông qua đại diện sở hữu công nghiệp hành nghề hợp pháp do mình tự chọn. Việc sử dụng không phải là điều kiện để được nộp đơn đăng ký nhãn hiệu. Một dấu hiệu không có tính phân biệt có thể

được bảo hộ nếu đã được sử dụng và được thừa nhận một cách rộng rãi ở Việt Nam (Điều 74.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Pháp luật hiện hành cũng được áp dụng đối với nhãn hiệu dịch vụ. Nhãn hiệu nổi tiếng được bảo hộ theo Điều 74.2(i), 75 và 129.1(d) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Những quy định này, theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, đều phù hợp với Công ước Paris và Hiệp định TRIPS.

406. Mọi hợp đồng chuyển nhượng quyền sở hữu đối với nhãn hiệu đều phải được đăng ký tại Cục Sở hữu trí tuệ. Hợp đồng chuyển nhượng chưa được đăng ký sẽ không có hiệu lực. Trả lời câu hỏi, Đại diện của Việt Nam cho biết pháp luật của Việt Nam không bắt buộc người chuyển nhượng quyền sở hữu nhãn hiệu phải chuyển giao cơ sở kinh doanh cùng với nhãn hiệu đó (Điều 139 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Vì vậy, chủ sở hữu nhãn hiệu có quyền chuyển nhượng quyền sở hữu nhãn hiệu của mình mà không cần phải chuyển giao cơ sở kinh doanh theo quy định tại Điều 21 Hiệp định TRIPS.

407. Các pháp nhân, bao gồm cả các tổ chức từ thiện, chỉ có thể nộp đơn đăng ký nhãn hiệu nếu có tham gia vào hoạt động kinh doanh hợp pháp (sản xuất, dịch vụ hoặc thương mại). Tuy nhiên, các tổ chức từ thiện không tham gia vào hoạt động kinh doanh được bảo hộ chống lại việc đăng ký trái phép các dấu hiệu và các tên gọi trùng hoặc tương tự với các biểu tượng hoặc tên gọi của mình theo quy định tại Điều 73.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005.

408. Liên quan đến vấn đề đồng sở hữu nhãn hiệu, một Thành viên lưu ý rằng Việt Nam dường như không cho phép nhiều người cùng sở hữu một nhãn hiệu. Một số nước cho phép sở hữu chung nhãn hiệu - cần phân biệt với nhãn hiệu tập thể - và vì vậy các quy định của Việt Nam hạn chế bất hợp lý - và có thể là do giải thích sai Điều 5(c) Công ước Paris - và có thể hạn chế quyền của các chủ sở hữu nhãn hiệu nước ngoài khi yêu cầu được bảo hộ tại Việt Nam. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng Hiệp định TRIPS cũng như Công ước Paris đều không đòi hỏi phải thừa nhận nhãn hiệu đồng sở hữu. Tuy nhiên, các quy định về quyền đăng ký nhãn hiệu đồng sở hữu như vậy đã được đưa vào Điều 87.5 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005.

409. Một Thành viên đề nghị cung cấp thông tin về quyền khiếu nại các quyết định hành chính được quy định trong Hiệp định TRIPS, vì Việt Nam tỏ ra chưa đáp ứng yêu cầu về việc xem xét lại theo thủ tục tư pháp đối với các quyết định hành chính. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng việc xem xét lại theo thủ tục tư pháp đối với các quyết định hành chính được bảo đảm theo quy định của Luật về Khiếu nại và Tố cáo năm 1998 được sửa đổi năm 2005, và Pháp lệnh về Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính năm 1996 được sửa đổi năm 2006. Theo các văn bản pháp lý này, các quyết định liên quan đến việc xác lập, duy trì, chấm dứt và huỷ bỏ hiệu lực nhãn hiệu và các quyền sở hữu công nghiệp nói chung đã được khiếu nại với Cục trưởng Cục Sở hữu trí tuệ, có thể được tiếp tục khiếu nại - theo sự lựa chọn của người khiếu nại - hoặc với Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ hoặc với Tòa Hành chính theo

quy định tại Điều 39 của Luật về Khiếu nại và Tố cáo năm 1998 được sửa đổi năm 2005, và Điều 2 của Pháp lệnh về Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính năm 1996 được sửa đổi năm 2006. Như vậy, theo đại diện của Việt Nam, pháp luật hiện hành quy định cơ hội xem xét lại các quyết định hành chính theo cả thủ tục tư pháp lẫn thủ tục hành chính phù hợp với Hiệp định TRIPS.

410. Đại diện của Việt Nam đã bổ sung thêm rằng phạm vi bảo hộ nhãn hiệu theo quy định trước đây vốn hẹp hơn so với yêu cầu của Điều 16.1 của Hiệp định TRIPS đã được mở rộng theo Nghị định số 06/2001/NĐ-CP ngày 1/2/2001. Các quy định của Nghị định số 06/2001/NĐ-CP đã được đưa vào Điều 129.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Cụ thể, Điều 129.1 quy định việc sử dụng các dấu hiệu trùng hoặc tương tự với nhãn hiệu được bảo hộ cho hàng hoá hoặc dịch vụ trùng, tương tự hoặc có liên quan đến hàng hoá, dịch vụ thuộc danh mục được đăng ký kèm theo nhãn hiệu đó nếu việc sử dụng như vậy có khả năng gây nhầm lẫn về nguồn gốc của hàng hoá hoặc dịch vụ bị coi là hành vi xâm phạm quyền của chủ nhãn hiệu. Đại diện của Việt Nam đã lưu ý thêm rằng các Điều 46, 181, 287 và 289 của Luật Thương mại năm 2005 yêu cầu các bên liên quan phải bảo đảm tính hợp pháp của quyền sở hữu trí tuệ trong các giao dịch thương mại, và các Điều 109, 134 và 320 của Luật Thương mại cấm các hành vi lừa dối và gây nhầm lẫn cho khách hàng, cũng như các hành vi quảng cáo không trung thực hoặc bán hàng giả.

411. Định nghĩa nhãn hiệu nổi tiếng là “nhãn hiệu được người tiêu dùng biết đến rộng rãi trên toàn lãnh thổ Việt Nam” và các tiêu chí thừa nhận nhãn hiệu nổi tiếng được quy định tại các Điều 4.20 và 75 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Theo Điều 75, các tiêu chí bao gồm thông tin về số lượng người tiêu dùng liên quan đã biết đến nhãn hiệu thông qua việc mua bán, sử dụng hàng hóa hoặc dịch vụ mang nhãn hiệu; số lượng quốc gia mà tại đó hàng hoá và dịch vụ mang nhãn hiệu được bán ra, bảo hộ nhãn hiệu hoặc thừa nhận nhãn hiệu là nổi tiếng; doanh số bán hàng hóa hoặc cung cấp dịch vụ mang nhãn hiệu; thời gian sử dụng liên tục nhãn hiệu; uy tín rộng rãi của hàng hóa hoặc dịch vụ mang nhãn hiệu; giá trị của nhãn hiệu dưới hình thức chuyển giao quyền sử dụng, góp vốn đầu tư v.v... Quyền sở hữu nhãn hiệu nổi tiếng được xác lập trên cơ sở sử dụng mà không cần phải đăng ký (Điều 6.3(a) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng trong quá trình soạn thảo Luật Sở hữu trí tuệ, Việt Nam đã tham khảo các quy định của Khuyến nghị chung liên quan đến các quy định về bảo hộ nhãn hiệu nổi tiếng do Hội đồng Liên hiệp Paris và Đại hội đồng của Tổ chức sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) thông qua vào tháng 9/1999. Đại diện của Việt Nam cho rằng hệ thống bảo hộ nhãn hiệu nổi tiếng của Việt Nam hoàn toàn phù hợp với Hiệp định TRIPS và khoản 1 Điều 6bis Công ước Paris.

(c) Chỉ dẫn địa lý, bao gồm cả tên gọi xuất xứ hàng hoá

412. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng chỉ dẫn địa lý được bảo hộ theo quy định tại các

Điều từ 750 đến 753 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Phần III của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 quy định một hình thức bảo hộ cho tất cả các loại chỉ dẫn địa lý bao gồm cả tên gọi xuất xứ hàng hóa. Theo Điều 6.3 của Luật này, quyền sở hữu công nghiệp đối với chỉ dẫn địa lý bao gồm cả tên gọi xuất xứ hàng hóa được xác lập trên cơ sở đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền (Cục Sở hữu trí tuệ). Thời hạn thẩm định hình thức là 1 tháng kể từ ngày nộp đơn và thời hạn thẩm định nội dung là 6 tháng. Chỉ dẫn địa lý được bảo hộ vô thời hạn. Điều 79 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 quy định các điều kiện bảo hộ chỉ dẫn địa lý. Các sản phẩm mang chỉ dẫn địa lý phải (i) có nguồn gốc từ khu vực, địa phương, lãnh thổ hoặc nước tương ứng với chỉ dẫn địa lý đó và (ii) có danh tiếng, chất lượng hoặc đặc tính chủ yếu do điều kiện địa lý của khu vực, địa phương, lãnh thổ hoặc nước tương ứng chỉ dẫn địa lý đó quyết định. Chỉ dẫn địa lý tương ứng với khu vực và địa phương thuộc một quốc gia hoặc lãnh thổ xuyên biên giới quốc tế được bảo hộ nếu đáp ứng tất cả các yêu cầu theo quy định của pháp luật. Theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, các quy định này phù hợp với Điều 22.1 của Hiệp định TRIPS. Trả lời một câu hỏi, đại diện của Việt Nam đã bổ sung thêm rằng, theo quy định tại Điều 80.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 một chỉ dẫn địa lý sẽ không được bảo hộ nếu đã trở thành tên gọi chung ở Việt Nam. Cho đến đầu năm 2006, đã có 5 chỉ dẫn địa lý được bảo hộ tại Việt Nam.

413. Các hành vi xâm phạm chỉ dẫn địa lý được xử lý theo quy định tại Phần V của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ. Người có quyền sử dụng chỉ dẫn địa lý có thể yêu cầu các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền chấm dứt việc sử dụng bất hợp pháp chỉ dẫn địa lý và yêu cầu người sử dụng bất hợp pháp bồi thường thiệt hại (các điểm (b) và (c) của Điều 198.1 Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Tuy nhiên, người có quyền sử dụng chỉ dẫn địa lý sẽ không có độc quyền đối với chỉ dẫn địa lý đó cũng như không được trao quyền sử dụng cho những người khác.

414. Điều 129.3 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 quy định về bảo hộ bổ sung đối với rượu vang và rượu mạnh. Theo Điều 129.3 này, việc sử dụng chỉ dẫn địa lý được bảo hộ cho rượu vang hoặc rượu mạnh không có nguồn gốc xuất xứ từ lãnh thổ tương ứng với chỉ dẫn địa lý đó, kể cả khi đã chỉ ra xuất xứ thật của hàng hoá hoặc chỉ dẫn địa lý được sử dụng dưới dạng dịch nghĩa hoặc phiên âm hoặc kèm theo các từ như "loại", "kiểu", "dạng" "phong theo", hoặc các từ tương tự như vậy đều bị coi là xâm phạm quyền đối với chỉ dẫn địa lý được bảo hộ. Hành vi xâm phạm có thể bị xử lý theo các thủ tục dân sự, hành chính hoặc hình sự, và theo quan điểm của đại diện của Việt Nam, các quy định này phù hợp với các yêu cầu của Điều 23.1 Hiệp định TRIPS.

415. Về mối quan hệ giữa bảo hộ chỉ dẫn địa lý và nhãn hiệu, các Điều 73.5 và 74.2(I) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 cấm việc đăng ký nhãn hiệu trùng hoặc tương tự gây nhầm lẫn với chỉ dẫn địa lý được bảo hộ, kể cả tên gọi xuất xứ hàng hoá nếu việc sử dụng nhãn hiệu có khả năng gây hiểu sai lệch cho người tiêu dùng về xuất xứ địa lý của hàng hoá. Thời điểm

xem xét việc bảo hộ chỉ dẫn địa lý là ngày ưu tiên của đơn đăng ký nhãn hiệu. Khi được hỏi rằng làm thế nào mà Việt Nam có thể dành độc quyền cho chủ nhãn hiệu phù hợp với Hiệp định TRIPS nếu pháp luật Việt Nam cho phép nhãn hiệu cùng tồn tại với chỉ dẫn địa lý tương tự gây nhầm lẫn và được đăng ký sau, Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng Việt Nam đã đưa quy định vào Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 nhằm loại trừ việc bảo hộ các chỉ dẫn địa lý trùng hoặc tương tự gây nhầm lẫn với nhãn hiệu được bảo hộ từ trước nếu việc sử dụng thực tế chỉ dẫn địa lý đó sẽ gây ra nhầm lẫn về xuất xứ hàng hoá (Điều 80.3).

416. Xét thấy rằng, theo Điều 88 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, quyền đăng ký chỉ dẫn địa lý thuộc về Nhà nước, một Thành viên yêu cầu Việt Nam giải thích về việc người nộp đơn nước ngoài có thể đăng ký chỉ dẫn địa lý như thế nào, khi ở nước họ không áp dụng “phương thức nộp đơn đăng ký” theo quy định tại Điều 89. Thành viên này cũng yêu cầu Việt Nam làm rõ quyền sở hữu và quản lý chỉ dẫn địa lý của nước ngoài được điều chỉnh như thế nào trong Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, vì Nhà nước là chủ sở hữu các chỉ dẫn địa lý của Việt Nam và quản lý việc sử dụng các chỉ dẫn địa lý của Việt Nam theo quy định tại Điều 121. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng các quy định của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về quyền đăng ký, sở hữu, quản lý và sử dụng chỉ dẫn địa lý chỉ áp dụng cho các chỉ dẫn địa lý của Việt Nam. Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng, theo Điều 80.2 của Luật Sở hữu trí tuệ, chỉ những chỉ dẫn địa lý nước ngoài được bảo hộ ở nước xuất xứ mới có thể được bảo hộ ở Việt Nam. Bất kỳ chủ thể nào có quyền, theo luật pháp của nước ngoài, sở hữu, sử dụng hoặc nộp đơn đăng ký chỉ dẫn địa lý ở nước xuất xứ đều có quyền nộp đơn đăng ký chỉ dẫn địa lý đó tại Việt Nam và có thể được ghi nhận trong Đăng bạ chỉ dẫn địa lý của Việt Nam. Theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, những quy định này phù hợp với Điều 24.9 của Hiệp định TRIPS. Việc nộp đơn đăng ký, trực tiếp hay thông qua đại diện hợp pháp, phải tuân theo các quy định tại Điều 89. Đại diện của Việt Nam đã cho rằng những quy định này không hề trái ngược nhau. Đại diện của Việt Nam đưa ra ví dụ về chỉ dẫn địa lý “cognac” hiện đang được bảo hộ tại Việt Nam và Văn phòng liên ngành quốc gia Cognac đã tiến hành nộp đơn đăng ký bảo hộ tại Việt Nam thông qua Đại sứ quán Pháp. Việc sở hữu, quản lý và sử dụng các chỉ dẫn địa lý tại Việt Nam phải phù hợp với các quy định tại Chương IX của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đại diện của Việt Nam cho rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 đã bảo hộ các chỉ dẫn địa lý của Việt Nam và nước ngoài phù hợp với Hiệp định TRIPS. Về vấn đề này, đại diện của Việt Nam cũng đã lưu ý rằng sự phù hợp với Hiệp định TRIPS được bảo đảm bởi Điều 5.3 của Luật Sở hữu trí tuệ, theo đó các quy định trong của điều ước quốc tế mà Việt Nam là Thành viên sẽ được áp dụng trong trường hợp có sự xung đột.

417. Một Thành viên nêu lên vấn đề rằng Việt Nam có bảo hộ và đăng ký chỉ dẫn địa lý của một Thành viên mà Thành viên đó bảo hộ chỉ dẫn địa lý dưới thức không phải là hình thức đăng ký, chẳng hạn như dưới hình thức nhãn hiệu chứng nhận hoặc luật pháp về cạnh tranh không lành mạnh hay không. Thành viên này yêu cầu Việt Nam công nhận những hình thức

bảo hộ đó và cho phép đăng ký.

418. Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng không phụ thuộc vào hình thức bảo hộ chỉ dẫn địa lý ở nước xuất xứ, thậm chí chỉ dẫn địa lý được bảo hộ dưới hình thức không phải là “đăng ký là chỉ dẫn địa lý”, chỉ dẫn địa lý của Thành viên đó có thể được đăng ký và ghi nhận trong Đăng bạ chỉ dẫn địa lý của Việt Nam.

(d) Kiểu dáng công nghiệp

419. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng kiểu dáng công nghiệp - hình dáng bên ngoài của sản phẩm được thể hiện bằng đường nét, hình khối, màu sắc hoặc sự kết hợp của các yếu tố đó, có tính mới đối với thế giới và có khả năng dùng làm mẫu để chế tạo sản phẩm công nghiệp hoặc thủ công nghiệp - được bảo hộ theo quy định tại các Điều từ 750 đến 753 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Phần III của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Các kiểu dáng hàng dệt được bảo hộ như các kiểu dáng công nghiệp khác. Đơn đăng ký kiểu dáng công nghiệp được nộp cho cơ quan nhà nước có thẩm quyền (Cục Sở hữu trí tuệ) và được thẩm định về hình thức và nội dung. Thời hạn bảo hộ ban đầu đối với kiểu dáng công nghiệp là 5 năm tính từ ngày nộp đơn – có hiệu lực từ ngày đăng ký - và có thể được gia hạn 2 lần liên tiếp, mỗi lần 5 năm (Điều 93.4 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005).

420. Chủ sở hữu kiểu dáng công nghiệp được bảo hộ có độc quyền sử dụng, chuyển giao quyền sở hữu hoặc chuyển giao quyền sử dụng kiểu dáng công nghiệp đó cho người khác (Điều 123 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005), quyền yêu cầu cơ quan Nhà nước có thẩm quyền buộc người khác chấm dứt hành vi xâm phạm và quyền yêu cầu bồi thường thiệt hại do hành vi xâm phạm đó gây ra (các Điều 255 và 751 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Điều 198 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Theo quan điểm của đại diện của Việt Nam, pháp luật hiện hành của Việt Nam phù hợp với các yêu cầu của Điều 26.1 Hiệp định TRIPS. Mặc dù các quy định liên quan không được diễn đạt giống hệt như lời văn của Hiệp định TRIPS nhưng các quy định của các Điều 123.1(a), 124.2 và 126.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 cũng đã bao hàm việc sản xuất, bán hoặc nhập khẩu sản phẩm mang kiểu dáng “về cơ bản là bản sao” của kiểu dáng được bảo hộ.

421. Các quyền bị hạn chế khi áp dụng các quy định về người sử dụng trước. Quyền của người sử dụng trước được quy định tại Điều 134 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đối với li-xăng bắt buộc, Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 không còn quy định về li-xăng bắt buộc đối với kiểu dáng công nghiệp.

(e) Sáng chế

422. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng sáng chế có tính mới đối với thế giới, trình độ sáng tạo và khả năng áp dụng công nghiệp được bảo hộ theo quy định tại các Điều từ 750 đến 753 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Phần III của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đơn sáng

chế được thẩm định về hình thức và nội dung. Theo quy định tại Điều 119 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, thời hạn thẩm định hình thức là 1 tháng và thẩm định nội dung là 12 tháng. Đại diện của Việt Nam đã bổ sung thêm rằng giải pháp hữu ích là đối tượng không phải bảo hộ theo Hiệp định TRIPS vẫn được bảo hộ tại Việt Nam. Sáng chế có tính mới đối với thế giới, và có khả năng áp dụng công nghiệp - thậm chí không có trình độ sáng tạo nhưng không phải là hiểu biết thông thường – có thể được bảo hộ theo Bằng độc quyền giải pháp hữu ích (Điều 58.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Tính đến ngày 31/12/2005, đã có 5.342 sáng chế được cấp Văn bằng bảo hộ và Cục Sở hữu Trí tuệ có khoảng 200 nhân viên.

423. Các đối tượng không được bảo hộ thuộc ba loại chính: (i) Các đối tượng không phải là sáng chế, bao gồm ý đồ, nguyên lý và phát minh khoa học, lý thuyết và phương pháp toán học, sáng tạo thẩm mỹ; phương pháp và hệ thống quản lý kinh tế; phương pháp và hệ thống giáo dục, giảng dạy và đào tạo; chương trình máy tính; bản thiết kế và sơ đồ quy hoạch các công trình xây dựng; và đề án quy hoạch và phân vùng lãnh thổ; (ii) các đối tượng được bảo hộ theo các hình thức khác ngoài sáng chế như giống cây trồng, vật nuôi; và (iii) các đối tượng không có khả năng áp dụng công nghiệp như phương pháp phòng bệnh, chẩn đoán bệnh và chữa bệnh cho người và động vật; các quy trình chủ yếu mang bản chất sinh học để sản xuất động vật hoặc thực vật nhưng không phải là quy trình phi sinh học hoặc quy trình vi sinh (Điều 59 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Dược phẩm và quy trình sản xuất dược phẩm được bảo hộ theo pháp luật Việt Nam vì không thuộc danh mục các đối tượng loại trừ không được bảo hộ theo Điều 59 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Trả lời ý kiến của một Thành viên cho rằng danh mục các đối tượng loại trừ không bảo hộ sáng chế của Việt Nam vượt quá phạm vi các ngoại lệ được phép quy định tại Điều 27.3 Hiệp định TRIPS, Đại diện của Việt Nam đã nói rằng những đối tượng loại trừ theo quy định của pháp luật Việt Nam về cơ bản tương tự như những đối tượng loại trừ của Công ước Sáng chế châu Âu và theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam thì danh mục này không vượt quá các quy định của Điều 27.3 Hiệp định TRIPS. Các sáng chế cũng có thể bị loại trừ không được bảo hộ vì lý do trật tự công cộng hoặc đạo đức theo Điều 8 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Quy định này được áp dụng bất kể việc khai thác thương mại những sáng chế đó có bị pháp luật cấm hay không.

424. Chủ sở hữu Bằng độc quyền sáng chế hoặc Bằng độc quyền giải pháp hữu ích có độc quyền sử dụng, chuyển giao quyền sở hữu, và chuyển giao quyền sử dụng sáng chế cho người khác. Chủ sở hữu có quyền yêu cầu người khác chấm dứt hành vi xâm phạm và có quyền yêu cầu bồi thường thiệt hại do hành vi xâm phạm gây ra (Điều 255 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và các Điều 123, 125 và 198 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Trả lời câu hỏi, Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng các quyền dành cho chủ sở hữu bằng sáng chế quy định tại Điều 28.1 của Hiệp định TRIPS được quy định tại các Điều 123.1(b), 124.1 và 125 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Các quy định tại Điều 28.2 của Hiệp định TRIPS đã được

đưa vào các Điều 123.1(a) và 123.1(c) của Luật Sở hữu trí tuệ. Về vấn đề này, đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng việc sử dụng sáng chế được định nghĩa trong Điều 124.1 bao gồm việc sản xuất, sử dụng, khai thác, lưu thông, quảng cáo, chào bán, tàng trữ để lưu thông và nhập khẩu sản phẩm hoặc quy trình được bảo hộ. Đại diện của Việt Nam cho rằng các điều khoản này hoàn toàn phù hợp với các quy định tại Điều 28 của Hiệp định TRIPS.

425. Một Thành viên lưu ý rằng Điều 124 không bao gồm “bán” và do đó đã hỏi rằng Điều này có phù hợp với Điều 28 của Hiệp định TRIPS không. Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng “lưu thông” trong Điều 124.1(c) bao gồm “bán” và thuật ngữ “lưu thông” đã được làm rõ trong Nghị định số 103/2006/NĐ-CP ngày 22/09/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về sở hữu công nghiệp.

426. Thời hạn hiệu lực của Bằng độc quyền sáng chế và Bằng độc quyền giải pháp hữu ích tương ứng là 20 và 10 năm tính từ ngày nộp đơn – có hiệu lực từ ngày cấp (Điều 93.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005) - và theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, thời hạn này phù hợp với Điều 33 Hiệp định TRIPS.

427. Chủ sở hữu sáng chế hoặc người được li-xăng độc quyền có nghĩa vụ sử dụng sáng chế (hoặc chuyển giao quyền sử dụng) phù hợp với yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam (các Điều 136.1 và 142.5 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005), và chủ sở hữu sáng chế phải trả thù lao cho tác giả sáng chế nếu chủ sở hữu không đồng thời là tác giả (Điều 135 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng việc nhập khẩu đáp ứng yêu cầu “sử dụng” theo quy định của pháp luật Việt Nam (Điều 136.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Đại diện của Việt Nam đã nói rằng vấn đề này sẽ được giải quyết bằng Nghị định hướng dẫn thi hành Luật Sở hữu trí tuệ. Quyền đối với Bằng độc quyền (sáng chế) bị hạn chế bởi các quy định về quyền sử dụng trước (các Điều 134 và từ 145 đến 147 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005).

428. Các điều kiện và thủ tục cấp li-xăng bắt buộc được quy định tại Mục 3, Chương X của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (các Điều từ 145 đến 147). Li-xăng bắt buộc chỉ có thể được cấp (i) vì lý do an ninh quốc gia và quốc phòng, phòng và chữa bệnh hoặc các nhu cầu cấp thiết khác của xã hội; (ii) vì lý do không sử dụng hoặc sử dụng không phù hợp; (iii) nếu người có nhu cầu sử dụng không đạt được thỏa thuận với chủ sở hữu trên cơ sở những điều kiện thương mại hợp lý trong một khoảng thời gian hợp lý; hoặc (iv) trong trường hợp có các hành vi phản cạnh tranh. Các quy định về các điều kiện cấp li-xăng bắt buộc phù hợp với các Điều 31(f), 31(k) và 31(l) của Hiệp định TRIPS đã được đưa vào Điều 146 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Theo Mục 3 của Chương X, li-xăng bắt buộc sẽ không được cấp trước khi kết thúc 4 năm kể từ ngày nộp đơn yêu cầu cấp Văn bằng bảo hộ và trước khi kết thúc 3 năm kể từ ngày cấp Văn bằng bảo hộ. Người được cấp li-xăng bắt buộc phải trả một khoản tiền đền bù thỏa đáng cho chủ sáng chế có tính đến giá trị kinh tế của việc cho phép theo quy định của Điều 31(h) của Hiệp định TRIPS (Điều 146.1). Chủ sáng chế có quyền yêu cầu đình chỉ

hiệu lực của li-xăng bắt buộc khi tình huống dẫn đến việc cấp li-xăng đó chấm dứt và không có khả năng tái diễn, với điều kiện việc đình chỉ hiệu lực đó không gây thiệt hại cho người được cấp li-xăng bắt buộc (Điều 145.2). Các Bộ và các cơ quan ngang Bộ khác có thẩm quyền cấp và đình chỉ li-xăng bắt buộc đối với sáng chế thuộc lĩnh vực quản lý của mình khi li-xăng bắt buộc được cấp vì lý do an ninh quốc gia và quốc phòng, phòng và chữa bệnh hoặc các khu cầu cấp thiết khác của xã hội; Bộ Khoa học và Công nghệ có thẩm quyền cấp và đình chỉ li-xăng bắt buộc trong các trường hợp khác (Điều 147.1). Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng cho đến nay vẫn chưa có li-xăng bắt buộc nào được cấp ở Việt Nam.

429. Trả lời câu hỏi liên quan đến “khung tiền đền bù do Chính phủ quy định” quy định tại Điều 146.1(d), Đại diện của Việt Nam đã nói rằng thuật ngữ “khung tiền đền bù” liên quan đến mức trần tiền đền bù và các nguyên tắc xác định mức đền bù thỏa đáng theo li-xăng bắt buộc. “Khung tiền đền bù” được sử dụng làm cơ sở cho việc xác định mức tiền đền bù. Khung này đã được quy định chi tiết trong Nghị định của Chính phủ số 103/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về sở hữu công nghiệp. Theo quy định của Nghị định số 103/2006/NĐ-CP, tiền đền bù phải xét đến giá trị kinh tế của quyền được chuyển giao, kể cả giá li-xăng sáng chế theo hợp đồng, tiền đầu tư để tạo ra sáng chế, lợi nhuận thu được từ việc sử dụng sáng chế, thời gian hiệu lực còn lại của sáng chế và nhu cầu cấp li-xăng sáng chế.

430. Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng việc xem xét lại theo thủ tục tư pháp đối với quyết định cấp li-xăng bắt buộc và việc sử dụng sáng chế theo li-xăng bắt buộc được bảo đảm bởi Luật Khiếu nại Tố cáo, Pháp lệnh về Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính và Điều 147.4 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Theo Điều 147.4, các quyết định cấp li-xăng bắt buộc có thể bị khiếu nại hành chính và khởi kiện tại toà án. Khi được hỏi cụ thể về việc xem xét lại theo thủ tục tư pháp đối với các quyết định liên quan đến tiền đền bù, đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng, quyết định cấp li-xăng bắt buộc có thể bị khiếu nại theo Điều 147.4, và theo quy định tại Điều 147.2 phải quy định phạm vi và các điều kiện thích hợp theo quy định tại Điều 146, bao gồm cả quyền được nhận khoản tiền đền bù thỏa đáng (Điều 146.1). Do đó, các quyết định về tiền đền bù có thể bị khiếu nại. Đại diện của Việt Nam cho rằng các quy định tại các Điều 146.1, 147.2 và 147.4 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 hoàn toàn phù hợp với các quy định tại Điều 31(j) của Hiệp định TRIPS.

431. Quyền chuyển giao quyền sở hữu hoặc để thừa kế của chủ sáng chế đối với sáng chế của mình và quyền ký kết hợp đồng li-xăng (Điều 28.2 Hiệp định TRIPS) được bảo đảm bởi Điều 751 của Bộ luật Dân sự năm 2005 và Điều 123.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Việc chuyển giao quyền sở hữu hoặc chuyển giao quyền sử dụng sáng chế được bảo hộ phải tuân thủ các hạn chế quy định tại các Điều 30 và 40 Hiệp định TRIPS (các Điều 139 và 142 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Trả lời câu hỏi của một Thành viên về giới hạn mức phí bản quyền mà Việt Nam áp dụng, Đại diện của Việt Nam đã nói rằng mức trần đối với phí chuyển

giao quyền sở hữu trí tuệ đã được bãi bỏ bởi Nghị định số 11/2005/NĐ-CP ngày 2/2/2005 về chuyển giao công nghệ, thay thế Nghị định số 45/1998/NĐ-CP ngày 1/7/1998.

432. Trong các trường hợp ngoại lệ, việc sử dụng sáng chế được bảo hộ không bị coi là hành vi xâm phạm, đó là sử dụng không nhằm mục đích thương mại; phân phối, lưu thông và sử dụng sản phẩm đã được chủ sở hữu, người có quyền sử dụng trước hoặc người được chuyển giao quyền sử dụng đưa ra thị trường; hoặc sử dụng sáng chế trên các phương tiện vận chuyển của nước ngoài đang quá cảnh hoặc tạm thời nằm trong lãnh thổ Việt Nam và việc sử dụng này chỉ nhằm duy trì hoạt động của các phương tiện đó (Điều 125.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005).

433. Thủ tục đình chỉ và huỷ bỏ hiệu lực của các Bằng độc quyền sáng chế được quy định tại các Điều 95 và 96 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Có hai kênh khiếu nại các quyết định của Cục Sở hữu trí tuệ, và vì việc lựa chọn kênh nào tùy thuộc vào các bên liên quan nên "cơ hội xem xét lại theo thủ tục tư pháp", tức là xem xét lại bởi Tòa Hành chính, được bảo đảm hoàn toàn. Các quyết định của Bộ trưởng có thể được Tòa án Hành chính xem xét lại theo Luật Khiếu nại Tố cáo năm 1998, sửa đổi năm 2005 (Điều 39), Pháp lệnh về Thủ tục giải quyết các vụ án hành chính năm 1996, sửa đổi năm 2006 (Điều 2). Đại diện của Việt Nam cho rằng Việt Nam đã tuân thủ đầy đủ quy định tại Điều 32 Hiệp định TRIPS.

434. Được hỏi về các thủ tục đối với đơn đăng ký sáng chế liên quan đến chủng vi sinh, đại diện của Việt Nam đã nói rằng Bộ Khoa học và Công nghệ đã ban hành Thông tư số 30/2003/TT-BKHHCN ngày 5/11/2003, trong đó có các quy định về đơn đăng ký sáng chế đối với chủng vi sinh và việc thẩm định các đơn đó.

(f) Bảo hộ giống cây trồng

435. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng, khi nghiên cứu sự phù hợp của pháp luật của Việt Nam về bảo hộ giống cây trồng với các yêu cầu của Hiệp định TRIPS, Chính phủ Việt Nam đã quyết định ban hành các quy định về bảo hộ giống cây trồng mới theo các tiêu chuẩn của UPOV. Giống cây trồng mới hiện nay được bảo hộ theo Phần I (các Điều 4.5 và 6.4) và Phần IV (các Điều từ 157 đến 197) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Các quy định về nội dung của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về bảo hộ giống cây trồng được lấy từ UPOV. Công dân Việt Nam và người nước ngoài được hưởng sự bảo hộ theo quy định tại Điều 157 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Các điều kiện bảo hộ được áp dụng cho giống cây trồng theo quy định tại các Điều từ 158 đến 162 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 hoàn toàn tương thích với các điều kiện bảo hộ quy định tại các Điều từ 5 đến 9 của UPOV, bao gồm tính mới, tính khác biệt, tính đồng nhất và tính ổn định. Các quy định về tên giống tại Điều 163 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 cũng tương thích với các quy định tại Điều 20 của UPOV. Về xác lập quyền đối với giống cây trồng, Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng các Điều từ 164 đến 184 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 đã đáp ứng các yêu cầu và điều kiện quy định tại các Điều

10, 11, 12, 19, 21, và 22 của UPOV về nộp đơn, quyền ưu tiên, thẩm định đơn, hiệu lực và thời hạn bảo hộ quyền của người tạo giống. Cụ thể, Điều 169 quy định thời hạn bảo hộ quyền của người tạo giống là 25 năm đối với cây thân gỗ và cây nho và 20 năm đối với các giống cây trồng khác kể từ ngày các quyền được xác lập. Các quy định về bảo hộ tạm thời, phạm vi và hạn chế đối với quyền của người tạo giống, và hết quyền của người tạo giống tại các Điều từ 185 đến 197 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 tương thích với các quy định tại các Điều từ 13 đến 18 của UPOV. Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng Điều 187 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 không mở rộng quyền của người tạo giống đối với sản phẩm thu hoạch hoặc sản phẩm được sản xuất trực tiếp từ sản phẩm thu hoạch được từ việc sử dụng trái phép vật liệu nhân giống của giống cây được bảo hộ, phù hợp với các Điều 14(2) và (3) của UPOV. Theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, các quy định về bảo hộ giống cây trồng của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 đã đáp ứng các tiêu chuẩn tối thiểu của UPOV. Đại diện của Việt Nam cũng đã bổ sung thêm rằng Việt Nam đã ban hành Nghị định của Chính phủ số 104/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về quyền đối với giống cây trồng.

(g) *Thiết kế bố trí mạch tích hợp*

436. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng thiết kế bố trí mạch tích hợp bán dẫn được bảo hộ theo các Điều 4.4, 6.3(a) và Phần III của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Việt Nam đã ban hành Nghị định của Chính phủ số 103/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về sở hữu công nghiệp, trong đó có các quy định liên quan đến thiết kế bố trí mạch tích hợp bán dẫn.

(h) *Các yêu cầu đối với thông tin bí mật, bao gồm bí mật thương mại và dữ liệu thử nghiệm*

437. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng các bí mật kinh doanh, bao gồm bí mật thương mại và dữ liệu thử nghiệm được bảo hộ theo các quy định của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về quyền sở hữu công nghiệp trong đó có các Điều 4.4, 6.3(c) và Phần III của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Bí mật kinh doanh được bảo hộ nếu đáp ứng đầy đủ các điều kiện theo quy định mà không phải đăng ký. Chủ sở hữu bí mật kinh doanh có quyền cấm việc sử dụng trái phép bí mật kinh doanh của mình và yêu cầu các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền ra lệnh chấm dứt hành vi xâm phạm và bồi thường thiệt hại (các Điều 121, 123 đến 125, 127 và 198 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Đại diện của Việt Nam đã giải thích rằng trong thực tế, Việt Nam đã bảo hộ các dữ liệu thử nghiệm hoặc dữ liệu bí mật khác được nộp để xin phép lưu hành dược phẩm hoặc nông hoá phẩm từ năm 2003. Việc bảo hộ này được quy định tại Điều 128 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Theo Điều này, khi người nộp đơn yêu cầu giữ bí mật các dữ liệu được nộp để xin phép lưu hành dược phẩm hoặc nông hoá phẩm, các cơ quan liên quan có trách nhiệm thực hiện các biện pháp cần thiết để các dữ liệu này không bị

sử dụng nhằm mục đích thương mại không lành mạnh và không bị bộc lộ, trừ trường hợp việc bộc lộ là cần thiết để bảo vệ công chúng. Các cơ quan liên quan không được cấp phép cho người nộp đơn sau trong vòng 5 năm kể từ ngày giấy phép được cấp cho người nộp đơn trước đó nếu người nộp đơn sau sử dụng dữ liệu bí mật trong hồ sơ của mình mà không xin phép người nộp đơn trước đó, trừ trường hợp dữ liệu bí mật được tạo ra một cách độc lập bởi người nộp đơn sau theo quy định của Điều 125.3(d) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng Nghị định số 103/2006/NĐ-CP quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về sở hữu công nghiệp và quy chế bao gồm các quy định chi tiết về thủ tục - Quyết định số 30/2006/QĐ-BYT của Bộ Y tế về việc ban hành quy chế bảo mật dữ liệu đối với hồ sơ đăng ký thuốc, đã được ban hành trong tháng 9/2006.

438. Đại diện của Việt Nam cũng đã bổ sung rằng Luật Cạnh tranh được Quốc hội thông qua vào ngày 3/12/2004 (Luật số 27/2004/QH11) có các quy định về cạnh tranh không lành mạnh (Điều 39) và xâm phạm bí mật kinh doanh, bao gồm việc tiếp cận và thu thập thông tin thuộc bí mật kinh doanh của người khác trong thủ tục cấp phép lưu hành sản phẩm, sử dụng thông tin thuộc bí mật kinh doanh nhằm mục đích kinh doanh hoặc nhằm có được giấy phép liên quan đến kinh doanh hoặc lưu hành sản phẩm hoặc hành vi chống lại các biện pháp bảo mật của cơ quan Nhà nước (Điều 41.4).

3. Các biện pháp kiểm soát hành vi lạm dụng quyền sở hữu trí tuệ

439. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng hành vi vi phạm quy định về thủ tục xác lập quyền đối với một đối tượng sở hữu công nghiệp có thể dẫn đến việc huỷ bỏ hiệu lực văn bằng bảo hộ đã được cấp (Điều 96.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Việc không sử dụng hoặc không quyền sử dụng sáng chế được bảo hộ có thể dẫn tới cấp li-xăng bắt buộc (Điều 136.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005).

440. Một Thành viên hỏi liệu việc nhập khẩu sản phẩm được bảo hộ sáng chế có thoả mãn yêu cầu của Điều 136.1 không. Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng việc nhập khẩu đáp ứng yêu cầu này, và vấn đề này sẽ được làm rõ trong Nghị định hướng dẫn thi hành. Đại diện của Việt Nam đã nói thêm rằng các quy định của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 cho phép Việt Nam tiến hành các biện pháp thích hợp để ngăn ngừa hoặc kiểm soát các hành vi phản cạnh tranh trong các hợp đồng chuyển giao quyền sử dụng. Điều 144.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 quy định các hạn chế đối với hợp đồng chuyển giao quyền sử dụng sở hữu công nghiệp giữa chủ sở hữu và người nhận chuyển giao quyền sử dụng (hợp đồng li-xăng sở hữu công nghiệp), được áp dụng cho cả người Việt Nam và người nước ngoài.

441. Trong khi thừa nhận rằng Điều 8 của Hiệp định TRIPS cho phép áp dụng các biện pháp thích hợp để ngăn ngừa việc lạm dụng quyền sở hữu trí tuệ, hạn chế bất hợp lý đối với

thương mại, hoặc gây phương hại cho hoạt động chuyển giao công nghệ quốc tế, một số Thành viên lưu ý rằng Việt Nam đã thiết lập một hệ thống kiểm soát hợp đồng chuyển giao công nghệ theo Thông tư số 3055/TT-SHCN và các Điều từ 32 đến 37 của Nghị định số 45/1998/NĐ-CP ngày 1/7/1998 của Chính phủ, hệ thống này có thể làm chậm việc chuyển giao công nghệ cho Việt Nam, trong khi mối liên quan với sự lạm dụng quyền sở hữu trí tuệ còn chưa rõ ràng. Hệ thống này đặt ra những hạn chế về thời hạn thanh toán phí chuyển giao quyền đối với sáng chế và bí quyết kỹ thuật, và không chế mức trần đối với phí chuyển giao quyền sử dụng nhãn hiệu. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam quy định các điều kiện đối với hợp đồng chuyển giao công nghệ phù hợp với điều kiện tối thiểu về thời hạn bảo hộ sáng chế quy định tại Điều 33 Hiệp định TRIPS.

442. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng thời hạn của hợp đồng chuyển giao công nghệ do các bên liên quan thỏa thuận, trong đó thời hạn tính phí chuyển giao quyền sở hữu trí tuệ phải nằm trong thời hạn bảo hộ tương ứng. Mức trần đối với phí chuyển giao quyền sở hữu trí tuệ đã được bãi bỏ theo Nghị định số 11/2005/NĐ-CP ngày 2/2/2005 về chuyển giao công nghệ.

4. Thực thi

(a) Các thủ tục và chế tài dân sự

444. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng các Tòa án Nhân dân (Tòa Dân sự) cấp huyện và cấp tỉnh có thẩm quyền xét xử các tranh chấp về xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ. Tòa án Nhân dân có quyền xét xử các vụ việc liên quan đến lạm dụng quyền sở hữu công nghiệp, các tranh chấp liên quan đến giá chuyển giao hoặc tiền đền bù, khiếu kiện về quyền đăng ký và về quyền tác giả, và các tranh chấp liên quan đến hợp đồng chuyển giao quyền sở hữu hoặc hợp đồng chuyển giao quyền sử dụng đối tượng sở hữu công nghiệp. Khi đưa ra yêu cầu hoặc khởi kiện trước Tòa, nguyên đơn, hoặc người đại diện hợp pháp của họ phải cung cấp chứng cứ về quyền sở hữu trí tuệ của mình cũng như chứng cứ về hành vi xâm phạm quyền (Điều 203 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Bị đơn có quyền bác bỏ chứng cứ và lý lẽ của nguyên đơn trước Tòa. Theo yêu cầu của bất kỳ bên nào hoặc một cách chủ động, Tòa án có quyền yêu cầu cung cấp thêm chứng cứ hoặc tài liệu và chủ động thu thập chứng cứ nếu cần thiết (các Điều 85 và 94 Bộ luật Tố tụng Dân sự 2004). Cá nhân hoặc tổ chức được yêu cầu cung cấp chứng cứ có 15 ngày để xuất trình chứng cứ. Các bên liên quan có quyền khiếu nại việc thu thập chứng cứ của Tòa với Viện Kiểm sát nhân dân, Viện Kiểm sát nhân dân có quyền yêu cầu Tòa án thẩm tra và thu thập chứng cứ theo yêu cầu của các bên liên quan. Viện Kiểm sát Nhân dân chịu trách nhiệm kiểm tra và giám sát việc xét xử và các quyết định của toà dân sự và bảo đảm việc giải quyết kịp thời và đúng pháp luật Việt Nam (Điều 21 Bộ Luật Tố tụng Dân sự 2004). Tất cả các quyết định của Tòa được cung cấp cho các bên liên quan và Viện Kiểm sát nhân dân bằng văn bản trong vòng 10 ngày (Điều 241 Bộ Luật Tố tụng Dân sự). Quy định chi tiết về chứng cứ cần thiết đã được đưa vào Điều 203 của Luật Sở hữu trí

tuệ năm 2005. Theo Điều 203, các tài liệu phải nộp để chứng minh quyền sở hữu trí tuệ có thể bao gồm bản sao hợp pháp Văn bằng bảo hộ, bản trích lục Đăng bạ sáng chế, kiểu dáng công nghiệp, ... giấy chứng nhận đăng ký quyền tác giả, hoặc giấy chứng nhận đăng ký quyền liên quan, đối với những quyền đã được đăng ký. Đối với những quyền chưa được đăng ký, bất kỳ tài liệu nào chứng minh sự tồn tại quyền tác giả, các quyền liên quan hoặc nhãn hiệu nổi tiếng... có thể được chấp nhận. Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng nguyên đơn không phải nộp cho toà án bản cam kết về quyền sở hữu. Hiện cũng có các qui định về thủ tục hòa giải đối với các tranh chấp về tiền bản quyền, tiền đền bù, hợp đồng chuyển giao quyền sử dụng và hợp đồng chuyển giao quyền sở hữu.

444. Tòa án có thể buộc chấm dứt hành vi xâm phạm, thừa nhận các quyền hợp pháp đối với các đối tượng sở hữu công nghiệp, yêu cầu các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền tiến hành các thủ tục xác lập quyền, và buộc bồi thường thiệt hại. Tiền bồi thường được xác định dựa trên cơ sở “thiệt hại vật chất thực tế” hoặc lợi nhuận thu được một cách bất hợp pháp của bên xâm phạm, và “thiệt hại về tinh thần”. Việc tính “thiệt hại vật chất thực tế” phải tính đến cả tổn thất về tài sản, chi phí ngăn chặn hoặc giảm thiểu thiệt hại, và giảm sút về thu nhập (Điều 307.2 của Bộ luật Dân sự năm 2005). “Thiệt hại về tinh thần” bao gồm thiệt hại về danh dự, nhân phẩm và uy tín của nạn nhân (Điều 204.1(b) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 đã có quy định chi tiết về cách tính thiệt hại (Điều 204), bồi thường cho người nắm giữ quyền (Điều 205), chế tài (Điều 202), các biện pháp tạm thời (Điều 207), nghĩa vụ chứng minh (Điều 203) và thẩm quyền của Tòa án nhân dân trong việc áp dụng các biện pháp tạm thời (Điều 210). Theo Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2004, tòa án có thể quyết định tỷ lệ án phí dựa trên sự đúng và sai của các bên liên quan và các bên có quyền khiếu nại các quyết định sơ thẩm của vụ án dân sự lên Tòa án cấp cao hơn.

445. Đại diện của Việt Nam đã giải thích rằng các quy định cụ thể về bồi thường thiệt hại cho bị đơn trong trường hợp nguyên đơn lạm dụng các thủ tục thực thi dân sự đã được quy định trong Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004 và Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 (Điều 208.2). Đại diện của Việt Nam cũng đã nói rằng chủ sở hữu quyền sở hữu trí tuệ, khi yêu cầu đình chỉ các thủ tục hải quan, phải nộp một khoản tiền bảo đảm tương đương với 20% giá trị lô hàng, hoặc một khoản tiền ít nhất 20 triệu VND nếu không xác định được giá trị lô hàng, hoặc chứng thư bảo đảm bồi thường thiệt hại cho chủ lô hàng (Điều 217.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Chủ sở hữu quyền sở hữu trí tuệ đã đăng ký quyền tại chi cục Hải quan (hoặc cục Hải quan hoặc Tổng Cục Hải quan nếu chủ thể quyền muốn đăng ký quyền tại hai hoặc nhiều chi cục hải quan) và đã trả phí đăng ký theo quy định có thể yêu cầu các cơ quan hải quan tiến hành các hành động cần thiết để phát hiện hàng hoá bị nghi ngờ xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ tại biên giới (Điều 216 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 và các Điều 48.1 và 49.2 của Nghị định số 154/2005/NĐ-CP ngày 15/12/2005). Đăng ký quyền sở hữu trí tuệ với cơ quan hải quan có hiệu lực trong 1 năm và có thể được gia hạn theo yêu cầu của chủ sở hữu quyền

sở hữu trí tuệ với điều kiện nộp phí theo quy định (Điều 49.1 của Nghị định số 154/2005/NĐ-CP ngày 15/12/2005). Trả lời ý kiến của một Thành viên rằng yêu cầu nộp khoản tiền bằng 20% giá trị lô hàng có thể gây ra một trở ngại bất hợp lý cho việc thực thi có hiệu quả tại biên giới và yêu cầu về biện pháp bảo đảm thay thế, Đại diện của Việt Nam đã nói rằng biện pháp bảo đảm thay thế đã được quy định tại Điều 217.2(b) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005.

446. Về Điều 41.2 của Hiệp định TRIPS, một Thành viên đã yêu cầu Việt Nam kéo dài thời hiệu nộp đơn yêu cầu giải quyết tranh chấp về kinh tế có liên quan đến xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ tới ít nhất là ba năm nhằm mục đích bảo hộ đầy đủ. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng Điều 159.3 của Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004 quy định thời hiệu khởi kiện 2 năm để giải quyết các tranh chấp dân sự, kể cả những vụ việc liên quan đến xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ. Đại diện của Việt Nam cho rằng thời hiệu này là đủ so với các loại vi phạm khác.

447. Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng, trong những năm gần đây, Việt Nam đã rất coi trọng việc củng cố hệ thống toà án, đặc biệt là hệ thống toà án dân sự. Ngoài việc ban hành Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, các khoá đào tạo ngắn hạn chuyên sâu về sở hữu trí tuệ cho các thẩm phán đã được tổ chức với sự hỗ trợ của một số Thành viên WTO.

(b) Các biện pháp tạm thời

448. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng các toà án có thẩm quyền xét xử các vi phạm và các tranh chấp liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ có thể quyết định áp dụng các biện pháp tạm thời. Các điều khoản cụ thể được quy định trong Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004 và Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Theo Điều 207.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, các biện pháp tạm thời bao gồm việc thu giữ, kê biên hoặc niêm phong hàng hoá bị nghi ngờ xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, nguyên liệu, vật liệu hoặc phương tiện dùng để sản xuất hoặc buôn bán các hàng hoá này; cấm thay đổi hoặc dịch chuyển các hàng hoá và nguyên liệu này; và cấm chuyển giao quyền sở hữu đối với các hàng hoá và nguyên liệu này. Các biện pháp tạm thời có thể được đình chỉ nếu các cơ quan có thẩm quyền áp dụng xét thấy không còn cần thiết.

449. Tòa án có thể ra lệnh áp dụng các biện pháp tạm thời một cách chủ động hoặc theo yêu cầu của Viện Kiểm sát hoặc các bên có liên quan (các Điều 99 và 119 của Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004). Theo Điều 206.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, Tòa án có thể ra quyết định áp dụng biện pháp tạm thời và quyết định này cũng có hiệu lực ngay, trước khi nghe ý kiến của bên bị áp dụng biện pháp tạm thời. Các bên đều có quyền khiếu nại quyết định áp dụng biện pháp tạm thời của Tòa án với chánh án, trong trường hợp đó Viện Kiểm sát có thẩm quyền kháng nghị với chánh án, chánh án phải trả lời trong vòng ba ngày (các Điều 124 và 125 của Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004).

(c) Các thủ tục và chế tài hành chính

451. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng Việt Nam không có cơ quan chuyên trách thực thi quyền sở hữu trí tuệ. Theo Điều 200.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 và Pháp lệnh xử lý vi phạm hành chính năm 2002, các cơ quan có thẩm quyền xử lý hành chính đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ là cơ quan quản lý thị trường thuộc Bộ Thương mại (Cục Quản lý thị trường và các Chi cục Quản lý thị trường), cơ quan hải quan (Cục Hải quan, các chi cục hải quan, các Phòng điều tra chống buôn lậu), các cơ quan thanh tra chuyên ngành gồm thanh tra văn hoá - thông tin cấp trung ương và cấp tỉnh, thanh tra khoa học và công nghệ cấp trung ương và cấp tỉnh, uỷ ban nhân dân cấp huyện và tỉnh, và cơ quan công an (công an huyện, công an tỉnh và cảnh sát kinh tế). Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 giới hạn việc xử lý hành chính đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trong phạm vi giả mạo nhãn hiệu, sao chép lậu, cố ý xâm phạm và các hành vi xâm phạm có tác động xã hội đáng kể (Điều 211).

451. Điều 200 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 quy định trách nhiệm của mỗi cơ quan tùy thuộc vào lĩnh vực quản lý và thẩm quyền của mình. Cơ quan quản lý thị trường có thể áp dụng các chế tài hành chính và các biện pháp khác đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp và hành vi kinh doanh sản phẩm và dịch vụ văn hoá-thông tin diễn ra trong nước. Cơ quan hải quan có quyền áp dụng các chế tài hành chính đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trong hoạt động xuất nhập khẩu, thanh tra khoa học và công nghệ đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp, thanh tra văn hoá - thông tin đối với hành vi xâm phạm quyền tác giả và quyền liên quan. Các uỷ ban nhân dân có thẩm quyền xử lý đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ diễn ra trên lãnh thổ thuộc quyền quản lý của mình. Cơ quan công an có trách nhiệm xử lý hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trong sản xuất và thương mại. Công an kinh tế bao gồm trưởng công an huyện và trưởng Phòng cảnh sát kinh tế, giám đốc công an tỉnh, và cục trưởng cục cảnh sát kinh tế, có quyền điều tra và xử lý hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ trong tất cả các lĩnh vực sản xuất và kinh doanh. Cảnh sát kinh tế có thể khám xét nhà của người bị coi là cất dấu các phương tiện liên quan hoặc bằng chứng của vụ xâm phạm, và đình chỉ hiệu lực giấy phép kinh doanh trong trường hợp vi phạm nghiêm trọng các quy định về sử dụng giấy phép kinh doanh. Cảnh sát kinh tế có thể áp dụng các chế tài hành chính đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp liên quan đến hoạt động sản xuất và kinh doanh và hành vi xâm phạm bản quyền liên quan đến trật tự công cộng và an ninh. Cảnh sát kinh tế được đào tạo chuyên sâu về thực thi quyền sở hữu trí tuệ. Cảnh sát kinh tế có thẩm quyền và nguồn lực như các lực lượng cảnh sát khác. Các quy định như vậy được nêu trong Nghị định số 12/1999/NĐ-CP ngày 6/3/1999 và Nghị định số 31/2001/NĐ-CP ngày 26/6/2001 đã được đưa vào Nghị định số 106/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 của Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp.

452. Trong năm 2005, thanh tra khoa học và công nghệ, phối hợp với công an Hà Nội, đã tiến hành điều tra một số cơ sở kinh doanh xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ và đã phạt 8 doanh nghiệp với tổng số tiền 64 triệu Đồng. Thanh tra khoa học công nghệ cũng đã tổ chức hai hội đồng với sự tham gia của các đại diện thương mại đến từ đại sứ quán Pháp và Hoa Kỳ để tiêu huỷ các sản phẩm xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ. Ngoài ra, Cục Sở hữu trí tuệ Việt Nam đã tiến hành thẩm định pháp lý cho 592 vụ xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp để các cơ quan thực thi xử lý. Cục Sở hữu trí tuệ cũng đã tham gia vào đoàn thanh tra liên bộ do Bộ Công nghiệp chủ trì tiến hành kiểm tra việc thi hành pháp luật hiện hành về sở hữu công nghiệp tại 30 doanh nghiệp trong nước sản xuất và lắp ráp xe máy tại các tỉnh Hải Phòng, Hà Nội, Nam Định, Hà Tây, thành phố Hồ Chí Minh, Đà Nẵng và Nghệ An. Cuối cùng, nhằm bảo đảm chất lượng hàng hoá trên thị trường, thanh tra khoa học và công nghệ phối hợp với các sở khoa học và công nghệ địa phương và các cơ quan liên quan đã kiểm tra 17.317 doanh nghiệp và xử phạt 1953 doanh nghiệp với tổng số tiền là 842 triệu đồng.

453. Khi được hỏi về việc phân bổ cán bộ chống xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ và các kế hoạch, nếu có, nhằm thành lập và/hoặc bổ nhiệm cán bộ hoặc đơn vị chuyên trách, đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng nhiệm vụ này được giao cho các cơ quan thực thi pháp luật chung và không có cán bộ chuyên trách về lĩnh vực này. Không có ưu đãi đặc biệt nào dành cho những cán bộ này để khuyến khích công tác điều tra và truy tố những người xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ. Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng Nghị định số 106/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 của Chính phủ về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp đã bao gồm các quy định chi tiết phân định rõ phạm vi nhiệm vụ, trách nhiệm và thẩm quyền của mỗi cơ quan thực thi. Theo Nghị định này, cảnh sát kinh tế có quyền điều tra hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ và áp dụng các chế tài hành chính, nhưng không có quyền khởi tố hoặc xét xử tội phạm. Ngoài ra, với mục tiêu nâng cao hơn nữa năng lực của các cán bộ thực thi pháp luật, các quy định cụ thể về đào tạo đã được đưa vào Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng, trong những năm gần đây, việc nâng cao năng lực thực thi đã trở thành một trong những mối quan tâm chính của Chính phủ. “Dự án về nâng cao hiệu quả thực thi quyền sở hữu trí tuệ” cũng đã được xây dựng. Dự án sẽ thiết lập một hệ thống thông tin nhằm hỗ trợ các cơ quan có thẩm quyền trong việc điều tra, kiểm soát và xử lý các hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, và một kênh thông tin và diễn đàn liên ngành để cung cấp và trao đổi thông tin và kinh nghiệm trong việc áp dụng các chế tài và các hình thức xâm phạm. Các kế hoạch nhằm phát triển hoạt động thống kê và một hệ thống đánh giá chung về xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ để bảo đảm sự phối hợp tốt giữa các cơ quan thực thi cũng đang được xem xét.

454. Các biện pháp và chế tài hành chính được điều chỉnh, theo khung pháp luật mới, đó là Nghị định số 106/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 của Chính phủ về xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực sở hữu công nghiệp và Nghị định số 105/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 của

Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 về bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và quản lý Nhà nước về sở hữu trí tuệ. Theo Luật Khiếu nại và Tố cáo năm 1998, được sửa đổi năm 2005, mọi cá nhân và pháp nhân, kể cả các công dân nước ngoài không thường trú và pháp nhân nước ngoài không có đại diện tại Việt Nam, đều có quyền và nghĩa vụ tố cáo vi phạm bằng cách thông báo bằng văn bản hoặc bằng các phương tiện khác cho các cơ quan có thẩm quyền.

455. Theo Điều 214 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, các biện pháp hành chính cơ bản bao gồm cảnh cáo và phạt tiền từ 1 tới 5 lần giá trị hàng hoá xâm phạm bị phát hiện. Các biện pháp bổ sung bao gồm đình chỉ hoạt động kinh doanh có thời hạn và trong trường hợp hàng giả và hàng sao chép lậu và các nguyên liệu và phương tiện được sử dụng để sản xuất hoặc buôn bán những hàng hoá này, tịch thu, tiêu huỷ, phân phối, sử dụng nhằm mục đích phi thương mại, hoặc buộc đưa hàng hoá quá cảnh ra khỏi lãnh thổ Việt Nam hoặc tái xuất sau khi đã loại bỏ các yếu tố xâm phạm. Đại diện của Việt Nam đã giải thích rằng trên thực tế, trong từng vụ việc cụ thể, mỗi biện pháp trong số các biện pháp hành chính nêu trên sẽ được áp dụng, trừ khi, ví dụ như người xâm phạm không có giấy phép kinh doanh. Theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, kết hợp các biện pháp này sẽ có tác dụng ngăn chặn việc tái phạm.

456. Tuy nhiên, Đại diện của Việt Nam cũng đã lưu ý rằng việc áp dụng bồi thường thiệt hại lên tới 1 triệu đồng theo các thủ tục hành chính đã được bãi bỏ năm 2002 theo Pháp lệnh số 44/2002/PL-UBTVQH10 về xử lý vi phạm hành chính. Hiện nay, bồi thường thiệt hại chỉ được tiến hành theo các thủ tục dân sự. Các thủ tục hải quan đối với hàng hoá xuất nhập khẩu có thể bị đình chỉ để bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ theo quy định tại các Điều 57, 58, và 59 của Luật Hải quan ngày 29/6/ 2001 được sửa đổi và bổ sung năm 2005 theo Luật số 42/2005/QH11, Nghị định số 154/2005/NĐ-CP ngày 15/12/2005, và Điều 218 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005.

457. Một Thành viên đã bày tỏ lo ngại về phương pháp tính mức tiền phạt theo quy định của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Dường như mức tiền phạt được tính dựa trên giá của hàng xâm phạm chứ không phải là giá của hàng thật. Điều này làm hạn chế tác động ngăn ngừa của việc phạt tiền và biến thành chi phí kinh doanh của người sản xuất hàng giả và hàng sao chép lậu. Như đã lưu ý trước đó, Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng ngoài việc phạt tiền, nhiều biện pháp hành chính cũng được áp dụng, kết hợp các biện pháp này sẽ có tác dụng ngăn ngừa các hành vi tái phạm.

458. Quyết định áp dụng biện pháp hành chính được làm thành văn bản trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày lập biên bản về việc xâm phạm, hoặc 30 ngày đối với các vụ việc phức tạp. Thủ tục khiếu nại được điều chỉnh theo Pháp lệnh về thủ tục giải quyết các vụ án hành chính năm 1996, và Luật Khiếu nại và Tố cáo năm 1998 được sửa đổi theo Luật số 58/2005/QH11 (các Điều 1.19 và 2.2). Các quyết định hành chính có thể bị khiếu nại bởi bất kỳ bên nào,

trước tiên với cơ quan ra quyết định đó, sau đó với tòa án hành chính hoặc cơ quan chủ quản của cơ quan ra quyết định. Các quyết định của cơ quan chủ quản có thể bị khiếu nại lên tòa án hành chính.

459. Theo quan điểm của Đại diện của Việt Nam, thủ tục hành chính được thực hiện nhanh chóng, đơn giản, không tốn kém, công bằng và các chủ thể quyền chủ yếu dựa vào các cơ quan hành chính, đặc biệt là cơ quan quản lý thị trường. Quyết định buộc chấm dứt xâm phạm có đủ sức ngăn ngừa tái phạm vì hầu hết các xâm phạm được xử lý theo thủ tục hành chính đều có quy mô nhỏ và không chủ ý. Tuy nhiên, hệ thống hành chính đã được tiếp tục củng cố theo Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Cụ thể, phạm vi áp dụng các biện pháp hành chính đã được hạn chế và chuyển theo hướng áp dụng các biện pháp dân sự, thủ tục hành chính tiếp tục được cải tiến (Chương XVII của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005), nguyên tắc phạt hành chính vượt quá lợi nhuận thu được do hành vi xâm phạm đã được áp dụng (Điều 214.4 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005), chức năng của các cơ quan thực thi đã được xác định rõ ràng hơn nhằm tránh các thủ tục phiền hà và chồng chéo, và một cơ quan điều phối hợp đã được thành lập (Điều 200 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Theo Đại diện của Việt Nam, kết hợp giữa thủ tục và chế tài hành chính với chế tài bồi thường thiệt hại theo thủ tục dân sự và xử lý hình sự đối với hành vi giả mạo nhãn hiệu và ăn cắp bản quyền với quy mô thương mại tạo ra khả năng răn đe như quy định tại Điều 41 của Hiệp định TRIPS, bồi thường thiệt hại cho bị đơn quy định tại Điều 48 và các biện pháp hình sự quy định tại Điều 61.

(d) Các biện pháp kiểm soát biên giới đặc biệt

460. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng cơ quan hải quan có thẩm quyền tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng hoá nhập khẩu hoặc xuất khẩu theo yêu cầu của chủ thể quyền. Theo Điều 217 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, yêu cầu tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng hoá phải nộp cho cơ quan hải quan nơi hàng hóa được nhập khẩu hoặc xuất khẩu kèm theo chứng cứ chứng minh quyền sở hữu hoặc quyền sử dụng hợp pháp đối với đối tượng sở hữu trí tuệ, và chứng cứ về hành vi xâm phạm. Chủ thể quyền cũng phải nộp khoản tiền bảo đảm tương đương với 20% giá trị lô hàng hoặc ít nhất 20 triệu đồng trong trường hợp không xác định được giá trị lô hàng, hoặc nộp chứng từ bảo lãnh nhằm bảo đảm bồi thường thiệt hại cho chủ lô hàng trong trường hợp yêu cầu sai (Điều 217.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Chi cục trưởng chi cục hải quan có quyền ra quyết định về việc tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với lô hàng theo quy định tại Điều 218.1 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, và các bên có liên quan sẽ được thông báo về việc này. Hàng hóa có thể bị tạm dừng làm thủ tục hải quan trong thời gian 10 ngày làm việc tính từ ngày ra quyết định, và trong một số trường hợp có thể kéo dài thêm 10 ngày làm việc nữa (Điều 218.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005). Chứng cứ chứng minh hành vi xâm phạm phải được đưa ra trong thời gian này. Chủ lô hàng bị tạm giữ cũng có cơ hội đưa ra chứng cứ hoặc biện hộ về quyền sở

hữu trí tuệ đối với hàng hóa bị tạm giữ. Cơ quan hải quan phải quyết định tiếp tục làm thủ hải quan cho lô hàng hoặc cấm lưu thông hàng hoá trên cơ sở tham vấn các cơ quan quản lý nhà nước về sở hữu trí tuệ (Cục Sở hữu trí tuệ và Cục Bản quyền tác giả văn học nghệ thuật). Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng Thông tư liên tịch số 58/2002/TTLT-BVHTT-BTC ngày 17/10/2003 qui định chi tiết việc thực hiện các biện pháp kiểm soát biên giới liên quan đến quyền tác giả. Các qui định cụ thể về việc thực hiện các biện pháp kiểm soát biên giới liên quan đến quyền sở hữu công nghiệp cũng đã được đưa vào Thông tư liên tịch số 129/2004/TTLT/BTC-BKHHCN ngày 29/12/2004 của Bộ Tài chính và Bộ Khoa học và Công nghệ về các biện pháp kiểm soát biên giới liên quan tới quyền sở hữu công nghiệp đối với hàng hoá xuất khẩu và nhập khẩu.

461. Một Thành viên đã bày tỏ sự lo ngại rằng các quy định về việc tạm dừng làm thủ tục hải quan được đưa vào Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 yêu cầu chủ thể quyền phải cung cấp các thông tin quá rộng, điều này có thể làm cản trở chủ thể quyền trong việc nộp đơn. Thành viên này cũng có quan điểm rằng thời hạn để chủ thể quyền có hành vi phản ứng với việc phát hiện ra hàng hoá xâm phạm (một ngày) là quá ngắn. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng, theo Điều 217.1(b) của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, chủ thể quyền chỉ phải cung cấp thông tin cần thiết để xác định hoặc phát hiện hàng hoá bị nghi ngờ xâm phạm. Các loại thông tin khác như tên và địa chỉ của nhà xuất khẩu và nhập khẩu, ảnh chụp của hàng hoá hoặc thông tin về thời gian và điểm đến dự đoán của hàng hoá sẽ chỉ phải cung cấp nếu có. Đại diện của Việt Nam cho rằng quy định này hoàn toàn phù hợp với Điều 51 của Hiệp định TRIPS. Về thời hạn để chủ thể quyền có hành động phản ứng trước việc phát hiện ra các hàng hoá xâm phạm, thời hạn này đã được tăng lên 3 ngày làm việc trong Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng những quy định cụ thể đã được đưa vào Nghị định Chính phủ số 105/2006/NĐ-CP ngày 22/9/2006 quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 liên quan đến bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ và quản lý Nhà nước về sở hữu trí tuệ.

462. Trả lời các câu hỏi, Đại diện của Việt Nam đã nói rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 đã cho phép hải quan được quyền kiểm tra, giám sát và tạm dừng làm thủ tục hải quan đối với hàng giả mạo nhãn hiệu theo quyết định của mình hoặc theo yêu cầu của chủ sở hữu nhãn hiệu. Thông tư liên tịch số 129/2004/TTLT/BTC-BKHHCN của Bộ Tài chính và Bộ Khoa học và Công nghệ về thực thi các quyền sở hữu trí tuệ tại biên giới đã cho phép chủ sở hữu hoặc người nhập khẩu kiểm tra hàng hoá đã bị tạm giữ để củng cố lại những khẳng định của mình. Ngoại lệ trong việc nhập khẩu với số lượng nhỏ theo Điều 60 Hiệp định TRIPS được quy định tại Điều 25.2 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005, theo đó việc “sử dụng cho mục đích cá nhân hoặc không nhằm mục đích thương mại” không bị coi là xâm phạm quyền tác giả. Các quy định liên quan đến hàng hoá xuất, nhập khẩu không nhằm mục đích thương mại, hàng hoá được miễn trừ theo thủ tục ngoại giao, quà tặng, đồ lưu niệm, hành lý cá nhân, v.v... đã

được đưa vào Thông tư liên tịch số 129/2004/TTLT-BTC-BKHCN của Bộ Tài chính và Bộ Khoa học và Công nghệ (Điểm 2.2).

463. Được hỏi liệu Luật Hải quan Việt Nam hoặc các luật và quy định liên quan có định nghĩa về “giả mạo nhãn hiệu” và “hành vi sao chép lậu”, đại diện của Việt Nam đã nói rằng theo Thông tư liên tịch số 58/TTLT-BVHTT-BTC ngày 17/10/2003 của Bộ Văn hoá Thông tin và Bộ Tài chính hướng dẫn việc bảo vệ quyền tác giả tại các cơ quan hải quan đối với hàng hoá xuất khẩu và nhập khẩu, “hàng hoá nhập khẩu và xuất khẩu xâm phạm bản quyền” là hàng hoá được nhập khẩu hoặc xuất khẩu bao gồm cả các bản sao của các tác phẩm, xâm phạm các quyền nhân thân hoặc các quyền tài sản của tác giả hoặc chủ sở hữu tác phẩm. Theo Thông tư liên tịch số 129/2004/TTLT-BTC-BKHCN ngày 29/12/2004 của Bộ Tài chính và Bộ Khoa học Công nghệ về kiểm soát biên giới đối với hàng hóa liên quan đến quyền sở hữu công nghiệp, “hàng hoá giả mạo nhãn hiệu” là hàng hoá được nhập khẩu hoặc xuất khẩu, bao gồm cả bao bì, nhãn mác và đề can mang nhãn hiệu trùng hoặc không thể phân biệt được bởi các yếu tố cơ bản của nó với một nhãn hiệu được bảo hộ mà không được phép của chủ sở hữu nhãn hiệu. Đại diện của Việt Nam đã bổ sung rằng Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 gọi tên “hàng hoá giả mạo nhãn hiệu” (được định nghĩa tại Điều 213.2) và “hàng hoá sao chép lậu” (được định nghĩa tại Điều 213.3) bằng thuật ngữ chung là “hàng hoá giả mạo về sở hữu trí tuệ” tại Điều 213.1 để các quy định tại Điều 156 đến 158 của Bộ Luật Hình sự có thể áp dụng cho các hành vi giả mạo và sao chép lậu một cách cố ý và với quy mô thương mại và để áp dụng các chế tài hành chính mạnh đối với hành vi giả mạo và sao chép lậu.

(e) Các thủ tục hình sự

464. Đại diện của Việt Nam đã nói rằng các toà hình sự thuộc Toà án Nhân dân ở cấp huyện và tỉnh có thẩm quyền xét xử các tội phạm liên quan đến quyền sở hữu trí tuệ. Bộ Luật Hình sự năm 1999 quy định tội xâm phạm quyền tác giả (Điều 131), tội sản xuất và kinh doanh hàng giả (Điều 156), tội lừa đảo (Điều 162), tội quảng cáo sai (Điều 168), và tội xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp (Điều 171). Bất kỳ người nào chiếm đoạt quyền tác giả, mạo danh tác giả, hoặc sửa chữa, công bố hoặc phát hành tác phẩm một cách bất hợp pháp sẽ bị phạt tiền từ 20 đến 200 triệu đồng hoặc bị cải tạo không giam giữ đến 2 năm (Điều 131). Vi phạm có tổ chức hoặc gây hậu quả rất nghiêm trọng, và phạm tội nhiều lần thì bị phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm. Người phạm tội cũng phải chịu hình phạt nộp tiền từ 10 đến 100 triệu đồng và bị cấm đảm nhiệm chức vụ hoặc cấm hoạt động trong lĩnh vực đó từ 1 đến 5 năm. Những người sản xuất hoặc kinh doanh hàng giả có giá trị đến 150 triệu đồng sẽ bị phạt tù từ 6 tháng đến 5 năm, hoặc sẽ bị phạt tù từ 3 đến 10 năm trong trường hợp phạm tội có tổ chức hoặc có tính chất chuyên nghiệp, tái phạm, lợi dụng chức vụ, quyền hạn, lợi dụng danh nghĩa tổ chức, hàng giả có giá trị từ 150 đến 500 triệu đồng, thu lợi nhuận bất chính lớn, và các hành vi gây hậu quả rất nghiêm trọng (Điều 156). Trong trường hợp hàng giả có giá trị trên 500 triệu

đồng, thu lợi nhuận bất chính rất lớn và gây hậu quả đặc biệt nghiêm trọng thì có thể phải chịu hình phạt tù từ 7 đến 15 năm. Người phạm tội có thể phải chịu thêm hình phạt tiền từ 5 đến 50 triệu đồng, có thể bị tịch thu tài sản, cấm đảm nhiệm chức vụ hoặc cấm hoạt động trong lĩnh vực nhất định từ 1 đến 5 năm. Những người quảng cáo gian dối về hàng hóa hoặc dịch vụ bị phạt tiền từ 10 đến 100 triệu đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc bị phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm (Điều 168). Người phạm tội cũng bị phạt tiền từ 5 đến 50 triệu đồng và bị cấm hoạt động trong lĩnh vực nhất định từ 1 đến 5 năm. Theo Điều 171, hành vi xâm phạm quyền sở hữu công nghiệp nếu cấu thành tội phạm sẽ bị phạt từ 20 đến 200 triệu đồng hoặc cải tạo không giam giữ đến 2 năm. Vi phạm có tổ chức hoặc gây hậu quả nghiêm trọng, và phạm tội nhiều lần sẽ bị phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm. Người phạm tội có thể bị phạt tiền từ 10 đến 100 triệu đồng và bị cấm đảm nhiệm chức vụ và hoạt động trong lĩnh vực nhất định từ 1 đến 5 năm. Đại diện của Việt Nam cho rằng các quy định này đã bảo đảm sự răn đe có hiệu quả và phù hợp với quy định của Điều 61 Hiệp định TRIPS. Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng các hành vi giả mạo nhãn hiệu và sao chép lậu một cách cố ý với quy mô thương mại được coi là tội phạm theo Điều 156 đến 158 của Bộ Luật Hình sự và Điều 213 của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005. Trách nhiệm hình sự cho những hành vi này sẽ được làm rõ hơn trong các quy định về thi hành Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 và Bộ luật Hình sự sẽ được ban hành trước khi Việt Nam gia nhập. Đại diện của Việt Nam cũng đã bổ sung rằng các cán bộ bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ bằng biện pháp hình sự có quyền chủ động hành động đối với hành vi xâm phạm hình sự quyền sở hữu trí tuệ.

465. Một Thành viên lưu ý rằng Điều 131 của Bộ luật Hình sự dường như không quy định trách nhiệm hình sự đối tất cả các hành vi sao chép lậu với quy mô thương mại. Thành viên này cũng nhấn mạnh rằng luật pháp Việt Nam không quy định trách nhiệm hình sự đối tất cả các hoạt động liên quan đến giả mạo nhãn hiệu với quy mô thương mại cũng như không quy định các quyền dành cho các cơ quan chức năng, trong các vụ án hình sự, được thu giữ và tiêu huỷ hàng hoá xâm phạm và nguyên liệu và phương tiện được sử dụng chủ yếu để thực hiện hành vi vi phạm. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng một thông tư đang được dự thảo nhằm quy định tất cả các hành vi giả mạo nhãn hiệu và sao chép lậu với quy mô thương mại đều có thể bị truy tố hình sự và các cơ quan có thẩm quyền có thể tiến hành tịch thu và tiêu huỷ trong các vụ án hình sự. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

466. Đại diện của Việt Nam đã giải thích rằng, theo Điều 170 của Bộ luật Tố tụng Hình sự sửa đổi năm 2003, Toà án Nhân dân có thẩm quyền xét xử sơ thẩm đối với các trường hợp phạm tội có mức án thấp hơn 7 năm tù, trừ các trường hợp phạm tội gây tổn hại đến hoà bình và an ninh quốc gia, tội phạm chiến tranh, tội phạm chống lại nhân loại, và các trường hợp cụ thể khác theo luật định. Toà án Nhân dân Quận do đó có thẩm quyền xét xử sơ thẩm đối với các trường hợp phạm tội liên quan tới quyền sở hữu trí tuệ. Thủ tục tố tụng hình sự đối với các vụ xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ giống như thủ tục áp dụng đối với các vụ án hình sự

khác bao gồm việc tố giác tội phạm trước cơ quan công an, điều tra, chuyển hồ sơ sang cơ quan kiểm sát (Viện Kiểm sát Nhân dân Tối cao), khởi tố trước toà án có thẩm quyền, phán quyết và thi hành án.

467. Một số Thành viên coi việc áp dụng hình phạt tử hình đối với hành vi giả mạo nghiêm trọng nhân hiệu là không thể chấp nhận được và yêu cầu Việt Nam sớm loại bỏ quy định này. Một Thành viên lưu ý rằng chế tài hình sự đối với hành vi phạm tội có tổ chức hoặc gây hậu quả nghiêm trọng có vẻ như nặng hơn qui định của Hiệp định TRIPS. Thành viên này cho rằng nên khởi tố hình sự khi có thể chứng minh được mục đích thương mại và đề nghị Việt Nam làm rõ thế nào là “có tổ chức” và “hậu quả nghiêm trọng”. Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng Bộ Luật Hình sự 1999 chỉ áp dụng hình phạt tử hình đối với việc sản xuất và kinh doanh hàng giả là thực phẩm, thuốc phòng và chữa bệnh gây ra hậu quả đặc biệt nghiêm trọng. Đại diện của Việt Nam coi các quy định này là cần thiết để bảo vệ sức khỏe và dinh dưỡng của nhân dân, và phù hợp với nguyên tắc được quy định tại Điều 8.1 Hiệp định TRIPS. Về chế tài hình sự đối với hành vi phạm tội “có tổ chức” hoặc “gây hậu quả nghiêm trọng”, Đại diện của Việt Nam đã lưu ý mục đích thương mại của hành vi xâm phạm là một trong những yếu tố cấu thành tội phạm theo các Điều 156, 157, 158 và 171 Bộ Luật Hình sự 1999. Một hành vi xâm phạm có tổ chức là hành vi mang tính cố ý, không phải là hành vi xâm phạm gây hậu quả nghiêm trọng.

468. Được hỏi về mối quan hệ giữa chế tài hành chính và hình sự, Đại diện của Việt Nam đã trả lời rằng bất kỳ hành vi xâm phạm quyền tác giả và quyền sở hữu công nghiệp đã bị xử lý hành chính mà tái phạm sẽ bị coi là tội hình sự theo các Điều 131 và 171 Bộ luật Hình sự 1999. Do vậy các chế tài hành chính được áp dụng như một công cụ răn đe, trong trường hợp chế tài hành chính không được tuân thủ, các biện pháp cưỡng chế sẽ được áp dụng theo Điều 64 Pháp lệnh Xử lý vi phạm hành chính 2002. Bộ luật Hình sự không quy định các chế tài hình sự trong trường hợp vi phạm hành chính, ngoại trừ trường hợp tái phạm như quy định tại các Điều 131 và 171. Đại diện của Việt Nam cũng đã bổ sung thêm rằng Pháp lệnh Xử lý vi phạm hành chính năm 2002 quy định phải chuyển ngay các vụ việc hành chính có yếu tố phạm tội sang các cơ quan hình sự có thẩm quyền và, trong trường hợp một quyết định hành chính đã được ban hành thì phải hủy bỏ quyết định đó và phải chuyển vụ việc sang cơ quan hình sự trong thời hạn 3 ngày, trừ khi đã hết thời hạn truy cứu trách nhiệm hình sự (các Điều 62.1 và 62.2). Chứng cứ thu được trong quá trình xử lý hành chính sẽ được sử dụng tại tòa dân sự nếu thấy cần thiết theo Bộ luật Tố tụng Dân sự năm 2004. Trả lời câu hỏi của một Thành viên, đại diện của Việt Nam đã lưu ý rằng những người vi phạm có thể bị xử lý theo chế tài hành chính hoặc chế tài hình sự, chứ không bị áp dụng đồng thời cả hai. Các biện pháp hành chính chỉ áp dụng với những hành vi có tính nghiêm trọng thấp. Bất cứ người nào có liên quan đến hành vi có yếu tố hình sự hoặc tái diễn hành vi vi phạm đã bị xử lý hành chính sẽ bị xử lý hình sự. Các quy định của Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 cùng với các

Thông tư do Toà án Nhân dân Tối cao và Bộ Tư pháp ban hành đã cho thấy rõ sự cam kết của Việt Nam nhằm thực thi có hiệu quả quyền sở hữu trí tuệ thông qua các biện pháp khác nhau, trong đó có việc sử dụng luật hình sự.

469. Một Thành viên đề nghị Việt Nam phải thực hiện Hiệp định TRIPS ngay khi gia nhập mà không có thời hạn chuyển tiếp, nhấn mạnh tầm quan trọng của việc thiết lập các quy phạm pháp luật phù hợp và các cơ chế thực thi có hiệu quả. Một số Thành viên lưu ý rằng mặc dù đã thi hành nhiều văn bản quy phạm pháp luật về sở hữu trí tuệ, Việt Nam vẫn cần có đầy đủ cơ chế và chế tài thực thi nhằm bảo đảm việc bảo vệ các quyền sở hữu trí tuệ, bao gồm cả thủ tục dân sự cho phép nguyên đơn tiến hành khởi kiện hành vi xâm phạm, cơ chế thực thi do cơ quan công an thực hiện, và các biện pháp biên giới do cơ quan hải quan thực hiện.

470. Để trả lời các vấn đề này, Đại diện của Việt Nam đã đề cập đến Luật Sở hữu trí tuệ năm 2005 và các nghị định thi hành. Đại diện của Việt Nam cũng đã lưu ý rằng Chương trình hành động về Hợp tác nhằm ngăn chặn và đấu tranh chống các hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ giai đoạn 2006-2010 đã được ban hành ngày 19/1/2006 (Chương trình hành động số 168/CTHD/VHTT-KH&CN-NN&PTNT-TC-TM-CA của Bộ Văn hoá Thông tin, Bộ Khoa học và Công nghệ, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Tài chính, Bộ Thương mại và Bộ Công an).

471. Đại diện của Việt Nam đã xác nhận rằng Chính phủ Việt Nam sẽ tiến hành tất cả các biện pháp cần thiết nhằm tuân thủ đầy đủ tất cả các quy định của Hiệp định về Các khía cạnh liên quan đến thương mại của quyền sở hữu trí tuệ kể từ ngày gia nhập WTO mà không viện dẫn đến bất kỳ thời hạn chuyển tiếp nào. Ban Công tác đã ghi nhận cam kết này.

CÁC CHÍNH SÁCH ẢNH HƯỞNG ĐẾN THƯƠNG MẠI DỊCH VỤ

472. Đại diện của Việt Nam thông báo rằng hầu hết các lĩnh vực dịch vụ của Việt Nam vẫn mới chỉ ở giai đoạn phát triển ban đầu. Theo Tổng cục Thống kê, dịch vụ chiếm 37,98% GDP năm 2004 của Việt Nam.

473. Các Bộ và Cơ quan chính tham gia vào việc quản lý các hoạt động dịch vụ là Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn; Bộ Thương mại; Bộ Kế hoạch và Đầu tư; Bộ Giao thông Vận tải; Bộ Văn hoá Thông tin; Bộ Tài chính; Bộ Xây dựng; Bộ Khoa học Công nghệ; Bộ Tài nguyên và Môi trường; Bộ Lao động Thương binh và Xã hội; Bộ Y Tế; Bộ Giáo dục và Đào tạo; Bộ Công nghiệp; Ngân hàng Nhà nước; Bộ Bru chính Viễn thông; Tổng cục Du lịch; và Tổng Cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng. Ngoài các cơ quan chính phủ, các Ủy ban Nhân dân tỉnh cũng có thẩm quyền quản lý các ngành dịch vụ ở địa phương phù hợp với hệ thống luật pháp quốc gia. Thông tin theo mẫu quy định trong tài liệu WT/ACC/5 về cơ chế

hiện hành trong lĩnh vực dịch vụ được trình bày tại tài liệu WT/ACC/VNM/5 ngày 24/08/1998.

474. Là thành viên của Hiệp hội các quốc gia Đông Nam Á (ASEAN) và Diễn đàn Hợp tác Kinh tế Châu Á-Thái Bình Dương (APEC), Việt Nam đang tham gia vào đàm phán tự hoá thương mại dịch vụ. Việt Nam đã đưa ra cam kết nhất định trong một số ngành dịch vụ như viễn thông, du lịch, vận tải và các dịch vụ tài chính trong Hiệp định khung về dịch vụ của ASEAN (AFAS).

475. Trả lời câu hỏi của các Thành viên, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các nhà cung cấp dịch vụ nước ngoài được tự do lựa chọn đối tác trừ trường hợp Biểu Cam kết cụ thể của Việt Nam có quy định khác. Đại diện này cũng xác nhận thêm rằng các nhà đầu tư không có nghĩa vụ phải thành lập văn phòng đại diện tại Việt Nam.

476. Về các dịch vụ chuyên môn, đại diện của Việt Nam cho biết các yêu cầu về thành lập, hoạt động, quyền và nghĩa vụ của những người hành nghề pháp luật tại Việt Nam được quy định cụ thể trong Nghị định Số 87/2003/NĐ-CP ban hành ngày 22/7/2003. Theo Nghị định này, các tổ chức luật sư nước ngoài có thể hành nghề ở Việt Nam dưới hình thức chi nhánh, công ty luật nước ngoài hoặc công ty luật hợp danh giữa nước ngoài và Việt Nam. Luật sư nước ngoài có thể hành nghề về luật nước ngoài hoặc luật quốc tế với tư cách là thành viên hoặc người làm thuê cho các hiện diện thương mại của các tổ chức hành nghề của luật sư nước ngoài, hoặc người làm thuê cho các văn phòng luật của Việt Nam hoặc công ty luật hợp danh của Việt Nam. Để hành nghề luật sư tại Việt Nam, người nước ngoài phải có chứng chỉ hành nghề hợp lệ do một cơ quan hoặc tổ chức nước ngoài có thẩm quyền cấp, có thiện chí đối với Nhà nước Việt Nam và được một hiện diện thương mại của tổ chức hành nghề luật sư nước ngoài hoặc tổ chức luật sư Việt Nam tuyển dụng.

477. Các kỹ sư và kiến trúc sư trong nước và nước ngoài phải được chứng nhận theo Quy định về Cấp Chứng chỉ hành nghề thiết kế các công trình xây dựng được sửa đổi theo Nghị định Số 16/2005/NĐ-CP ban hành ngày 7/2/2005 và Quyết định số 15/2005/QĐ-BXD. Sở Xây dựng các tỉnh và thành phố cấp giấy phép hành nghề có hiệu lực 5 năm và các giấy phép này có thể được gia hạn. Bộ Xây dựng chịu trách nhiệm giám sát việc cấp giấy phép hành nghề. Các hoạt động thuộc phạm vi điều chỉnh của Quy định này bao gồm thiết kế bố trí tổng quan, thiết kế kiến trúc, thiết kế nội thất và ngoại thất, thiết kế cấu trúc, thiết kế cơ khí và điện lực cũng như các thiết kế liên quan đến cung cấp nước, xử lý rác thải, cung cấp năng lượng, thông gió và điều hoà nhiệt độ, truyền thông và chống hỏa hoạn. Các nhà cung cấp dịch vụ kiến trúc và tư vấn kỹ thuật, bao gồm cả các nhà cung cấp nước ngoài phải có bằng cử nhân hoặc bằng cấp cao hơn, có tối thiểu 5 năm kinh nghiệm trong việc thiết kế các công trình xây dựng và đã tham gia thiết kế ít nhất 5 dự án. Đại diện của Việt Nam bổ sung rằng các cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam công nhận chứng chỉ hành nghề do các tổ chức nước ngoài có thẩm quyền cấp. Kiến trúc sư nước ngoài có những chứng chỉ này được phép

hành nghề tại Việt Nam mà không phải đăng ký xin cấp chứng chỉ của Việt Nam theo luật pháp và quy định của Việt Nam. Kiến trúc sư nước ngoài cũng có thể hành nghề thiết kế và/hoặc quy hoạch kiến trúc ở Việt Nam thông qua các Thỏa thuận công nhận lẫn nhau song phương hoặc đa phương về các chứng chỉ chuyên môn mà Việt Nam là thành viên.

478. Pháp lệnh Bưu chính viễn thông được ban hành tháng 10/2002. Đại diện Việt Nam giải thích rằng Pháp lệnh này điều chỉnh các vấn đề về quy định pháp lý, hoạt động và kinh doanh trong lĩnh vực bưu chính, viễn thông và quản lý tần số vô tuyến; và là một khung pháp lý quan trọng để tự do hoá thị trường và tạo nên một sân chơi bình đẳng cho các bên. Cùng với Pháp lệnh này, nhiều Nghị định của chính phủ, Thông tư và Quyết định của các bộ ngành đã được ban hành quy định về kết nối, cước và phương pháp tính cước, tần số và số hoá, thanh tra, giải quyết tranh chấp và các dịch vụ bất hợp pháp. Việc sử dụng các cổng và mạng lưới viễn thông được quy định tại Điều 43 trong Pháp lệnh và các Điều 27 đến 33 và Điều 60 trong Nghị định thực thi. Những Điều khoản này được đưa ra để bảo đảm các quyền và nghĩa vụ của các nhà cung cấp dịch vụ viễn thông trong việc tiếp cận và sử dụng các mạng lưới truyền viễn thông chung của các nhà cung cấp khác. Điều 43.2 của Pháp lệnh quy định sự không phân biệt đối xử trong việc dành tiếp cận và sử dụng các mạng lưới truyền viễn thông chung. Theo Điều này, các nhà cung cấp dịch vụ viễn thông chung phải cho phép các nhà cung cấp dịch vụ viễn thông khác kết nối với mạng lưới của mình theo các điều kiện công bằng và hợp lý. Các kế hoạch và chiến lược phát triển dài hạn đã được phê chuẩn và công bố. Đại diện Việt Nam cho rằng môi trường pháp lý và kinh doanh đã được cải thiện theo hướng minh bạch hơn, dễ dự đoán hơn và cạnh tranh hơn.

479. Một Thành viên hỏi về các thủ tục cấp phép trong ngành viễn thông và chuyển phát nhanh. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng các quyết định cấp phép cho các dịch vụ có hạ tầng mạng hoặc không có hạ tầng mạng sẽ tuân theo các tiêu chí minh bạch và khách quan. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng các doanh nghiệp Việt Nam không thuộc sở hữu Nhà nước hoặc không do Nhà nước quản lý được cấp phép để cung cấp các dịch vụ không có hạ tầng mạng tại Việt Nam và thành lập các liên doanh với các doanh nghiệp nước ngoài, phù hợp với Biểu Cam kết cụ thể của Việt Nam. Liên quan đến dịch vụ chuyển phát nhanh, đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ áp dụng các yêu cầu về cấp phép phù hợp với Hiệp định WTO và các cam kết gia nhập của Việt Nam. Đại diện Việt Nam lưu ý rằng hiện nay Chính phủ chưa có cơ sở pháp lý theo luật pháp Việt Nam để ban hành một Nghị định quy định cấp phép như vậy; vì cần có Nghị định thư gia nhập của Việt Nam để thiết lập một cơ sở lý cần thiết đó nên đại diện Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ ban hành một Nghị định như vậy ngay sau khi Nghị định Thư gia nhập của Việt Nam được phê chuẩn, và trong bất kỳ trường hợp nào, việc ban hành này sẽ được thực hiện trong vòng 3 tháng kể từ ngày phê chuẩn. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng việc cấp phép dịch vụ chuyển phát nhanh trong thời gian 3 tháng đó sẽ được tiến hành phù hợp với các cam kết trong đoạn 507

của Báo cáo này. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

480. Một Thành viên lưu ý rằng ngày 25/8/2005, Việt Nam đã đưa ra các biện pháp mới có hiệu lực hồi tố từ ngày 1/8/2005 quy định về giá trần đối với các cuộc gọi quốc tế về Việt Nam và hệ thống phân bổ các cuộc gọi theo hạn ngạch giữa 6 nhà cung cấp Việt Nam (Quyết định số 8/2005/QĐ-BBCVT và Công văn số 1683/BBCVT-KHTC). Những biện pháp này dường như không phù hợp với các cam kết gia nhập WTO của Việt Nam cũng như không phù hợp với các chính sách cạnh tranh của Việt Nam như được mô tả trong các đoạn 104-109. Thành viên này yêu cầu Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ bãi bỏ các biện pháp này trước khi gia nhập. Với lưu ý rằng những biện pháp này đã được đưa ra mà không có sự thông báo trước cũng như cơ hội cho các bên quan tâm đóng góp ý kiến, Thành viên này đã yêu cầu Việt Nam xác nhận rằng các biện pháp tương tự trong tương lai sẽ phải được thông báo trước và có quy trình lấy ý kiến đóng góp như đã được đề cập trong các đoạn 510-513. Đại diện Việt Nam cũng được yêu cầu giải thích một Công văn, vốn không được coi là văn bản quy phạm pháp quy theo như thông tin được cung cấp trong đoạn 517, lại có thể quy định mức giá trần và thiết lập hệ thống phân bổ các cuộc gọi theo hạn ngạch. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng Công văn chỉ làm rõ chính sách hạn ngạch đã được nêu trong Điều 2.1 của Quyết định. Công văn đã được đưa lên trong trang tin điện tử (website) của Bộ Bưu chính Viễn thông. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng hệ thống phân bổ hạn ngạch đã được thông nhất trước đó trên cơ sở đồng thuận giữa 6 nhà cung cấp và đã được trình lên Bộ Bưu chính Viễn thông. Thông qua hạn chế hoạt động của các nhà cung cấp dịch vụ truyền thông, các biện pháp này nhằm mục đích tạo thuận lợi cho sự phát triển của các nhà cung cấp mới, do đó thúc đẩy cạnh tranh trên thị trường. Các nhà cung cấp sẽ gặp nhau định kỳ để thảo luận và rà soát việc phân bổ hạn ngạch. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng những biện pháp này sẽ bị bãi bỏ trước khi gia nhập. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

481. Đại diện Việt Nam đã giải thích rõ hơn rằng tổ chức và hoạt động của các tổ chức tín dụng và các hoạt động ngân hàng của các tổ chức khác được điều chỉnh bởi Luật Các tổ chức tín dụng, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Các tổ chức tín dụng và một số văn bản quy phạm pháp luật khác. Chính phủ và Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đã ban hành nhiều văn bản pháp quy hướng dẫn cụ thể việc thực hiện Luật Các tổ chức tín dụng. Luật Các tổ chức tín dụng quy định các yêu cầu về cấp phép thành lập và hoạt động của các tổ chức tín dụng tại Việt Nam. Các tổ chức tín dụng nước ngoài có thể hoạt động tại Việt Nam dưới các hình thức văn phòng đại diện, chi nhánh của ngân hàng nước ngoài, ngân hàng liên doanh hoặc ngân hàng 100% vốn nước ngoài, công ty tài chính liên doanh hoặc công ty tài chính 100% vốn nước ngoài, công ty cho thuê tài chính liên doanh hoặc công ty cho thuê tài chính 100% vốn nước ngoài. Theo Điều 11 và 12 của Nghị định số 22/2006/NĐ-CP ngày 28/2/2006, thời hạn hoạt động của chi nhánh ngân hàng nước ngoài, ngân hàng liên doanh, hoặc ngân hàng 100% vốn nước ngoài của một tổ chức tín dụng nước ngoài không vượt quá

99 năm; thời hạn hoạt động của chi nhánh ngân hàng nước ngoài không vượt quá thời hạn hoạt động của ngân hàng mẹ ở nước ngoài; và thời hạn hoạt động của văn phòng đại diện của một tổ chức tín dụng nước ngoài không quá thời hạn hoạt động của tổ chức tín dụng nước ngoài đó. Thời hạn hoạt động được quy định cụ thể trong giấy phép được cấp và có thể gia hạn theo yêu cầu. Tuy nhiên, thời hạn được gia hạn tối đa không vượt quá thời hạn hoạt động trước đó được quy định trong giấy phép (các ngân hàng trong nước cũng phải xin phép gia hạn thời hạn hoạt động của mình). Thời hạn hoạt động của công ty tài chính liên doanh hoặc công ty tài chính 100% vốn nước ngoài, công ty cho thuê tài chính liên doanh hoặc công ty cho thuê tài chính 100% vốn nước ngoài tối đa là 50 năm và có thể được gia hạn. Phần vốn góp của bên nước ngoài vào ngân hàng thương mại liên doanh không được vượt quá 50% vốn đăng ký của ngân hàng, trong khi phần góp vốn của bên nước ngoài vào tổ chức tín dụng phi ngân hàng liên doanh cần chiếm ít nhất 30% vốn đăng ký. Tổng số cổ phần của các tổ chức tín dụng và cá nhân nước ngoài không được vượt quá 30% vốn đăng ký của ngân hàng thương mại cổ phần Việt Nam, trừ khi luật pháp Việt Nam có quy định khác hoặc được cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam cho phép.

482. Một số các Thành viên yêu cầu cung cấp thông tin về quy định trong lĩnh vực ngân hàng, đặc biệt là các thông tin cụ thể về các điều kiện để ngân hàng nước ngoài có thể được cấp giấy phép thành lập chi nhánh tại Việt Nam. Đại diện Việt Nam trả lời rằng pháp luật ngân hàng hiện hành và Luật bổ sung, sửa đổi một số điều của Luật các Tổ chức tín dụng cho phép thành lập chi nhánh trực tiếp. Đại diện Việt Nam cho biết hoạt động của các tổ chức ngân hàng hiện nay được quy định tại Luật các tổ chức tín dụng và các văn bản sửa đổi liên quan. Từ 1/4/2007, các tổ chức tín dụng nước ngoài sẽ được phép mở ngân hàng 100% vốn nước ngoài tại Việt Nam. Đại diện Việt Nam bổ sung rằng các pháp nhân và thể nhân phải có giấy phép mới được hoạt động trong lĩnh vực kinh doanh ngân hàng. Một trong số những điều kiện chính để thành lập chi nhánh của ngân hàng thương mại nước ngoài tại Việt Nam là ngân hàng mẹ phải có tổng tài sản có trên 20 tỉ USD vào cuối năm trước thời điểm nộp đơn.

483. Đại diện Việt Nam giải thích thêm rằng một điều kiện chính để thành lập ngân hàng liên doanh hoặc ngân hàng 100% vốn nước ngoài là ngân hàng mẹ phải có tổng tài sản có trên 10 tỉ USD vào cuối năm trước thời điểm nộp đơn. Một điều kiện chính để thành lập công ty tài chính 100% vốn nước ngoài hoặc công ty tài chính liên doanh, công ty cho thuê tài chính 100% vốn nước ngoài hoặc công ty cho thuê tài chính liên doanh là tổ chức tín dụng nước ngoài phải có tổng tài sản có trên 10 tỉ USD vào cuối năm trước thời điểm nộp đơn. Chính phủ Việt Nam coi những điều kiện này về bản chất là những quy định thận trọng. Tương tự, đại diện Việt Nam xác nhận Chính phủ Việt Nam dự kiến rằng các yêu cầu cấp phép trong tương lai đối với ngân hàng 100% vốn nước ngoài sẽ mang tính thận trọng và giải quyết các vấn đề như có đầy đủ vốn, khả năng thanh khoản và quản lý doanh nghiệp. Hơn nữa, các tiêu

chí cho các chi nhánh ngân hàng nước ngoài và ngân hàng 100% vốn nước ngoài sẽ được áp dụng trên cơ sở không phân biệt đối xử. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Ngân hàng Nhà nước Việt Nam sẽ tuân thủ các Điều XVI và XVII của GATS khi xem xét đơn xin cấp giấy phép mới, phù hợp với các hạn chế trong Biểu cam kết Dịch vụ của Việt Nam. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng ngân hàng thương mại nước ngoài có thể đồng thời thành lập ngân hàng 100% vốn nước ngoài và chi nhánh. Ngoài ra, đại diện này xác nhận tiếp rằng ngân hàng 100% vốn nước ngoài tại Việt Nam không bị đối xử như là một tổ chức hoặc cá nhân nước ngoài và được hưởng đối xử quốc gia đầy đủ như ngân hàng thương mại của Việt Nam trong việc thành lập hiện diện thương mại. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

484. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam giảm các yêu cầu về vốn tối thiểu đối với chi nhánh ngân hàng nước ngoài xuống mức bằng với hoặc thấp hơn mức dành cho các ngân hàng trong nước. Sự thay đổi này sẽ phù hợp hơn với quy định quốc tế dựa trên mức độ hoạt động và rủi ro của các chi nhánh. Đại diện Việt Nam trả lời rằng Việt Nam đã cho phép chi nhánh ngân hàng nước ngoài được hoạt động trên cơ sở vốn của ngân hàng mẹ khi cho vay. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng Việt Nam sẽ dần đưa cơ chế luật lệ của mình đối với chi nhánh ngân hàng nước ngoài, bao gồm cả yêu cầu vốn tối thiểu, phù hợp với tập quán quốc tế đã được chấp nhận chung. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

485. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng chi nhánh ngân hàng nước ngoài sẽ không được phép mở các điểm giao dịch hoạt động phụ thuộc vào vốn của chi nhánh. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng không có hạn chế về số lượng các chi nhánh ngân hàng nước ngoài. Tuy nhiên, các điểm giao dịch không bao gồm các máy rút tiền tự động (ATM) ngoài trụ sở chính. Ngân hàng nước ngoài hoạt động tại Việt Nam được dành đối xử tối huệ quốc và đối xử quốc gia đầy đủ trong việc lắp đặt và vận hành máy ATM. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

486. Đại diện Việt Nam nói thêm rằng các trung tâm giao dịch chứng khoán đã được thành lập tại Thành phố Hồ Chí Minh và Hà Nội. Các công ty chứng khoán nước ngoài muốn kinh doanh chứng khoán tại Việt Nam phải hoạt động theo Luật Doanh nghiệp và Nghị định số 114/2003/NĐ-CP của Chính phủ về chứng khoán và thị trường chứng khoán cũng như các luật lệ hiện hành khác. Ngoài ra, các công ty chứng khoán nước ngoài muốn giao dịch chứng khoán tại Việt Nam phải chịu các hạn chế được quy định trong Biểu cam kết cụ thể của Việt Nam. Đại diện Việt Nam đã cung cấp thông tin về các tiêu chí cấp phép dịch vụ chứng khoán tại Phụ lục II của tài liệu WT/ACC/VNM/44.

487. Đại diện Việt Nam giải thích rằng Quốc hội đã thông qua Luật kinh doanh bảo hiểm ngày 9/12/2000 và có hiệu lực từ ngày 1/4/2001. Ngoài ra, đại diện Việt Nam đã cung cấp thông tin về các tiêu chí cấp giấy phép dịch vụ chứng khoán tại Phụ lục II của tài liệu WT/ACC/VNM/44.

488. Một Thành viên lưu ý rằng Việt Nam đã giải thích rõ về các tiêu chí cấp phép đối với

giấy phép dịch vụ bảo hiểm và giấy phép dịch vụ chứng khoán tại Phụ lục II của tài liệu WT/ACC/VNM/44. Thành viên này yêu cầu có sự đảm bảo rằng trường hợp các tiêu chí cấp phép được ghi trong tài liệu WT/ACC/VNM/44 không phù hợp hoặc không tương thích với các cam kết của Việt Nam trong Biểu Cam kết cụ thể hoặc trong Báo cáo của Ban Công tác, thì các cam kết này sẽ được áp dụng. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng trong trường hợp các tiêu chí cấp phép quy định trong Phụ lục II của tài liệu WT/ACC/VNM/44 không phù hợp hoặc không tương thích với các cam kết của Việt Nam trong Biểu Cam kết hoặc trong Báo cáo của Ban Công tác, thì các cam kết này sẽ được áp dụng. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

489. Trả lời một câu hỏi, đại diện Việt Nam xác nhận rằng Chính phủ Việt Nam sẽ bảo đảm rằng các công ty bảo hiểm, các công ty trung gian bảo hiểm có vốn đầu tư nước ngoài cũng như có vốn đầu tư của Việt Nam sẽ được tạo các cơ hội thực sự và bình đẳng để được thông báo, đóng góp ý kiến và trao đổi quan điểm với các cơ quan nhà nước về các biện pháp liên quan đến hoặc tác động đến việc cung cấp dịch vụ bảo hiểm tại Việt Nam. Liên quan đến những thay đổi về mặt pháp lý trong lĩnh vực bảo hiểm, đại diện Việt Nam cũng xác nhận thêm rằng các công ty bảo hiểm có vốn đầu tư nước ngoài sẽ được Chính phủ Việt Nam cho phép tiếp cận thông tin trên cơ sở đối xử quốc gia. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

490. Trả lời câu hỏi của một Thành viên, đại diện Việt Nam xác nhận rằng có các đơn xin cấp phép riêng rẽ đối với bảo hiểm nhân thọ và phi nhân thọ, không có hạn chế, cả trong luật và trên thực tế, về số lượng các giấy phép mới mà công ty bảo hiểm nước ngoài có thể nộp đơn tại cùng một thời điểm. Đại diện Việt Nam cũng xác nhận rằng không có hạn chế về số lượng các đơn xin chứng nhận sản phẩm mà một công ty bảo hiểm nước ngoài có thể nộp tại cùng một thời điểm, và không có yêu cầu hoặc quy định pháp lý nào hạn chế một công ty bảo hiểm có vốn đầu tư nước ngoài nộp đơn đăng ký bổ sung, dù Chính phủ Việt Nam đã hoàn tất việc xem xét các đơn đăng ký trước đó của công ty này hay chưa.

491. Trả lời câu hỏi của một Thành viên về minh bạch hoá trong các quy định về dịch vụ bảo hiểm, đại diện Việt Nam xác nhận rằng các tiêu chuẩn liên quan đến cấp phép và phê duyệt các sản phẩm và mức phí mới sẽ được tập hợp, công bố và cung cấp cho công chúng phù hợp với các đoạn 505-507. Đại diện Việt Nam xác nhận thêm rằng hướng dẫn hành chính sẽ được thông báo bằng văn bản. Ban Công tác ghi nhận những cam kết này.

492. Một Thành viên đề nghị cho biết có tồn tại một quy trình khiếu nại chính thức cho tất cả các quyết định liên quan đến việc cung cấp bảo hiểm (kể cả việc phê chuẩn cấp phép cung cấp bảo hiểm và phê duyệt sản phẩm mới) hay không. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Luật Khiếu nại và Tố cáo số 58/2005/QH11 ngày 29/11/2005 và Pháp lệnh sửa đổi và bổ sung một số điều của Pháp lệnh về Thủ tục Giải quyết các vụ án hành chính số 29/2006/PL-UBTVQH11 đã đưa ra một quy trình khiếu nại chính thức cho mọi lĩnh vực dịch vụ.

493. Một Thành viên đề nghị cho biết liệu luật của Việt Nam có bảo đảm những hướng dẫn hành chính của một cơ quan quản lý nhà nước về bảo hiểm cho một công ty bảo hiểm có phải tuân thủ với pháp luật về cạnh tranh đang có hiệu lực ở Việt Nam hay không. Thành viên này hỏi thêm rằng liệu người nhận được một hướng dẫn hành chính như vậy có thể kiểm tra với cơ quan hữu quan xem hành vi mà người đó đề xuất để tuân thủ hướng dẫn hành chính đó có trái với pháp luật cạnh tranh hiện hành của Việt Nam hay không. Trả lời câu hỏi này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Luật Ban hành các Văn bản Quy phạm Pháp luật số 02/2002/QH11 ngày 16/12/2002 bảo đảm rằng mọi hướng dẫn hành chính của các cơ quan quản lý Việt Nam sẽ không trái với các luật lệ hiện hành ở Việt Nam. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng người nhận được những hướng dẫn hành chính như vậy được phép kiểm tra với cơ quan hữu quan xem hành vi mà người đó đề xuất để tuân thủ hướng dẫn hành chính có trái với pháp luật cạnh tranh hiện hành ở Việt Nam hay không.

494. Các Thành viên cũng đề nghị làm rõ Việt Nam sẽ thực hiện các cam kết của mình về việc cho phép các công ty bảo hiểm phi nhân thọ nước ngoài mở chi nhánh trực tiếp sau năm năm kể từ khi gia nhập như thế nào. Đại diện của Việt Nam giải thích rằng các luật lệ và quy định cần có để thực thi cam kết này sẽ được xây dựng với mục tiêu thúc đẩy đầu tư và tạo ra các cơ hội thương mại có ý nghĩa, bảo đảm phát triển bền vững thị trường bảo hiểm Việt Nam và bảo vệ lợi ích chính đáng của những người ký kết hợp đồng bảo hiểm và sự an toàn và lành mạnh của thị trường bảo hiểm Việt Nam. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm rằng việc quản lý những chi nhánh này sẽ được thực hiện phù hợp với các tiêu chuẩn và nguyên tắc trong ngành bảo hiểm được quốc tế thừa nhận của Hiệp hội Các nhà quản lý Bảo hiểm Quốc tế (IAIS). Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

495. Trả lời câu hỏi cụ thể về kinh doanh trò chơi điện tử, đại diện của Việt Nam cho biết Thông tư Số 08/2000/TT-BVHTT do Bộ Văn hoá và Thông tin ban hành ngày 28/4/2000 đã định nghĩa kinh doanh trò chơi điện tử là việc một tổ chức, doanh nghiệp, cá thể, hoặc hộ gia đình cung cấp các trò chơi điện tử giữa người và máy với một chương trình trò chơi điện tử có sẵn trong máy. Các cá nhân và tổ chức sử dụng hoặc thương mại hoá trò chơi điện tử phải sử dụng máy móc, băng, đĩa và các thiết bị phụ trợ với nội dung giải trí lành mạnh. Số lượng các doanh nghiệp được cấp phép kinh doanh trò chơi điện tử có giải thưởng là có giới hạn và bất cứ đơn nào xin cấp phép kinh doanh như vậy phải được sự chấp thuận của Thủ tướng Chính phủ theo Quyết định Số 32/2003/QĐ-TTg ban hành ngày 27/2/2003.

496. Một Thành viên bày tỏ quan ngại về những hạn chế về vốn góp và kiểm tra nhu cầu kinh tế trong cam kết của Việt Nam về dịch vụ vận tải đường bộ. Thành viên này hỏi cụ thể những hạn chế này sẽ ảnh hưởng như thế nào tới khả năng cung cấp dịch vụ chuyển phát nhanh của các công ty nước ngoài. Trả lời câu hỏi này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các công ty chuyển phát nhanh có vốn đầu tư nước ngoài được cấp phép cung cấp dịch vụ chuyển phát nhanh tại Việt Nam theo các cam kết của Việt Nam về dịch vụ chuyển phát

nhanh sẽ có quyền sở hữu và vận hành các phương tiện vận tại đường bộ để cung cấp dịch vụ chuyển phát nhanh của mình. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

497. Một Thành viên *lưu ý* Việt Nam đã đưa vào biểu cam kết lộ trình nâng tỷ lệ vốn góp của bên nước ngoài trong nhiều ngành dịch vụ, và hỏi liệu Việt Nam có những thủ tục minh bạch và được xác lập trước để tăng tỷ lệ vốn góp của phía nước ngoài trong liên doanh và cho việc chuyển đổi dần từ liên doanh thành doanh nghiệp 100% vốn đầu tư nước ngoài hay không. Thành viên này cũng nói thêm rằng đối tác nước ngoài trong liên doanh được đảm bảo là họ có thể thực hiện được những thay đổi về tỷ lệ vốn góp nước ngoài như vậy và/hoặc chuyển đổi thành một công ty 100% vốn nước ngoài một cách hiệu quả, kịp thời và không làm gián đoạn những hoạt động thông thường. Ví dụ, Thành viên này hỏi liệu một đối tác nước ngoài trong liên doanh muốn mua lại phần góp vốn của (các) đối tác Việt Nam để đạt được mức sở hữu 100% có bị yêu cầu phải nộp đơn xin cấp giấy phép mới hay một sự cấp phép nào khác để tiếp tục cung cấp dịch vụ đó hay không.

498. Trả lời câu hỏi này, đại diện của Việt Nam giải thích rằng, căn cứ vào thoả thuận với đối tác Việt Nam và các hạn chế được quy định tại Biểu Cam kết Cụ thể của Việt Nam, đối tác nước ngoài trong liên doanh có thể mua lại toàn bộ phần vốn góp của (các) đối tác Việt Nam. Đại diện của Việt Nam giải thích thêm rằng thủ tục và điều kiện cho việc phân bổ lại vốn trong liên doanh và cho việc chuyển đổi từ liên doanh thành doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài được quy định cụ thể tại Nghị định 108/2006/NĐ-CP ngày 22/09/2006 thi hành Luật Đầu tư năm 2005. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng việc phân bổ lại vốn trong một liên doanh, hay chuyển đổi từ liên doanh thành doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài như vậy sẽ phải tuân thủ các thủ tục định sẵn và minh bạch, những thủ tục này sẽ không làm gián đoạn hoạt động thông thường của công ty. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng các liên doanh mong muốn chuyển đổi thành doanh nghiệp 100% vốn nước ngoài có thể bị yêu cầu phải nộp đơn xin và nhận được giấy chứng nhận đầu tư/giấy phép sửa đổi để cung cấp cùng loại dịch vụ đó với một phạm vi kinh doanh tương tự. Quyết định với các đơn như vậy sẽ được đưa ra nhanh chóng để doanh nghiệp có thể tiếp tục hoạt động mà không bị gián đoạn. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

499. Một Thành viên *lưu ý* rằng các cam kết mở cửa thị trường dịch vụ bán lẻ của Việt Nam bao gồm cả lộ trình cho phép tỷ lệ vốn góp của phía nước ngoài lên tới 100%. Thành viên này hỏi Việt Nam sẽ thực hiện cam kết của mình về dịch vụ bán lẻ như thế nào khi Nghị định 110 có các điều khoản hạn chế sự tham gia của nước ngoài vào các hoạt động bán hàng đa cấp. Trả lời câu hỏi này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng hạn chế đối với sự tham gia của nước ngoài vào các hoạt động bán hàng đa cấp mô tả trong Nghị định 110 chỉ áp dụng cho các thể nhân nước ngoài làm việc tại Việt Nam và cho các thương nhân nước ngoài mà phạm vi kinh doanh của họ không bao gồm dịch vụ phân phối, trong đó có dịch vụ bán lẻ, ở Việt Nam. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng những hạn chế như vậy sẽ không áp

dụng đối với sự tham gia của bên nước ngoài khi đầu tư vào dịch vụ bán lẻ, phù hợp với những điều kiện quy định tại Biểu Cam kết Dịch vụ của Việt Nam. Hạn chế đối với phân góp vốn nước ngoài trong bán hàng đa cấp là những hạn chế được nêu tại cam kết mở cửa thị trường dịch vụ bán lẻ của Việt Nam. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

500. Trả lời yêu cầu của một Thành viên về việc làm rõ phạm vi cam kết của Việt Nam trong dịch vụ phân phối theo phương thức 1, đại diện Việt Nam xác nhận rằng cam kết này bao gồm phân phối qua mạng các phần mềm máy tính hợp pháp. Cam kết này không ảnh hưởng tới các phiên đàm phán đang diễn ra trong WTO, cũng như quan điểm của Việt Nam, về việc phân loại một cách hợp lý các phần mềm máy tính được phân phối qua mạng.

501. Một Thành viên lưu ý rằng Việt Nam đã đưa vào Biểu Cam kết Dịch vụ hạn chế đối với sự tham gia của phía nước ngoài trong hầu hết các ngành dịch vụ. Ví dụ, một số ngành bị hạn chế vĩnh viễn phân vốn góp của nước ngoài, trong khi ở một số lĩnh vực khác, hạn chế phân vốn góp nước ngoài là tạm thời và là một phần của lộ trình từng bước tiến tới 100% sở hữu nước ngoài. Thành viên này bày tỏ lo ngại sâu sắc về việc một số điều khoản của Luật Doanh nghiệp năm 2005 sẽ ảnh hưởng như thế nào tới khả năng của một cổ đông đa số (tức là sở hữu ít nhất 51% nhưng không quá 65 hoặc 75%) trong việc kiểm soát đầu tư và đưa ra những quyết định cơ bản về hoạt động của doanh nghiệp. Các điều khoản về công ty trách nhiệm hữu hạn trên một thành viên và các điều khoản về công ty cổ phần đã quy định các quyết định cơ bản trong một doanh nghiệp sẽ được đưa ra như thế nào bằng việc quy định những vấn đề cơ bản này sẽ phải được Hội đồng Thành viên hay Đại hội Cổ đông thông qua và quy định rõ tỷ lệ phiếu tối thiểu cần có để Hội đồng Thành viên hoặc Đại hội Cổ đông có thể đưa ra một quyết định như vậy. Theo những điều khoản này, việc đưa ra các quyết định cơ bản về doanh nghiệp đòi hỏi phải đạt tỷ lệ đa số ít nhất là 65% Hội đồng Thành viên trong trường hợp công ty trách nhiệm hữu hạn trên một thành viên, và 75% trong Đại hội Cổ đông trong trường hợp công ty cổ phần.

502. Trả lời câu hỏi này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Luật Doanh nghiệp quy định tỷ lệ phiếu tối thiểu cần có để đưa ra những quyết định cơ bản trong các loại hình doanh nghiệp khác nhau. Đại diện của Việt Nam thừa nhận tính hợp lý của những quan ngại của các Thành viên về khả năng của các cổ đông đa số (tức là sở hữu ít nhất 50%) trong việc đưa ra những quyết định cơ bản như vậy, đặc biệt là trong những lĩnh vực Việt Nam đã đưa ra hạn chế vốn góp nước ngoài trong Biểu Cam kết cụ thể. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng kể từ khi gia nhập WTO, Việt Nam sẽ bảo đảm rằng, dù đã có những yêu cầu tại Luật Doanh nghiệp năm 2005, các nhà đầu tư thiết lập hiện diện thương mại dưới hình thức liên doanh theo các cam kết trong Biểu Cam kết Dịch vụ của Việt Nam sẽ có quyền xác định, trong Điều lệ Doanh nghiệp, tất cả những loại quyết định cần phải đệ trình xin phê duyệt của Hội đồng Thành viên hay Đại hội Cổ đông; các quy định về số đại biểu cần thiết, nếu có, trong quy trình bỏ phiếu; và tỷ lệ đa số phiếu chính xác cần có để đưa ra tất cả các quyết định, bao gồm

cả tỷ lệ đa số đơn giản là 51%. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng Việt Nam sẽ đảm bảo những quy định trong Điều lệ Doanh nghiệp như vậy sẽ có hiệu lực pháp lý. Bên cạnh đó, trước khi gia nhập, Việt Nam sẽ bảo đảm các nghĩa vụ trong đoạn này có hiệu lực thông qua các biện pháp pháp lý phù hợp. Về vấn đề này, đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Điều 3.3 của Luật Doanh nghiệp năm 2005 quy định rằng các điều ước sẽ được ưu tiên áp dụng trong trường hợp có sự khác biệt giữa các điều khoản của Luật này với các cam kết trong điều ước, và xác nhận rằng, theo Điều 6.3 của Luật Điều ước, khi phê chuẩn Nghị định thư Gia nhập, Việt Nam sẽ xác định sự tồn tại của những khác biệt đó và quyết định chúng sẽ được giải quyết thông qua việc áp dụng trực tiếp điều ước hay thông qua việc sửa luật. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

503. Một Thành viên hỏi những quy định của Luật Doanh nghiệp năm 2005 sẽ ảnh hưởng như thế nào tới các nhà đầu tư nước ngoài đã thành lập liên doanh ở Việt Nam. Trả lời câu hỏi này, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng trong thời hạn 2 năm kể từ ngày Luật Doanh nghiệp 2005 có hiệu lực, các doanh nghiệp được các nhà đầu tư Việt Nam cùng với nhà đầu tư của một Thành viên WTO thành lập trước ngày Luật Doanh nghiệp năm 2005 có hiệu lực, nếu có mong muốn, sẽ được phép tiến hành những sửa đổi mà doanh nghiệp thấy là cần thiết với các điều khoản trong Điều lệ ban đầu của doanh nghiệp liên quan đến tất cả các quyết định phải được đệ trình lên Hội đồng Thành viên hay Đại hội Cổ đông để phê duyệt; các quy định về số đại biểu cần thiết, nếu có, trong quy trình bỏ phiếu; và tỷ lệ đa số phiếu chính xác cần có để đưa ra tất cả các quyết định, bao gồm cả tỷ lệ đa số đơn giản là 51%. Việc thông qua những sửa đổi như vậy trong Điều lệ doanh nghiệp trong thời hạn quy định sẽ được tiến hành nhanh chóng để tránh làm gián đoạn hoạt động kinh doanh. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

504. Một Thành viên nhận xét rằng thủ tục và điều kiện cấp phép không nên cản trở việc tiếp cận thị trường và yêu cầu Việt Nam bảo đảm tính minh bạch trong các yêu cầu và thủ tục cấp phép, yêu cầu và thủ tục đánh giá cũng như các yêu cầu cấp phép khác. Đặc biệt, Thành viên này yêu cầu Việt Nam công bố danh sách các tổ chức chịu trách nhiệm uỷ quyền, cho phép hoặc điều tiết các dịch vụ, kể cả các tổ chức đã được các cơ quan chức năng uỷ quyền như vậy, cũng như thủ tục và điều kiện cấp phép. Việt Nam được yêu cầu phải bảo đảm rằng các thủ tục và điều kiện cấp phép được xây dựng trước, công khai, dựa trên các tiêu chí khách quan; xác định các hoạt động, điều khoản và điều kiện; có tất cả các thông tin chính về việc hoàn thành hồ sơ xin cấp phép; đưa ra khung thời gian liên quan và các thời hạn quan trọng; và cho biết cơ quan có thẩm quyền cấp giấy phép. Thành viên này cũng yêu cầu Việt Nam bảo đảm rằng các thủ tục và điều kiện cấp phép sẽ được công bố trước khi có hiệu lực và một khung thời gian hợp lý cho việc xem xét và ra quyết định khi công bố các thủ tục và điều kiện này. Ngoài ra, bất kỳ lệ phí nào được tính sẽ không tạo thành một rào cản riêng về tiếp cận thị trường và đối tượng xin cấp phép cũng sẽ được biết hồ sơ họ làm đã đầy đủ hay chưa

hoặc trong trường hợp hồ sơ chưa đầy đủ thì cần phải bổ sung thông tin gì. Thành viên này yêu cầu các quyết định đối với hồ sơ cần phải được đưa ra nhanh; nếu hồ sơ xin cấp phép bị huỷ bỏ hoặc từ chối, đối tượng xin cấp phép sẽ được thông báo nhanh chóng bằng văn bản lý do hồ sơ bị huỷ bỏ hoặc từ chối. Thành viên này cũng đề nghị việc kiểm tra để cấp phép hành nghề sẽ được thực hiện theo một lịch trình thời gian thích hợp.

505. Một số Thành viên cho rằng việc minh bạch hoá các quy định và các biện pháp khác, đặc biệt là của các chính quyền địa phương, là vô cùng quan trọng vì những cơ quan này thường đưa ra các quy định chi tiết để thực thi các luật lệ, quy định và biện pháp khác mang tính chung chung hơn của chính quyền trung ương. Những thông tin này cần phải được cung cấp kịp thời để các nhà cung cấp dịch vụ có thể chuẩn bị tuân thủ với các quy định đó và có thể thực hiện các quyền của mình khi thực thi các biện pháp đó. Việc công bố trước những biện pháp như vậy là quan trọng trong việc tăng cường các mối quan hệ thương mại ổn định, dễ dự đoán. Việc phát triển Internet và các phương tiện thông tin khác có thể giúp bảo đảm rằng thông tin từ tất cả các cơ quan chính phủ ở mọi cấp có thể được tập hợp tại một điểm và công khai cho công chúng. Việc thiết lập và duy trì một tạp chí và điểm hỏi đáp duy nhất, có thẩm quyền sẽ tạo thuận lợi rất nhiều cho việc phổ biến thông tin và giúp tăng cường sự tuân thủ.

506. Đáp lại, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ công bố tất cả các luật, quy định và các biện pháp áp dụng chung khác có liên quan tới hoặc tác động tới thương mại dịch vụ. Việc công bố các luật lệ, quy định và các biện pháp khác như vậy sẽ bao gồm cả việc công bố ngày hiệu lực của các biện pháp này và phạm vi dịch vụ hay các hoạt động bị ảnh hưởng. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng Việt Nam sẽ cung cấp một danh sách tất cả các tổ chức chịu trách nhiệm uỷ quyền, cho phép hoặc điều tiết các hoạt động dịch vụ trong mỗi ngành dịch vụ. Ngoài ra, kể từ khi gia nhập, Việt Nam sẽ công bố trong công báo tất cả những thủ tục và điều kiện cấp phép hiện đang áp dụng của mình. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

507. Liên quan tới thủ tục cấp phép, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ bảo đảm các thủ tục và điều kiện cấp phép của mình sẽ không tạo thành các rào cản riêng về tiếp cận thị trường. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng với những dịch vụ nằm trong Biểu Cam kết cụ thể, Việt Nam sẽ bảo đảm rằng: (a) thủ tục và điều kiện cấp phép của Việt Nam sẽ được công bố trước khi có hiệu lực; (b) trong công bố đó, Việt Nam sẽ xác định rõ khung thời gian cho các quyết định cấp phép của các cơ quan hữu quan; (c) các cơ quan hữu quan sẽ xem xét và đưa ra quyết định về việc cấp phép trong thời hạn quy định trong thủ tục chính thức; (d) bất kỳ loại phí nào được tính cho việc nộp và xem xét hồ sơ sẽ không tạo thành một rào cản riêng về tiếp cận thị trường; (e) theo yêu cầu của người nộp hồ sơ, cơ quan quản lý có trách nhiệm của Việt Nam sẽ thông báo cho người nộp hồ sơ về tình trạng hồ sơ của mình và thông báo hồ sơ đó đã được coi là đầy đủ hay chưa. Một hồ sơ sẽ không được coi là đầy đủ

cho đến khi đã nhận đủ tất cả các thông tin quy định trong biện pháp thực hiện có liên quan. Nếu cơ quan có thẩm quyền yêu cầu người nộp hồ sơ bổ sung thông tin, cơ quan này sẽ thông báo không chậm trễ cho người nộp hồ sơ và nêu rõ những thông tin nào cần bổ sung để hoàn thiện hồ sơ. Người nộp hồ sơ sẽ có cơ hội để khắc phục những thiếu sót trong hồ sơ; (f) theo yêu cầu của người nộp hồ sơ không được cấp phép, cơ quan quản lý đã từ chối hồ sơ đó sẽ thông báo bằng văn bản cho người nộp hồ sơ lý do từ chối hồ sơ; (g) khi hồ sơ bị từ chối, người nộp hồ sơ có thể đệ trình một hồ sơ mới nhằm khắc phục những vấn đề trước đó; (h) trong trường hợp cần phê duyệt, khi hồ sơ đã được phê duyệt, người nộp hồ sơ sẽ được thông báo không chậm trễ bằng văn bản; và (i) trong trường hợp Việt Nam yêu cầu kiểm tra để cấp phép hành nghề, việc kiểm tra này sẽ được thực hiện theo một lịch trình thời gian thích hợp. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

508. Đại diện của Việt Nam xác nhận thêm rằng với các lĩnh vực dịch vụ có trong Biểu Cam kết cụ thể của Việt Nam, các cơ quan quản lý hữu quan sẽ độc lập với, và sẽ không chịu trách nhiệm trước bất kỳ nhà cung cấp dịch vụ nào mà họ quản lý. Ngoài ra, đại diện của Việt Nam xác nhận rằng, ngoại trừ các tình huống khẩn cấp hoặc các quy định và biện pháp liên quan đến an ninh quốc gia, các biện pháp cụ thể ấn định tỷ giá hối đoái hoặc chính tiền tệ và các biện pháp khác mà việc công bố chúng có thể ngăn cản việc thực thi luật, Việt Nam sẽ (a) công bố trước bất kỳ quy định hay các biện pháp thực hiện khác mang tính áp dụng chung mà Việt Nam dự kiến thông qua và mục tiêu của quy định hay biện pháp thực hiện khác đó; (b) cho phép các bên quan tâm và các Thành viên khác có cơ hội hợp lý để bình luận về quy định hay biện pháp thực hiện khác dự kiến thông qua đó; và (c) cho phép một khoảng thời gian hợp lý kể từ khi công bố quy định chính thức hay biện pháp thực hiện khác chính thức tới khi quy định hay biện pháp này có hiệu lực. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

MINH BẠCH HOÁ

Công bố thông tin thương mại

509. Một số Thành viên yêu cầu được cung cấp thông tin về việc Việt Nam thực hiện các yêu cầu về minh bạch hoá nêu trong Điều X của Hiệp định GATT, Điều III của Hiệp định GATS và các Hiệp định khác của WTO. Các Thành viên này hỏi liệu ở Việt Nam có nghĩa vụ pháp lý nào phải công bố trên một tạp chí chính thức tất cả các luật, quy định, nghị định, quyết định của toà án và các lệnh hay quyết định hành chính về việc áp dụng chung hoặc các biện pháp khác có hiệu lực tương tự liên quan tới chính sách thương mại hoặc kinh tế “theo cách có thể giúp chính phủ và thương nhân biết về các văn bản trên”. Các Thành viên này còn hỏi thêm các văn bản này được công khai trước khi có hiệu lực bao lâu; và liệu bất cứ biện pháp nào như vậy có thể có hiệu lực trước khi được công bố trên Công Báo hay không.

510. Đại diện của Việt Nam nói rằng những quy định về việc công bố các văn bản quy phạm pháp luật và cơ hội để công chúng góp ý vào các văn bản này đã được đưa vào Luật Ban

hành các văn bản quy phạm pháp luật được ban hành ngày 12/11/1996 được sửa đổi và thông qua tại Quốc hội 16/12/2002. Những quy định và thủ tục chi tiết được quy định trong Nghị định của Chính phủ số 161/2005/NĐ-CP ngày 27/12/2005 thực thi Luật về Ban hành các văn bản quy phạm pháp luật, Nghị định của Chính phủ số 104/2004/NĐ-CP về Công báo, Thông tư số 04/2005/TT-VPCP hướng dẫn thi hành Nghị định số 104/2004/NĐ-CP và Chỉ thị của Thủ tướng số 28/2001/CT-TTg ngày 28/11/2001 về tiếp tục cải thiện môi trường kinh doanh.

511. Những thủ tục chung về việc lấy ý kiến đóng góp cho các bản dự thảo luật đã được quy định trong các Điều 40, 62, 65, 66 và 70 của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật (sửa đổi). Trong thực tế, các cơ quan soạn thảo chuyển các bản dự thảo luật cho các tổ chức và cá nhân có khả năng bị ảnh hưởng bởi những luật này hoặc đăng trên báo chí để lấy ý kiến đóng góp từ công chúng. Điều 62.2 và 65.4 của Luật sửa đổi Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật yêu cầu Công báo xuất bản dự thảo các Nghị quyết và Nghị định của Chính phủ và các Quyết định và Chỉ thị của Thủ tướng trên mạng Internet hoặc trên các phương tiện thông tin đại chúng để lấy ý kiến từ các cơ quan, tổ chức và cá nhân. Không có một trang tin điện tử (website) chuyên trách cho việc đăng dự thảo các văn bản quy phạm pháp luật; dự thảo các văn bản quy phạm pháp luật được đăng trên trang tin điện tử (website) của Bộ chức năng và cơ quan soạn thảo, tức là đăng các văn bản liên quan đến đầu tư trên trang tin điện tử (website) của Bộ Kế hoạch đầu tư (www.mpi.gov.vn), các văn bản liên quan đến các quy định về thương mại trên trang tin điện tử (website) của Bộ Thương mại (www.mot.gov.vn), và các văn bản về thuế và tài chính trên trang tin điện tử (website) của Bộ Tài chính (www.mof.gov.vn). Một số các dự thảo cũng được đăng trên trang tin điện tử (website) của Bộ Tư pháp (www.moj.gov.vn). Các đơn vị dự thảo cũng có thể tổ chức các buổi hội thảo hoặc hội nghị chuyên đề để thảo luận về các bản dự thảo với các đối tượng có quan tâm. Đại diện của Việt Nam lưu ý rằng Chỉ thị số 28/2001/CT-TTg yêu cầu các Bộ ngành lấy ý kiến của cộng đồng doanh nghiệp thông qua Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam trong quá trình soạn thảo các chính sách và quy định liên quan đến hoạt động kinh doanh. Dự thảo các văn bản pháp luật có ảnh hưởng đến cộng đồng kinh doanh được đăng trên trang tin điện tử (website) của Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (www.vibonline.com.vn). Đại diện Việt Nam bổ sung rằng một dự thảo Nghị quyết hoặc Nghị định sẽ không được công bố để lấy ý kiến nếu nó liên quan đến an ninh quốc gia, bí mật Nhà nước hoặc bản chất hoặc nội dung của dự thảo không đòi hỏi phải công bố như vậy.

512. Nghĩa vụ lấy ý kiến từ những đối tượng chịu ảnh hưởng trực tiếp từ các văn bản pháp luật và khả năng xem xét những ý kiến đóng góp này trong quá trình soạn thảo được quy định tại Điều 33, 26.4 và 61.4 của Luật sửa đổi về việc Ban hành các Văn bản quy phạm pháp luật. Điều 3.3 của Luật cũng yêu cầu đơn vị dự thảo phải tổng hợp, phân tích và đánh giá những ý kiến nhận được, và nếu cần thiết, phải điều chỉnh vào bản dự thảo ban đầu. Những ý kiến đóng góp nhận được phải được đính kèm với văn bản luật dự thảo khi trình lên cơ quan ra

quyết định.

513. Luật không quy định cụ thể một văn bản luật dự thảo được lấy ý kiến đóng góp bao nhiêu lần. Các dự thảo thường được đưa ra đóng góp ý kiến 1 lần mặc dù những trường hợp cụ thể nảy sinh có thể dẫn đến việc được đưa ra đóng góp ý kiến nhiều lần. Luật không quy định bất kỳ thời hạn nào cho việc lấy và cung cấp ý kiến đóng góp. Những việc này do đơn vị dự thảo tự quyết định trên cơ sở cân nhắc sự phức tạp và tầm quan trọng của văn bản luật dự thảo. Khi được hỏi Luật mới về Ban hành văn bản pháp luật của Hội đồng nhân dân và Ủy ban Nhân dân quy định cụ thể giới hạn thời gian lấy ý kiến đóng góp là 5 ngày hay 7 ngày, đại diện của Việt Nam bổ sung rằng Điều 23, 30 và 41 của Luật chỉ quy định thời hạn ở mức giới hạn tối thiểu chứ không tối đa. Luật đã được dự thảo hoàn toàn phù hợp với các quy định của WTO về minh bạch hoá, và các quy định thực thi Luật sẽ bảo đảm việc thực hiện Luật này thống nhất và phù hợp trên toàn bộ lãnh thổ Việt Nam.

514. Đại diện Việt Nam xác nhận rằng Điều 47 của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật cho phép Ủy ban thường vụ Quốc hội mời các cơ quan hoặc các nhân có liên quan để trao đổi với Ủy ban về dự thảo pháp lệnh. Mặc dù Luật không quy định thẩm quyền như nhau cho Quốc hội hoặc Chính phủ nhưng Điều 32.2 cho phép ủy ban chủ trì thẩm tra của Quốc hội tiến hành các cuộc khảo sát và nghiên cứu về “tính thực tế của các vấn đề thuộc về nội dung của dự thảo” và liên hệ với các cơ quan, tổ chức và cá nhân để thu thập thông tin và dữ liệu phục vụ cho việc thẩm tra này.

515. Về việc công bố các văn bản pháp luật, Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật quy định rằng, những văn bản này phải được đăng trên Công báo hoặc trên các phương tiện thông tin đại chúng. Do ngày có hiệu lực của những văn bản này được căn cứ vào thời gian công bố trên Công báo như theo quy định của Luật nên Công báo được xuất bản gần như hàng tuần. Trung bình mỗi tháng, Việt Nam ban hành từ 3 đến 4 số Công báo. Theo Luật sửa đổi, các văn bản pháp luật phải được đăng trên Công báo và chỉ có hiệu lực sau đó 15 ngày, hoặc vào một ngày muộn hơn nếu có quy định trong văn bản. Theo Điều 8.1(b) của Nghị định số 161/2005/NĐ-CP ngày 27/12/2005, các văn bản quy phạm pháp luật do các cơ quan Nhà nước ở cấp Trung ương ban hành phải được gửi tới Văn phòng Chính phủ không muộn hơn 2 ngày làm việc kể từ ngày ban hành hoặc ký để đăng lên Công báo. Đại diện của Việt Nam cho biết thêm các văn bản pháp lý có thể được đọc trên Internet, nhưng hiện nay chỉ có bản tiếng Việt. Các văn bản quy phạm pháp luật do các cơ quan có thẩm quyền ở địa phương và Hội đồng nhân dân các tỉnh ban hành được công bố tại trụ sở của chính quyền địa phương hoặc Hội đồng. Khi được hỏi liệu các luật, quy định hoặc quyết định hành chính có thể có hiệu lực trước khi công bố hay không, đại diện Việt Nam nói rằng theo Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, luật pháp Việt Nam chỉ áp dụng hồi tố trong một số rất ít các trường hợp. Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật cũng quy định áp dụng không hồi tố trong trường hợp (i) các nghĩa vụ pháp lý mới áp dụng cho các hành động xảy ra tại một thời điểm

khi mà các nghĩa vụ pháp lý đó chưa được quy định bởi luật; và (ii) các nghĩa vụ pháp lý mới cao hơn các nghĩa vụ pháp lý được áp dụng tại thời điểm diễn ra các hành động đó.

516. Một Thành viên lưu ý rằng các Bộ có ban hành văn bản dạng “công văn” - không đủ tiêu chuẩn là văn bản quy phạm pháp luật theo luật pháp Việt Nam - để ban hành pháp luật, và hầu hết các Bộ đều từ chối cung cấp thông tin liên quan đến dạng văn bản này. Việt Nam được yêu cầu cập nhật cho Ban Công tác các biện pháp điều chỉnh thực tiễn này cho phù hợp với quy định của WTO về minh bạch hoá. Thành viên này cũng yêu cầu Việt Nam không sử dụng “công văn” như là văn bản ban hành chính sách, và các chính sách được quy định trong các văn bản dạng “công văn” hiện tại sẽ bị bãi bỏ hoặc các Bộ sẽ vận dụng trên cơ sở phù hợp với quy định của WTO về minh bạch hoá.

517. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng “công văn” không được coi là văn bản quy phạm pháp luật theo Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật cũng như Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật của Hội đồng Nhân dân và Ủy ban Nhân dân. Theo Điều 3 của Nghị định Chính phủ số 161/2005/NĐ-CP ngày 27/12/2005, các văn bản có chứa các quy định pháp luật nhưng không được chấp nhận dưới hình thức các văn bản quy phạm pháp luật, như công văn, thông báo hoặc hướng dẫn có thể bị vô hiệu và sự phê chuẩn được áp dụng cho việc ban hành những văn bản này phù hợp với pháp luật. Văn phòng Chính phủ đã ban hành Thông tư số 04/2005/TT-VPCP và Thủ tướng Chính phủ ban hành Chỉ thị số 08/2005/CT-TTg nhằm bảo đảm thực thi đầy đủ 2 Luật này và làm cho việc sử dụng “công văn” rõ ràng hơn và phù hợp hơn với các quy định của WTO. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

518. Đại diện của Việt Nam xác nhận kể từ ngày gia nhập, Chính phủ Việt Nam sẽ thực thi đầy đủ Điều X của Hiệp định GATT 1994, Điều III của Hiệp định GATS và các yêu cầu khác về minh bạch hoá của WTO, kể cả các yêu cầu về thông báo, bình luận trước và công khai. Như vậy, tất cả các luật, quy định, nghị định, quyết định của toà án và các quyết định hành chính mang tính áp dụng chung liên quan tới hoặc ảnh hưởng đến các vấn đề về hải quan, thương mại hàng hoá, dịch vụ, sở hữu trí tuệ và kiểm soát ngoại hối sẽ được công khai ngay trên Công Báo theo hướng đáp ứng các yêu cầu của WTO và không có luật, quy định, nghị định, quyết định của toà án và xử phạt hành chính mang tính áp dụng chung như vậy sẽ có hiệu lực hoặc được thực thi trước thời gian văn bản được công khai ngoại trừ những quy định, quyết định của toà án và các quyết định hành chính mang tính áp dụng chung và các biện pháp khác có liên quan đến tình trạng khẩn cấp hoặc an ninh quốc gia, hoặc các văn bản mà việc công bố sẽ gây trở ngại đến quá trình thực thi pháp luật. Đại diện của Việt Nam cũng xác nhận rằng kể từ ngày gia nhập, đối với vấn đề (hoặc khía cạnh của một vấn đề) đã được nêu ở trên, Việt Nam sẽ thành lập hoặc chỉ định một xuất bản phẩm hay trang thông tin điện tử (website) chính thức, được dùng để công bố trước khi văn bản có hiệu lực tất cả các quy định, quyết định, sắc lệnh và quyết định hành chính mang tính áp dụng chung liên quan hoặc ảnh hưởng tới vấn đề đó. Các trang tin điện tử (website) hoặc xuất bản phẩm này sẽ được cập

nhật thường xuyên, được thông báo cho WTO và cho phép các Thành viên WTO, các cá nhân, hiệp hội và doanh nghiệp có thể tiếp cận. Các trang tin điện tử (website) hoặc xuất bản phẩm dùng để đăng các biện pháp này được liệt kê trong Bảng 23. Việc công bố các quy định như vậy và các biện pháp khác sẽ bao gồm, tùy trường hợp thích hợp, (i) tên cơ quan (kể cả nơi liên lạc) chịu trách nhiệm thực thi một biện pháp riêng biệt và (ii) ngày biện pháp đó có hiệu lực. Liên quan đến dự thảo các luật, pháp lệnh, nghị định và các quy định khác và biện pháp khác do Quốc hội và Chính phủ ban hành liên quan hoặc ảnh hưởng tới thương mại hàng hoá, dịch vụ và sở hữu trí tuệ, Đại diện Việt Nam xác nhận sẽ cho phép một khoảng thời gian hợp lý, tức là không ít hơn 60 ngày, để các Thành viên, cá nhân, hiệp hội và doanh nghiệp có thể đóng góp ý kiến cho các cơ quan có liên quan trước khi những biện pháp này được thông qua. Chính phủ cũng sẽ xem xét những ý kiến nhận được trong khoảng thời gian lấy ý kiến đóng góp. Các trường hợp ngoại lệ duy nhất không cần dành cơ hội đóng góp ý kiến là đối với những quy định hoặc biện pháp khác liên quan đến tình trạng khẩn cấp hoặc an ninh quốc gia, hoặc các quy định mà việc công bố những quy định này sẽ cản trở việc thực thi luật pháp. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

Các thông báo

519. Đại diện của Việt Nam cho biết chậm nhất là vào thời điểm gia nhập, Việt Nam sẽ trình tất cả các bản thông báo ban đầu theo yêu cầu của bất kỳ Hiệp định nào thuộc Hiệp định WTO. Bất kỳ luật, quy định hoặc các biện pháp khác được Việt Nam ban hành sau đó, và được quy định phải thông báo theo Hiệp định WTO, sẽ được thông báo vào một thời điểm và theo cách phù hợp với các quy định của WTO. Ban Công tác ghi nhận các cam kết này.

CÁC HIỆP ĐỊNH THƯƠNG MẠI

520. Đại diện của Việt Nam cho biết, đến tháng 4/1995, Việt Nam đã gia nhập 73 Hiệp định và Hiệp ước đa phương. Đại diện Việt Nam cũng đưa ra danh sách 55 Hiệp định thương mại, 17 Hiệp ước chung và 17 Hiệp định thuế quan trong tài liệu WT/ACC/VNM/3/Add.1. Phụ lục 8. Các hiệp định thương mại, mặc dù được ký kết trên cơ sở song phương, quy định áp dụng quy chế tối huệ quốc. Hiện nay, các mức thuế nhập khẩu ưu đãi chỉ được áp dụng cho các nước ASEAN và đối với 243 dòng thuế dệt may nhập khẩu từ EU (đổi lấy việc tăng hạn ngạch nhập khẩu hàng dệt may Việt Nam vào EU). Việt Nam đã trở thành Thành viên ASEAN từ tháng 7/1995 và theo với tư cách là một thành viên, Việt Nam đã ký 21 Hiệp định trong ASEAN và 2 Bản ghi nhớ. Cho tới năm 2000, Danh mục cắt giảm thuế của Việt Nam có 4.233 dòng thuế, Danh mục loại trừ tạm thời có khoảng 1.900 dòng thuế, Danh mục loại trừ hoàn toàn có 131 sản phẩm và Danh mục hàng nông sản nhạy cảm chưa qua chế biến có 51 dòng thuế. Việt Nam không có danh mục các sản phẩm nhạy cảm cao. Việt Nam chưa tham gia hiệp định nào về hội nhập thị trường lao động.

521. Một số Thành viên ghi nhận rằng trong khuôn khổ cam kết theo Hiệp định Ưu đãi Thuế

quan có Hiệu lực chung (CEPT) để thực hiện Khu vực Mậu dịch tự do ASEAN (AFTA), Việt Nam đã đề cập đến việc đưa toàn bộ danh mục sản phẩm nông nghiệp nhạy cảm vào danh mục cắt giảm thuế muện nhất là vào năm 2013 với mức thuế cam kết cuối cùng là 5%. Việt Nam được yêu cầu gửi một bản danh mục các sản phẩm nhạy cảm cho Ban Công tác, và chỉ rõ liệu danh mục này có chồng chéo với các mặt hàng nhập khẩu thuộc quản lý chuyên ngành hoặc các biện pháp hạn chế nhập khẩu khác không. Việt Nam cũng cần cung cấp một bản mô tả các cam kết hàng hoá và dịch vụ của mình theo Hiệp định Thương mại Tự do ASEAN-Trung Quốc.

522. Đại diện của Việt Nam trả lời rằng trước năm 1995 các sản phẩm nông nghiệp nhạy cảm chưa qua chế biến và các sản phẩm nhạy cảm cao chưa được đưa vào khuôn khổ CEPT/AFTA. Kể từ đó đến nay, các nước thành viên ASEAN đã thiết lập một cơ chế đặc biệt để cắt giảm thuế quan và dỡ bỏ hàng rào phi thuế đối với những sản phẩm này. Việt Nam đã ký Nghị định thư vào tháng 09/1999, theo đó Việt Nam cam kết cắt giảm thuế đối với hàng nông nghiệp nhạy cảm chưa chế biến xuống còn 0-5% cho các nước thành viên ASEAN khác chậm nhất là vào năm 2013. Đối với Hiệp định Thương mại tự do AFTA/Trung Quốc (ACFTA), vào ngày 4/11/2002, ASEAN và Trung Quốc đã ký Hiệp định Khung về Hợp tác Kinh tế toàn diện giữa ASEAN và Trung Quốc, mở đường hướng tới việc hiện thực hoá một ACFTA về hàng hoá sẽ được thiết lập trước năm 2010 đối với ASEAN6 và Trung Quốc, và trước 2015 đối với các quốc gia thành viên mới của ASEAN bao gồm Việt Nam. Theo Hiệp định về Hàng hoá nhằm thực thi Hiệp định khung nói trên đã được ký vào ngày 6/12/2004, các nước tham gia cam kết cắt giảm hầu hết các thuế quan trong một khoảng thời gian. Trong trường hợp của Việt Nam, phần lớn hàng hoá sẽ chịu thuế quan từ 0-5% vào năm 2015, với một số linh động cho các sản phẩm nhất định tới năm 2018. Là một phần của Hiệp định, ASEAN và Trung Quốc cũng cam kết cắt giảm các hàng rào phi thuế quan, đặc biệt là các hạn chế định lượng, trừ phi có các quy định khác của WTO. Hỗ trợ cho việc thực thi Hiệp định, Quy tắc xuất xứ, các thủ tục hoạt động cấp giấy chứng nhận có liên quan và Hiệp định về Cơ chế giải quyết tranh chấp cũng được ký cùng thời điểm. Toàn bộ các Hiệp định trên và các cam kết thuế quan có liên quan được đăng trên trang tin điện tử (website) chính thức của Ban Thư ký ASEAN (www.aseansec.org). Hiệp định về Hàng hoá sẽ được bổ sung thêm phần dịch vụ và đầu tư với các phiên đàm phán về các hiệp định trong các ngành có liên quan đang được ASEAN và Trung Quốc thực hiện, với mục tiêu đạt được các kết quả cụ thể vào cuối năm 2007.

523. Ngay khi gia nhập, Việt Nam sẽ thông báo những hiệp định này theo quy định của WTO. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

524. Một số Thành viên ghi nhận rằng theo hiệp định song phương về dệt may, Việt Nam phải giảm thuế nhập khẩu với một số mặt hàng dệt may nhập khẩu từ EU trong thời gian 10 năm tính từ 1/1/1996. Các Thành viên này hỏi liệu việc giảm thuế đó có được thực hiện trên

cơ sở nguyên tắc tối huệ quốc không, và nếu không, Việt Nam sẽ tuân thủ Điều I của Hiệp định GATT như thế nào với tư cách là một Thành viên WTO. Một số Thành viên yêu cầu Việt Nam cung cấp cho Ban Công tác một bản sao hiệp định thương mại với Hoa Kỳ. Một Thành viên yêu cầu Việt Nam làm rõ liệu những điều khoản trong Hiệp định này sẽ được áp dụng như thế nào đối với các Thành viên WTO khác.

525. Đại diện của Việt Nam trả lời Việt Nam sẽ tuân thủ nguyên tắc Tối huệ quốc được quy định tại Điều I của GATT 1994 khi gia nhập WTO. Hiệp định song phương với Hoa Kỳ đã có hiệu lực từ cuối năm 2001.

526. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng các hiệp định thương mại mà Việt Nam tham gia sẽ tuân thủ tất cả các quy định của WTO, bao gồm cả các quy định tại Điều XXIV của GATT 1994 và Điều V của GATS, và sẽ đảm bảo rằng các quy định của các Hiệp định WTO về thông báo và tham vấn và các yêu cầu khác liên quan đến các khu vực mậu dịch tự do và Liên minh thuế quan mà Việt Nam là thành viên sẽ được tuân thủ kể từ ngày gia nhập. Đại diện của Việt Nam xác nhận rằng Việt Nam sẽ trình Ủy ban về Thương mại hàng hoá các bản thông báo và bản sao các Hiệp định Khu vực mậu dịch tự do và Liên minh thuế quan mà Việt Nam tham gia để Ủy ban chuyển tới Ủy ban về các Hiệp định Thương mại Khu vực (CRTAs) xem xét. Ban Công tác ghi nhận cam kết này.

KẾT LUẬN

527. Ban Công tác ghi nhận những giải thích và tuyên bố của Việt Nam liên quan đến chế độ ngoại thương được phản ánh trong bản Báo cáo này. Ban Công tác ghi nhận các cam kết của Việt Nam liên quan đến một số vấn đề cụ thể được ghi lại tại các đoạn 31, 78, 79, 95, 103, 117, 119, 134, 135, 139, 146, 147, 155, 158, 162, 174, 177, 184, 198, 199, 206, 208, 209, 215, 216, 218, 227, 238, 244, 250, 253, 255, 260, 269, 281, 286, 288, 303, 315, 316, 328, 332, 339, 355, 366, 403, 465, 471, 479, 480, 483, 484, 485, 488, 489, 491, 494, 496, 498, 499, 502, 503, 506, 507, 508, 517, 518, 519, 523 và 526 của bản Báo cáo này. Ban Công tác ghi nhận rằng những cam kết này đã được đưa vào đoạn 2 của dự thảo Nghị định thư gia nhập WTO của Việt Nam.

528. Sau khi xem xét chế độ ngoại thương của Việt Nam và căn cứ vào những giải thích, cam kết và nhượng bộ mà đại diện Việt Nam đưa ra, Ban Công tác đi đến kết luận rằng Việt Nam được mời tham gia Hiệp định Marrakesh thành lập Tổ chức Thương mại Thế giới theo các quy định của Điều XII. Do đó, Ban Công tác đã chuẩn bị dự thảo Quyết định và Nghị định thư Gia nhập được đưa vào Phụ lục của Báo cáo này, và ghi nhận Biểu nhượng bộ và cam kết đối với hàng hoá (tài liệu WT/ACC/VNM/48/Add.1) và Biểu Cam kết cụ thể đối với dịch vụ (tài liệu WT/ACC/VNM/48/Add.2) của Việt Nam được đưa vào Phụ lục của dự thảo Nghị định thư. Đề nghị Đại Hội đồng thông qua những văn bản này khi thông qua bản Báo cáo. Khi Quyết định được thông qua, Việt Nam có thể tiến hành các thủ tục chấp nhận Nghị định

thư và Việt Nam sẽ trở thành Thành viên sau 30 ngày kể từ ngày chấp nhận Nghị định thư này. Do đó, Ban Công tác đồng ý rằng Ban đã hoàn thành công việc liên quan đến các cuộc đàm phán của nước Cộng hoà Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam để gia nhập Hiệp định Marrakesh thành lập Tổ chức Thương mại Thế giới.